

મહાનગરપાલિકા ડીઝાસ્ટર મેનેજમેન્ટ પ્લાન-૨૦૨૦ ભાવનગર મહાનગરપાલિકા

ગુજરાત રાજ્ય આપત્તિ વ્યવસ્થાપન સત્તામંડળ
અને
ફાયર એન્ડ ઈમરજન્સી સર્વિસીઝ/ડીઝાસ્ટર મેનેજમેન્ટ

આમુખ

ગુજરાત રાજ્યએ છેલ્લા કેટલાક વર્ષોમાં અનેક પ્રકારની આપત્તિઓનો સામનો કર્યો છે. જેમાં ૨૦૦૧નો ભૂકંપ, ૧૯૯૮નું વાવાઝોડું અને ૧૯૭૯ નું પૂર મહત્વની ગણાવી શકાય તેવી આફતો હતી. ૨૦૦૧ ના ભયાનક ભૂકંપ બાદ ગુજરાત સરકારે રાજ્યમાં આફતોનું સફળ સંચાલન કરવા માટે એક મધ્યસ્થ સંસ્થા સ્થાપી છે. જે ગુજરાત રાજ્ય આપત્તિ વ્યવસ્થાપન સત્તા મંડળ તરીકે ઓળખાય છે.

ગુજરાત રાજ્ય આપત્તિ વ્યવસ્થાપન સત્તામંડળ (GSDMA) એ આપત્તિ વ્યવસ્થાપનના સમગ્રલક્ષી માળખાને ધ્યાનમાં રાખવાનો વિસ્તૃત અભિગમ રાખ્યો છે. આ સંસ્થા ફક્ત રાહત કામમાં, પુનઃસ્થાપન કે આપત્તિમાંથી બેઠા થવા માટેની બાબતો જ નથી જોતી બલ્કે આગોતરી તૈયારીઓ કેવી રીતે કરવી તેની વ્યૂહરચના અને આયોજન પણ તૈયાર કરે છે.

ગુજરાત રાજ્ય આપત્તિ વ્યવસ્થાપન સત્તા મંડળની રચના થઈ ત્યારથી આપત્તિ વ્યવસ્થાપન ક્ષેત્રે આ સંસ્થા સતત કામ કરતી આવી છે. રાજ્યના જુદા જુદા વિભાગો સાથે રાહત કામગીરી અને પુનઃવસવાટ પૂરતી કામગીરી મર્યાદિત ન રાખતાં આફત સામેની આગોતરી તૈયારીને લગતાં કાર્યક્રમો હાથ ધરે છે, અને લાંબા ગાળાનું આયોજન વિચારણામાં લે છે. આ ધ્યેયને નજર સમક્ષ રાખીને ગુજરાત રાજ્ય આપત્તિ વ્યવસ્થાપન સત્તા મંડળ (GSDMA) એ વિવિધ કાર્યક્રમો દ્વારા રાજ્યના વિકાસને નિષ્ફળ બનાવતી અથવા તો અવરોધક બનતી કુદરતી આફતોના જોખમો ઓછું કરવાનો પ્રયાસ કરેલ છે.

ભાવનગર શહેરના તમામ વોર્ડ ની આપત્તિ વ્યવસ્થાપન યોજના તૈયાર કરવાની કામગીરી પૂરી કરવામાં આવી છે. અને તમામ માહિતી સંકલિત કરીને શહેર આપત્તિ વ્યવસ્થાપન યોજના (MDMP) નો દસ્તાવેજ તૈયાર કરવામાં આવેલ છે.

શહેર આપત્તિ વ્યવસ્થાપન યોજના તૈયાર કરતી વખતે, શહેરમાંથી, એકત્રિત કરેલ માહિતીને જિણવટપૂર્વક ચકાસવામાં આવી અને તેમાં સૌથી મોખરે ખૂબ જ કામની અને શહેર કક્ષાની મહત્વની માહિતી ઉમેરવામાં આવેલ છે. શહેર કક્ષાએ તમામ વિભાગોએ પોતાના ખાતા વિભાગને લગતી માહિતી અને શહેર પ્લાનની વિગતો પૂરી પાડેલ.

આ ઉપરાંત યોજના વિકસાવવા માટેની સમગ્રતા પ્રક્રિયામાં મહાનગરપાલીકા તથા શહેરના જુદા જુદા સરકારી વિભાગો તથા બોર્ડ/નિગમના વડાઓ અને તેમજ શહેર-જીલ્લા કક્ષાના અધિકારીઓ મધ્યવર્તી વિભાગોના વડાઓ તથા શહેર કક્ષાના અધિકારીઓ સાથે પરામર્શ કરી ચર્ચા-વિચારણા કરવામાં આવી હતી.

એમ.એ.ગાંધી(IAS)
કમિશનર
મહાનગરપાલિકા
ભાવનગર

અનુક્રમણિકા

ક્રમ	પેટા ક્રમ	વિગત	પેઈજ નંબર
૧	૧	પ્રસ્તાવના	
	૧.૧	નેશનલ ડિઝાસ્ટર મેનેજમેન્ટ ઓથોરિટી (NDMA)	
	૧.૨	ગુજરાત સ્ટેટ ડિઝાસ્ટર મેનેજમેન્ટ ઓથોરિટી (GSDMA)	
	૧.૩	મહાનગરપાલીકા ભાવનગર	
૨	૨	પ્રકરણ-૧	
	૨.૧	આપત્તિ એટલે શું ?	
	૨.૨	આપત્તિ વ્યવસ્થાપન પ્લાન (DMP) નાં ઉદ્દેશો	
	૨.૩	અભિગમ અને માર્ગદર્શક સિધ્ધાંતો	
	૨.૪	અધિનિયમનો સંદર્ભ	
	૨.૫	ડિઝાસ્ટર મેનેજમેન્ટ પ્લાનનાં હેતુ	
	૨.૬	આપત્તિ વ્યવસ્થાપનની સંકલ્પના	
	૨.૭	આપત્તિ વ્યવસ્થાપનનો અભિગમ	
	૨.૮	શમન, સજજતા અને નિવારણ	
	૨.૯	યોજના તૈયાર કરવી અને સુધારણા	
	૨.૧૦	નાણાંકીય આયોજન	
૩	૩	પ્રકરણ-૨	
	૩.૧	આફત જોખમ વિશ્લેષણ	
	૩.૨	આફતોનું ઋતુચક્ર	
	૩.૩	આફતની શક્યતાઓ અને તેની સમીક્ષા	
	૩.૪	આફતનો ઇતિહાસ	
	૩.૫	નુકસાનની શક્યતા ધરાવતા વિસ્તારો તથા તેમના જોખમો	
	૩.૬	શહેરનાં જોખમી વિસ્તારોની યાદી	
૪	૪	પ્રકરણ-૩	
	૪.૧	આફત પ્રતિભાવ ની યોજના	
	૪.૨	આફત પ્રતિભાવની વ્યૂહરચના	
		ડિઝાસ્ટર મેનેજમેન્ટની કામગીરી માટે સ્થાયી સુચનો	
		મહાનગરપાલીકા ભાવનગરના અધિકારીશ્રીઓની કામગીરી	

	૪.૩	મહાનગરપાલીકાની વિવિધ સમિતિઓ	
	૪.૪	પ્રિ-મોનસુન કામગીરીનું આયોજન	
	૪.૫	ઈમરજન્સી સપોર્ટ ફંકશન (ESF)	
૫	૫	પ્રકરણ-૪	
	૫.૧	બોમ્બે પ્રો. મ્યુ. કોર્પો. એક્ટ - ૧૯૪૮	
		પ્રકરણ ૧૩ મું અગ્નિશામક દળનાં અધિકારીઓની એક્ટ મુજબની જોગવાઈઓ	
		પ્રકરણ ૧૭ મું મ્યુનિસિપલ અગ્નિશામક દળ	
૬	૬	પ્રકરણ-૫	
	૬.૧	માનવસર્જિત આપત્તિઓ સામે સાવચેતી / તૈયારીઓ	
		આગ	
		બોર / પાતાળ કુવા	
		કેમીકલ ડીઝાસ્ટર	
૭	૭	પરિશિષ્ટ-૧ થી ૪૧	
	૧	ભાવનગર મહાનગરપાલીકાનાં અધિકારીશ્રીઓની સંપર્ક માહિતી	
	૨	મહાનગરપાલીકાનાં તમામ ખાતાના શાખાધિકારીશ્રીઓની સંપર્ક માહિતી	
	૩	ભાવનગર મહાનગરપાલીકાના પદાધિકારીશ્રીઓની સંપર્ક માહિતી	
	૪	ભાવનગર મહાનગરપાલીકાના તમામ વોર્ડના પદાધિકારીશ્રીઓની સંપર્ક માહિતી	
	૫	લોકસભા તથા રાજ્ય વિધાનસભામાં ભાવનગર શહેરનાં ચુંટાયેલા સંસદ સભ્યશ્રી તથા ધારાસભ્યશ્રીઓની માહિતી	
	૬	ક્લેક્ટર કચેરીના અધિકારીશ્રીઓની સંપર્ક માહિતી	
	૭	જિલ્લા પંચાયતના અધિકારીશ્રીઓની સંપર્ક માહિતી	
	૮	પોલિસ વિભાગના અધિકારીશ્રીઓની સંપર્ક માહિતી	
	૯	જિલ્લાના અગત્યના વિભાગના અધિકારીશ્રીઓની સંપર્ક માહિતી	
	૧૦	જિલ્લાના તમામ પ્રાંત અધિકારીશ્રીઓની સંપર્ક માહિતી	
	૧૧	જિલ્લાના તમામ મામલતદારશ્રીઓની સંપર્ક માહિતી	
	૧૨	જિલ્લાના તમામ તાલુકા વિકાસ અધિકારીશ્રીઓની સંપર્ક માહિતી	
	૧૩	જિલ્લાના તમામ તાલુકાના પોલિસ અધિકારીશ્રીઓની સંપર્ક માહિતી	
	૧૪	જિલ્લાની તમામ નગરપાલિકાના ચીફ ઓફીસરશ્રીઓની સંપર્ક માહિતી	
	૧૫	જિલ્લાનાં ફાયર સ્ટેશનોની માહિતી	
	૧૬	અગત્યના ટોલફ્રી નંબરોની માહિતી	

૧૭	પીજીવીસીએલના અગત્યના નંબરોની માહિતી	
૧૮	શહેરના સરકારી દવાખાનાની સંપર્ક માહિતી	
૧૯	શહેરના ખાનગી દવાખાનાની સંપર્ક માહિતી	
૨૦	શહેરની બ્લડ બેંકની સંપર્ક માહિતી	
૨૧	શહેરની સરકારી એમ્બ્યુલન્સની માહિતી	
૨૨	શહેરની ખાનગી એમ્બ્યુલન્સની માહિતી	
૨૩	શહેરના હેમ રેડીયો ઓપરેટરની માહિતી	
૨૪	શહેરના કેબલ ઓપરેટરની માહિતી	
૨૫	શહેરના સ્મશાન/કબ્રસ્તાનની યાદી	
૨૬	શહેરની સમાજીક સ્વૈચ્છિક સંસ્થાઓની માહિતી	
૨૭	શહેરના હોલ/સમાજ વાડીની માહિતી	
૨૮	સરકારી પ્રાથમિક શાળા	
	માધ્યમિક તેમજ ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળાઓ	
	કોલેજોની વિગત	
૨૯	ભાવનગર મહાનગરપાલીકાના તરવૈયાઓની યાદી	
૩૦	મહાનગરપાલીકા-ફાયર એન્ડ ઈમરજન્સી સર્વિસીઝ વિભાગના વાહનોની માહિતી	
૩૧	ફાયર વિભાગ પાસે ઈમરજન્સી સાધનોની યાદી	
૩૨	કોર્પોરેશનનાં માન્ય કોન્ટ્રાક્ટરશ્રીઓની યાદી મજૂર / બેલદાર / ખલાસી / ટેન્કર / ટ્રેક્ટર / ટ્રક / ડમ્પર / જે.સી.બી. / ક્રેઈન / ગેસકટર-માટે	
૩૩	રેસ્ક્યુ તથા ફાયર સાધનોના મટીરીયલ્સ સપ્લાયર્સની યાદી	
૩૪	ભાવનગર શહેરનાં ખાનગી જે.સી.બી. ધારકોની યાદી	
૩૫	ભાવનગર શહેરના ખાનગી ક્રેઈન ધારકોની યાદી	
૩૬	ભાવનગર શહેરના ખાનગી ગેસ કટર ધારકોની યાદી	
૩૭	ભાવનગર શહેરના ખાનગી જનરેટર સેટ ધારકોની યાદી	
૩૮	શહેરનાં ખાનગી ટ્રાન્સપોર્ટરોની યાદી	
૩૯	શહેરની ખાનગી ૨ × ૩ સીટર ટ્રાવેલ્સની સંપર્ક યાદી	
૪૦	શહેરની ખાનગી ૨ × ૨ સીટર ટ્રાવેલ્સની સંપર્ક યાદી	
૪૧	શહેરના ખાનગી વોટર ટેન્કરની સંપર્ક યાદી	

પ્રસ્તાવના :-

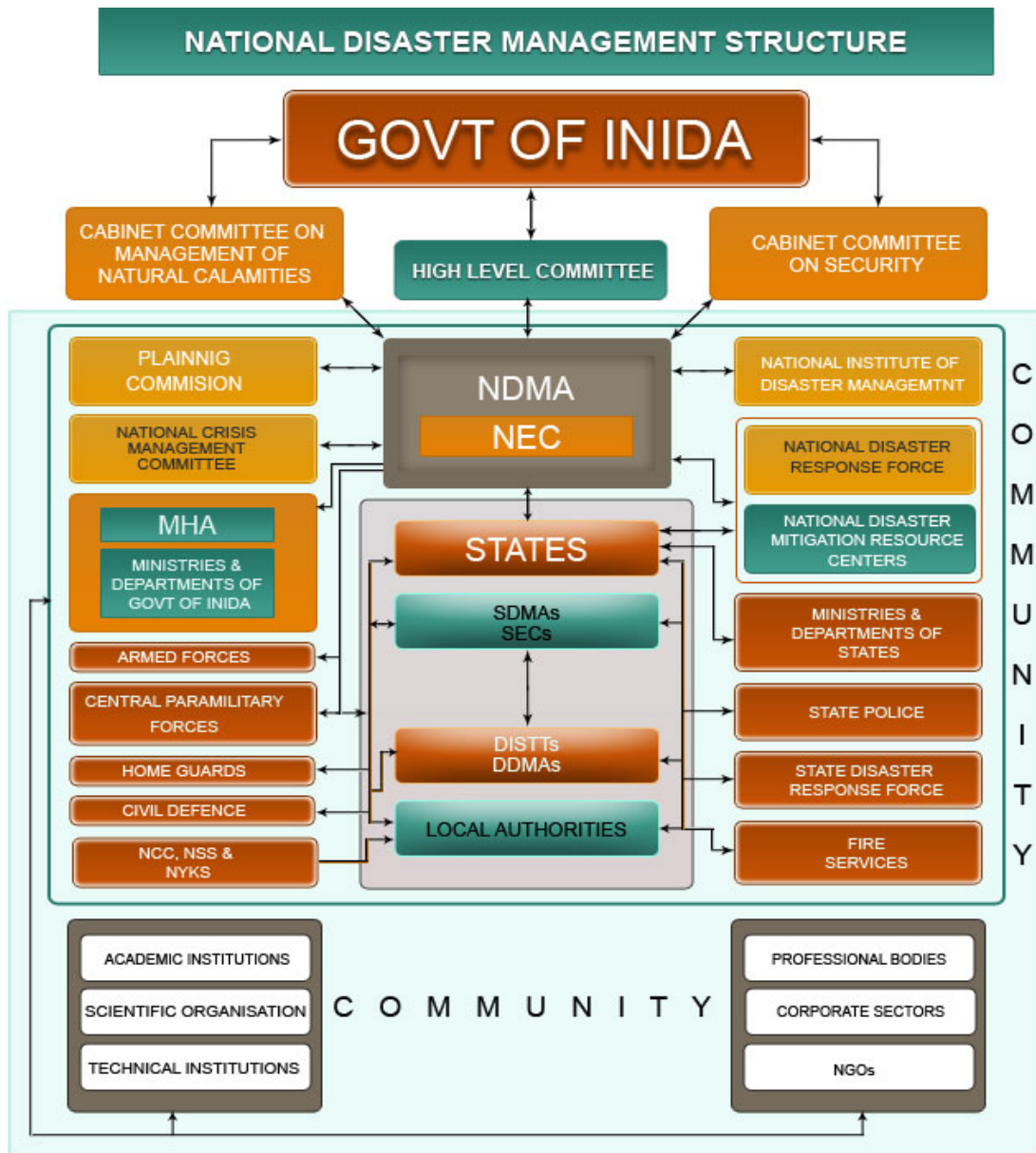
નેશનલ ડિઝાસ્ટર મેનેજમેન્ટ ઓથોરિટી (NDMA)

આપત્તિઓ વર્તમાન સમયના પરિપેક્ષમાં જીવ માત્ર સાથે વણાઈ ગયેલી છે. ભારત સરકારે આ વિષય વસ્તુને ખુબ જ ગંભીરતાથી લઈ ઓગષ્ટ ૧૯૯૯ માં એક High Powered Committee (HPC) ની રચના કરી અને ૨૦૦૧ ના ગુજરાત ભૂકંપ બાદ આપત્તિ વ્યવસ્થાપન પ્લાનને એક મીટીગેશન મીકેનીઝમ તરીકે સ્વીકૃત કરવામાં આવ્યું.

૨૩ ડિસેમ્બર ૨૦૦૫ ના રોજ ભારત સરકાર દ્વારા ડિઝાસ્ટર મેનેજમેન્ટ એક્ટ – ૨૦૦૫ ની રચના કરી અને તે મુજબ વડાપ્રધાનના વડપણ હેઠળ નેશનલ ડિઝાસ્ટર મેનેજમેન્ટ ઓથોરિટી (NDMA) ની રચના કરવામાં આવી અને રાજ્યો માટે મુખ્યમંત્રીના વડપણ હેઠળ સ્ટેટ ડિઝાસ્ટર મેનેજમેન્ટ ઓથોરિટી ની રચના સુચાર આપત્તિ વ્યવસ્થાપન માટે કરવાનો નીર્ધાર કરવામાં આવ્યો.

NDMA દ્વારા આપત્તિઓને પહોંચી વળવા માટે વિવિધ કાર્યો કરવામાં આવે છે. જેમાં રીસ્ક રિડક્શન, રિહેબીલીટેશન જેવી બાબતોનો સમાવેશ થાય છે. આ ઉપરાંત નેશનલ ડિઝાસ્ટર મેનેજમેન્ટ એક્ટ – ૨૦૦૫ માં કુદરતી અને માનવ સર્જીત આપત્તિઓના સંદર્ભમાં જરૂરી માર્ગદર્શન કાયદાકીય સ્વરૂપમાં આપવામાં આવ્યા છે.

NDMAનું માળખું

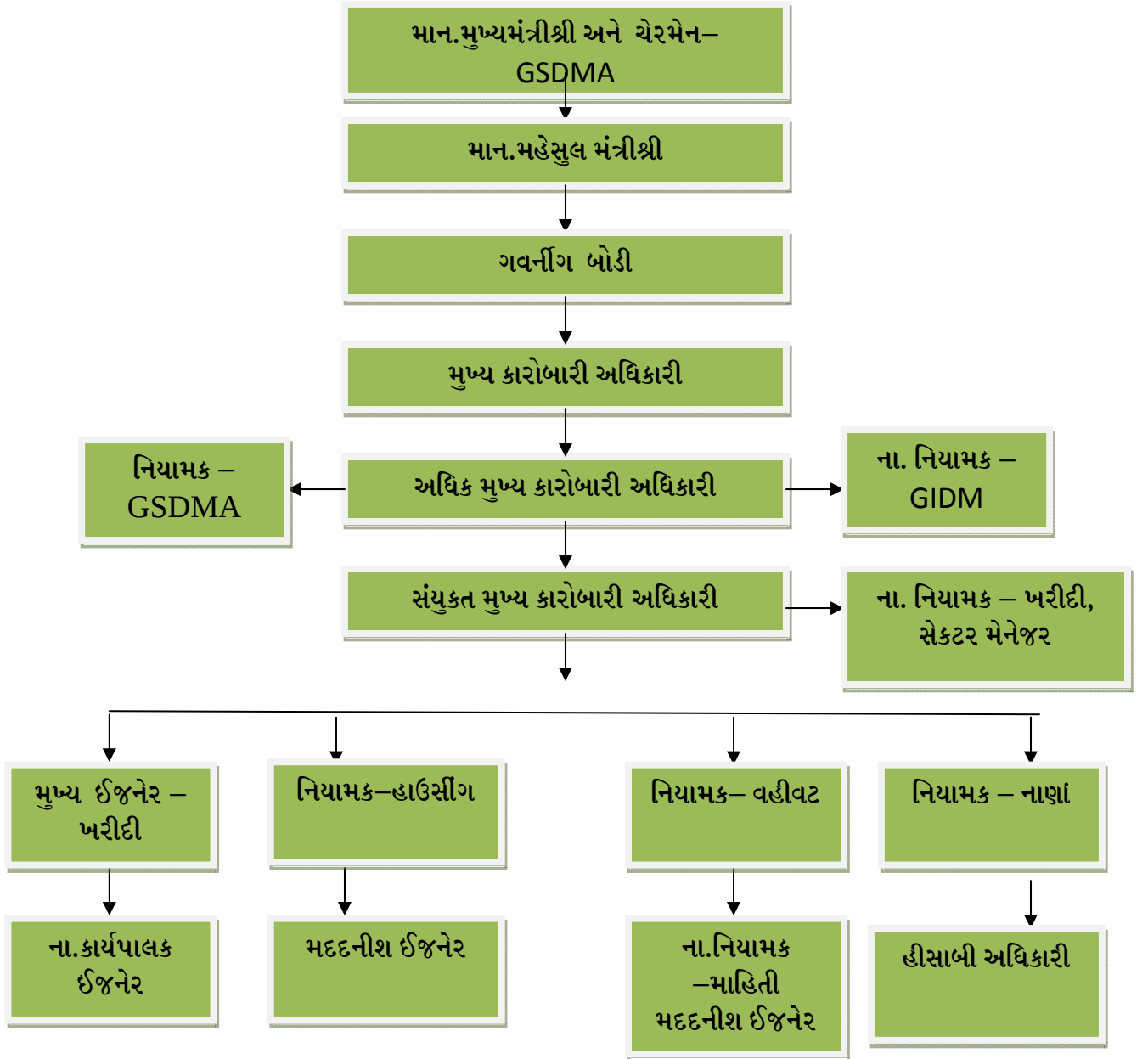
ગુજરાત સ્ટેટ ડિઝાસ્ટર મેનેજમેન્ટ ઓથોરિટી (GSDMA)

આપણું રાજ્ય અવારનવાર આપત્તિઓનો ભોગ બનતું રહે છે. ક્યારેક આવી આપત્તિઓ ભયંકર હોય છે કે જે રાજ્યનું સામાન્ય જન જીવન અને સમગ્ર આયોજન આ આપત્તિના કારણે ખોરવાઈ જાય છે. એ આપણા બધાનો અનુભવ છે. ગુજરાત રાજ્ય દ્વારા આપત્તિ વ્યવસ્થાપન તથા પુનઃનિર્માણ અને પુનર્વસન અંગે નીતિ નિર્ધારિત કરવામાં આવી છે. ગુજરાત રાજ્ય આપત્તિ વ્યવસ્થાપન અધિનીયમ – ૨૦૦૩ પસાર કરી ૮ ફેબ્રુઆરી ૨૦૦૧ના રોજ ગુજરાત રાજ્ય આપત્તિ વ્યવસ્થાપન સત્તામંડળ GSDMA ની રચના કરવામાં આવી છે.

GSDMA દ્વારા કચ્છ ભૂકંપ બાદ ભૂકંપ અસરગ્રસ્ત વિસ્તારોને બેઠા કરવા માટે બહુ આયામી પુનઃબાંધકામ, પુનઃસ્થાપન, પુનઃવસવાટો નો વિશાળ પ્રોજેક્ટ વિશ્વ બેન્ક, એશિયન ડેવલપમેન્ટ બેન્ક તેમજ આંતરરાષ્ટ્રીય સંગઠનો, ભારત સરકાર, રાજ્ય સરકાર, સ્વૈચ્છિક સંસ્થાઓ વગેરેની મદદથી હાથ ધર્યો અને સમગ્ર વિશ્વની પ્રસંશા પામતું ભગીરથ કાર્ય માત્ર બે-ત્રણ વર્ષના સમયગાળામાં પુરું કરી બતાવ્યું છે.

GSDMA દ્વારા સંયુક્ત રાષ્ટ્ર વિકાસ કાર્યક્રમ (UNDP) ના સહયોગ થી Disaster Risk Management Programme હાથ ધરેલ છે. જેના અંતર્ગત દરેક સ્તર સુધી આપત્તિ વ્યવસ્થાપન પ્લાન, જાગૃતિકરણ, ક્ષમતા વર્ધન (તાલીમો), મોકડ્રીલ વગેરે જેવા કાર્યક્રમો કરી વધુને-વધુ જન સમુદાયને આપત્તિઓ સામે સુસજ્જ કરવામાં આવી રહ્યા છે.

GSDMA નું માળખું

મહાનગરપાલીકા ભાવનગર

સૌરાષ્ટ્રના ત્રણ મુખ્ય શહેરી કેન્દ્રો માં ભાવનગર એક કેન્દ્ર છે. જે અમદાવાદ થી ૨૦૦ કી.મી. દુર છે. શહેર સમુદ્ર ઇતિહાસ, સંસ્કૃતિ અને પરંપરાનો વારસો ધરાવે છે. માટે જ "સંસ્કાર નગરી" તરીકે ઓળખાય છે. શહેર હીરા ઉદ્યોગ, મીઠા ઉદ્યોગ, અલંગ શીપ રિસાયકલીંગ નું કેન્દ્ર છે. જે અમદાવાદ થઈ મુંબઈ જેવા શહેરોને જોડે છે. સારા રસ્તાના કારણે અમદાવાદ, સુરત, વડોદરા અને રાજકોટ જેવા મહત્વના શહેરોથી ભાવનગર જોડાયેલ છે. ભાવનગરનું શેર માર્કેટ અમદાવાદ, સુરત અને મુંબઈથી જોડાયેલ છે. ભાવનગર સૌરાષ્ટ્રમાં બીજું અને રાજ્યમાં પાંચમું મોટું શહેર છે.

ઈતિહાસ/સ્થાપના :

ભાવનગર શહેરની સ્થાપના ગોહિલ વંશના રાજવીશ્રી ભાવસિંહજી પહેલાએ અખાત્રીજનાં દિવસે ઈ.સ.૧૭૨૩ સંવત ૧૭૭૮ ના વૈશાખ સુદ ત્રીજના દિવસે કરેલી હતી એટલે ભાવનગર શહેર ૨૮૦ વર્ષ પૂર્વે આદરણીય ભાવસિંહજીએ વસાવેલ અને તેમના નામ ઉપરથી શહેરનું નામ ભાવનગર રાખવામાં આવેલ.

ભાવનગરમાં આજે જે વડવાનો વિસ્તાર છે. ત્યાં વડવા ગામ હતું. મૂળ ભાવનગર એ વડવા. આ ગામને વિસ્તારી ભાવસિંહજીએ તેને પોતાની રાજધાની બનાવીને તેનું નામ પોતાના નામ પરથી ભાવનગર રાખ્યું. ભાવનગર પહેલા ગોહિલ રાજકુળની રાજધાની શિહોરમાં હતી. પણ ઘણી દીર્ઘદ્રષ્ટિ વાપરીને ભાવસિંહજી પહેલા એ ભાવનગરની પસંદગી કરી હતી. સમુદ્રતટ પર રાજધાની હોય તો બંદર તરીકે તેના વેપારને વિકસાવી શકાય અને તે વખતમાં લશ્કરી દ્રષ્ટિએ પણ આ સ્થળ વધુ સલામત હતું. ભાવનગરનાં બંદરને વિકસાવવાની તેના મૂળ સ્થાપકની મહેચ્છા અમુક અંશે સફળ થઈ હતી.

ઠાકોર ભાવસિંહજી પહેલાનો ભાવનગર વસાવવાનો ઉદ્દેશ સુરક્ષા ઉપરાંત ખંભાતના અખાતમાં ખંભાત તથા સુરત બંદરો ધમધોકાર વેપાર ચલાવતા હતા, તેમાંથી મોટો હિસ્સો ભાવનગર માટે મેળવવાનો હતો.

સ્થાન :

ભાવનગર શહેર ગુજરાત રાજ્યના સૌરાષ્ટ્ર વિભાગના અગ્નિકોણમાં આવેલો છે. તે ૨૧.૭૬૭° ઉત્તર અક્ષાંશ અને ૭૨.૧૫° પૂર્વ રેખાંશ પર આવેલ છે. તેની પૂર્વમાં ખંભાતનો અખાત અને ઘોઘા તાલુકો, પશ્ચિમે શીહોર તથા પાલીતાણા તાલુકો, ઉત્તરે ભાલ પ્રદેશ તથા દક્ષીણે તળાજા અને ઘોઘા તાલુકો આવેલ છે.

પ્રાકૃતિક વિભાગ :

ભાવનગર જિલ્લાની ભૂપૃષ્ઠ રચના મુખ્યત્વે બે પ્રકારની છે.

(૧) પશ્ચિમ અને

(૨) પૂર્વ પશ્ચિમ

જેનો ભાગ બે વિભાગમાં છુટી છવાઈ ટેકરીઓવાળો છે. જેમાંના એક પાલીતાણા તાલુકામાંથી પસાર થાય છે. અને બીજો બોટાદ જિલ્લાની પશ્ચિમની હદ ઉપર પથરાયેલો છે, જ્યારે પૂર્વનો ભાગ ભાલ પ્રદેશ અને સમુદ્રતટ વિસ્તારમાં આવેલ છે, જે સપાટ અને નીચાણવાળા વિસ્તારમાં પથરાયેલો છે. વળી ભાવનગર, ઘોઘા, તળાજા અને મહુવા પ્રદેશને આવરી લેતી દરીયાઈ પટ્ટી બીજા તાલુકા પ્રદેશની સરખામણીમાં સપાટ છે. પાલીતાણા, અને શિહોર તાલુકાનો કેટલોક વિસ્તાર ડુંગરાળ છે. બાકીનો ભાગ સપાટ છે. ભાવનગરથી તળાજાનો વિસ્તાર ઘોઘાબારા તરીકે ઓળખાય છે. તળાજાથી મહુવા સુધીનો કાંઠાનો પ્રદેશ વધારે વરસાદ વાળો અને ફળાઉ ઝાડ અને નાળીયેરીથી લીલોછમ છે. વચ્ચેનો પાલીતાણાનો પ્રદેશ ઓછા વરસાદવાળો ને સુકો અને આછો ઝાડપાનવાળો છે. વલ્લભીપુર તાલુકાનો ભાગ ભાલના પ્રદેશના ભાગરૂપે છે. અહીં ખારાશવાળી જમીન છે. ભૌગોલિક સ્થાનમાંથી નિર્માણ થતી પ્રાકૃતિક પરિસ્થિતિની અસર જિલ્લાની ખેતી વિકાસ અને ખેત પેદાશો પર જોઈ શકાય છે.

આ જિલ્લાની જમીન થોડી પટ્ટી બાદ કરતા ખડકવાળા પથ્થરોની બનેલી છે. તળાજા જેવા કેટલાક વિસ્તારમાં ગ્રેનાઈટ પથ્થર પ્રાપ્ત થાય છે. જવાળામુખીની રાખ અને લાવારસના ફેલાવા સાથે

અને ઘણા સમયના ઘસારા અને ઘોવાણથી આ પ્રદેશની પ્રાકૃતિક ભૂરચના ભૂખરા અગ્નિકૃત ખડકોવાળી બનેલી છે.

ભૂમિ, મેદાનો અને ટેકરીવાળા પ્રદેશો :

ભૂમિની દૃષ્ટિએ ચાર વિભાગો પડે છે.

- (૧) ઉત્તર વિભાગમાં ઉમરાળા તાલુકો આવેલો છે, આ વિસ્તારની જમીન મધ્યમ કાળી અને સપાટ છે. આ વિસ્તારમાં અછતની પરિસ્થિતિ ઉભી થાય છે. પરંતુ કેટલાક ભાગોમાં નહેરોની સિંચાઈને કારણે ખેતી પ્રગતિશીલ છે. અહીં મગફળી કપાસ અને બાજરી મુખ્ય પાકો છે.
- (૨) દક્ષિણ વિભાગમાં તળાજા અને મહુવા તાલુકાઓ આવેલા છે. જે પૈકી તળાજા અને મહુવા તાલુકાઓ દરિયાકાંઠાના વિસ્તારો છે. આ વિસ્તારની જમીન પણ મધ્યમ કાળી છે. શેત્રુંજી બિંદુના કારણે સિંચાઈની સુવિધા હોઈ મગફળી કપાસ અને બાજરી આ વિસ્તારના મુખ્ય પાકો છે. શેરડી અને કેળાના પાકો તળાજામાં થાય છે. તળાજા સહકારી ખાંડ ઉદ્યોગ આવેલ છે. દરિયાઈ પટ્ટી પર નારીયેળ સારા પ્રમાણમાં છે. મીઠાના અગરો અને મત્સ્યઉદ્યોગ નાનાપાયા પર ચાલે છે.
- (૩) પૂર્વ વિભાગમાં વલ્લભીપુર, ભાવનગર અને ઘોઘા તાલુકા આવેલા છે. ભાવનગર મધ્યમ કક્ષાનું બંદર છે. સમગ્ર ભાવનગર તાલુકાની અને ઘોઘા તાલુકાના કેટલાક ભાગની જમીન મધ્યમ કાળી છે. દમદાર અને કાકરા વિનાની તેમજ ભેજને લાંબો સમય સુધી સંગ્રહી રાખવાની ક્ષમતા ધરાવે છે. ભાલ વિસ્તારમાં ભાલીયા ઘંઉ, કપાસ, ચણા અને તલ મુખ્ય પાકો થાય છે. આ વિસ્તારના મુખ્ય પાકોમાં બાજરી મગફળી કપાસ જુવાર છે.
- (૪) પ્રશ્ચિમ વિભાગમાં શિહોર, પાલીતાણા અને ગારિયાધાર તાલુકાઓ આવેલા છે. આ વિસ્તારની મોટીભાગની જમીન ખડકાળ અને ટેકરીઓવાળી છે. જેથી આ વિસ્તારમાં ખેતી સારા પ્રમાણમાં વિકસી નથી. તેના મુખ્ય પાકો મગફળી, કપાસ અને બાજરી છે. સિંચાઈ મોટેભાગે કુવાઓ દ્વારા થાય છે.

જળપ્રવાહો અને ઢોળાવો :

ભાવનગર જિલ્લાના મહુવા તાલુકા સિવાય જિલ્લાનો સમગ્ર પ્રદેશ પૂર્વ તરફના ઢોળાવા વાળો છે. મોટાભાગની નદીઓ પશ્ચિમથી પૂર્વ તરફ વહે છે, અને ખંભાતના અખાતને મળે છે.

જિલ્લાની મુખ્ય નદી શેત્રુંજી છે. ૪-૬ માસ વહેતી બીજી નદીઓમાં રંધોળી અને કાળુભાર છે. બીજી નાની અને ઉનાળામાં સુકાઈ જતી નદીઓમાં માલણ, માલેશ્રી, કેરી, રોઝડી, ધાતરવડી, જોલાપરી, સુરજવડી, ભાદ્રોડી, શેલ, બગડ અને ઘેલો વગેરેનો સમાવેશ થાય છે.

દરિયાકિનારો :

ગોપનાથ થી પશ્ચિમ તરફનો જિલ્લાનો દક્ષિણ કિનારો કરાડવાળો છે. ભાવનગર, નળીયા, સોનરાઈ, મહુવા વગેરે નળીયા છે. ભાવનગરની આસપાસનો કિનારો ખાંચા-ખૂંચીવાળો છે. ભાવનગર બંદર એક કાંઠા પર આવેલ છે.

ભૌગોલિક રચના :

ભાવનગર શહેર ભારતમાં ગુજરાત રાજ્યમાં ખંભાતના અખાત ઉપર ૨૧.૪૭° ઉત્તર અક્ષાંશ અને ૭૨.૦૮° પૂર્વ રેખાંશ પર આવેલું છે.

હવામાન :

ગરમ અને શુષ્ક છે. શહેરનું ગુરુતમ તાપમાન ૪૭ સે. અને લઘુતમ તાપમાન ૨૨ સે. છે.

ખાડીઓ :

(૧) ભાવનગર ખાડી:—

કાળુભાર અને ઘેલા નદી દ્વારા બનેલી આ ખાડી ભાવનગર શહેર અને ખંભાતના અખાત વચ્ચે એક કેનાલ બનાવે છે. આ ખાડી પર ભાવનગરનું બંદર આવેલું છે. સમગ્ર એશિયામાં પ્રખ્યાત લોક ગેઈટ પ્રવૃત્તિવાળું ફક્ત આ એક જ બંદર છે.

(૨) સોનરાઈ ખાડી :—

ભાવનગર થી પુર્વ તરફ આશરે ૧૩ કિ.મી. દુર અરબી સમુદ્રમાં મળતી આ ખાડી છે. જ્યાં ભરતીના સમયમાં લગભગ ૧૬ મીટર જેટલું પાણી ચઢે છે. અહીં બંદર વિકાસને અવકાશ છે.

(૩) મહુવા ખાડી :—

માલણનદી દ્વારા આ ખાડી બનવા પામેલ છે. જે મહુવાથી આશરે ૭ કિ.મી. થી દુર અરબી સમુદ્રમાં મળે છે. જેના પર મહુવા બંદર આવેલું છે. કતપર તથા નિકોલ વચ્ચે આવેલ આ ખાડી છે.

બંદર :

ભાવનગર કુદરતી ૧૨ માસી બંદર છે. તેમજ તે રોડ અને રેલ્વે માર્ગ થી જોડાયેલો છે. દેશમાં મુંબઈ પછીનું અખાતના દેશો માટેનું અનુકુળ એવું આ બંદર છે. તેમજ આ બંદર ઉપર જર્મન એન્જીનીયરો મારફત ઓટોમેટીક લોક ગેઈટ બનાવવામાં આવેલ છે. જે એશીયામાં બીજા નંબરે છે.

રસ્તા વાહન વ્યવહાર :

ભાવનગર રસ્તા માર્ગો ગુજરાત અને સૌરાષ્ટ્રના મોટા શહેરો જેવા કે, સુરત, અમદાવાદ, વડોદરા, રાજકોટ, જામનગર, અમરેલી, જુનાગઢ અને કચ્છ વગેરે સાથે જોડાયેલ છે.

રેલ્વે વાહન વ્યવહાર :

ભાવનગરમાં વેસ્ટર્ન રેલ્વેનું વિભાગીય વડું મથક છે. તેમજ તે ટર્મીનસ રેલ્વે સ્ટેશન છે. અને બ્રોડગેજ દ્વારા દેશના અન્ય સ્થળો સાથે જોડાયેલું છે. ઉપરાંત ભાવનગર જિલ્લાને રેલ્વે વર્ક શોપ મળેલું છે. જ્યાં રેલ્વેની મરામત કામગીરીઓ કરવામાં આવે છે.

હવાઈ વાહન વ્યવહાર :

ભાવનગરમાં અદ્યતન એરપોર્ટ છે. અને મુંબઈ સાથે ટુંકા અંતરે જોડાયેલું છે. માત્ર ૪૫ મિનીટમાં હવાઈ માર્ગે મુંબઈનું અંતર કાપી શકાય છે. તેમજ સુરતનું અંતર ૩૫ મિનીટમાં હવાઈ માર્ગે કાપી શકાય છે.

ટેલીફોન સેવા :

બી.એસ.એન.એલ. તથા ખાનગી મોબાઈલ ઓપરેટર્સ દ્વારા ટેલીફોન સેવા પુરી પાડવામાં આવે છે.

ફ્રેનેજ :

ભાવનગર શહેરમાં જુના ભાવનગર રાજ્યના વખતથી ભૂગર્ભ ગટર યોજના આવેલ છે. તેમજ ડીસ્પોઝલ પ્લાન્ટ પણ છે.

પાણી પુરવઠો :

ભાવનગર નજીક ગૌરીશંકર સરોવર કે જેનો સ્ત્રાવ વિસ્તાર ૮૨.૮૪ ચો.કિ.મી. છે. ૪૪.૧૫ ફુટ ઓવરફ્લો ક્ષમતાનું તળાવ છે. આ તળાવ જુના ભાવનગર રાજ્ય વખતમાં બંધાયેલ છે. હાલની તેની ક્ષમતા ૬૦૦ એમ.સી.એફ.ટી. છે. શહેરથી ૧૭ કિ.મી. દુર ખોડીયાર તળાવ આવેલ છે. જેનો કેપેસિટી એરીયા ૧૭ ચો.માઈલ છે. અને ૩૧ ફુટ ઓવર ફ્લો થાય છે. તેની ક્ષમતા ૨૩૨ એમ.સી.એફ.ટી. છે.

ઉપરોક્ત બંને તળાવો હાલની વસ્તી માટે અપૂરતાજ ગણાતાં તેમજ આગામી ૩૦ વર્ષના વિકાસ અને વસ્તી વધારાને લક્ષમાં લઈ મહાનગરપાલિકાએ પાલીતાણા નજીક શેત્રુંજી ડેમ માંથી ૪૭ કિ.મી. ની લાંબી ૧૦૦૦ એમ.એમ.ની પાઈપલાઈનનો આશરે ૩૧ કરોડના ખર્ચે ૧૦૮૯૮ એમ.સી.એફ.ટી. પાણીનો જથ્થો ઉપલબ્ધ બનાવેલ છે. જે ૩૪ ફુટ ઓવરફ્લો થાય છે. ભાવનગર શહેર માટે એક વધુ પાણીનો સ્ત્રોત મહીપરીએજ લાઈન રૂપે ઉપલબ્ધ બન્યો છે. ૨૦૦૦-૦૧ ની પાણીની તીવ્ર તંગી હતી ત્યારે શહેર માટેના શેત્રુંજી ડેમ સહીતના તમામ જળાશયો ખાલી થવા પામ્યા હતા. ત્યારે રાજ્ય સરકાર દ્વારા યુધ્ધના ધોરણે વલ્લભીપુર-સીદ્ધસર સુધીની ૩૫ કિ.મી. લંબાઈની પાઈપલાઈન નાંખવામાં આવેલ અને તે થકી શહેરને દૈનિક ૪૦ એમ.એલ.ડી. પાણી પુરુ પાડવામાં આવ્યું હતું. હાલ રાજુલા સુધી ઉક્ત લાઈન પાણી પુરુ પાડી રહી છે. આ સ્ત્રોત માંથી શહેરમાં વધારાના પાણી પુરવઠો મેળવવા માટેનું સ્ત્રોત ઉપલબ્ધ બની શક્યું છે. ઉપરાંત નાવડાથી બુધેલ સુધીની દૈનિક ૩૦૦ એમ.એલ.ડી. કેપેસિટીની સમાંતર પાણીની પાઈપલાઈન પણ સને ૨૦૧૩ થી કાર્યરત કરવામાં આવેલ છે.

વ્યવસાયિક માળખું:

ભાવનગરમાં નાના-મોટા ઔદ્યોગિક એકમો છે. ચિત્રા ફુલસર ઔદ્યોગિક વિસ્તારએ મુખ્ય ઔદ્યોગિક વિસ્તારો આવેલ છે. શહેરથી ૬૦ કિ.મી. દુર અલંગ ખાતે શીપ બ્રેકીંગનો વ્યવસાયમાં ભાવનગર મોખરે છે. આ સિવાય ડિઝલ અને મશીનરી ઉદ્યોગનો પણ ભાવનગરમાં વિકાસ થયેલ છે. ફાઉન્ડ્રી ઓઈલ એન્જીન, મશીન ટુલ્સ, એન્જીનીયરીંગ અને ઓટોમોબાઈલ વર્ક્સ, ઓઈલમીલ, સોનું ચાંદીના જવેરાત, હેન્ડીક્રાફ્ટ રેડીમેડ ગારમેન્ટ્સ, દવાઓ, ખાણી-પીણીની વસ્તુઓ જેમ કે ભાવનગરી ગાંઠીયા માટે ભાવનગર જાણીતું છે. હીરા ઉદ્યોગ મોટા પ્રમાણમાં વિકસીત થયેલો છે. શહેરમાં મોટી ટીમ્બર માર્કેટ આવેલ છે. મુખ્ય ઉદ્યોગોમાં ફાઉન્ડ્રી, રોલીંગ મીલ, એક્સલ ઈન્ડસ્ટ્રીઝ, સ્ટીલ કાસ્ટ જેવી ફેક્ટરીઓ આવેલ છે. ભાવનગરમાં કેન્દ્ર સરકાર સંચાલીત દેશ ભરમાં પ્રખ્યાત એવી સેન્ટ્રલ સોલ્ટ અને મરીન કેમીકલ ઈન્સ્ટીટ્યુટ આવેલ છે. તદઉપરાંત આલ્કોગ એશડાઉનનામનું વહાણો બાંધવાનું કારખાનું પણ આવેલ છે. આ કારખાનામાં બાર્જીસ અને વહાણો બાંધવામાં આવે છે. ફાઈબર ગ્લાસ બોટ પણ તૈયાર કરવામાં આવે છે. ભાવનગર થી નજીક કાળાતળાવ પાસે નિરમા કેમીકલ પ્લાન્ટ આવેલ છે. આ ઉપરાંત કેમીકલ ઈન્ડસ્ટ્રીઝ અને પ્લાસ્ટીક તથા મીઠાઉદ્યોગ આવેલા છે.

કેળવણી :

ભાવનગર શહેરમાં નગર પ્રાથમિક શિક્ષણ સમિતિ સંચાલીત ૫૫ સરકારી પ્રથમીક શાળાઓ, ખાનગી પ્રાથમીક શાળાઓ છે. આ ઉપરાંત માધ્યમીક અને ઉચ્ચતર માધ્યમીક શાળાઓ, આટીઆઈ કોલેજ પણ ઉપલબ્ધ છે. ઉચ્ચ શિક્ષણની વાત કરવા માં આવસ તો આર્ટ્સ કોલેજ, કોમર્સ કોલેજ, સાયન્સ કોલેજ, લો કોલેજ, બી.એડ. કોલેજ, આયુર્વેદ કોલેજ, હોમીયોપેથીક કોલેજ, પોલીટેકનીક કોલેજ, એન્જીનીયરીંગ કોલેજ, મેડીકલ કોલેજ અને મહિલાઓ માટે અલાયદી કોલેજો આવેલ છે. ભાવનગરમાં પોતાની સ્વતંત્ર

યુનીવર્સીટી પણ છે, જે "શ્રી કૃષ્ણકુમારસિંહજી ભાવનગર યુનીવર્સીટી"ના નામે ઓળખાય છે. ભાવનગર યુનીવર્સીટી સંચાલીત ડિઝાસ્ટર મેનેજમેન્ટ માટે પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએટ ડિપ્લોમાના કોર્સોસ ઉપરાંત ભાવનગર યુનીવર્સીટી માન્ય ત્રિલોકનાથ આરોગ્ય ધામ દ્વારા ઓનલાઈન ડિપ્લોમા ઈન નેચરો પેથી એન્ડ યોગીક સાયન્સ ભારતમાં સર્વ પ્રથમ ભાવનગરમાં શરૂ કરવામાં આવેલ છે. ૨૦૦૧ ની સ્થિતિએ વસ્તી ગણતરી અનુસાર શહેરનો કુલ સાક્ષરતા દર ૮૨.૨૯ % છે. જેમાં પુરૂષ સાક્ષરતા દર ૮૯.૩૬% અને સ્ત્રી સાક્ષરતા દર ૭૪.૬૫ % છે.

ભાવનગર મહાનગરપાલીકાના તમામ વોર્ડમાં સમાવિષ્ટ વિસ્તારો

ક્રમ	વોર્ડ નંબર તથા નામ	વોર્ડના મુખ્ય વિસ્તારો
1.	૧ ચિત્રા-ફુલસર-નારી	નારી ગામનાં રેવન્યુ સર્વે નંબર: ૨૧૦/૧એ-૧/સીનાં વાયવ્ય ખુણાનાં સીમાડેથી શરૂ કરીને ગામ કરદેજના સીમાડે-સીમાડે ઈશાન ખુણા તરફ જતાં વડવાનાં સીમાડા સુધી ત્યારબાદ દક્ષીણ બાજુએ નારી ગામનાં સીમાડે-સીમાડે નારી ગામની ચોકડી થઈને ભાવનગર-અમદાવાદ રેલ્વે લાઈન આખલોલ નદિના બિજ સુધી ત્યાંથી પૂર્વ તરફ રેલ્વે લાઈન પેરેલલ ચાલતા ચાલતા ચિત્રા જી.આઈ.ડી.સી. પુરી થાય ત્યાં સુધી ત્યાંથી દક્ષીણ દિશા તરફ ચાલતા સત્યનારાયણ સોસાયટી તથા ગુરૂનગરની વચ્ચેથી પસાર થતાં ટી.પી.રોડ પરના નાળુ ક્રોસ કરી પૂર્વ તરફ હાદાનગર મેઈન રોડે ચાલતા ચાલતા રામજી મંદિર ચોક સુધી ત્યાંથી દક્ષીણે રેલ્વે ક્વાર્ટર અને રામેશ્વર સોસાયટીની વચ્ચે ટી.પી.રોડ ઉપર થઈને ભાવનગર-રાજકોટ રોડ સુધી ભાવનગર-રાજકોટ રોડ ઉપર પશ્ચિમે તરફ ચાલતા ચાલતા રામદેવ પેટ્રોલ પંપ જતાં બેંક કોલોનીના નાકા સુધી ત્યાંથી ચિત્રા ગામની દક્ષીણે ચાલતા ચાલતા દક્ષીણ તેમજ પશ્ચિમ તરફના રસ્તે થઈ ચિત્રાથી સીદસર રોડ સુધી ત્યાંથી દક્ષીણ તરફ સીદસર રોડ ઉપર ચાલતા ચાલતા ચિત્રા ફિલ્ટ્રેશન પ્લાન્ટ સુધી ત્યાંથી ચિત્રા ફિલ્ટ્રેશન પ્લાન્ટથી ચિત્રા ગામના સીમાડે સીમાડે બુધેલ વરતેજ રોડ સુધી ત્યારબાદ બુધેલ વરતેજ રોડથી પશ્ચિમે ફુલસર ગામના સીમાડે સીમાડે બુધેલ-વરતેજ રોડ સુધી ત્યાંથી પશ્ચિમ તરફ બુધેલ વરતેજ રોડ પર ફુલસર ગામના સીમાડા સુધી ત્યાંથી ઉતર તરફ ફુલસર ગામના સિમાડે સીમાડે

ક્રમ	વોર્ડ નંબર તથા નામ	વોર્ડના મુખ્ય વિસ્તારો
		રાજકોટ રોડ પરના આખલોલ બ્રિજ સુધી આખલોલ બ્રિજથી આખલોલ મહાદેવ અને ઈન્દીરાનગરના પશ્ચિમ દિશાએ ઉતર તરફ ચાલતા ચાલતા અમદાવાદ ભાવનગર રેલ્વે લાઈન પરનાં ઓવર બ્રિજ સુધી ઓવર બ્રિજથી ઉતર તરફ ચાલતા નારી ગામનાં સીમાડે સીમાડે નારીના સર્વે નંબર: ૧૬૧ થી દક્ષીણ-પશ્ચિમ તરફ સર્વે નંબર: ૧૬૦ થઈ નારી તથા વરતેજ ગામના સીમાડે ચાલતા ચાલતા નારીનાં સર્વે નંબર: ૧૪૫ થઈ સર્વે નંબર: ૧૩૮ સુધી ત્યાંથી ઉતર તરફ નારી ગામ ને કમળેજ ગામના સીમાડે સીમાડે ચાલતા ચાલતા નારી ગામના સર્વે નંબર: ૨૧૦/૧એ-૧/સી સુધી જમણા હાથ બાજુનો તમામ વિસ્તાર વોર્ડ નંબર: ૧ ની હદમાં સમાવિષ્ટ થાય છે.
2.	૨ વડવા-બ	વોર્ડ નંબર: ૨(નિર્મળનગર)ના સામેલ નકશા મુજબ વાયવ્ય ખૂંણા પરના ખારવાળી જમીનના અણીવાળા ભાગથી શરૂ કરીને દક્ષીણ અને પૂર્વ તરફે વડવાના સર્વે નંબર: ૪૪૭/ પૈકી મીઠાના અગરો પાસેથી પસાર થઈને મહાનગરપાલીકાની હદે-હદે માઢીયા રોડના પાળા સુધી ત્યાંથી મહાનગરપાલીકાની હદે-હદે મોતીતળાવ વી.આઈ.પી.ઈન્ડસ્ટ્રીયલ પાર્ક થઈને રેલ્વે ક્રોસીંગ પાસ કરી રેલ્વે ટ્રેકને પેરેલલ લાતીબજાર-રેલ્વે સ્ટેશન રોડ સુધી, ત્યાંથી દક્ષીણ તરફે શેલારશા રોડ પરની ચોકડી, મંગળ મુર્તિ ટાયર શોપ સુધી, મંગલ મુર્તિ ટાયર શોપ ચોકડીથી પશ્ચિમ તરફે અલકા સિનેમા સુધી, અલકા સિનેમાથી દક્ષીણ તરફે વડવા તલાવડીના નાકે અને ઈમામવાડા મસ્જિદના ખૂંણા સુધી, ત્યાંથી પૂર્વ તરફ વડવાનેરા થી ચબુતરા સુધી ત્યાંથી દક્ષીણે દેરાસરવાળી શેરીમાં પસાર થઈને ચાલતા ચાલતા

ક્રમ	વોર્ડ નંબર તથા નામ	વોર્ડના મુખ્ય વિસ્તારો
		કામનાથમહાદેવના મંદિરના ખુણાંથી પશ્ચિમ તરફે નાની રૂવાપરીમાના મંદિરના ચોક સુધી, ત્યાંથી વાયવ્ય દિશા તરફે પાળીયાધાર જુની શાકમાર્કેટવાળા રસ્તેથી ચાલતા ચાલતા વિજયસીનેમા સુધી, ત્યાંથીચાવડીગેટ પોલીસ ચોકી થઈને નેરૂત્ય ખુંણા તરફે પાવર હાઉસવાળા વરતેજ રોડ પર નિર્મળનગર વાળા રસ્તે ચાલતા ચાલતા વિઠ્ઠલવાડી પેટ્રોલ પંપ થઈને માધવ કોમ્પ્લેક્ષ થઈને ગઢેચી વડલા આર.ટી.ઓ. સર્કલ શહેર ફરતી સડક સુધી, શહેર ફરતી સડકની ઉતરે ચાલતા ચાલતા ભાવનગર—અમદાવાદ રેલ્વે લાઈનને ક્રોસીંગ કરી મહેશભાઈના લાકડાનો બેન્સા સુધી, ત્યાંથી પુર્વ તરફે ગલીમા થઈને ગઢેચી નદીના પશ્ચિમ તરફનાં કાંઠે કાંઠે ઉતર તરફે ચાલતા ચાલતા મોક્ષ મંદિર સામેના ગઢેચી પુલના ખુંણા પરના મફતનગરના મહેશ ચાવડાના મકાન સુધી, ત્યાંથી મોક્ષ મંદિરના રસ્તે પશ્ચિમ તરફે ચાલતા — ચાલતા કુંભારવાડા સર્કલ થઈને નારી રોડ પર આઈ.પી.સી.એલ.—એફ.સી.આઈ.ના ગોડાઉનથી આગળ નારી ગામના સીમાડે નારીગામની ચોકડી સુધી, ત્યાંથી નારી ગામના સીમાડે—સીમાડે ઉતર તરફે ખારવાળી જમીનના અણીયાળા ભાગ સુધી જમણા હાથ બાજુનો તમામ વિસ્તાર આ વોર્ડમાં સમાવિષ્ટ થાય છે.
3.	૩ કરચલીયાપરા	સામેલ નકશાના વાયવ્ય ખુણાંથી ઉતર તરફે રૂવાપરી મંદિર પાછળ ખારમાં મહાનગર પાલીકાની મદેમદે કેબલ સ્ટ્રેટ બ્રિજથી જુના બંદરની ખાડીના દક્ષીણ તરફથી હદે હદે પૂર્વ તરફે મહાનગર પાલીકાની હદ સુધી, ત્યાંથી દક્ષીણે દરબારી ભાટ્ટાની હદે હદે ચાલતા ચાલતા એકસલ ઈન્ડસ્ટ્રીઝ સુધી, ત્યાંથી પશ્ચિમ તરફ લેપ્રસી હોસ્પિટલની સામે થઈ પાટે

ક્રમ	વોર્ડ નંબર તથા નામ	વોર્ડના મુખ્ય વિસ્તારો
		પાટે નવાબંદર તરફ જતા પાટા તરફે એકસલ ઈન્ડસ્ટ્રીઝ સર્કલથી દક્ષીણે જતા જુના એરોડ્રામ રોડ પર ચાલતા ચાલતા બોરડીગેટ સર્કલ સુધી, બોરડીગેટથી ગીતાચોક થઈ પૂર્વ તરફ ડોન ચોક સુધી ત્યાંથી ઉતર તરફ એચ.ડી.એફ.સી.બેંક તથા આઈ.સી.આઈ.સી.આઈ બેન્ક થઈ ક્રેસન્ટ સર્કલ થઈ એ.વી.સ્કુલ ગ્રાઉન્ડ થઈ મુક્તાલક્ષ્મી ગર્લ્સ હાઈસ્કુલ થઈ કીર્તી કલીનીક સુધી, <u>ત્યાંથી પૂર્વ તરફ દિગમ્બર જૈન મંદિર સુધી ત્યાંથી ઉતર તરફે આંગણવાડીથી પૂર્વ તરફે ભીલવાડા ચોક સુધી ત્યાંથી ઉતર તરફે અમન કલીનીક તથા મદ્રેસા સીદીક થઈ જોગીવાડની ટાંકી થઈ રેડક્રોસ સુધી રેડ ક્રોસથી ઉતર તરફ જતાં ડો. બંકીમભાઈ પારેખના દવાખાના પાસે થઈ ભુતનાથ મહાદેવ તથા ન્યાયાધીશ વાળા ખાંચા પાસેથી પસારથઈ વર્ધમાન કો.ઓ.ઓપ.બેન્ક પાસેથી કુબેર પટેલની શેરી પાસે થઈ જલારામ મંદિર થઈ ખારગેટ સુધી ત્યાંથી લાતી બજાર થઈ મંગલમુર્તિ ટાયર શોપ શેલારશા ચોકડી સુધી ત્યાંથી ઉતર તરફ રેલ્વે સ્ટેશનના ટ્રેકને પેરેલલ મોતીતળાવ વી.આઈ.પી.ઈન્ડસ્ટ્રીઝ થઈ દરીયાઈ ક્રિક સુધી ત્યાંથી ઉતર તરફ મીઠાના અગરો મહાનગર પાલીકાની હદે હદે રૂવાપરી મંદિર સુધીના જમણા હાથ તરફનો સમગ્ર વિસ્તાર આ વોર્ડમાં સમાવિષ્ટ થાય છે.</u>
4.	૪ ઉ.કૃષ્ણનગર-રૂવા	વોર્ડ નંબર: ૪ વાયવ્ય ખુણા હદે રેલ્વે પાટાથી શ કરીને ઉતર તરફ લેપ્રેસી હોસ્પીટલની દિવાલે ચાલતા ચાલતા મહાનગરપાલીકાની હદ સુધી ત્યાંથી દરબારી ભાઠાની પશ્ચિમે ગોકુળનગર થઈ એરોડ્રામ કેમ્પસની દિવાલ સુધી ત્યાંથી એરોડ્રામની દિવાલની પૂર્વે અકવાડા સર્વે નંબર: ૧૨૩ તથા ૧૦૬ થઈ અકવાડા ટેન્કના પૂર્વ ખુણા સુધી ત્યાંથી પશ્ચિમ તરફે

ક્રમ	વોર્ડ નંબર તથા નામ	વોર્ડના મુખ્ય વિસ્તારો
		યોગીનગરની પાછળ થઈ સાગર પાર્કની પાછળના ભાગે ૧૫૦ફુટ રીંગ રોડ ક્રોસ એરોડ્રામ રોડ સુધી ત્યાંથી સુભાષનગર ચોક કંસારા પુલ પછી આવેલ હરસિધ્ધી માતાના મંદિર પાસથી ઉતર તરફ જતા ડીસ્પોઝલ પ્લાન્ટ સુધી ત્યાંથી પશ્ચિમ તરફે દિપક ચોક થઈ બોરડીગેટ પોલીસ ચોકીથી આગળ ત્રિમુખી હનુમાનજીનાં મંદિરના રોડે થઈ પ્રદાસ તળાવ ચોક થઈ ઉતર તરફ લેડીપીલ હોસ્પિટલ થઈ એકસલ ઈન્ડસ્ટ્રીઝ સર્કલ સુધી, ત્યાંથી રેલ્વે પાટાની વાયવ્ય ખુણા પર ચાલતા રૂવાપરી ચોક સુધીના જમણા હાથ બાજુનો સમગ્ર વિસ્તાર આ વોર્ડ નંબર: ૪ માં સમાવિષ્ટ થાય છે.
5.	૫ પીરછલ્લા	સામેલ નકશાના વાયવ્ય ખુણાથી પૂર્વ તરફ મંગળમૂર્તિ ટાયર શોપ શેલારશા ચોકડીથી ખારગેટ સુધી ત્યાંથી જલારામ મંદિર વર્ધમાન બેંક થઈ મામા કોઠા રોડ સુધી ત્યાંથી દક્ષીણે ચાલતા બંકીમ પારેખના દવાખાના પાસે થઈ દિવાનપરા રોડે ચાલતા રેડ ક્રોસ સુધી, રેડ ક્રોસથી પૂર્વ દિશામાં ચાલતા જોગીવાડની ટાંકી સુધી ત્યાંથી દક્ષીણ તરફ <u>મદ્રેસા સીદીકી તથા અમન કલીનીક થઈ ભીલવાડા ચોક સુધી, ત્યાંથી પશ્ચિમ તરફે આંગવાડી સુધી ત્યાંથી દક્ષીણ તરફે દિગમ્બર જૈન મંદિર સુધી, જૈન મંદિરથી પશ્ચિમ તરફે ચાલતા કીર્તી કલીનીક સુધી, ત્યાંથી પૂર્વ તરફ ચાલતા ફ્રેસન્ટ સુધી ત્યાંથી ડોન ચોક સુધી ત્યાંથી ઈશાન દિશાએ ચાલતા ચાલતા બોરડીગેટ સુધી, ત્યાંથી પૂર્વ તરફ ચાલતા દિપકચોક થઈ આડોડીયાવાસ સુધી, દક્ષીણે ચાલતા તિલકનગર થઈ મુની ડેરી સુધી ત્યાંથી મહીલાકોલેજ સર્કલ સુધી ત્યાંથી દક્ષીણે ચાલતા ઘોઘા સર્કલ સુધી ત્યાંથી ઉતરે ચાલતા ચાલતા મઢ</u>

ક્રમ	વોર્ડ નંબર તથા નામ	વોર્ડના મુખ્ય વિસ્તારો
		ુલી, નોબલ હાઉસ, એસ.બી.આઈ. બેંક, ગોસળીયા ભુવન, સૌરાષ્ટ્ર ગ્રામીણ બેંક થઈ મેઘાણી સર્કલ થઈ ત્યાંથી વનીતા વિશ્રામ સુધી, ત્યાંથી નેરુત્ય દિશાએ ચાલતા ચાલતા જુના રેલ્વે પાટે પાટે ઘોઘા રોડ સુધી ત્યાંથી પશ્ચિમ દિશાએ ચાલતા ચાલતા રાધા મંદિર ચોક સુધી ત્યાંથી ડોકટર હાઉસ સંતકંવરરામ ચોક થઈ ત્યાંથી પશ્ચિમ તરફ શીલ્પીનગરના ખુણા સુધી(કાળાનાળા ચોક), ત્યાંથી ઉતર તરફ મહાનગરપાલીકા, ભાવનગર તથા કલેક્ટર કચેરીની ઓફીસ થઈ ભીડભંજન મહાદેવ થઈ પશ્ચિમ તરફ મોતીબાગ ચોક થઈ જશોનાથ સર્કલ થઈને ત્યાંથી ઉતર વડવા વાસણઘાટ થઈ શેલારશાના રસ્તે ચાલતા ચાલતા મંગળમુર્તિ ટાયર શોપ શેલારશા ચોકડી સુધી જમણા હાથ તરફનો સમગ્ર વિતાર આ વોર્ડમાં સમાવિષ્ટ થાય છે.
6.	૬ તપ્તેશ્વર	સામેલ નકશાના ઉતર— પશ્ચિમના વાયવ્ય ખુણે અલકા સીનેમા પોલીસ ચોકી થઈ હોટેલ મોસમ પાછળ થઈ શેલારશા ચોકડી સુધી, ત્યાંથી દક્ષીણે શેલારશાના રસ્તે થઈ દરબારી કોઠાર થઈ મોટાતડની વાડી થઈ એલ.આઈ.સી.ની ઓફીસ થઈ જશોનાથ ચોકના દક્ષીણે થઈ પૂર્વ તરફ ચાલતા જીલ્લા પંચાયત કચેરીના ઉતર તરફના રસ્તે ચાલતા ચાલતા દક્ષીણે ભીડભંજન મહાદેવ થઈ કલેક્ટર કચેરી, ભાવનગર મહાનગરપાલીકાના ઓફીસવાળા રોડે શીલ્પીનગરના ખુણા સુધી(કાળાનાળા ચોક), ત્યાંથી પશ્ચિમ દિશાએ ચાલતા સંત કંવરરામ ચોક સુધી ત્યાંથી દક્ષીણ દિશાએ ચાલતા રાધામંદિર ચોક સુધી ત્યાંથી પુર્વ દિશાએ ઘોઘા રોડ પર ચાલતા જુના રેલ્વે પાટા સુધી ત્યાંથી ઈશાન દિશાએ ચાલતા જુના રેલ્વે પાટે પાટે

ક્રમ	વોર્ડ નંબર તથા નામ	વોર્ડના મુખ્ય વિસ્તારો
		વનીતા વિશ્રામ સુધી, ત્યાંથી દક્ષિણ દિશાએ ચાલતા મેઘાણી સર્કલ થઈ સૌરાષ્ટ્ર ગ્રામીણ બેંક થઈ ગોસળીયા જૈન ભુવન થઈ એસ.બી.આઈ. બેન્ક, નોબલ હાઉસ તથા મહુલી થઈ ઘોઘા સર્કલ સુધી ત્યાંથી નેરૂત્ય દિશાએ ચાલતા ચાલતા રૂપાણી સર્કલ ત્યાંથી દક્ષીણે ચાલતા થઈયોસોફીકલ લોજ થઈ ભાવનગર નાગરીક બેંક થઈ સ્વામીનારાયણ ગુરૂકુલ સરદારનગર સર્કલ સુધી ત્યાંથી પશ્ચિમ દિશાએ ચાલતા સીન્ધી સ્કુલ, ડો.વિશ્વેશ નાઈક તથા રેલ્વે રીઝર્વેશન ગેલેરી થઈ દિપક હોલ સંસ્કાર મંડળ ચોક થઈ વેર્લીગટન સર્કલ સુધી ત્યાંથી ઉતર તરફે વાઘાવાડી રોડ પર ચાલતા ચાલતા સિધ્ધી વિનાયક કોમ્પ્લેક્સ સુધી ત્યાંથી પશ્ચિમ દિશાએ ફોરેસ્ટ ઓફીસરશ્રીના બંગલા સુધી ત્યાંથી ઉતર નેરૂત્ય દિશાએ ચાલતા કમિશનરશ્રીના બંગલા સુધી ત્યાંથી દક્ષીણ – નેરૂત્ય તરફ ચાલતા જૈન દેરાસર, એમ.જે.કોલેજ થઈ પોલીટેકનીક કોલેજ ગવર્નમેન્ટ એન્જી.કોલેજ થઈ પોલીટેકનીક હોસ્ટેલ થઈ ડેરી રોડ પરના ડાયાભાઈ પટેલ ચોક સુધી ત્યાંથી દક્ષીણ દિશાએ નિલમબાગ વાળા રસ્તે ચાલતા હનુમાન મંદિર થઈ રચના ફ્લેટ સુધી ત્યાંથી પૂર્વ દિશાએ ચાલતા યશકુંજ ફ્લેટ થઈ અનંતવાડી તરફ જતાં સરકારી વસાહતવાળા રોડે થઈ જીલ્લા જેલ થઈ ફાતીમા સ્કુલ સર્કલ સુધી ત્યાંથી પશ્ચિમ દિશાએ ચાલતા સંજીવની કોમ્પ્લેક્સ થઈ એ-ડીવીઝન પોલીસ સ્ટેશન થઈ જશોનાથ ચોક સુધી, ત્યાંથી પશ્ચિમે વડવા ચોરા મંદિર સુધી ત્યાંથી ઉતર તરફ દેરાસર શેરી થઈ ચબુતરા સુધી ત્યાંથી પશ્ચિમ તરફ મોચી બજાર થઈને, વડવા તલાવડી સુધી, ત્યારબાદ ઉતર તરફ બાજુએ અલકા સીનેમા સામે પોલીસ

ક્રમ	વોર્ડ નંબર તથા નામ	વોર્ડના મુખ્ય વિસ્તારો
		ચોકી સુધીનો જમણા હાથ બાજુનો સમગ્ર વિસ્તાર આ વોર્ડમાં સમાવિષ્ઠ થાય છે.
7.	૭ વડવા-અ	ભાવનગર-રાજકોટ રોડના સામેલ નકશા મુજબ વાયવ્ય ખુણાથી શહેર ફરતી સડક ગઢેચી નદીના પુલ થઈ આર.ટી.ઓ સર્કલથી પૂર્વ તરફ ચાલતા વિઠ્ઠલવાડી પેટ્રોલપંપ સુધી, ત્યાંથી માધવ રત્ન થઈને તીનબતી ચોકના દક્ષીણ ખુણા સુધી ત્યાંથી વિજય ટોકીઝ થઈને શાક માર્કેટ થઈને નાનારૂવાપરી વાળા ચોક સુધી, ત્યાંથી પૂર્વ તરફ ચાલતા દેરાસર શેરી થઈને કામનાથ મહાદેવ અને આયુર્વેદીક કોલેજના પાછળના રસ્તે ચાલતા ચાલતા જશોનાથ સર્કલ સુધી, ત્યાંથી દક્ષીણ દિશાએ ચાલતા સરદાર બાગની પૂર્વ દિશાએ થઈ લુહાણાની વાડી થઈ બાહુબલી કોમ્પ્લેક્સ થઈને તાલુકા પંચાયત કચેરીની પશ્ચિમે થઈ ગવર્મેન્ટ ક્વાર્ટર થઈને સંજીવની કોમ્પ્લેક્સ થઈને ફાતીમા સર્કલ સુધી ત્યાંથી દક્ષીણ તરફ જેલની પશ્ચિમ દિશાએ ચાલતા ચાલતા સરકારી વસાહતની પૂર્વ બાજુએ ચાલતા ચાલતા અનંતવાડી થઈને યશ કુંજ ફ્લેટ સુધી, યશકુંજ ફ્લેટથી પશ્ચિમ તરફ ચાલતા ચાલતા રચના ફ્લેટ સુધી ત્યાંથી નેરૂત્ય દિશા તરફ ડેરી રોડ તરફ ચાલતા હનુમાન મઢી થઈને ડાયાભાઈ પટેલ ચોક સુધી, ત્યાંથી પશ્ચિમ દિશાએ ચાલતા પોલીટેકનીક હોસ્ટેલ થઈ ગવર્નમેન્ટ એન્જી કોલેજ થઈ પોલીટેકનીક કોલેજ થઈ એમ.જે.કોલેજ થઈને ચીતરંજન ચોકથી કમિશનર સાહેબશ્રીના બંગલાના દક્ષીણ ખુણા સુધી, ત્યાંથી પુર્વ અગ્નિ દિશા તરફ ચાલતા સેન્ટ્રલ સોલ્ટ પાછળના રસ્તે થઈને ફોરેસ્ટ ઓફીસરશ્રીના બંગલા સુધી ત્યાંથી પુર્વ

ક્રમ	વોર્ડ નંબર તથા નામ	વોર્ડના મુખ્ય વિસ્તારો
		દિશાએ ચાલતા વાઘાવાડી રોડ સુધી, ત્યાંથી દક્ષીણ તરફ ચાલતા વેલીગટન સર્કલ થઈ અક્ષરવાડીની પૂર્વ દિશાએ થઈ દિલબહાર ટાંકી (<u>ડો.દવે સાહેબ સર્કલ</u>) સુધી, દિલબહાર ટાંકી (<u>ડો.દવે સાહેબ સર્કલ</u>)થી પશ્ચિમ તરફ જતા સ્ટર્લીંગ હોસ્પિટલ થઈને જવેલ્સ સર્કલ સુધી, જવેલ્સ સર્કલથી દક્ષીણ તરફ વીક્ટોરીયા પાર્ક જવાના રસ્તે થઈને સરવાર પટેલ સોસાયટીન પૂર્વ બાજુ થઈને નાની ખોડીયાર માધવસિંહની ટેકરી સુધી, ત્યાંથી વાયવ્ય દિશાએ ચાલતા બોરતળાવના પાળે થઈને થાપનાથ મંદિર થઈને બોરતળાવ બાલવાટીકા સર્કલ થઈને ભાવનગર રાજકોટ તરફ જતાં ઉતર બાજુએ કુમુદવાડીના પશ્ચિમ બાજુના ખુણા સુધી, ત્યાંથી પૂર્વ તરફ સરીતા સોસાયટીની દક્ષીણે થઈને બેઠલા નાળા સુધી ત્યાંથી ઉતર ગઢેચી નદીના પશ્ચિમ કિનારે ચાલતા ભાવનગર રાજકોટ રોડ ગઢેચી પુલ સુધી જમણા હાથ બાજુનો સમગ્ર વિસ્તારનો આ વોર્ડમાં સમાવેશ થાય છે.
8.	૮ કુંભારવાડા	વોર્ડ નંબર: ૮ (કુંભારવાડા)ના સામેલ નકશા મુજબ વાયવ્ય ખુણાએ નારી ગામની ચોકડીથી એફ.સી.આઈ. ગોડાઉન થઈ આઈ.પી.સી.એલ. થઈ નારી રોડે ચાલતા ચાલતા કુંભારવાડા સર્કલ થઈને મોક્ષ મંદિર ગઢેચી પુલનાં પશ્ચિમ કાંઠે આવેલ મોક્ષ મંદિર સામેના મફતનગરનાં ખુણા પરના મહેશ ચાવડાના મકાનની દક્ષીણ તરફ જતો ગઢેચી નદીના પશ્ચિમે કાંઠે કાંઠે છેક મહેશભાઈના લાકડાના બેન્સાવાળી ગલીમાં થઈને શહેરફરતી સડક (૨૧.૦૦મીટર) પર ચાલતા ચાલતા ભાવનગર અમદાવાદ રેલ્વે ક્રોસીંગ ક્રોસ કરી શહેર ફરતી સડકે દક્ષીણ દિશાએ ગઢેચી વડલા ભાવનગર રાજકોટ રોડ ક્રોસીંગ સુધી ત્યાંથી ભાવનગર રાજકોટ રોડના

ક્રમ	વોર્ડ નંબર તથા નામ	વોર્ડના મુખ્ય વિસ્તારો
		પશ્ચિમ તરફે જતા બાલાશ્રમ થઈને રેલ્વે ક્વાર્ટર પુરા થાય ત્યાં સુધી ત્યાંથી ઉતર તરફ ચાલતા રામેશ્વર કોમ્પ્લેક્ષની પૂર્વ દિશાએ તેમજ રેલ્વે ક્વાર્ટરની પશ્ચિમ દિશાએ ચાલતા રામજી મંદિર ચોક સુધી, ત્યાંથી પશ્ચિમ તરફે હાદાનગરના રસ્તે ચાલતા ચાલતા નાળુ ક્રોસ કરી વેલનાથ પાન સેન્ટર સુધી, ત્યાંથી દક્ષીણ દિશાએ ૧૫-૦૦ મીટર રોડ પર ભાવનગર- અમદાવાદ રેલ્વે લાઈન સુધી, ત્યાંથી પશ્ચિમ દિશાએ અમદાવાદ જતી રેલ્વે લાઈનના પેરેલલ ચીત્રા જી.આઈ.ડી.સી.ની દક્ષીણ દિશાએ ચાલતા ચાલતા આખલોલ બ્રિજની પશ્ચિમ કાંઠા સુધી ત્યાંથી ઉતર તરફે નારી ગામના સીમાડે સીમાડે કુંભારવાડા નારી ગામની ચોકડી સુધીનો જમણા હાથ બાજુનો સમગ્ર વિસ્તાર આ વોર્ડમાં સમાવિષ્ટ છે.
9.	૯ બોરતળાવ	ભાવનગર-રાજકોટ રોડના વાયવ્ય ખુણે બેંક કોલોનીના નાકેથી પૂર્વ તરફ ચાલતા ચાલતા ગઢેચી વડલાના પશ્ચિમ છેડા સુધી ત્યાંથી દક્ષીણે ચાલતા ગઢેચી નદીના પશ્ચિમ કિનારે ચાલતા ચાલતા બેઠલા નાળા સુધી ત્યાંથી પશ્ચિમ દિશાએ ચાલતા સરીતા સોસાયટીમાં થઈને કુમુદવાડી બોરતળાવ બાલવાટીકા રોડ સુધી ત્યાંથી દક્ષીણ દિશાએ ચાલતા ચાલતા બોરતળાવ બાલવાટીકા સર્કલ થઈ થાપનાથ મંદિર સુધી ત્યાંથી અગ્નિ દિશાએ ચાલતા ચાલતા બોરતળાવના પાળે પાળે નાની ખોડીયાર માધવસિંહની ટેકરી સુધી ત્યાર બાદ દક્ષીણ તરફે સુંદરવાસ બંગલાની પાછળ થઈને બોરતળાવના જુના ગાડા માર્ગે સીદસર જવાના રસ્તે તળાવની અંદર શીતળામાની દેરી સુધી, ત્યાંથી શીતળામાની દેરીથી વાયવ્ય દિશાએ ચાલતા ચાલતા ચિત્રા ફીલ્ટ્રેશન પ્લાન્ટ સુધી, ચિત્રા ફીલ્ટ્રેશનથી દક્ષીણ

ક્રમ	વોર્ડ નંબર તથા નામ	વોર્ડના મુખ્ય વિસ્તારો
		દિશાએ ચાલતા ચિત્રા ગામ તરફ જવાના રસ્તે બજરંગ સોસાયટીની પશ્ચિમ દિશાએ થઈ માધવાનંદ સોસાયટી, વરીયા પાર્ક થઈને ચિત્રા ગામના દક્ષીણ બાજુએ ગામતળની પાછળના રસ્તે થઈને ત્યાંથી પૂર્વ તરફે દક્ષીણ દિશાએ ચાલતા બેંક કોલોનીના નાકા સુધીના જમણા હાથ તરફનો સમગ્ર વિસ્તાર આ વોર્ડમાં સમાવિષ્ટ થાય છે.
10.	૧૦ કાળવીબીડ-સીદસર	વોર્ડ નંબર: ૧૦(કાળીયાબીડ-સીદસર)માં સામેલ નકશા મુજબ વાયવ્ય ખુણે જવેલ્સ સર્કલથી અગ્નિ- પશ્ચિમ તરફે જતા ૩૬.૦૦ મીટરના ડી.પી.રોડ રસ્તે ચાલતા ચાલતા સ્ટલીંગ હોસ્પિટલ થઈ દિલ બહાર ટાંકી (ડો.દવે સાહેબ સર્કલ) સુધી ત્યાંથી લખુભા હોલની દક્ષીણ દિશાએ થઈને રામમંત્ર મંદિર સુધી, રામમંત્ર મંદિરથી કંસારા નદીનો પુલ ક્રોસ કરી દુઃખી શ્યામ સર્કલ સુધી ત્યાંથી દક્ષીણે નેરૂત્ય દિશાએ સીદસર ગામ તરફ જવાના રસ્તે જુના જકાતનાકા સુધી ત્યાંથી દક્ષીણ દિશાએ ચાલતા સીદસર ગામના સર્વે નંબર: ૭૭ થઈ સર્વે નંબર: ૯૭ થઈ બુધેલ ગામના સીમાડે સીમાડે સીદસરના સર્વે નંબર: ૧૦૯ સુધી ત્યાંથી પશ્ચિમ દિશાએ સીદસર ગામના સીમાડે સીમાડે સીદસરના સર્વે નંબર: ૧૩૮ સુધી ત્યાંથી ઉતર-પશ્ચિમ તરફે સીદસરના સર્વે નંબર: ૧૪૦ સુધી ત્યાંથી સીદસરના સર્વે નંબર: ૨૧૭/૧/બ પૈકી ત્યાંથી નેરૂત્ય દિશા તરફ ચાલતા સીદસર ગામના સર્વે નંબર: ૧૭૩ સુધી ત્યાંથી ઉતર તરફ સર્વે નંબર: ૧૮૬ થઈ સીદસર તથા ચિત્રા ગામના સીમાડે સીમાડે ચિત્રા ફિલ્ટ્રેશન પ્લાન સુધી, ચિત્રા ફિલ્ટ્રેશન પ્લાન્ટથી પૂર્વ તરફ બોરતળાવમાં થઈને શીતળામાની દેરી સુધી, ત્યાંથી દક્ષીણ દિશાએ ઈશાન દિશાએ ચાલતા જુના ગાડા માર્ગ

ક્રમ	વોર્ડ નંબર તથા નામ	વોર્ડના મુખ્ય વિસ્તારો
		સુંદરાવાસ જવાના ગાડા માર્ગે નાની ખોડીયાર મંદિર થઈ સરદાર પટેલ સોસાયટીની પૂર્વ દિશાએ થઈ જવેર્સ સુધીનો જમણા હાથ બાજુનો સમગ્ર વિસ્તાર આ વોર્ડમાં સમાવિષ્ટ થાય છે.
11.	૧૧ સરદારનગર દક્ષિણ તરસમીયા	વોર્ડ નંબર: ૧૧ નાં સામેલ નકશા મુજબ વાયવ્ય ખુણેથી વાઘાવાડી રોડના વેલીગટન સર્કલથી પૂર્વ તરફ જતા સરદારનગર સર્કલ સુધી, ત્યાંથી દક્ષિણ દિશાએ કંસારા નાળા ક્રોસ કરી ભરતનગર ચોકડી (શહેરફરતી સડક) સુધી, ત્યાંથી અગ્નિ દિશા તરફ ચાલતા શાક માર્કેટ વાળા રસ્તે નટુભાઈ ભુતૈયાના ઘર પાસે પસાર થઈ તરસમીયા ગામના રસ્તે જાસોલીયાના મઠ સુધી, ત્યાંથી ઉતર દિશાએ ચાલતા ખારશીના નાળા સુધી ત્યાંથી પૂર્વ ઈશાન તરફ ચાલતા ઘોઘા રોડના નાળા સુધી, ત્યાંથી અગ્નિ દિશા તરફ ચાલતા દારૂલ ઉલુમ સુધી, ત્યાંથી દક્ષિણ બાજુ જતા ગીતાનગરની પશ્ચિમની દિવાલે દિવાલે અખંડ આનંદ સોસાયટીની દિવાલે માલેશ્રી નદીના પુલ સુધી, ત્યાંથી માલેશ્રી નદીના દક્ષિણ કીનારે કીનારે ચાલતા ચાલતા અવળકંઘીમાના મંદિર સામે આવેલ નદીના કીનારે કીનારેથી અઘેવાડા અને તરસમીયાના ગામના સીમાડે સીમાડેથી રીંગ રોડ સુધી, ત્યાંથી પશ્ચિમ તરફે શીવનગરની દિવાલે દિવાલે તળાજા રોડ ક્રોસ કરી કસ્તુરબા સોસાયટીની દિવાલે દિવાલે સીદસર રોડ ઉપર આવેલ ગણેશ કોમ્પ્લેક્સ સુધી, ત્યાંથી દુઃખી શ્યામ બાપા સર્કલ સુધી, ત્યાંથી કંસારા નદીનો પુલ ક્રોસ કરી રામમંત્ર મંદિર સુધી ત્યાંથી લખુભા હોલની ઉતર દિશાએ થઈ દિલબહાર ટાંકી (ડો.દવે સાહેબ સર્કલ) સુધી ત્યાંથી વાઘાવાડી રોડ ઉતર વેલીગટન સર્કલ સુધીનો જમણા હાથ બાજુનો સમગ્ર

ક્રમ	વોર્ડ નંબર તથા નામ	વોર્ડના મુખ્ય વિસ્તારો
		વિસ્તાર આ વોર્ડમાં સમાવેશ થાય છે.
12.	૧૨ સરદારનગર ઉતર અકવાડા	સામેલ નકશા મુજબ વોર્ડ નંબર: ૧૨ના વાયવ્ય ખુણે ઘોઘા સર્કલથી અગ્નિ દિશા તરફ ચાલતા મોખડાજી સર્કલ થઈ ૧૪ નાળા પુલ ક્રોસ કરી શિવાજી સર્કલ સુધી, ત્યાંથી શ્રીજીપાનથી ગાયત્રીનગર જવાના રોડ ઉપર મહેન્દ્રભાઈ ત્રિવેદીના નિવાસ પાસે થઈ વારાહી સોસાયટી પાસેના ૧૫૦ ફીટ રીંગ રોડ સુધી, ત્યાંથી ઉતર ઈશાન તરફ ચાલતા મુરલીધર સોસાયટીના ખુણે ચાલતા ઘોઘા રોડ સુધી, ત્યાંથી અગ્નિ દિશા તરફ ચાલતા શીતળામાતાના મંદિર થઈ ઘોઘારોડના નાળાના પશ્ચિમ છેડા સુધી ત્યાંથી ઉતર ઈશાન તરફ ચાલતા અકવાડા ટેન્કના પાળે પાળે થઈ અકવાડા ગામના સીમાડે સીમાડે ઈશાન ઉતર તરફ ચાલતા અકવાડા ગામના સર્વે નંબર: ૧૨૩ સુધી, ત્યાંથી પૂર્વ તરફે દરબારી ભાઠાની હદેહદે ગાડા માર્ગ થઈ ખોડીયાર મંદિર સુધી, ત્યાંથી નેરૂત્ય દિશાએ ચાલતા ચાલતા અવાણીયા ગામના સીમાડે સીમાડે ચાલતા પશ્ચિમ વાયવ્ય તરફ અકવાડા ગામના સીમાડે સીમાડે માલેશ્રી નદીના ઓવર બ્રિજ પાસે થઈ બ્રિજ ક્રોસ કરી અખંડઆનંદ સોસાયટીની પૂર્વ દિશાએ ચાલતા અને ગીતાનગરની પશ્ચિમ દિશાએ ચાલતા દારૂલઉલુમ સુધી, ત્યાંથી ઘોઘા રોડ વાળા રસ્તે ઘોઘા રોડના નાળાના પશ્ચિમ છેડા સુધી ત્યાંથી પશ્ચિમ દિશાએ ચાલતા ખારસી વસાહત પુરી કરી તેના ખુણાંથી દક્ષીણે તરસમીયા ગામના જવાના રસ્તા જાસોલીયાના મઢ સુધી ત્યાંથી પશ્ચિમ વાયવ્ય દિશામાં નટુભાઈ ભુતૈયાના ઘર પાસે ૧૫૦ ફીટ રીંગ રોડ ક્રોસ કરી શાકમાર્કેટ જવાના રસ્તે ચાલતા ચાલતા ભરતનગર ચોકડી સુધી ત્યાંથી

ક્રમ	વોર્ડ નંબર તથા નામ	વોર્ડના મુખ્ય વિસ્તારો
		સરદારનગર જવાના રસ્તે શીક્ષક સોસાયટી પાસે થઈ કંસારા પુલ ક્રોસ કરી નર્મદા વસાહત થઈ સરદારનગર સર્કલ થઈ, રૂપાણી સર્કલ થઈ ઘોઘા સર્કલ સુધીનો જમણા હાથ બાજુનો સમગ્ર વિસ્તાર આ વોર્ડમાં સમાવિષ્ઠ થાય છે.
13.	૧૩ ઘોઘા સર્કલ	સામેલ નકશા મુજબ વોર્ડ નંબર: ૧૩ના વાયવ્ય ખુણે યશવંતરાય નાટયગૃહ મહીલા કોલેજથી મુનીડેરી ચોક સુધી મુની ડેરી ચોકથી ઈશાન તરફ ચાલતા પટેલ પાર્ક તથા તિલકનગર રોડ ક્રોસ કરીને ડીસ્પોઝલ વાળા મુખ્ય રોડ સુધી, ત્યાંથી પૂર્વ તરફ ડીસ્પોઝલ પ્લાન્ટ સુધી ત્યાંથી દક્ષીણ તરફ જતા કંસારા નાળાની પશ્ચિમ કીનારે કીનારે સુભાષ બ્રિજ સુધી, ત્યાંથી સુભાષબ્રિજ ક્રોસ કરીને સુભાષનગર ચોક ક્રોસ કરી એરોડ્રામ રોડ તરફ ચાલતા અંબિકા પાર્ક થઈ આંગી રેસીડન્સી થઈ ૧૫૦ ફીટ રીંગ રોડ રવેચીમાનુ મંદિર સામે થઈને સાગર પાર્ક થઈ, યોગીનગર થઈને પૂર્વ છેડે એરોડ્રામની હદે હદે અકવાડા ટેન્કની હદ સુધી, ત્યાંથી પશ્ચિમ નેરુત્ય દિશાએ અકવાડા ટેન્કના પાળે પાળે મંદિર સુધી અને ત્યાંથી વાયવ્ય દિશાએ ચાલતા શીતળામાના મંદિરની સામે થઈ રામદેવ મંદિર થઈ ગોશાળા સુધી, ત્યાંથી નેરુત્ય દિશાએ ૧૫૦ ફીટ રીંગ રોડ ચાલતા વારાહી સોસાયટી સુધી, ત્યાંથી વાયવ્ય દિશાએ પ્રગતીનગર, નુતનભારતી સોસાયટી થઈ મહેન્દ્રભાઈ ત્રિવેદીના નીવાસ સ્થાન સામે થઈ શીવાજી સર્કલ સુધી ત્યાંથી શ્રીજી પાન અને સુભલ શૌચાલય પાસે થઈને મોખડાજી સર્કલ ક્રોસ કરીને ઘોઘા સર્કલ સુધી ત્યાંથી ઈશાન દિશાએ ચાલતા ચાલતા મહીલા કોલેજ સર્કલ સુધી જમણા હાથ બાજુનો સમગ્ર વિસ્તાર વોર્ડ નંબર: ૧૩ માં સમાવીષ્ઠ થાય છે.

૨૦૧૧ વસ્તીલક્ષી સમીક્ષા

૧૯૦૧ માં ભાવનગર શહેરની વસ્તી ૫૬,૪૪૨ હતી, જે ૨૦૧૧ માં વધીને ૬,૦૬,૨૬૨ થઈ છે.

વર્ષ	પુરુષ	સ્ત્રી	કુલ
1871			35871
1881			47792
1891			57653
1901	29745	26697	56442
1911	31869	28825	60694
1921	30785	28607	69392
1931	37894	35700	73594
1941	54400	48451	102851
1951	71694	66257	137951
1961	92085	84388	176473
1971	114359	103843	218202
1981	160366	148276	308642
1991			405225
2001	266838	244247	517578
2011	315958	290304	606262

ભાવનગર જિલ્લા સાક્ષરતા દર

ક્રમ	વિગત	2001	2011
1	કુલ વસતિ	527413	606262
2	કુલ પુરુષ વસતિ	275320	315958
3	કુલ સ્ત્રી વસતિ	252093	290304
4	અન્ય વસતિ	---	---
5	૦-૬ વર્ષ સુધીની કુલ વસતિ	64990	71981
6	૦-૬ પુરુષ વસતિ	35446	38965
7	૦-૬ સ્ત્રી વસતિ	29544	33016
8	૦-૬ અન્ય વસતિ	---	---
9	કુલ સાક્ષર સંખ્યા	366989	465722
10	સાક્ષર પુરુષોની સંખ્યા	206935	257513
11	સાક્ષર સ્ત્રીઓની સંખ્યા	160051	208124
12	સાક્ષર અન્ય	---	15
13	કુલ સાક્ષરતા દર	66.02	76.84
14	પુરુષ સાક્ષરતા દર	78.02	86.15
15	મહિલા સાક્ષરતા દર	53.73	66.99
16	વસતી ઘનતા (પ્રતિ કિ.મી.)	247	288

પ્રકરણ-૧

૧.૧ આપત્તિ એટલે શું ?

આપત્તિ એ એક એવી ઘટના છે કે, જે-જે તે વિસ્તારનું જન જીવન અસ્તવ્યસ્ત કરી નાંખે છે તથા જાનહાની અને મિલ્કતને નુકશાન કરે છે.

યુએન (સંયુક્ત રાષ્ટ્રસંઘ) આપત્તિની નીચે મુજબ વ્યાખ્યા કરે છે:

અચાનક વિશાળ પાયે થતી કમનસીબ ઘટના જે પાયાનું માળખું તથા માનવ સમાજનું સામાન્ય જીવન અસ્તવ્યસ્ત કરે છે.

ઘટના બનવાનાં સમયગાળા પ્રમાણે નીચે મુજબ બે વિભાગોમાં તેને વહેંચી શકાય:

- ધીમેથી ઘટતી આપત્તિ
- એકાએક ઘટતી આપત્તિ

ગુજરાત રાજ્ય આપત્તિ વ્યવસ્થાપન અધિનિયમ, ૨૦૦૩ મુજબ આપત્તિની વ્યાખ્યા:

આપત્તિ એટલે રાજ્યનાં કોઈ પણ ભાગમાં બનતી કુદરતી અથવા અન્ય પ્રકારની ખરેખર અથવા સંભવિત ઘટનાં જેનાથી નીચેની તમામ અથવા કોઈપણ બાબત બને અથવા બનવાની આશંકા હોય.

- સ્થાવર અને જંગમ બન્ને મિલ્કતને હાનિ અથવા નુકશાન અથવા
- માનવ જિંદગીની વ્યાપક ખુવારી અથવા માનવોને ઈજા અથવા બિમારી: અથવા
- પર્યાવરણને નુકશાન અથવા અવનતિ થાય અને પેટા કલમો (૧) થી (૩) માં નિર્દિષ્ટ કરેલ અસરો પૈકી કોઈ પણ અસર એવી, પોતાની સાધન સંપત્તિનો ઉપયોગ કરીને તેને પહોંચી

વળવાનું અસરગ્રસ્ત સમુદાયની ક્ષમતા બહારનું હોય અને જેનાથી સમુદાયનું સામાન્ય કામકાજ ખોરંભે પડે.

૧.૨ આપત્તિ વ્યવસ્થાપન પ્લાન (DMP) નાં ઉદ્દેશો

આપત્તિ વ્યવસ્થાપન પ્લાન, અલગ-અલગ સ્તરનાં આપત્તિ વ્યવસ્થાપનની પ્રવૃત્તિઓનું આયોજન અને અમલ કરવામાં મદદરૂપ થશે. જેનાં મુખ્ય ઉદ્દેશો આ પ્રમાણે છે.

- જોખમી અને નિઃસહાય વિસ્તાર, વસ્તી અને મિલ્કતોને તારવવા
- આપત્તિ વ્યવસ્થાપન માટે જરૂરી સંસાધનોને ઓળખવા અને એકત્રીત કરવા
- શહેર સ્તરનાં સત્તામંડળ અને વિવિધ વિભાગનાં કાર્યોને સૂચિત કરવા
- વિવિધ વિભાગો અને સત્તામંડળો વચ્ચે પરસ્પર સંકલન માટે સહયોગ પુરો પાડવો
- પૂર્વ તૈયારી, પ્રતિભાવ, રોકથામ અને ઉપશમન (મીટીગેશન) માટે નકકર પગલાં સૂચવવા
- સત્તામંડળ અને સમુદાયની ક્ષમતાવર્ધન માટેની જરૂરીયાતો ઓળખવી
- વિકાસનાં કાર્યક્રમોનાં આયોજનમાં (DRR), ને મુખ્યપ્રવાહમાં લાવવા માટે સંદર્ભ સૂચવવા

૧.૩ અભિગમ અને માર્ગદર્શક સિદ્ધાંતો

- આપત્તિ વ્યવસ્થાપન પ્લાન (DMP) આપત્તિ વ્યવસ્થાપન ધારો ગુજરાત ૨૦૦૩, રાષ્ટ્રીય આપત્તિ વ્યવસ્થાપન ધારો ૨૦૦૫ અને હયોગો નીતિનાં માર્ગદર્શક સિદ્ધાંતોનાં સંદર્ભો તૈયાર કરવા.
- આપત્તિ વ્યવસ્થાપન પ્લાન (DMP) તૈયાર કરવામાં લોકોની સહભાગિતા, વિકેન્દ્રિત સ્વશાસન, સ્ત્રી-પુરુષ સમાનતા, સામાજિક ન્યાય, માનવ અધિકાર અને સામાજિક સમાવેશનાં માનવીય સિદ્ધાંતોને ધ્યાને લેવું.

- આપત્તિ વ્યવસ્થાપન પ્લાન (DMP) વિવિધ સંકટની કાર્યયોજના બનાવવામાં મદદરૂપ થવો જોઈએ. આ પ્લાનમાં પૂર્વ તૈયારી, રોકથામ, પ્રતિકારનાં પાસાઓને અલગથી નોંધવા અને વિવિધ વિભાગોને અલગ-અલગ નક્કર કાર્યો સોંપવા.

૧.૪ અધિનિયમનો સંદર્ભ

આપત્તિ વ્યવસ્થાપન પ્લાન બનાવવો એ ગુજરાત આપત્તિ વ્યવસ્થાપન અધિનિયમ – ૨૦૦૩ અને રાષ્ટ્રીય આપત્તિ વ્યવસ્થાપન અધિનિયમ – ૨૦૦૫ હેઠળ ફરજીયાત છે. તદ્ ઉપરાંત રાષ્ટ્રીય આપત્તિ વ્યવસ્થાપન સત્તામંડળ દ્વારા દરેક રાજ્યને આપત્તિ વ્યવસ્થાપન પ્લાન બનાવવા માટે સુચના અને માર્ગદર્શીકા આપેલ છે.

ગુજરાત આપત્તિ વ્યવસ્થાપન અધિનિયમ – ૨૦૦૩ મુજબ પ્રકરણ – ૬ માં કલમ ૧૫ પેટા કલમ (૧, ૨ અને ૩) સત્તામંડળનાં કાર્યમાં આપત્તિ વ્યવસ્થાપન પ્લાન અને રણનિતીની માર્ગદર્શીકા ઘડવા સુચના આપવામાં આવી છે.

રાષ્ટ્રીય આપત્તિ વ્યવસ્થાપન અધિનિયમ – ૨૦૦૫ મુજબ આ અધિનિયમ કલમ ૧૮ માં પેટા કલમ (૧, ૨ અને ૩) મુજબ રાજ્ય સત્તામંડળએ આપત્તિ વ્યવસ્થાપન અંગે નિતી અને પ્લાન બનાવવાનાં રહેશે. મહાનગરપાલિકા આપત્તિ વ્યવસ્થાપન પ્લાનમાં શહેરમાં આવેલ તમામ વોર્ડનાં ટેકનોલોજીકલ પરિપેક્ષ સંદર્ભ અને સરકારશ્રીનાં અન્ય અધિનિયમ અને નિતીઓને ધ્યાનમાં લેવાનાં રહેશે. સમયાંતરે બદલાતી નિતીઓ, નિયમોની સમીક્ષા કરી જરૂરી સુધારા કરવાનાં રહેશે.

૧.૫ ડિઝાસ્ટર મેનેજમેન્ટ પ્લાનનાં હેતુ

- આપત્તિ વ્યવસ્થાપન માટેની પ્રવૃત્તિઓ, કાયદો અને વ્યવસ્થાનાં નિયંત્રણ
- જોખમનું દેખરેખ તેમજ નિયંત્રણ
- મળેલ ચેતવણીનો પ્રસાર
- આપત્તિ સમયે પ્રતિભાવનું સંકલન

- રાહત તેમજ બચાવ કામગીરીમાં માર્ગદર્શન
- માહિતી, નિર્ણયનાં સંકલન તથા તેના વર્ગીકરણ અંગે જાણ કરવી
- આપત્તિનાં સમયે રિસોર્સ ઈન્વેન્ટ્રી તેમજ જરૂરી રિસોર્સ મેળવવામાં સરળતા
- આપત્તિનાં પ્રતિભાવ આપવા માટે લીધેલા તમામ પગલાનું તેમજ કામગીરીનું સુચારૂ સંચાલન કરવું તેમજ તે અંગેની તમામ માહિતી સબળતાથી મેળવવી
- ડિઝાસ્ટર વખતે પ્રતિભાવનાં લેવાનાં પગલા અને સંબંધિત વિભાગો વચ્ચે સંકલન સાધવું અને બહારની એજન્સીઓની મદદ લેવી અને એમને સહકાર આપવો
- આપત્તિ સમયે આયોજન મુજબની કામગીરી
- આપત્તિમાં ફસાયેલા લોકોને બચાવવા અને તેમને પુરેપુરું રક્ષણ આપવું
- માલ-સામાનને નુકશાન થતું અટકાવવું અને આજુ-બાજુનાં પર્યાવરણને નુકશાન ન થાય તે માટે પગલા લેવા
- બચાવ કાર્ય, ઘાયલોને સારવાર આપવી
- અસરગ્રસ્તોને સુરક્ષિત જગ્યાએ ખસેડવા
- અસર પામેલ વ્યક્તિની ઓળખ કરવી, તેમનાં કુટુંબીઓને જાણ કરી તેમની જરૂરીયાત પ્રમાણે મદદરૂપ થવું
- ડિઝાસ્ટર થવાનાં કારણોનો રેકૉર્ડ, સમાચારની જાળવણી તથા તપાસકર્તાને મદદરૂપ
- કુદરતી આપત્તિઓનાં સમયે તમામ શક્ય નિવારક બચાવલક્ષી પગલાઓ ઝડપથી લઈ શકાય તથા કટોકટીનાં સમયે તંત્ર અને પ્રજા નજદીકી અનુભવે તથા લોકોમાં આત્મવિશ્વાસ વધે અને ભયનું વાતાવરણ દૂર થાય મૂળભૂત પાયાની માહિતી ધરાવતો વ્યાપક અને અસરકારક ડિઝાસ્ટર મેનેજમેન્ટ પ્લાન તૈયાર કરવામાં આવ્યો છે.

૧.૬ આપત્તિ વ્યવસ્થાપનની સંકલ્પના

- આપત્તિઓનાં જોખમો હળવા કરવાનાં અથવા ઘટાડવાનાં પગલાનું અમલીકરણ અને આયોજન
- આપત્તિની વિનાશકતા અથવા પરિણામો ઘટાડવા
- આકસ્મિકતા અને આપત્તિઓ માટેની સજ્જતા
- આપત્તિની અસરોનું મુલ્યાંકન
- સંકટકાલીન સહાય, બચાવ અને આપત્તિનાં પુનઃવર્સન અને પુનઃ નિર્માણ

આપત્તિ વ્યવસ્થાપન નિરંતર પ્રક્રિયા છે, તમામ પ્રકારનાં જોખમ વ્યવસ્થાપન અને અધિકારિતાનાં વિચારથી આપત્તિ વ્યવસ્થાપન, આયોજન અને પ્રયાસો માટેનો પાયો પુરો પાડે છે.

તમામ પ્રકારનાં જોખમ વ્યવસ્થાપનમાં, શહેરને અસર કરતા સંભવિત તમામ જોખમો ટાળવા અથવા હળવા કરવા માટેનાં આયોજનની વિચારણા અને લેવાનાં પગલાનો સમાવેશ થાય છે. અધિકારિતા એટલે નાગરિકોને શિક્ષણ, તાલીમ અને સહાયની સક્ષમ બનાવવું. આવી અધિકારિતાએ આપત્તિનો તજવીજ કરવા માટેની સંપૂર્ણ જવાબદારી કોઈ વ્યક્તિમાં તબદીલી નથી પણ આપત્તિની અસર ઘટાડવા અથવા તેને મર્યાદિત કરવા માટે જરૂરી સાધનો અને સહાય દરેક વ્યક્તિ ધરાવે છે. તેવું સુનિશ્ચિત કરવા માટેનાં અંતિમ પ્રયાસો છે.

આપત્તિની માત્રા અથવા સંભવિત અસરો ઘટાડવાનાં પગલા અને ક્ષમતા નિર્માણથી તેમજ પુનઃસ્થાપન પ્રક્રિયા ઝડપી તેમજ ઓછી ખર્ચાળ બનાવવામાં સરળ બનાવે તેવી પદ્ધતિઓથી સ્થિતિ સ્થાપકતા સંગીન બને છે.

૧.૭ આપત્તિ વ્યવસ્થાપનનો અભિગમ

ગુજરાત સરકાર આપત્તિ વ્યવસ્થાપન પ્રત્યે સર્વગ્રાહી અભિગમ ધરાવે છે. આપત્તિની અસરો ઘટાડવાની કામગીરી બે વિસ્તૃત ક્ષેત્રોમાં વિભાજીત કરવામાં આવી છે.

- તાત્કાલિક શરૂ થતી આપત્તિની અસરો ઘટાડવા માટે અથવા આપત્તિની ધીમી શરૂઆત વખતે તેનાં પ્રતિભાવને વેગવાન બનાવવા માટે જરૂરી હોય તેવા આયોજન અને પગલાને કેન્દ્રમાં રાખીને ચેતવણી, સહાય અને પુનઃસ્થાપન
- જોખમો અથવા તોળાઈ રહેલી આપત્તિઓનાં કારણે થતી અસરોના નિવારણ અથવા નાબુદ કરવા માટે આયોજનો કે પગલાઓને કેન્દ્રમાં રાખીને શમન, સજજતા અને નિવારણ
- આપત્તિ વ્યવસ્થાપન સમગ્ર અભિગમ ૬ (છ)ઘટકો પર આધારિત હોય છે
- જોખમ અને સંવેદનશીલતાનું ચોકકસાઈપૂર્વક મુલ્યાંકન
- આયોજન અને સાધનોની પર્યાપ્ત ફાળવણી
- ક્ષમતા નિર્માણ અને તાલીમ
- પર્યાપ્ત પ્રાપ્તિસ્થાનોની જોગવાઈ
- આપત્તિ વ્યવસ્થાપન ભૂમિકા અને જવાબદારીની સોંપણી

૧.૮ શમન, સજજતા અને નિવારણ

શમન, સજજતા અને નિવારણ પગલા આપત્તિની સંભવિતતા ઘટાડવા (જોખમ અલ્પીકરણ) માટે અથવા શક્ય આપત્તિમાંથી ધારેલા નુકશાનનું પ્રમાણ (સંવેશનશીલતા અલ્પીકરણ) માટે આપત્તિની અગાઉથી જ લેવાનાં હોય છે. સંવેદનશીલતા ઘટાડવાની બાબતને ખતરા અલ્પીકરણ કરતા પણ વધુ અગ્રતા આપવામાં આવે છે. શહેર ખતરો અને સંવેદનશીલતા ઘટાડવા માટે ચાર વ્યવસ્થાતંત્ર (૧ અથવા ૪) રાખી શકે છે.

- શહેરમાં શમન, સજજતા અને નિવારણ માટેનું લાંબા ગાળાનું આયોજન

- વિનિમયો ખાસ કરીને બાંધકામ અને સલામતી નિયમો અને જમીન ઉપયોગ પ્લાનની અમલ બજવણી
- વિકાસ યોજનાઓની સમીક્ષા અને મૂલ્યાંકન અને ખતરો અને સંવેદનશીલતા ઘટાડવા માટેની રીતો નક્કી કરવા માટેની પ્રવૃત્તિઓ
- ચેતવણી, રાહત અને પૂર્વવત સ્થિતિ સહાયની જોગવાઈ સહિત ક્ષમતાનિર્માણ અને ખતરો તેમજ સંવેદનશીલતા સામાજીક સ્તરે ઓળખી કાઢવા

જોખમ અને સંવેદનશીલતાની વચગાળાની આકારણીનાં આધારે, શમન, સજજતા અને નિવારણ માટે શહેર નીચેનાં ક્ષેત્રો પર ધ્યાન કેન્દ્રીત કરશે.

- જરૂરી પુરવઠા પદ્ધતિ પુનઃસ્થાપિત કરવું. (પાણી, વિજળી અને સંચાર વ્યવસ્થા)
- આરોગ્ય સંભાળ, સવલતો, શાળા અને રસ્તાઓ પર આપત્તિની અસરો ઘટાડવી
- પુર્વસંભવિત વિસ્તારોમાં સંવેદનશીલતા ઘટાડવી
- ચક્રવાતથી થતી સંવેદનશીલતા ઘટાડવી
- ઔદ્યોગીક સ્થાનો માં આપત્તિ સજજતાની સુધારણા

૧.૯ યોજના તૈયાર કરવી અને સુધારણા

મહાનગરપાલિકા શહેરમાં આવેલ તમામ કચેરીઓ સાથે અને અન્ય સંગઠનો સાથે વિચાર કરીને મહાનગરપાલિકા આપત્તિ વ્યવસ્થાપન યોજના તૈયાર કરવા માટે અને તેમાં સુધારણા કરવા માટે જવાબદાર છે.

- કોઈ જોખમનાં પ્રકારમાં મહત્વનો ફેરફાર થાય ત્યારે
- કોઈ મોટી આપત્તિ પછી થયેલ અનુભવનાં આધારે

- યોજનામાં વ્યાખ્યા કરેલા સંગઠનોમાં કોઈ મહત્વનો ફેરફાર થાય અથવા કાર્યવિશેષદળનાં પ્રાથમિક સભ્યોની જવાબદારીમાં ફેરફાર થાય ત્યારે આવી યોજનાની વાર્ષિક સમીક્ષા કરવી જોઈએ અને તેને અદ્યતન બનાવવી જોઈએ
- ગુજરાત રાજ્ય આપત્તિ વ્યવસ્થાપન સત્તામંડળ દ્વારા બનાવવામાં આવેલ ગુજરાત રાજ્ય આપત્તિ વ્યવસ્થાપન અધિનિયમ-૨૦૦૩ મુજબ શહેરની જરૂરીયાતોને ધ્યાને લઈ કમિશનરશ્રી, મહાનગરપાલિકાના માર્ગદર્શન હેઠળ જિલ્લાની તમામ કચેરીઓ માટે
- કમિશનરશ્રી, મહાનગરપાલિકા અને અન્ય સરકારી સત્તામંડળો આપત્તિ વ્યવસ્થાપન માટે જવાબદાર હોય છે. ગુજરાત રાજ્ય આપત્તિ વ્યવસ્થાપન સત્તામંડળ, રાહત કમિશનર શ્રી, તમામ સરકારી અને ખાનગી સહયોગીઓની જવાબદારી કાયદા મુજબ હોય છે. જેનાં ભાગરૂપે આયોજન બનાવવામાં આવેલ છે.
- મહાનગરપાલિકા કમિશનરશ્રી મહાનગરપાલિકા સ્તરનો ડિઝાસ્ટર મેનેજમેન્ટ પ્લાન શહેરના અન્ય પ્રતિભાવકોનાં સંકલન થી તૈયાર કરે છે. જેને વર્ષમાં એકવાર ચકાસવામાં આવે છે.

૧.૧૦ નાણાંકીય આયોજન

ગુજરાત રાજ્ય આપત્તિ વ્યવસ્થાપન સત્તામંડળ અથવા રાજ્ય સરકાર દ્વારા જરૂરિયાત પ્રમાણે જિલ્લા કલેક્ટરશ્રી/કમિશનરશ્રી મહાનગરપાલિકાને નાણાંકીયા અનુદાન/સહાય આપવામાં આવે છે.

૧.૧૦.૧ રાજ્ય સરકારનું બજેટ

રાજ્ય સરકારનાં બજેટમાં ડિઝાસ્ટર મેનેજમેન્ટની વિવિધ કામગીરી માટે નાણાકીય જોગવાઈ કરવામાં આવેલ છે.

૧.૧૦.૨ સ્ટેટ ડિઝાસ્ટર રિસ્પોન્સ ફંડ (SDRF)

રાહત કમિશ્નર પાસે ઉપલબ્ધ SDRF (સ્ટેટ ડિઝાસ્ટર રિસ્પોન્સ ફંડ) ઉપલબ્ધ છે. જેમાં ૭૫% કેન્દ્ર સરકાર અને બાકી રહેલ ૨૫% નો હિસ્સો રાજ્ય સરકારનો હોય છે. ૧૩ માં નાણાપંચની ભલામણ અનુસાર વર્ષ ૨૦૧૦-૧૫ સુધી માટે SDRF કુલ ૨૭૭૪.૫૪ કરોડ રૂપિયાની ફાળવણી કરવામાં આવેલ છે. જેમાં કેન્દ્ર સરકાર ૨૦૮૦.૯૦ કરોડ રૂપિયા અને રાજ્ય સરકારનો ૬૯૩.૬૪ કરોડનો ફાળો છે.

૧.૧૦.૩ ગ્રાન્ટ ઈન એઈડ

કેન્દ્ર સરકાર, વલ્ડ બેંક તેમજ સરકારનાં અન્ય વિભાગો દ્વારા આપત્તિ વ્યવસ્થાપન અંગેની ગ્રાન્ટ ફાળવવામાં આવે છે.

૧.૧૦.૪ PPP મોડ (પબ્લીક પ્રાઈવેટ પાર્ટીસિપેસન્ટ)

સરકારનાં વિવિધ વિભાગો ખાનગી અને સામાજીક સંસ્થાઓનાં સહયોગથી આપત્તિ વ્યવસ્થાપન અંગેની વિવિધ કામગીરીઓ કરે છે.

૧.૧૦.૫ લોન

ખુલ્લા બજાર માંથી નાંણાકીય સહાય કે લોન મેળવીને આપત્તિ વ્યવસ્થાપન અંગેની કામગીરી કરવામાં આવે છે.

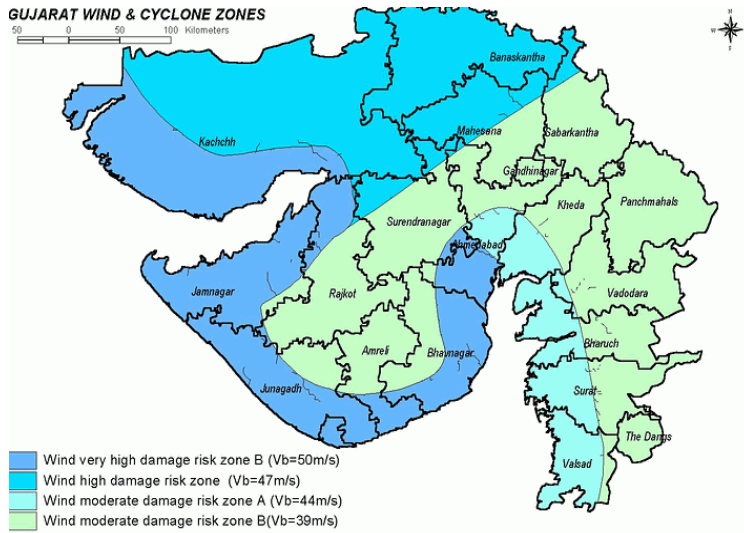
પ્રકરણ-૨

આફત જોખમ વિશ્લેષણ

વાવાઝોડું

વાવાઝોડા એ વર્તુળાકાર ઘુમતો અને વેગથી ફુંકાતું હવાનું તોફાન છે. જે દરિયામાંથી પેદા થઈ જમીન ઉપર આવે છે. વાતાવરણમાં હળવા દબાણના કારણે અરબી સમુદ્ર કે બંગાળના અખાતમાં સર્જાતા આ વર્તુળાકાર પવનો સામાન્ય રીતે ઉતર-પશ્ચિમ દિશામાં આગળ વધી દરિયામાંથી જમીન ઉપર ત્રાટકે છે. વાવાઝોડાની અસર તળે ભારેથી અતિભારે વરસાદ પણ થઈ શકે છે.

- ઉતર-પશ્ચિમ ભારતમાં પ્રચંડ ગરમીનું મોજું વાવાઝોડાને પેદા કરતું પરિબળ છે.
- હવા ગરમ થવાથી હલકી થાય છે, ઉપર ઉઠે છે. જેથી ઓછા પ્રેસરે (હળવા દબાણ) નું ક્ષેત્ર સર્જાય છે. આ જગ્યા ભરવા બીજા પવન આ બાજુ આગળ વધે છે.
- આ રીતે અરબી સમુદ્રમાંથી વરાળ સાથેનું વાદળોનું પ્રચંડ સમૂહ આગળ ગતિ કરી દરિયાકાંઠા ઉપરથી દબાણ ક્ષેત્રની તરફ વધે છે.

વાવાઝોડું ઘડિયાળનાં

કાંટાની વિરુદ્ધ દિશામાં ગોળ ફરે છે તે દરિયાની સપાટીએ ૮ થી ૧૨ કિ.મી. ઉંચાઈ સુધીનું પણ હોઈ શકે છે. વાવાઝોડાની પહોળાઈ ૨૦ થી ૫૦ કિ.મી.ની હોઈ શકે છે. વાવાઝોડાની વચ્ચે આવેલ શાંત કેન્દ્રને વાવાઝોડાની "આંખ" કહેવાય છે. આંખ, અંદરનું

વર્તુળ અને બહારનું વર્તુળ એ વાવાઝોડાનો જ ભાગ ગણાય. પવનની ગતિ અને દિશાના આધારે

વાવાઝોડું ક્યારે અને ક્યાં જમીનની સપાટી ઉપર ત્રાટકી શકે છે તેની ગણતરી માંડી હવામાન ખાતું ચેતવણી (વાવાઝોડા બુલેટીન) આપે છે. ગુજરાતમાં મોટે ભાગે અરબી સમુદ્રમાંથી વાવાઝોડું આવે છે અને ઉતર, ઉતર-પશ્ચિમ દિશામાં આગળ વધે છે. તે મોટે ભાગે દરિયાઈ કાંઠાના વિસ્તારો અને ખાડી વિસ્તારોના પ્રદેશમાં પ્રતિકુળ અસર કરે છે. જેમાં કચ્છ, ભાવનગર, જામનગર, પોરબંદર, જૂનાગઢ, અમરેલી, ભાવનગર, ભરૂચ, સુરત, વલસાડ જિલ્લાના વિસ્તારોનો સમાવેશ થાય છે.

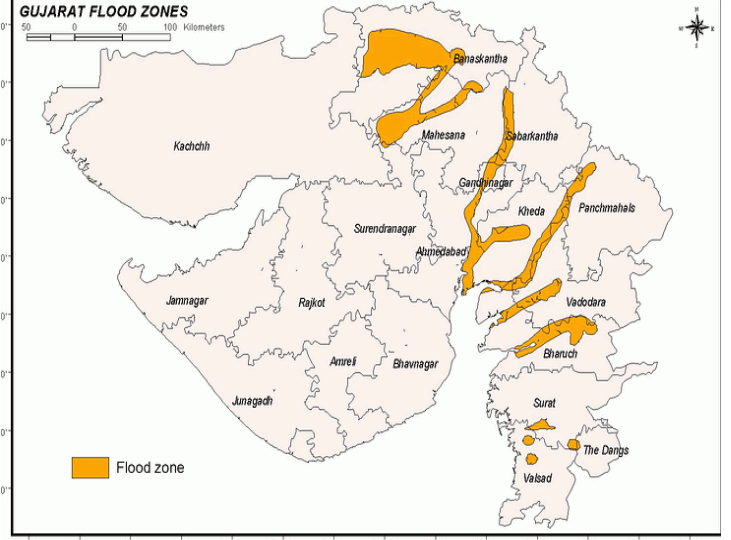
વાવાઝોડાનો કોઈ ચોક્કસ સમયગાળો હોતો નથી. ગુજરાતમાં વાવાઝોડું ચોમાસા પૂર્વે કે પછી આવવાની શક્યતા વધારે રહેલી છે. એટલે કે મે મહીનાથી ઓક્ટોબર મહીના સુધી વાવાઝોડાનો ભય વધારે હોય છે. સામાન્ય રીતે ૧૫-૨૫ કિ.મી.ની ઝડપે આગળ વધે છે. ગતિ દરિયામાં ઓછી હોય છે. જ્યારે જમીન પર આવતાની સાથે ગતિ વધે છે. પણ ઘણી વખત વાવાઝોડું એક જ જગ્યાએ લાંબા સમય સુધી સ્થાયી થયાના બનાવ પણ બને છે. આ બાબતમાં હવામાન ખાતાની આગાહી અનુસરવી હિતાવહ છે. સ્થાનિક રીતે ચોક્કસ આગાહી ન કરી શકાય. વાવાઝોડાની મધ્યરેખા પસાર થતા વિસ્તારોમાં પવનની દિશા એક બાજુથી બીજી બાજુ બદલાય છે અને વચ્ચેના સમયગાળામાં પવન શાંત પડી જતો હોય છે, જેથી વધુ કાળજી રાખવી હિતાવહ છે.

અરબી સમુદ્રમાં વાવાઝોડું કેન્દ્રીત થતા ભાવનગર શહેરી વિસ્તારમાં અસર થઈ શકે છે. ઇતિહાસ જોતાં ખ્યાલ આવે છે કે ૧૮ નવેમ્બર ૧૯૮૨ના રોજ ૧૫૦ કિ.મી. પ્રતિકલાકની ઝડપે ચક્રવાતી વાવાઝોડાનો અનુભવ ભાવનગરને થયેલ જેમાં સમગ્ર જિલ્લામાં ૧૫૦ વ્યક્તિઓની મૃત્યુ થયેલ હજારોની સંખ્યામાં વૃક્ષો ધરાસયી થયા વિજળી અને પીવાના પાણીની તંગી સર્જાઈ તેમજ જનજીવન ઉપર તેની વિપરિત અસર થઈ.

૧૯૯૯ માં ૮૦ થી ૧૦૦ કિ.મી. ઝડપે પવન ફુંકાતા વાવાઝોડા જેવી સ્થિતિ સર્જાઈ હતી જેના પરિણામે વ્યાપક પ્રમાણમાં કાચા મકાનો તેમજ વૃક્ષો પડી ગયા. જિલ્લામાં ૫૦ વ્યક્તિઓની મૃત્યુ થઈ.

પૂર એ મોટે ભાગે ચોમાસાની ઋતુ દરમિયાનની એક સર્વ સામાન્ય કુદરતી આપત્તિ છે.

કોઈપણ વિસ્તારમાં જુદા જુદા કારણોસર પૂરની પરિસ્થિતિ સર્જાઈ શકે છે. આ પરિસ્થિતિ માટે નીચેના પૈકીના એક કે તેથી વધુ પરિબળો જવાબદાર હોઈ શકે છે. પૂરની પરિસ્થિતિ ઝડપથી કે ધીમી રીતે સર્જાઈ શકે છે.

(૧) ભારે વરસાદ થવાથી

(૨) ઉપરવાસના ડેમોમાંથી પાણી છોડવાથી કે ડેમ તુટવાથી

(૩) પાણીની નિકાસ અટકી જવાથી

પૂર અને વરસાદની અસરો જોઈએ તો.....

- (૧) **પ્રાથમિક :** પાણીના તીવ્ર વેગ તેમજ પાણી ભરાવવાના કારણે જાન અને માલનું નુકશાન થાય છે.
- (૨) **દ્વિતીયક :** અમુક વિસ્તારોમાં વધારે સમય પાણી ભરાઈ જવાથી સેકન્ડરી અસરો ઉભી થાય છે. જેમાં પીવાના પાણીના સ્ત્રોતોનું દુષિત થવું તેમજ ફેલાવાના કારણે થતાં રોગચાળાનો ભય રહે છે.

- પૂરના પાણી રસ્તામાં આવતી તમામ ચીજો, મિલ્કત, જાન-માલનો નાશ કરે છે.
- આકસ્મિક પૂર ઝડપી ગતિએ આવવાથી વૃક્ષો, પથ્થર, ઉખાડી નાંખે છે. રસ્તા – મકાનો, પુલો તોડી નાંખે છે.
- રેલ્વે લાઈનમાં ભંગાણ સર્જે છે.

આકસ્મિક પૂર એટલે શું ?

- થોડા સમયમાં વધુ વરસાદ પડે તો નદીનાળા છલકાઈ જાય તો પૂર આવે.
- ભારે વરસાદ થવાના છ કલાકમાં અથવા તો ડેમ તૂટવાથી અને વધુ પડતું પાણી અચાનક ધસી આવવાથી પૂર આવે.

પૂર કેટલું જોખમી છે ?

- પૂરના પાણી ઘણા જ જોખમી હોઈ શકે.
- તીવ્ર ગતિવાળો છ ઈંચનો પ્રવાહ પણ લોકોને પછાડી શકે.
- પૂરમાં શહેરના શહેર તણાઈ શકે છે. ઘણું આર્થિક નુકશાન પણ થઈ શકે છે.

ભાવનગર શહેરમાં આવેલ વૉકળા/ડેમ/નદીના કારણે નીચે મુજબના નીચાણવાળા વિસ્તારો પ્રભાવીત થઈ શકે છે. પાણીના નૈસર્ગિક માર્ગોમાં દબાણ થવાના કારણે પુરની સ્થિતિ સર્જાઈ શકે છે.

નીચાણવાળા વિસ્તારનું નામ
બાનુબાઈની વાડી, માઢીયા રોડ, મોતી તળાવ રોડ, અલંગના ડેલા, એકતાનગર, મેય ફેક્ટરીની સામેનો વિસ્તાર, કાળીયાબીડ, સમગ્ર કંસારા કાંઠાનો નીચાણવાળો વિસ્તાર, આનંદનગર, ૧૪ નાળા, સુભાષનગર, લંબે હનુમાન, માલધારી, સમગ્ર ૫૦ વારીયા સહિતનો કાંઠાનો મફતનગરનો વિસ્તાર, સરિતા સોસાયટી, આર.ટી.ઓ. પાસેનો વિસ્તાર, કુંભારવાડા, અમર સોસાયટી, હાદાનગર તથા પરાનો નીચાણવાળો વિસ્તાર.

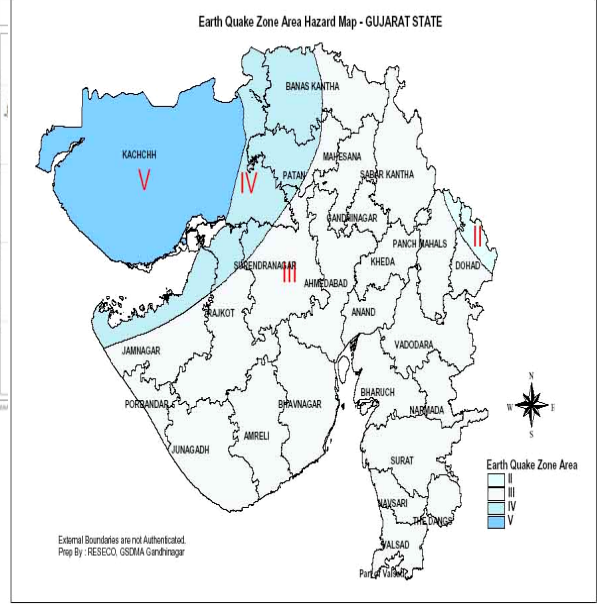
ઉપરોક્ત નીચાણવાળા વિસ્તારોમાં ભારે કે અતિભારે વરસાદ થતાં રહેતા લોકોને ભારે હાલાકી વેઠવવી પડે છે.

ઈતિહાસ જોતાં કહી શકાય છે કે,

- ૧૯૮૦ ના દાયકામાં આવેલ વરસાદના કારણે શહેરમાં જાહેર અને ખાનગી મિલકતને મોટા પ્રમાણમાં નુકશાની થઈ.
- ૨૦૦૨ માં થયેલ ભારે વરસાદના કારણે ૧૯૧૪૭ લોકો અસરગ્રસ્ત થયા.
- ૨૦૦૫ જુન ૨૦૦૫ દરમિયાન અતિભારે વરસાદના કારણે ૨૫૦૦૦ લોકોને ગંભીર અસર થઈ. ૮૫૬ લોકોને સ્થળાંતરણ કરવામાં આવેલ, ૨૪ જર્જરીત મકાનો ઉતારી લેવામાં આવેલ. ૯૬ જેટલા વિસ્તારમાં પાણી ભરાઈ જવાના કારણે યુધ્ધના ધોરણે પાણી નિકાલની વ્યવસ્થા કરવામાં આવેલ.
- ૨૦૦૬ વર્ષ-૦૬ માં ૧૦૩૩ મી.મી. વરસાદના કારણે નીચાણવાળા વિસ્તારમાં પાણી ભરાઈ જવાથી લોકોને સ્થળાંતરણ કરાવવાની ફરજ પડી.
- ૨૦૦૭ દરમિયાન ૧૩૯૪ મી.મી. જેટલો વરસાદ પડતાં શહેરના નીચાણવાળા તમામ વિસ્તારોમાં પાણી ભરાઈ જતાં ૩ દિવસ સુધી રાહત કેમ્પોમાં નીચાણવાળા વિસ્તારોના રહીસોને આશ્રય આપવાની વ્યવસ્થા ગોઠવવામાં આવી.

ભૂકંપ

ભાવનગર જિલ્લો ધરતીકંપના ઝોન-૩ માં આવેલ છે. ઓગષ્ટ-૨૦૦૦ થી જાન્યુઆરી-૦૧ દરમિયાન ભાવનગર શહેરે ૧૨૫ થી ૨૦૦ જેટલા ધરતી કંપના નાના મોટા આંચકાઓ અનુભવ્યા હતા. આ ધરતી કંપનું એપીસેન્ટર ભાવનગર શહેર થી માત્ર ૮ કિ.મી. દુર માલકણા ગામ પાસે હતું. રીકટર સ્કેલ પર ઓછી તિવ્રતા દર્શાવતા હોવા છતાં આ ધરતીકંપ ગણગણાટ સાથે આવતો હોવાથી શહેરી જનોમાં ખૂબ જ વધારે પ્રમાણમાં ગભરાહટ અને ભય વ્યાપી

ફોલ્ટ લાઈન દર્શાવતો નકશો

ગયો હતો. ઘણાં બધા લોકો સ્થળાંતરણ

કરી અન્ય શહેરો / ગામોમાં સ્થાળાંતર કરી ગયા હતા.

આ આંચકાઓના કારણે લાંબા સમય સુધી લોકો ટેન્ટમાં રહેતા હતા. પરિણામે ૨૬મી જાન્યુઆરી-૨૦૦૧માં આવેલ ધરતી કંપમાં જાનહાનીનું પ્રમાણ ખૂબ જ ઓછું જોવા મળેલ. કુલ ૬૪૧૦ મકાનો અંશતઃ નાશ પામ્યા જેમના સહાય પેટે સરકારશ્રી દ્વારા ૧૩૩ લાખની સહાય ચુકવવામાં આવી. સંપૂર્ણ નાશ થયેલા ૧૩૬ મકાન ધારકોને ૪૧.૩૦ લાખની સહાય ચુકવવામાં આવી ૫ વ્યક્તિઓ ઈજા ગ્રસ્ત થયા તેમજ ૧ પશુની મૃત્યુ થયેલ. આમ ભાવનગર સમગ્ર શહેર વિસ્તાર ઝોન-૩ માં આવેલ છે. ભાવનગરથી ૩૩ કિ.મી દુર ભંડારીયા, ૪૪ કિ.મી દુર સીહોર તાલુકાનું કાજાવદર તેમજ ૧૧૮ કિ.મી દુર પાળીયાદની ફોલ્ટ લાઈનના કારણે તરસમીયા, માલકણા, પીરછલ્લા

અને વડવા વિસ્તારમાં આવેલ જુની તેમજ બહુમાળી ઈમારતોને ધરતી કંપ સમયે નુકશાન થવાના કારણે જાનમાલને અસર થઈ શકે છે.

અકસ્માત

રાજ્ય ધોરીમાર્ગ અને નેશનલ હાઈવેની આજુ બાજુ રહેતા રહીસો સતત વાહન વ્યવહારના કારણે રોડ અકસ્માતનો ભોગ બનતા હોય છે. અલંગ શીપ બ્રેકીંગ વ્યવસાય તેમજ ભાવનગર શહેરનો થઈ રહેલો ઔદ્યોગીક વિકાસના કારણે વધી રહેલા વાહન વ્યવહારથી છેલ્લા કેટલા સમયથી માર્ગ અકસ્માતમાં નોંધ પાત્ર વધારો જોવા મળે છે.

આગ

કોઈપણ વ્યક્તિ અને તેના પરિવાર માટે ઘર એ એક સલામત સ્થળ છે. પણ બેદરકારીના કારણે અથવાતો નાની બાબતો પ્રત્યે દુર્લક્ષ સેવાના કારણે ઘરમાં આગ જેવી અકસ્માત સર્જાય છે. આપણે ઘરમાં ઈલેક્ટ્રીક કે ઈલેક્ટ્રોનિક ઉપકરણો રાખીએ છીએ. પરંતુ સલામતીની ઉપેક્ષા કરવાથી ઘરમાં આગ લાગે છે. જે પોતાની બેદરકારીના કારણે શક્ય બને છે. જો કાળજી પૂર્વક ઉપરોક્ત સંસાધનોનો ઉપયોગ કરવામાં આવે તો આગ જેવી અકસ્માતને ટાળી શકાય છે. શહેરમાં ગીચ વસ્તી, ઔદ્યોગીક એકમો તેમજ જવલનશીલ રસાયણોના ટ્રાન્સપોર્ટેશનના કારણે આગ અકસ્માત સર્જાવવાની શક્યતાઓ રહેલી છે. શહેરના ફરતે વિવિધ ગોડાઉનોમાં જવલનશીલ રસાયણોનું સંગ્રહ, આઈ.પી.સી.એલ., આઈ.ઓ.સી. ના કેન્દ્ર શહેરની નજીક આવેલ હોવાના કારણે આગ—અકસ્માતની શક્યતાઓ વધી રહી છે. ભાવનગર શહેર વિકસતું શહેર છે. આ શહેર સ્ફોટક વિસ્ફોટના કારણે પણ આગની સમસ્યાથી ઘેરાઈ શકે છે.

ઔદ્યોગિક એકમો-વીજ ઉપકરણોના ઉત્પાદન એકમો, વિસ્ફોટક પદાર્થોનો વપરાશ ધરાવતા એકમો, પેટ્રોલીયમ પ્રોડક્ટસ-રીફાઈનરી જેવા ઉદ્યોગો, વીજ ઉત્પાદન એકમો તથા એવા જોખમી ઔદ્યોગિક એકમમાં થતાં અકસ્માત.

આવા અકસ્માત જોખમી રસાયણો-જવલનશીલ પદાર્થો – પ્રવાહીના સંગ્રહ, વપરાશ, પ્રક્રિયા અને હેરફેર દરમિયાન કાબૂ બહારના સંજોગોમાં જથ્થો, પવન, વાહન ચાલકની ભુલ, તાપમાનમાં અઘટિત ફેરફાર, કામકાજની ભુલ, યાંત્રિક ખામી, શોર્ટસર્કીટ, ગેસ લીકેજ, ઘડાકા, ત્રાસવાદી હુમલા, આકાશમાં વિમાન કે હેલીકોપ્ટર તુટી પડતાં કે કુદરતી આફતો જેવી કે ભૂકંપ, વાવાઝોડું, પુર, અતિવૃષ્ટિ વધારે પડતી ગરમી, લુ, ઈત્યાદીને કારણે ઔદ્યોગિક અકસ્માત થઈ શકે છે. અકસ્માતનો ભોગ ઔદ્યોગિક એકમમાં અકસ્માતના કારણે જાનમાલ મિલકતને ટુંકાગાળાનું કે લાંબાગાળાનું અથવા થોડું કે વધારે નુકશાન થાય ત્યારે તેને ઔદ્યોગિક અકસ્માત ગણી શકાય છે.

ઔદ્યોગિક અકસ્માત થાય તો શું થાય

ઔદ્યોગિક એકમની આસપાસના વિસ્તારમાં આગ લાગી શકે આગ સાથે મોટો વિસ્ફોટ થઈ શકે. મોટો ઘડાકો કે વિસ્ફોટ થઈ શકે તેની સાથે સાથે આગ પણ લાગી શકે. એકમમાં બિલ્ડીંગ, મશીનરી ઘસી પડે તેમજ આસપાસના વિસ્તારમાં બારી બારણાં મકાન કે સ્ટ્રક્ચર ધરાશાયી થઈ શકે. આસપાસમાં ગેસ ગળતર થાય ગેસના પ્રસરણાંક તથા હવામાન અને હવાની દિશામાં ગેસ ઝડપથી આગળ વધે બોઈલર / ટાંકા જેવા પાત્ર / વેસલમાં વિસ્ફોટ થાય તો આસપાસના વિસ્તારમાં તેની અસર થાય. ગેસની નુકશાન કારક વાસના કારણે જે – તે વિસ્તારની જિવન સૃષ્ટિ નાશ પામે તથા શ્વાસ્થ્યોસ્વાસની શારીરીક તકલીફ ઊભી થાય. અકસ્માતના કારણે ગભરાટ ફેલાઈ શકે. જવલનશીલ

પ્રવાહી ઢોળાઈ શકે, વિજ પુરવઠામાં ભંગાણ સર્જાઈ શકે. વાતાવારણમાં પ્રદુષણ ફેલાઈ શકે. ઝેરી રસાયણોના કારણે ઈજા પહોંચી શકે.

ઔદ્યોગીક અકસ્માતની અસર કોને થાય

ઔદ્યોગીક અકસ્માતના પરિણામે વિસ્ફોટ, ઘડાકો થતાં ધુજારી કે કંપન થી બારી બારણાં મકાન, શેડ ધરાશાયી થાય તો નજીકમાં કામ કરતાં માણસો કામદારોને ગંભીર ઈજા થઈ શકે અથવા મૃત્યુ થઈ શકે. એકમની આસપાસની વસ્તીને પણ વિસ્ફોટથી અસર થઈ શકે. એકમની આજુ બાજુથી પસાર થતાં રાહદારીઓને પણ ઈજા થઈ શકે. ઝેરી ગેસ કે ઝેરી રસાયણના લીકેજના કિસ્સામાં આવા તત્વોની તીવ્રતા અને પવનની દિશા ઇત્યાદી પરિબળોના અનુસંધાને એકમની નજીક વધુ વિસ્તારોમાં વસ્તા લોકો માટે ખતરા રૂપ બની શકે છે. જવલનશીલ પદાર્થો જોખમી ઉપકરણોને કારણે અથવા તો તેની આજુ બાજુના બીજા એકમો કે રાહદારી વાહનો માટે ખતરો ઉત્પન્ન થઈ શકે છે.

ભાવનગરમાં નાના-મોટા ઔદ્યોગીક એકમો છે. ચિત્રા ફુલસર ઔદ્યોગીક વિસ્તારએ મુખ્ય ઔદ્યોગીક વિસ્તારો આવેલ છે. શહેરથી નજીક અલંગ ખાતે શીપ બ્રેકીંગનો વ્યવસાયમાં ભાવનગર મોખરે છે. આ સિવાય ડિઝલ એન્જીન અને મશીનરી ઉદ્યોગનો પણ ભાવનગરમાં વિકાસ થયેલ છે. ફાઉન્ડ્રી ઓઈલ એન્જીન, મશીન ટુલ્સ, એન્જીનીયરીંગ અને ઓટોમોબાઈલ વર્ક્સ, ઓઈલમીલ, સોનું ચાંદીના જવેરાત, હેન્ડીક્રાફ્ટ રેડીમેડ ગારમેન્ટ્સ, દવાઓ, ખાણી-પીણીની વસ્તુઓ જેમ કે ભાવનગરી ગાંઠીયા માટે ભાવનગર જાણીતું છે. હીરા ઉદ્યોગ મોટા પ્રમાણમાં વિકસીત થયેલો છે.

આફતોનું ઋતુચક્ર

આફત/ માસ	જાન્યુ	ફેબ	માર્ચ	એપ્રિલ	મે	જૂન	જુલા	ઓગ	સપ્ટે	ઓક્ટો	નવે	ડિસ
પૂર	0	0	0	0	0	1	1	1	1	0	0	0
વાવાઝોડું	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	0
ધરતીકંપ	ચોક્કસ આગાહી શક્ય નથી. ગમે ત્યારે આવી શકે છે.											

આફતની શક્યતાઓ અને તેની સમીક્ષા

આફતો પ્રકાર	આફતની શક્યતા	આફતની અસર
૧. વાવાઝોડું	વધારે	વધારે
૨. ભૂકંપ	ઝોન – ૩	વધારે
૩. પૂર, અતિવૃષ્ટિ	વધારે	વધારે
૪. સુનામી	મધ્યમ	મધ્યમ
૫. હીટ વેવ	મધ્યમ	મધ્યમ
૬. કોલ્ડ વેવ	ઓછી	ઓછી
૭. આગ	વધારે	વધારે
૮. રોડ અકસ્માત	મધ્યમ	મધ્યમ
૯. કેમીકલ હોનારત	મધ્યમ	મધ્યમ

આફતનો ઇતિહાસ

આફત	છેલ્લો બનાવ	અસર	ચૂકવેલ સહાય
૧. ભૂકંપ	જાન્યુઆરી-૨૦૦૧	૬૪૧૦ મકાનો અંશતઃ નાશ ૦૧૩૬ મકાનો સંપૂર્ણ નાશ ૫ વ્યક્તિઓ ઈજાગ્રસ્ત ૧ પશુ મૃત્યુ	૧૩૩ લાખ ૪૧.૩૦ લાખ
૨. પૂર	વર્ષ-૨૦૦૨ વર્ષ-૨૦૦૫ વર્ષ-૨૦૦૬ વર્ષ-૨૦૦૭	૧૯૧૪૭ વ્યક્તિઓ અસરગ્રસ્ત ૮ વ્યક્તિઓની જિલ્લામાં મૃત્યુ ૨૫૦૦૦ લોકો અસરગ્રસ્ત ૮૫૬ વ્યક્તિઓનું સ્થળાંતરણ	
૩. વાવાઝોડું	વર્ષ-૧૯૮૨ વર્ષ-૧૯૯૯	સમગ્ર ગુજરાતનો વિસ્તાર ૫૦ વ્યક્તિઓની જિલ્લામાં મૃત્યુ	
૪. કોમી રમખાણ	વર્ષ-૨૦૦૨	૮ મૃત્યુ ૨૫ ઈજાગ્રસ્ત ૬૮૪ કેસ ડોલ્સ ૭૦ મકાનો સંપૂર્ણ નાશ ૧૪૩ અંશતઃ નાશ મકાનો ૧૬૫ વ્યવસાયિક સાધન સહાય ૫૦૦૦ અસરગ્રસ્તો ૬ જાતીની વાડીમાં બનાવવામાં આવેલ રાહત કેમ્પમાં આશ્રય આપવામાં આવેલ.	રાજ્ય સરકારની સહાય ૧૨ લાખ, કેન્દ્ર સરકારની સહાય ૨૮ લાખ, ૩.૪૫ લાખ ઘરવખરી સહાય ૧૪.૭૬ લાખ કેસ ડોલ્સ ૪.૨૭ લાખ ૩૦.૬૨ લાખ ૧૫.૩૬ લાખ ૦૯.૭૪ લાખ

નુકસાનની શક્યતા ધરાવતા વિસ્તારો તથા તેમના જોખમો

નબળાઈ કે કોઈપણ આફતની આડઅસર થવાની વધુ શક્યતા ધરાવનારને ઘણી બધી રીતે સમાવી શકાય એ બધામાં સૌથી મહત્વની બાંધકામની નબળાઈ કે નુકસાનની શક્યતા છે એમાં મુખ્યત્વે એવા મકાનોનો સમાવેશ થાય છે જેમને વધુ તીવ્રતા ધરાવતા ભૂકંપના આંચકાઓથી નુકસાન થવાની શક્યતાઓ વધુ રહેલી છે.

શહેર આપત્તિ વ્યવસ્થાપન યોજના (સીટી ડીઝાસ્ટર મેનેજમેન્ટ પ્લાન) દ્વારા એકઠી કરાયેલ માહિતી મુજબ ભાવનગર શહેરમાં આવેલ કાચા અને જર્જરીત હોવાના કારણે નુકસાનની થવાની શક્યતા વધારે છે. શહેરના કોટ વિસ્તારમાં આવેલ સાંકળી શેરીઓના કારણે તેમજ તે વિસ્તારને જુની બહુમાળી ઈમારતોના કારણે ધરતી કંપ સમયે અથવા તો ચોમાસા દરમિયાન પડી જવાના કારણે અકસ્માત સર્જાવવાની શક્યતા વધુ પડતી રહેલી છે.

સામાજિક રીતે પછાત વર્ગ માટે તુટી ગયેલા કે આફતોમાં પડી ગયેલા લોકો માટે ઘરો પાછા બાંધવા પણ મુશ્કેલ હોય છે, બાંધકામની નબળાઈની સાથે જો માળખાકીય નબળાઈ કે વલનરેખીલીટી પણ હોય તો લોકોને સૌથી વધુ નુકસાન પહોંચે છે, માળખાકીય નુકસાનની શક્યતા ખાસ કરીને સ્લમ વિસ્તારમાં જોવા મળે છે. સ્લમ વિસ્તારમાં વસતાં લોકો લગભગ ખુબ ગરીબ હોય છે. અને તેઓ છૂટક મજૂરી કામ કરીને પોતાનું ગુજરાન ચલાવે છે.

ખાડી વિસ્તારની પાસે તેમજ શહેરના નીચાણવાળા વિસ્તારોમાં ચોમાસા દરમિયાન પાણી ભરાઈ જવાના કારણે કુંભારાવાડા, માઢીયારોડ, અપનાનગર, બજરંગનગર, બાનુબાઈની વાડી, ખારવિસ્તાર, મફતનગર, રાંદલનગર, નારી રોડ, રામદેવનગર, ફેક્ટરી રોડ પાસેના મફતનગર વિસ્તાર, કાળીયાબીડ, કંસારા કાંઠાનો વિસ્તાર, આનંદનગર, ૧૪ નાળ વિસ્તાર, લંબે હનુમાન, સુભાષનગર, માલધારી, ૫૦ વારીયા, સરીતા સોસાયટી, આર.ટી.ઓ. પાસેનો વિસ્તાર, હાદાનગર, અમર સોસાયટી તથા પરાનો નીચાણવાળો વિસ્તાર અલંગના ડેલાવાળો વિસ્તાર, એકતાનગર, મેચ ફેક્ટરીની

સામેનો વિસ્તાર, મોતી તળવ રોડનો વિસ્તાર જેવા વિસ્તારમાં પાણી ભરાઈ જવાના કારણે લોકો અસરગ્રસ્ત થાય છે.

વલનરેબીલીટી એકબીજાના સંદર્ભમાં પણ સમાવી શકાય જેમ કે બાંધકામની નબળાઈને સામાજિક-આર્થિક નબળાઈ કે વલનરેબીલીટી સાથે સાંકળી શકાય શહેરમાં વસતા લોકો કે જેમની આર્થિક પરિસ્થિતિ સારી ન હોય એવા લોકોના રહેઠાણો પણ મોટા ભાગે કાચા તથા નિયમો પ્રમાણે બનાવેલ નથી હોતા જ્યારે શહેરોમાં વસતા લોકોના રહેઠાણો પાકા અને એમાં વપરાયેલ સાધનસામગ્રી સારી ગુણવત્તાવાળી હોય છે. એ જ રીતે એક જ શહેરમાં વસતા પણ અલગ અલગ જ્ઞાતિ કે ક્લાસ ન લોકોના રહેઠાણના બાંધકામ પણ અલગ અલગ હોય છે અને આમ કાચા રહેઠાણોને વધુ નુકશાન થતાં એમાં રહેતા કુટુંબોને જાનહાનિ તથા ઈજા વધુ થાય છે. આમ છતાં આ વાત હંમેશા સારી નથી હોતી એ નોંધવામાં આવ્યું છે કે ખર્ચાળ રહેઠાણો કે બાંધકામો પણ નિયમો મુજબ ન બાંધેલા હોવાને કારણે ભૂકંપ જેવી કુદરતી આફતો સામે ટકી શકતા નથી.

શહેરનાં જોખમી વિસ્તારોની યાદી

(A) પાણી માટે

જોખમી સંભવિત વિસ્તારો

ક્રમ	નામ
1.	કુંભારવાડા વિસ્તાર
2.	માઢીયા રોડ, મોતી તળાવ રોડ,
3.	સનેશ, ભાલ, નિરમાનો વિસ્તાર
4.	ક.પરાનો વિસ્તાર (હેઠાણ ફળી)
5.	અગરીયા વાડ
6.	સમગ્ર કંસારા નદીનો વિસ્તાર
7.	સમગ્ર ગઢેચી નદીનો વિસ્તાર
8.	અમર સોસાયટીનો વિસ્તાર
9.	સિંહા કોલોની, ગાંધીનગરનો વિસ્તાર
10.	ધોબી સોસાયટી, બોરતળાવનો વિસ્તાર
11.	શિવનગર, જવેલ્સ સર્કલનો વિસ્તાર
12.	જુના બંદર આજુબાજુનો વિસ્તાર

(B) કેમીકલ, અકસ્માત અને આગ માટે સંભવિત

જોખમી વિસ્તારો

ક્રમ	નામ
1.	એકસેલ ઈન્ડસ્ટ્રીઝનો વિસ્તાર
2.	ચિત્રા જી.આઈ.ડી.સી.નો વિસ્તાર
3.	ઉઘોગ નગર, જી.આઈ.ડી.સી.નો વિસ્તાર
4.	વરતેજ જી.આઈ.ડી.સી.નો વિસ્તાર
5.	જુનાબંદર લાતી બજારનો વિસ્તાર
6.	લાતી બજાર, લોખંડ બજારનો વિસ્તાર
7.	નવાગામ જી.આઈ.ડી.સી.નો વિસ્તાર
8.	મામસા જી.આઈ.ડી.સી.નો વિસ્તાર
9.	આય.ઓ.સી. તગડી પ્લાન્ટનો વિસ્તાર
10.	વિક્ટોરીયા પાર્ક ફોરેસ્ટનો વિસ્તાર
11.	કુંભારવાડા અલંગનાં ડેલાનો વિસ્તાર
12.	તળાજા રોડ, ધોલેરા રોડ અકસ્માત સંભવિત ક્ષેત્ર

પ્રકરણ-૩

પ્રતિક્રિયા (પ્રતિભાવ) માટે પૂર્વતૈયારી

આફત પ્રતિભાવ ની યોજના

(૧) આગોતરી ચેતવણી અને સંદેશા વ્યવહાર....

ચેતવણી અને સંદેશા વ્યવહારની કામગીરી ભાવનગર મહાનગરપાલીકાના જનસંપર્ક અધિકારી તેમજ ચોમાસા દરમિયાન ફ્લડ કંટ્રોલ અધિકારીશ્રીએ બજાવવાની રહે છે. આ કામગીરી જી.એ.ડી., જનસંપર્ક અધિકારી તેમજ ફ્લડ કંટ્રોલ અધિકારી દ્વારા કરવાની થાય છે. આ કામગીરી માટે અન્ય શાખાના વાહનોનો ઉપયોગ તેમજ શહેરમાં આવેલ ધાર્મિક સ્થળોના લાઉડ સ્પીકર તેમજ અન્ય પ્રચાર માધ્યમોનો ઉપયોગ ચેતવણી અને સંદેશા વ્યવહાર માટે થઈ શકે છે. શાખાના અધિકારી / કર્મચારી સ્થાનિક કેબલ ઓપરેટર, મીડીયા, વહીવટી તંત્ર, ઝોન ઓફીસર, શહેર ઓફીસર, નાયબ મ્યુનિસિપલ કમિશ્નરશ્રી વિગેરેના માર્ગદર્શન હેઠળ ચેતવણી અને સંદેશા વ્યવહારની કામગીરી આપત્તિ વિશેની માહિતી ઉપલબ્ધ થયેથી કરવા માટે કાર્યરત રહેશે. જરૂર જણાયે જિલ્લા વહીવટીતંત્ર પાસે સેટેલાઈટ ફોન, હેમ રેડીયો તથા કોર્પોરેશન અને પોલીસ વિભાગ પાસે ઉપલબ્ધ વાયરલેસ સેટ, આકાશવાણી કેન્દ્ર, દુરદર્શન કેન્દ્ર જેવા માધ્યમોનો ઉપયોગ કરી શકે છે. શહેરમાં ફાયર બ્રિગેડ, પોર્ટ ઓફિસ, કલેક્ટર કચેરી, પોલીસ સ્ટેશન, હોમગાર્ડ, સિંચાઈ, જિલ્લા પંચાયત, ફીશરીઝ કચેરી અને પી.જી.વી.સી.એલ કચેરી ખાતે ૨૪ કલાક કંટ્રોલ રૂમ કાર્યરત રહે છે.

મહાનગરપાલીકાના ફ્લડ કંટ્રોલ અધિકારી તથા જનસંપર્ક અધિકારી તેમજ ઈ.એસ.એફ. ના સભ્યો સાથે સંકલન સાધી શહેરના તમામ વોર્ડના રહીશો સુધી સરળતાથી ચેતવણી પહોંચી શકે તેની વ્યવસ્થા સંભાળશે.

(૨) શોધ અને બચાવ/અગ્નિશામક સેવા.....

આફત આવ્યાના તુરંત બાદ સૌથી વિકટ પરિસ્થિતી સર્જાતા ફસાયેલા લોકોની શોધ તથા બચાવની કામગીરી અગત્યની હોય છે. શોધ અને બચાવની કામગીરી માટે મહાનગરપાલીકાના ફાયર એન્ડ ઈમરજન્સી સર્વિસીઝ પાસે અતિ આધુનિક સાધનોથી સુસજ્જ રેસ્ક્યુ વાન, ફાયર ફાઈટર, સ્નોરકલ તથા અન્ય લાઈફ સેવિંગ સાધનો તથા તાલીમબદ્ધ જવાનો ફાયર એન્ડ ઈમરજન્સી સર્વિસીઝ શાખા સાથે સંકળાયેલા છે. આ વિભાગને શોધ – બચાવની કામગીરીમાં મદદરૂપ થવા માટે મહાનગર પાલીકાના વિજીલન્સ વિભાગ સાથે જોડાઈ ખાનગી સીક્યુરીટી એજન્સીના જવાનો, N.S.S., N.C.C., ના સ્વયંસેવકો, હોમગાર્ડ, પોલીસ, એસ.આર.પી., સીવિલ ડીફેન્સ તથા આપદામિત્રના સ્વયંસેવકોની મદદથી ફાયર એન્ડ ઈમરજન્સી સર્વિસીઝ, ભાવનગર મહાનગર સેવા સદનના જવાનો ફાયર એન્ડ ઈમરજન્સી સર્વિસીઝની સૂચવેલ કામગીરી આફત સમયે, આફત પહેલાં અને આફત પછી બજાવશે.

શહેરમાં ફાયર બ્રિગેડના ફાયર સ્ટેશનો ખાતે ફાયર ઓફીસરો અને ફાયરમેનો જેવા તાલીમ બદ્ધ વ્યક્તિઓ ઉપલબ્ધ છે. જે આગ , અકસ્માત કે કોઈપણ આફતના સંજોગોમાં શોધ અને બચાવ કાર્ય માટે સૌપ્રથમ ઉપયોગમાં આવે છે. શહેરમાં ઈ.એસ.એફ.માં શોધ-બચાવ કાર્યદળના સભ્યો ચીફ ફાયર ઓફિસરના નેતૃત્વમાં શોધ બચાવની કામગીરી સંભાળશે. જેના ઉપયોગથી ત્વરિત કામગીરી થઈ શકે છે.

(૩) વાહન વ્યવહાર અને સ્થળાંતરણ/કામચલાઉ રહેઠાણ.....

સલામત આશ્રયો કે જેનો આફત દરમિયાન સ્થળાંતર કરાવેલ શહેરીજનો માટે સલામત આશ્રય સ્થળ તરીકે ઉપયોગમાં લઈ શકાય છે. દરેક શહેરની ચેતવણી અને સંદેશા વ્યવહારની ટુકડીઓ શહેર કંટ્રોલ રૂમ / જિલ્લા વહીવટી તંત્ર ખાતેથી મળેલ ચેતવણી બાદ સ્થળાંતર અને કામચલાઉ રહેઠાણ માટેની સ્વયં સેવકોની ટુકડીઓના સંકલનમાં આફતો દરમિયાન આ પ્રકારના

સલામત આશ્રય સ્થળોએ લોકોને ખસેડવા માટે મહાનગરપાલીકાના એસ્ટેટ વિભાગ એના હસ્તક આવેલ તમામ હોલ / વાડીની વ્યવસ્થા ગોઠવશે, શાસનાધિકારી જિલ્લા શિક્ષણાધિકારીશ્રીના સંકલનમાં રહી નગરપ્રાથમિક શિક્ષણ સમિતી સંચાલીત પ્રાથમિક શાળાઓ, ખાનગી પ્રાથમિક શાળા, માધ્યમિક / ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળાઓના ઓરડાઓનો ઉપયોગ સલામત આશ્રય સ્થળ માટે થઈ શકે તેની વ્યવસ્થા ગોઠવશે. મહાનગરપાલીકાનો રોશની વિભાગ તમામ કામ ચલાઉ આશ્રય સ્થળોએ વિજ પુરવઠાની વ્યવસ્થા ચકાસી તેની વ્યવસ્થા ગોઠવશે. વોટર વર્ક્સ વિભાગ તમામ કામ ચલાઉ આશ્રય સ્થળોએ પાણી પુરવઠો પુરો પાડશે. સ્થળાંતરની કામગીરીમાં નિયામક એસ.ટી., સંચાલક શહેરી બસ સર્વિસ, ટ્રાન્સપોર્ટ એસોસીએશન તેમજ આર.ટી.ઓ.ની મદદથી વાહન વ્યવસ્થા ધ્વારા સ્થળાંતર ની કામગીરી કરવામાં આવશે. જરૂર પડ્યે મંડપ કોન્ટ્રાક્ટર એસોસીએશન ધ્વારા કામચલાઉ આશ્રય સ્થળો માટે મંડપ સામગ્રી તેમજ તે બાંધવાની વ્યવસ્થા ગોઠવવામાં આવશે. ખાનગી હોલ / વાડી, ધાર્મિક સ્થળો ખાતે કામચલાઉ આશ્રય સ્થળો ઉભા કરવામાં આવશે.

સસ્તા અનાજના પરવાનેદાર, મધ્યાહન ભોજન સંચાલક, આંગણવાડી વર્કર, ખાનગી સંસ્થાઓ, પેટ્રોલ, ડિઝલ, ગેસ, કેરોસીન વિક્રેતાઓ, ગ્રેઈન માર્કેટ એસોસીએશન, ફરસાણ એસોસીએશન વિગેરેના સહકારથી આશ્રય સ્થળે રહેતા લોકો માટે ફૂડ પેકેટસની વ્યવસ્થા ગોઠવવામાં આવશે.

રાજ્યમાર્ગ વાહન વ્યવહાર નિગમ ખાતે ઉપલબ્ધ એસ.ટી બસો, મહાનગરપાલીકા પાસે ઉપલબ્ધ વાહનોનો ઉપયોગ સ્થળાંતર માટે થઈ શકે છે.

(૪) રાહત સંકલન.....

આફતના સંજોગોમાં પ્રતિભાવ માટે શહેરના, મહાનગરપાલિકાના વહીવટી તંત્ર તથા અન્ય આગેવાનોના સંકલનમાં રહી રાહત ની કામગીરી કરવાની થાય છે. રાહત સંકલનની કામગીરી માટે ભાવનગર મહાનગરપાલીકાના વિસ્તારમાં આવેલ સામાજીક અને સ્વૈચ્છિક

સંસ્થાઓ સાથે સંકલન કરી રાહત વિતરણની કામગીરી મહાનગરપાલીકાના સ્ટોર, પ્રોજેક્ટ, મધ્યાહન ભોજન, આઈ.સી.ડી.એસ. શાખાએ રાહત સંકલનની કામગીરી પ્રોજેક્ટ ઓફીસર – પ્રોજેક્ટ શાખાના સંકલનમાં રહી કરવાની થાય છે. ફુડ પેકેટ તૈયાર કરવા તેમજ અન્ય જીવન સામગ્રીનું સંકલન કરી સલામત આશ્રય સ્થળોએ પહોંચાડી, વિતરણ કરવાની કામગીરી કરવાની થાય છે.

(૫) પ્રાથમિક સારવાર અને આરોગ્ય.....

આફતના કારણે ઘાયલ થયેલ વ્યક્તિઓની પ્રાથમિક સારવાર અને આશ્રયસ્થાનો પર પણ દવાઓનો જથ્થો પુરો પાડવાની જવાબદારી મહાનગરપાલિકાના આરોગ્ય વિભાગ દ્વારા કરવાની રહેશે.

(૬) પાણી અને સ્વચ્છતા.....

મહાનગરપાલીકાનો વોટર વર્ક્સ વિભાગ તમામ કામ ચલાઉ આશ્રય સ્થળોએ પાણી પુરવઠો પુરો પાડશે.

આફત પ્રતિભાવની કામગીરી અંગે આ મુજબની કામગીરી ભાવનગર મહાનગરપાલીકાના સોલીડ વેસ્ટ મેનેજમેન્ટ / ડ્રેનેજ વિભાગે કરવાની રહે છે. જે માટે સોલીડ વેસ્ટ મેનેજમેન્ટ વિભાગ ખાતે ઉપલબ્ધ વાહનો, એસ.આઈ., એસ.એસ.આઈ. તથા સફાઈ કામદારો શહેરની સ્વચ્છતા અંગેની કામગીરી સંભાળે છે. મહાનગરપાલીકાના ડ્રેનેજ વિભાગ પાસે ઉપલબ્ધ વહનો ઉપરાંત શહેરમાં આવેલ ડ્રેનેજ પંપીંગ સ્ટેશનો દ્વારા પાણીનો નિકાલ કરવામાં આવે છે.

કોન્ઝર્વેન્સી વિભાગ દ્વારા કચરો ઉપાડવા મરેલા જાનવર ઉપાડવા તથા બિનવારસી લાશ ની અંતિમક્રિયા કરવામાં આવે છે.

જે.સી.બી. લોડર કમ એસ્કેવેટરનો ઉપયોગ કરી ડમ્પીંગ સાઈટ ઉપર ઘન કચરો, વ્યવસ્થાપન થાય છે. જે.સી.બી., મલ્ટીયુટીલીટી ઈકવીપમેન્ટ નો ઉપયોગ કરી ગારબેજ કલેક્શન તથા ડિસ્પોઝેબલ સાઈટમાં ડોઝિંગ કરવા માટે ઉપયોગમાં લેવામાં આવે છે. ડમ્પર સ્લેઝર માઉન્ટ કરેલ સ્વરાજમઝદાનો ઉપયોગ ૪.૫ ક્યુબીક મીટર કેપેસિટીના ગારબેજ કન્ટેનર સાઈટ તથા પ્રોસેસીંગ સાઈટ પર ખાલી કરવા માટે થાય છે. સમગ્ર શહેરમાં ડોર ટુ ડોર વેસ્ટ કમ્પેક્શનમાં ટેમ્પલ બેલ વાહનો દ્વારા ઘરે-ઘરે ફરીને કચરો એકત્રીત કરી લેન્ડફીલ સાઈટ ઉપર નિકાલ થાય છે. લીટર કલેક્ટર્સનો ઉપયોગ શહેરના સર્કલો મુખ્ય બજારો જેવા કોમર્શીયલ સેન્ટરમાં આવતાં ફ્લોટીંગ પોપ્યુલેશન દ્વારા ઉદ્ભવતાં મ્યુનિસિપલ સોલીડ વેસ્ટ કનેક્શન માટે થાય છે.

ભાવનગર શહેરમાં જુની રાજાશાહી સમયથી મહારાજાશ્રી દ્વારા અલગથી અન્ડર ગ્રાઉન્ડ ડ્રેનેજ સીસ્ટમ તેમજ સુએજ ટ્રીટમેન્ટ પ્લાન્ટનું આયોજન કરી આપેલ. જે અંતર્ગત એન્જીનીયરશ્રી સીમ્સ દ્વારા ડિઝાઈન અને તેનું એક્ઝીક્યુશન કરાવેલ જેણે આજે સીમ્સડ્રેઈન વડે ભાવનગર શહેરના નિયાણવાળા ભાગમાંથી સ્ટ્રોમ વોટરનો નિકાલ થાય છે. શહેરના વસ્તી અને વિકાસને અનુલક્ષી મહાનગરપાલીકા દ્વારા નવા વિકાસશીલ વિસ્તારોમાં ડ્રેનેજ, સ્ટ્રોમ વોટર અને વેસ્ટ વોટર લાઈન નાંખવામાં આવેલ છે. શહેરના તમામ ઈલેક્શન વોર્ડ પૈકી ડ્રેનેજ વિભાગના સંકલિત વોર્ડ બનાવવામાં આવેલ છે, અને વિસ્તાર વાઈઝ વોર્ડ ઓફિસોનું સંચાલન કરવામાં આવે છે. જ્યાં રોજે રોજની ફરીયાદની નોંધ રાખી સત્વરે નિકાલ કરવાની કાર્યવાહી હાથ ધરવામાં આવે છે. તેમજ વિકસતાં વિસ્તારને ધ્યાન રાખી વિકેન્દ્રીકરણના ભાગરૂપે ફરીયાદોના તત્કાલ નિકાલ અર્થે શહેરના ચિત્રા ફુલસર ઝોનમાં ૧ નવી વોર્ડ ઓફિસ બનાવવામાં આવેલ છે. શહેરની જુદી-જુદી સિવરેજ લાઈનો તેમજ સ્ટ્રોમ લાઈનની સફાઈ અંતર્ગત ડ્રેનેજ વિભાગે જરૂર મુજબ વાહનો વસાવેલ છે. જેનો ઉપયોગ કરી ડ્રેનેજ વિભાગની કામગીરી પુરી પાડવામાં આવે છે.

શહેરના જુદા-જુદા વિસ્તારમાં અનેક સ્થળોએ પે એન્ડ યુઝ ટોઈલેટ બનાવવાની કામગીરી હાથ ધરેલ છે. પછાત વિસ્તારોમાં મ્યુનિસિપલ ફાઈનાન્સ બોર્ડની મદદથી કોમ્યુનીટી ટોઈલેટ બાંધવાનું આયોજન કરવામાં આવેલ છે. શહેરના ચિત્રાફુલસર તથા જી.આઈ.ડી.સી. વિસ્તારમાંથી નિકાલ કરવામાં આવતાં વેસ્ટ વોટરને ટ્રીટ કરી તેનો યોગ્ય નિકાલ થાય તે હેતુસર શહેરના બાહ્ય વિસ્તારે દરિયાઈક્રિક ઉપર ઓક્સીડેશન પોન્ડને રૂંદવલપ કરવાનું આયોજન કરવામાં આવેલ છે, અને ઈન્ડસ્ટ્રીયલ એફ્યુઅન્ટના યોગ્ય નિકાલ માટે ચિત્રા ઈન્ડસ્ટ્રીયલ એસોસિએશનના સંકલનથી ASIDE પ્રોજેક્ટ અંતર્ગત સરકારશ્રીની ગ્રાન્ટ મેળવી કેમીકલ એફ્યુઅન્ટને ઓક્સીડેશન પોન્ડ સુધી લઈ જવાનું આયોજન કરવામાં આવેલ છે. વડવા ખાતે સુએજ ટ્રીટમેન્ટ પ્લાન્ટ બુટબેઈઝથી કરવા માટેની કામગીરી હાથ ધરવામાં આવી છે, તથા કંસારા શુદ્ધીકરણ યોજના અંતર્ગત કંસારા એનવાયરમેન્ટલ અપગ્રેડેશન પ્રોજેક્ટના કુલ ૧૦ ફેઈઝ પૈકી ૮ ફેઈઝનું કામ પૂર્ણ કરવામાં આવેલ છે.

(૭) નુકશાન સર્વે.....

આફતના સંજોગોમાં થયેલ નુકશાનીનો ક્યાસ કાઢવા માટે મહાનગરપાલીકાના બાંધકામ શાખા, ટાઉન પ્લાનીંગ શાખાનો ટેકનીકલ સ્ટાફ સીટી મામલતદાર સાથે સંકલનમાં રહી ૪૮ કલાકમાં નુકશાનીનો સર્વે કરી તેનો રીપોર્ટ વહીવટી તંત્રને આપશે.

આફત પ્રતિભાવની વ્યૂહરચના

(૧) ડિઝાસ્ટર મેનેજમેન્ટની કામગીરી માટે સ્થાયી સુચનો

પૂર, વાવાઝોડા તથા કુદરતી આફતને પહોંચી વળવા માટે મહાનગરપાલીકાના વિભાગીય વડા, ખાતાકીય વડા તથા તમામ વોર્ડ ઓફિસરોએ નીચે જણાવ્યા મુજબની કાર્યવાહી કરવા માટેની સુચનાઓ:

- (૧) પૂર, વાવાઝોડા તથા ભારે વરસાદના સમયે રાહત અને બચાવની કામગીરી જે તે વોર્ડ વિભાગ તથા ફાયર અને ઈમરજન્સી સર્વિસીઝ વિભાગ દ્વારા કરવાની રહેશે, અને તેના સંકલનની કામગીરી ચીફ ફાયર ઓફીસરે કરવાની રહેશે.
- (૨) વાયરલેસ કન્ટ્રોલ રૂમ મહાનગરપાલીકાના મુખ્ય કચેરીના વાવાઝોડા, ભારે વરસાદ વિગેરે માટે કન્ટ્રોલ રૂમ તરીકે કાર્યરત રહેશે અને કન્ટ્રોલ રૂમના ઈન્ચાર્જ તરીકે આસી. કમિશ્નર રહેશે.
- (૩) દરેક વોર્ડ વાવાઝોડા, ભારે વરસાદ વિગેરે કાર્યવાહીને પહોંચી વળવા માટે કન્ટ્રોલ રૂમ શરૂ કરવાનો રહેશે અને આ અંગેની તમામ માહિતી વોર્ડ તરફથી મુખ્ય કન્ટ્રોલરૂમ કચેરીને મોકલવાની રહેશે.
- (૪) વોર્ડ ઓફીસરો તથા ડે. આરોગ્ય અધિકારીએ તેમના ફાળવેલ વિસ્તારોમાં સ્કેપીંગ કરાવવું, ખાડાઓ પુરાવવા, પેચવર્ક કરાવવું, કચરો ઉઠાવવો, પાણી અને ગટરનું લીકેજ બંધ કરાવવું, દવાનો છંટકાવ કરાવવો, દવાનું વિતરણ કરાવવું, ધુમ્રશેર તેમજ ઓઈલ છંટકાવ વિગેરે કામગીરી કરવાની રહેશે. તદ્દુપરાંત પાણીનો નિકાલ કરવા માટે નડતરરૂપ દબાણ/બાંધકામ દૂર કરાવવા. નડતરરૂપ બિલ્ડીંગ મટીરીયલ્સ દૂર કરાવવું, અખાદ પદાર્થોનો નાશ કરાવવો, વિગેરે પ્રકારની કામગીરી પણ ઘનિષ્ઠ રીતે કરવાની રહેશે તથા રોગચાળો ન ફેલાય તેની તકેદારી રાખવાની રહેશે.
- (૫) ભારે વરસાદ, વાવાઝોડા, રેલ, રોગચાળો, ગંદકી વિગેરેથી અસરગ્રસ્ત વિસ્તારમાં બચાવ, રાહત અને મદદની કામગીરી તેમજ ફૂડ પેકેટ તૈયાર કરવાના તથા વહેંચણીની કામગીરી

ઉપરાંત અસરગ્રસ્ત વિસ્તાર તથા રાહત કેન્દ્રોની સાફ-સફાઈ તથા અન્ય આરોગ્ય વિષયક કામગીરી સંબંધિત વોર્ડ ઓફીસર/ ડે. આરોગ્ય અધિકારીની રહેશે.

- (૬) ખાડી વિસ્તારની પાસે તેમજ શહેરના નીચાણવાળા વિસ્તારોમાં ચોમાસા દરમિયાન પાણી ભરાઈ જવાના કારણે કુંભારાવાડા, માઢીયારોડ, અપનાનગર, બજરંગનગર, બાનુબાઈની વાડી, ખારવિસ્તાર, મફતનગર, રાંદલનગર, આઈ.પી.સી.એલ., નારી રોડ, રામદેવનગર, ફેક્ટરી રોડ પાસેના મફતનગર વિસ્તાર, કાળીયાબીડ, કંસારા કાંઠાનો વિસ્તાર, આનંદનગર, ૧૪નાળા વિસ્તાર, લંબે હનુમાન, સુભાષનગર, માલધારી, ૫૦ વારીયા, સરીતા સોસાયટી, આર.ટી.ઓ. પાસેનો વિસ્તાર, હાદાનગર, અમર સોસાયટી તથા પરાનો નીચાણવાળો વિસ્તાર અલંગના ડેલાવાળો વિસ્તાર, એકતાનગર, મેચ ફેક્ટરીની સામેનો વિસ્તાર, મોતી તળાવ રોડનો વિસ્તાર જેવા વિસ્તારમાં પાણી ભરાઈ જવાના કારણે લોકો અસરગ્રસ્ત થાય છે. આ વિસ્તારના રહીશોને પુરના ભયથી બચાવવા માટે ખાડી વિસ્તારમાં પૂર રક્ષક દિવાલ બનાવી તેમજ વરસાદી પાણીના નિકાલની વ્યવસ્થા ડ્રેનેજ શાખા મારફત ગોઠવવી.
- (૭) ઈમરજન્સી સમયે વધારાના વાહનો જેવા કે ટ્રક, જીપ, ટેમ્પો, ટ્રેક્ટરો, બુલડોઝર, લોડર વિગેરે પણ જરૂરીયાત મુજબ દિન-૧૦ માટે, તે અંગે મંજૂર કરવામાં આવેલ ભાડાના દરે ભાડે લેવાની સત્તા નોડલ ઓફીસરોને આપવામાં આવે છે.
- (૮) ઈમરજન્સીની પરિસ્થિતિ ઉપસ્થિત થઈ તેવા સંજોગોમાં / માંદગીના કારણો સિવાય કોઈપણ કર્મચારીની રજા મંજૂર કરવી નહીં.
- (૯) સ્ટોર સુપ્રિ. એ ઈમરજન્સીના સમયે અસરગ્રસ્ત વિસ્તારોમાં ઉપયોગ માટે પેટ્રોમેક્ષ, તગારા, પાવડા, દોરડા, ગેલ્વેનાઈઝડ પતરાં, વળીઓનો પૂરતો જથ્થો તૈયાર રાખવાનો રહેશે.
- (૧૦) દરેક વોર્ડ ઓફીસરે અસરગ્રસ્ત વિસ્તારો માટે જનરેટર, પેટ્રોમેક્ષ, તગારાં, પાવડા, ગેલ્વેનાઈઝડપતરાં, વળીઓ, રેતી, કપચી, રબલ, છાતું, રેતી ભરેલી ગુણો તેમજ રોડ મટીરીયલ્સ પણ પૂરતા જથ્થામાં સંગ્રહ કરી રાખવાનું રહેશે.

- (૧૧) નાયબ કમિશ્નર કલેક્ટર કચેરી, રાજ્ય સરકાર વિગેરે સાથે પરામર્શને લગતી તમામ કામગીરી સંભાળવાની રહેશે.
- (૧૨) સમગ્ર સંકલન પ્રેસ-બ્રિફીંગ, પ્રચાર, ફોટોગ્રાફી વિ. ની કાર્યવાહી જનસંપર્ક અધિકારીએ નોડલ ઓફિસર(ડિઝાસ્ટર મેનેજમેન્ટ) ના સીધા નિયંત્રણ હેઠળ સંભાળવાની રહેશે.
- (૧૩) તમામ વોર્ડ ઓફિસરોએ તેમને ફાળવેલ વિસ્તારો માટે મહાનગરપાલીકાના કન્ટ્રોલ રૂમ તરફથી તેમજ આગેવાન, વર્તમાનપત્રો કે જાગૃત સેવા સંસ્થા દ્વારા મળતી ફરિયાદનો જેમ બને તેમ તાકીદે નિકાલ થાય તે જોવાનું તેમજ રોગચાળો નહીં ફેલાય તે અંગે સતત તકેદારી રાખવાની રહેશે.
- (૧૪) વોર્ડ વિસ્તારમાં પેચ ડેપો પરથી ડામરનો પ્રિમિક્ષ માલ મળી રહે તે મુજબની આગોતરી વ્યવસ્થા કરવાની રહેશે.
- (૧૫) રસ્તાના મરામતની કામગીરી દરેક વોર્ડ ઓફિસરે સંભાળવાની રહેશે.
- (૧૬) રાહત કેન્દ્રો ખોલવાની તથા શાળાઓની વ્યવસ્થા કરવાની કામગીરી દરેક વોર્ડ ઓફિસરે કરવાની રહેશે. ઈમરજન્સી માટે સીક્યુરીટી સ્ટાફની વ્યવસ્થા ચીફ સીક્યુરીટી ઓફિસરે પૂરી પાડવાની રહેશે.
- (૧૭) રાહત કેન્દ્રો માટે શાળાઓ ખોલવાની કામગીરી માટે શાસનાધિકારીએ દરેક વોર્ડમાં તથા મુખ્ય કચેરીએ નગર પ્રાથમિક શિક્ષણ સમિતિનો સ્ટાફ આપવાનો રહેશે. તેમજ રાહત કેન્દ્રોની કામગીરી પૂરી થયા બાદ વોર્ડ ઓફિસે પુનઃસ્થિતિમાં મુકવાની વ્યવસ્થા કરવાની રહેશે. જે દરમિયાન જરૂરીયાત અનુસાર સીક્યુરીટી સ્ટાફની વ્યવસ્થા ચીફ વિજીલન્સ ઓફિસરે પૂરી પાડવાની રહેશે.
- (૧૮) મરેલા જાનવરો ઉપાડી તેના નિકાલ કરવાની કાર્યવાહી વેટરનરી ઓફિસરે કરવાની રહેશે.
- (૧૯) ભારે વરસાદ/વાવાઝોડા વખતે પડેલા ઝાડ ઉપાડવાની કાર્યવાહી ગાર્ડન સુપ્રિન્ટેન્ડન્ટે કરવાની રહેશે.

- (૨૦) રેલ/વાવાઝોડા વખતે બોટ (હોડી) તથા સાયરન માટે ચીફ ફાયર ઓફિસરે આગોતરી વ્યવસ્થા કરવાની રહેશે.
- (૨૧) ઈમજરન્સીનાં સમયે તમામ વોર્ડનાં ડે. ઈજનેર, આસી. ઈજનેર / જુનીયર ઈજનેર, ડે.મેડિકલ ઓફિસર ઓફ હેલ્થ, ચીફ એસ.આઈ., એસ.આઈ., સેક્શન ઓફિસરો વિ. જવાબદાર અધિકારી / કર્મચારીઓએ તાકીદે મુખ્ય કચેરીએ હાજર થવાનું રહેશે.
- (૨૨) મધ્યસ્થ ધોરણે ફરજ બજાવતાં ખાતાઓ જેવા કે રોશની એસ્ટેટ ખાતું, પાણી ખાતું, ડ્રેનેજ ખાતું, રોડ ડેવલપમેન્ટ ખાતું વિગેરે તેમની નિયમિત કામગીરી ઉપરાંત વિવિધ વોર્ડમાં જે પ્રકારે મદદ કે માર્ગદર્શન માંગવામાં આવે તે તાકીદે પૂરી પાડવાની રહેશે.
- (૨૩) વોર્ડમાં મેલેરીયા વિભાગે અસરગ્રસ્ત વિસ્તારમાં મેલેરીયા નિયંત્રણ અંગેના ઘનિષ્ઠ પગલાં તાકીદના ધોરણે લેવાના રહેશે. આ તમામ કાર્યવાહી ઉપર આરોગ્ય અધિકારીએ દેખરેખ રાખવાની રહેશે.
- (૨૪) ફાયર બ્રિગેડ ખાતા, આરોગ્ય ખાતા દ્વારા થતા રોજરોજની કામગીરીનો અહેવાલ જનસંપર્ક અધિકારીને મોકલી આપવાની રહેશે. જે માહિતીને આધારે પ્રેસનોટ તૈયાર કરવાની કામગીરી નોડલ ઓફિસર (ડિઝાસ્ટર મેનેજમેન્ટ) ની સૂચના મુજબ કરવાની રહેશે.
- (૨૫) ફાયર બ્રિગેડ ખાતા, આરોગ્ય ખાતા દ્વારા થતાં રોજ રોજ કામગીરીનાં અહેવાલની નકલ સેન્ટ્રલ કન્ટ્રોલ રૂમમાં મોકલી આપવાની રહેશે.
- (૨૬) કન્ટ્રોલ રૂમમાં પૂર, વાવાઝોડા, ભારે વરસાદ સાથે સંકળાયેલી અગત્યની કચેરીઓના સરનામા, ફોન નંબર, ફેક્સ નંબર તથા મોબાઈલ નંબરની અદ્યતન યાદી તૈયાર રાખવાની રહેશે.
- (૨૭) મુખ્ય કચેરીમાં ભોંયતળિયે કન્ટ્રોલરૂમ કાર્યારંભ કરવામાં આવેલ છે. આ કન્ટ્રોલરૂમ માત્ર કન્ટ્રોલરૂમ તરીકે નહીં પરંતુ **EMERGENCY RESONSE CENTRE** તરીકે કામ કરે તેવો અભિગમ કેળવવા તથા તે પ્રમાણે ફરજ પરનાં અધિકારી / કર્મચારીઓ પુરી નિષ્ઠાથી કામ કરે તેવી સૂચના/તાલીમ આપવામાં આવી છે.

- (૨૮) આ કંટ્રોલરૂમ—ઈમરજન્સી રિસ્પોન્સ સેન્ટર—ચોવીસ કલાક સતત ચાલુ રહે તે માટે સક્ષમ અને રુચિ ધરાવતાં કર્મચારી/અધિકારીઓની નિમણુંક આપવામાં આવેલ છે. કલેક્ટર કચેરીનાં સાથે સતત સંપર્કમાં રહેવું. ડ્યુટી બદલાય ત્યારે ફરજ પર આવનારને રૂબરૂમાં પણ માહિતગાર કરવા.
- (૨૯) તાકીદનાં/આપત્તિનાં સમયમાં ખાતાનાં મુખ્ય અધિકારીઓ, તેમનાં તાબાનાં અધિકારીઓ/કર્મચારીઓ મુખ્ય મથકે અનિવાર્ય રીતે હાજર રહે તેની કાળજી લેવા જણાવવામાં આવેલ છે.
- (૩૦) અસરકારક સંદેશા વ્યવહાર તાકીદનાં/આપત્તિનાં સમયમાં ખાતાનાં મુખ્ય અધિકારીઓ, તેમનાં તાબાનાં અધિકારીઓ/કર્મચારીઓ મુખ્ય મથકે અનિવાર્ય રીતે હાજર રહે તેની ખાસ કાળજી રાખવી.
- (૩૧) ફલડ કંટ્રોલ અધિકારી—ઈમરજન્સી રીસ્પોન્સ સેન્ટર ખાતે નિયુક્ત કરાયેલ અધિકારી દ્વારા લેવાયેલ પગલાઓનું સંકલન કરવું અને જરૂરી નોંધ ટેલીફોન રજિસ્ટરમાં કરાવવી, અને નિયત રજિસ્ટરો પણ નિભાવવા અને ફરજ ઉપરનાં સ્ટાફ ઉપર દેખરેખ અને નિયંત્રણ રાખવું.
- (૩૨) જિલ્લા કલેક્ટરશ્રીના કંટ્રોલરૂમ દ્વારા અપાતી ચેતવણી/સંદેશાઓની જાણ વિના વિલંબે જવાબદાર અધિકારીઓને કરવી. ટેલીફોન તથા અન્ય સંદેશા વ્યવહારનાં સાધનો ચાલુ હાલતમાં છે તેની ખાત્રી કરવી.
- (૩૩) જિલ્લા કંટ્રોલરૂમ દ્વારા અપાતી માહિતીની મુવમેન્ટ રજિસ્ટરમાં નોંધ કરવી.
- (૩૪) સ્ટેટ કંટ્રોલરૂમ ગાંધીનગર, જિલ્લા કંટ્રોલરૂમ, કલેક્ટરશ્રી ભાવનગર, અગ્રસચિવશ્રી મહેસુલ વિભાગ, રાહત કમિશ્નરશ્રી, સચિવશ્રી શહેરી વિકાસ, મુખ્ય કારોબારી અધિકારીશ્રી ગુજરાત સ્ટેટ ડિઝાસ્ટર મેનેજમેન્ટ ઓથોરિટી, ગાંધીનગરને સમયાંતરે જરૂરી માહિતી પહોંચતી કરવી, તેમજ મેળવવી.
- (૩૫) કલેક્ટરશ્રી, જિલ્લા કંટ્રોલરૂમ તથા પોલીસ અને મહાનગરપાલિકા વિગેરેનાં ટેલીફોન નંબરની અદ્યતન યાદી તૈયાર રાખવી જેથી ગમે ત્યારે તુરત જ સંપર્ક થઈ શકે.

(ર) મહાનગરપાલીકા ભાવનગરના અધિકારીશ્રીઓની કામગીરી

1	કમિશનરશ્રી	સમગ્ર કાર્યના સર્વોચ્ચ સત્તાધિકારી
2	નાયબ કમિશનરશ્રી (એડમીન)	કમિશનરશ્રીની સીધી સુચના અને દેખરેખ હેઠળ સમગ્ર કામગીરી ઉપર સંચાલન દેખરેખ અને નિયંત્રણ પ્રેસ રીલીઝ મીડીયા સંકલન તેમજ સરકારી કચેરીઓ સાથે સંકલન શોધ અને બચાવ કામગીરીમાં ફાયર એન્ડ ઇમરજન્સી સર્વિસીઝ વિભાગને જરૂરી માર્ગદર્શન, સોલીડ વેસ્ટ મેનેજમેન્ટ તથા આરોગ્ય વિભાગને જરૂરી સુચન
3	આસીસ્ટન્ટ કમિશનર ૧	કમિશનરશ્રી, ના. કમિશનરશ્રી તથા અન્ય અધિકારીશ્રીઓ સાથે કામગીરીનું સંકલન કરવું.
4	સીટી એન્જીનીયરશ્રી	- તમામ ટેકનીકલ વિભાગોની કામગીરી ઉપર દેખરેખ, નિયંત્રણ અને સંકલન નિયાણવાળા તથા અસરગ્રસ્ત વિસ્તારોનું મોનીટરીંગ કરવું. - સમગ્ર રીતે બચાવ તથા રાહતની કામગીરીનું માર્ગદર્શન કરવું. તેમજ અન્ય ખાતા સાથે સંકલન.
5	ઈ. ડી. પી. મેનેજર	- આ વિભાગ દ્વારા તાકિદની પરિસ્થિતિમાં જરૂરી કર્મચારી— અધિકારીઓને કંટ્રોલ રૂમમાં ફરજ સોંપવા જરૂરી આદેશો/ પરિપત્રો કરવાનાં રહેશે. - રિપોર્ટ ટાઈપ કરવા માટે ટાઈપીસ્ટ મળી રહે તેની

		વ્યવસ્થા ઈ.ડી.પી. મેનેજરે કરવાની રહેશે ● મહાનગરપાલિકાનાં તમામ અધિકારી- કર્મચારીઓ નાં નામ-સરનામાં ટેલીફોન નંબર સહિતની યાદી તૈયાર રાખવી ● ઈન્ટરનેટના માધ્યમથી જરૂરી સમાચાર મેળવી જે તે વિભાગને પહોંચાડવાની વ્યવસ્થા તેમજ શહેરના કંટ્રોલરૂમની કામગીરી તથા અહેવાલ ઈન્ટરનેટના માધ્યમથી ત્વરીત રીતે અધિકારીઓને પહોંચાડવાની કામગીરી ઈ.ડી.પી. મેનેજર દ્વારા કરવાની રહેશે.
6	ફલડ કંટ્રોલ અધિકારીશ્રી	કંટ્રોલરૂમની વ્યવસ્થા કરવી સ્ટાફની હાજરી તથા આ એક્શન પ્લાનમાં કંટ્રોલરૂમની નિર્દીષ્ટ કરેલી તમામ ફરજો – કામગીરી
7	જન સંપર્ક અધિકારીશ્રી	● આ વિભાગ દ્વારા ઈમરજન્સી રીસ્પોન્સ સેન્ટર અને કંટ્રોલ રૂમ દ્વારા પુર ભારે વરસાદ, વાવાઝોડું, ધરતીકંપ કે અન્ય આપત્તિના સમયે અપાતી સુચના અને ચેતવણી વગેરે સ્થાનિક વર્તમાનપત્રો, કેબલ ઓપરેટરો, માઈક ગાડી, મેગા ફોન કે લાઉટ સ્પીકર દ્વારા પ્રસારિત કરવાની વ્યવસ્થા કરવાની રહેશે. ● માહિતી ખાતા-કલેક્ટર કચેરી સાથે સંકલન કરવાનું રહેશે. ● લોક જાગૃતિની માધ્યમથી આપત્તિનું સંચાલન સરળ

		રીતે થઈ શકે તે માટે આપત્તિની સાચી સમજ કેળવાય તથા લોકોનો સહકાર મળી રહે તેવા પ્રયાસો કરવાના રહેશે. ● વર્તમાન પત્રો, કેબલ ઓપરેટરો, માહિતી ખાતાના અધિકારીઓ, સાઉન્ડ સર્વિસ પુરી પાડતા વેપારીઓ તથા વિડીયો ગ્રાફરોની અદ્યતન માહિતી તૈયાર રાખી પોતાના હસ્તગત રાખવાની રહેશે. ● નાયબ કમિશનર(એડમીન) સાથે સંકલનમાં રહી કામગીરી કરવાની રહેશે.
8	કાર્ય પાલક ઈજનેરશ્રી (ટ્રેનેજ) સોલીડ વેસ્ટ મેનેજમેન્ટ વિભાગ	● આ વિભાગ દ્વારા નીચાણવા વિસ્તારમાં વરસાદી પાણી ભરાઈ ગયું હોય તેને નિકાલ કરવાની વ્યવસ્થા કરવની રહેશે. ● ભરાઈ રહેલા પાણીનાં નિકાલ માટે તમામ પમ્પીંગ સ્ટેશનો બિનચુક કાર્યરત રહે તેની કાળજી રાખવાની રહેશે. ● મહાનગરપાલીકાનાં આ વિભાગમાં તમામ વાહનો ચાલુ હાલતમાં રાખવામાં રહેશે. ● ડિ-વોટરીંગસેટની કામગીરી તથા તાકિદનાં સમયે જરૂરીયાત મુજબના સેટો તુરત જ મેળવી શકાય તે માટેની નામ-સરનામાં ટેલીફોન નંબરોની યાદી તૈયાર રાખવી. આ માટે નાયબ કાર્યપાલક ઈજનેરશ્રી

		નો સંપર્ક કરવાનો રહેશે. ● સફા. કામદાર, બેલદાર, ટાઈમકિપર વોડ ઈન્સ્પેક્ટર તથા સુપરવાઈઝરની બનેલી ટીમોને વિના વિલંબે ફરજ પર બોલાવી શકાય તેવી વ્યવસ્થા અગાઉથી જ ગોઠવી રાખવી અને આવી વ્યવસ્થા ગોઠવાઈ ગયાનો રિપોર્ટ આપવો. ● ગટરનું પાણી તથા પીવાના પાણીની લાઈન ભેગી ન થાય તેવી કાળજી રાખવી પીવાનું પાણી દુષિત થાય તેવા સંજોગોમાં તાત્કાલિક કામગીરી હાથ ધરવી. ● ડ્રેનેજના કામ કરતાં લેબર કોન્ટ્રાક્ટરનાં નામ સરનામાં ફોન નંબર સહિતની યાદી અદ્યતન બનાવી હાથ પર રાખવી. ● જંતુનાશક દવાઓનો જથ્થો રાખવો. ● અસરગ્રસ્ત વિસ્તારોમાં સફાઈ, દવા છંટકાવ વિગેરે તાકીદે હાથ ધરવા. ● ભરાઈ રહેલ પાણી, કાદવ, કીચડ તથા અન્ય કચરાઓનો તુરત જ નિકાલ કરવો. ● સફાઈ કામદાર, સિપાઈ, સેનેટરી ઈન્સ્પેક્ટરો વિગેરેની વોર્ડ વાઈઝ ટીમ તૈયાર રાખવી. ● આ વિભાગનાં તમામ વાહનો, જેવા કે— જે.સી.બી/ લોડર, રેફ્રિજરેટર, ટ્રક, ટ્રેક્ટર વિગેરે ચાલુ
--	--	---

		હાલતમાં જ રાખવા બ્રેક ડાઉન વાહનોને સમયસર રિપેર કરાવી ચાલુ હાલતમાં રાખવું. ● અસરગ્રસ્ત વિસ્તારોમાં ઢોર— પશુઓ ને સલામત સ્થળે ખસેડવા વ્યવસ્થા કરવી. ● પશુઓમાં રોગચાળો ફાટી ન નીકળે તે માટે આગોતરા અટકાયતી પગલાઓ લેવા. ● પશુઓના ઘાસચારાની વ્યવસ્થા કરવી. ● સો.વે..શાખા તેમજ વેટરનરી ઓફિસર દ્વારા મરેલા ઢોરનાં નિકાલની વ્યવસ્થા હાથ ધરવી. મૃતદેહોને બાળવા માટે જરૂરી લાકડા, કેરોસીન, ડી.ઓ.એલ. તથા તે સંબંધી જરૂરી માલ સામાનની વ્યવસ્થા કરવી.
9	કાર્યપાલક ઈજનેરશ્રી (વોટર વર્ક્સ) મદદકર્તા : ફિલ્ટર મેનેજરશ્રી (ફિલ્ટર)	● પુર/ વાવાઝોડા/ ધરતીકંપ વિગેરે જેવી હોનારત સમયે સ્વચ્છ પીવાલાયક પાણીનો પુરવઠો જળવાઈ રહે તેવી વ્યવસ્થા કરવી તથા તે અંગેના જરૂરી પગલાઓ લેવા. ● વોટરવર્ક્સ ખાતે કામ કરતા લેબર કોન્ટ્રાક્ટરોના નામ સરનામાં ફોન નંબર ની અદ્યતન યાદી તૈયાર રાખવી. ● પાણીની લાઈનો/ પાણીના ટાંકોઓ વિગેરેને નુકશાન થાય તો તેની તાત્કાલિક મરામત કરી પાણી પુરવઠો

		પુર્વ ચાલુ કરવાં ઘટતાં પગલાં લેવા. ● દુષીત પાણી થયેલ હોય તો સ્વચ્છ પીવા લાયક પાણી ટેન્કર દ્વારા પુરું પાડી શકાય તેવી વ્યવસ્થા ગોઠવવી. ● રોગચાળનાં સમયે પીવાનું પાણીનું પુરતું ક્લોરીનેશન / ફિલ્ટર કરીને પુરું પાડવું.
10	મેડીકલ ઓફિસર ઓફ હેલ્થ	● આ વિભાગ દ્વારા કુદરતી આપત્તિ નાં ભોગ બનેલ લોકોને પ્રાથમિક સારવાર માટેની વ્યવસ્થા ગોઠવવી. ● પ્રાથમિક આરોગ્ય કેન્દ્રમાં જરૂરી જીવન રક્ષક દવાઓનો પુરતો જથ્થો, રસીઓ, જંતુનાશક દવા, ક્લોરીનની ટેબલેટ વિગેરે ઉપલબ્ધ રાખવા. ● પ્રાથમિક સારવારનાં સાધનોની વ્યવસ્થા રાખવી. ● હાડકાનાં સર્જન, બાળકોનાં નિષ્ણાંત તથા ફિઝિશ્યન વિગેરેની સહાય મેળવવી. ● રોગચાળો ફાટી ન નીકળે તે માટે અગમચેતીના તમામ પગલાઓ લેવા. ● શહેરમાં આવેલ મેડીકલ એસોસીએશન, મેડીકલ સ્ટોર એસોસીએશન, હોસ્પિટલ, ક્રિટીકલ સપ્લાયર્સ ની યાદી અદ્યતન રાખવી.
11	મેલેરીયા આરોગ્ય વિભાગ (બાયોલોજીસ્ટ)	● અર્બન વિભાગ દ્વારા – ખાડામાં ભરાયેલ રહેલા પાણી ઉપર જંતુનાશક દવાઓ વિગેરેનો છંટકાવ

		કરવો. ● મેલેરીયાનો રોગચાળે ફાટી ન નીકળે તે માટે કવીનાઈનની ટીકડીઓ તથા કલોરીન પાવડરનો કુવા-તળાવ-વાવમાં છંટકાવ કરવો.
12	ચીફ ફાયર ઓફિસરશ્રી	● ફા.ઈ.સ નાં વાહનોને ચાલુ હાલતમાં રાખવા અને બંધ વાહનોને તાકીદે રીપેર કરાવવાની વ્યવસ્થા કરવી. જરૂર પડે વધારાના વાહનો ફાયર ફાઈટર, એમ્બ્યુલન્સ વિગેરે તાકીદે મળી શકે તેવી વ્યવસ્થા કરવી. ● શોધ અને બચાવની કામગીરી માટે જરૂરી સાધન સામગ્રી હાજરમાં ઉપલબ્ધ રાખવી. ● અસરગ્રસ્ત વિસ્તારોના લોકોને સલામત સ્થળે ખસેડવાની કામગીરી કરવી. કાટમાળમાં ફસાયેલા લોકોને બહાર કાઢવાની કામગીરી કરવી. ● પશુઓને સલામત સ્થળે ખસેડવાની કામગીર કરવી. ● પુરની પરિસ્થિતિમાં ફસાયેલા લોકોને બચાવવા માટે તરવૈયા, હોડી વિગેરેની વ્યવસ્થા કરવી. ● ચેતવણી માટે સાયરનને ચાલુ હાલતમાં રાખવા તથા દરેક વાહનો ઉપર ફ્લશ લાઈટ ચાલુ હાલતમાં રાખવી.

13	એસ્ટેટ ઓફિસરશ્રી	- જર્જરીત મકાનોની યાદી તૈયાર કરવી તથા અસર પામેલા જોખમગ્રસ્ત જર્જરિત મકાનો તાત્કાલિક ઉતારાવી લેવા. - રસ્તાઓ પરના દબાણો/ અડચણો દુર કરાવવા, રસ્તો ખુલ્લો કરાવવો. - ઉપરની કામગીરી ચીફ ફાયર ઓફિસરશ્રી સાથે સંકલનમાં રહીને કરવી. - શહેરમાં મુકવામાં આવેલ હોર્ડીંગ્સ ચોમાસા દરમિયાન ભારે પવનના કારણે પડે નહી તેની તકેદારી રાખવી. મજબૂતીકરણ કરવું અથવા તો ઉતારી લેવાની કાર્યવાહી કરવી.
14	પ્રોજેક્ટ ઓફિસરશ્રી (યુ.સી.ડી.), આઈ.સી.ડી.એસ. ઓફિસર, ડે.કલેક્ટર મધ્યાહન ભોજન	- ફુડ પેકેટસ તથા આવશ્યક ચીજવસ્તુઓનાં પુરવઠા અંગે પ્રોજેક્ટર ઓફિસર, સ્વૈચ્છીક સંસ્થાઓ તથા સ્વયંસેવકોની મદદ મેળવી ફુડ પેકેટસ, આવશ્યક ચીજ વસ્તુઓની ગોઠવણી કરવી. - કુદરતી આપત્તિઓનો પુરવઠો પૂરતાં પ્રમાણમાં ઉપલબ્ધ રાખવા જરૂરી વ્યવસ્થા કરવાની રહેશે. - રાહત શિબિરોમાંનાં અસરગ્રસ્તોને ફુડ પેકેટસ પહોંચતા કરવાના રહેશે. - સ્વૈચ્છીક સંસ્થાઓ સાથે અસરકારક તાલમેલ રાખી વ્યવસ્થા ગોઠવવી. - આવશ્યક ચીજવસ્તુઓનાં પુરતા જથ્થા અંગે

		કલેક્ટરશ્રી તથા પુરવઠા વિભાગ સાથે સંકલન સાધવાનું રહેશે. આઈસીડીએસ પૂરક પોષણ નાસ્તો, ફળ અને ત્રીજું ભોજન આપવામાં આવે છે.
15	કાર્યપાલક ઈજનેરશ્રી (મીકેનીકલ): (બસ) (ગેરેજ)	- આ વિભાગ દ્વારા અસરગ્રસ્તોને સ્થળંતર માટે તથા ફસાયેલા લોકોને સલામત સ્થળે ખસેડવા પુરતા પ્રમાણમાં વાહનો ઉપલબ્ધ કરાવવાની વ્યવસ્થા કરવી. તેમજ બી.એમ.સી.નાં વાહનોને ચાલુ કન્ડીશનમાં રાખવા - ખાનગી વાહનો, એસ.ટી., બંસી વિગેરેનાં વાહનો મેળવવા તથા તે તાકીદનાં સમયે મળી રહે તે માટેની વ્યવસ્થા કરવી.
16	કાર્યપાલક ઈજનેરશ્રી : રોશની વિભાગ	- આ વિભાગ દ્વારા ટેન્ટમાં આશ્રય સ્થાનોમાં રહેતા અસરગ્રસ્તોમાં ઈમરજન્સી લાઈટની વ્યવસ્થા કરવાની રહેશે. - પશ્ચિમ ગુજરાત વિજ કું. નાં સત્તાવાળા સાથે સંકલન કરી વીજ પુરવઠો, સ્ટ્રીટલાઈટ વિગેરેની તુરતજ મરામત તથા પુનઃ વિજળી ચાલુ કરાવવાની કાર્યવાહી કરવાની રહેશે. - પશ્ચિમ ગુજરાત વિજ કું. નાં સત્તાવાળા સાથે સંકલન કરી તુટી પડેલા વીજળીનાં વાયરો, ઢળી ગયેલા થાંભલાઓ, રસ્તા ઉપર પડેલાં વિજળીનાં વાયરો

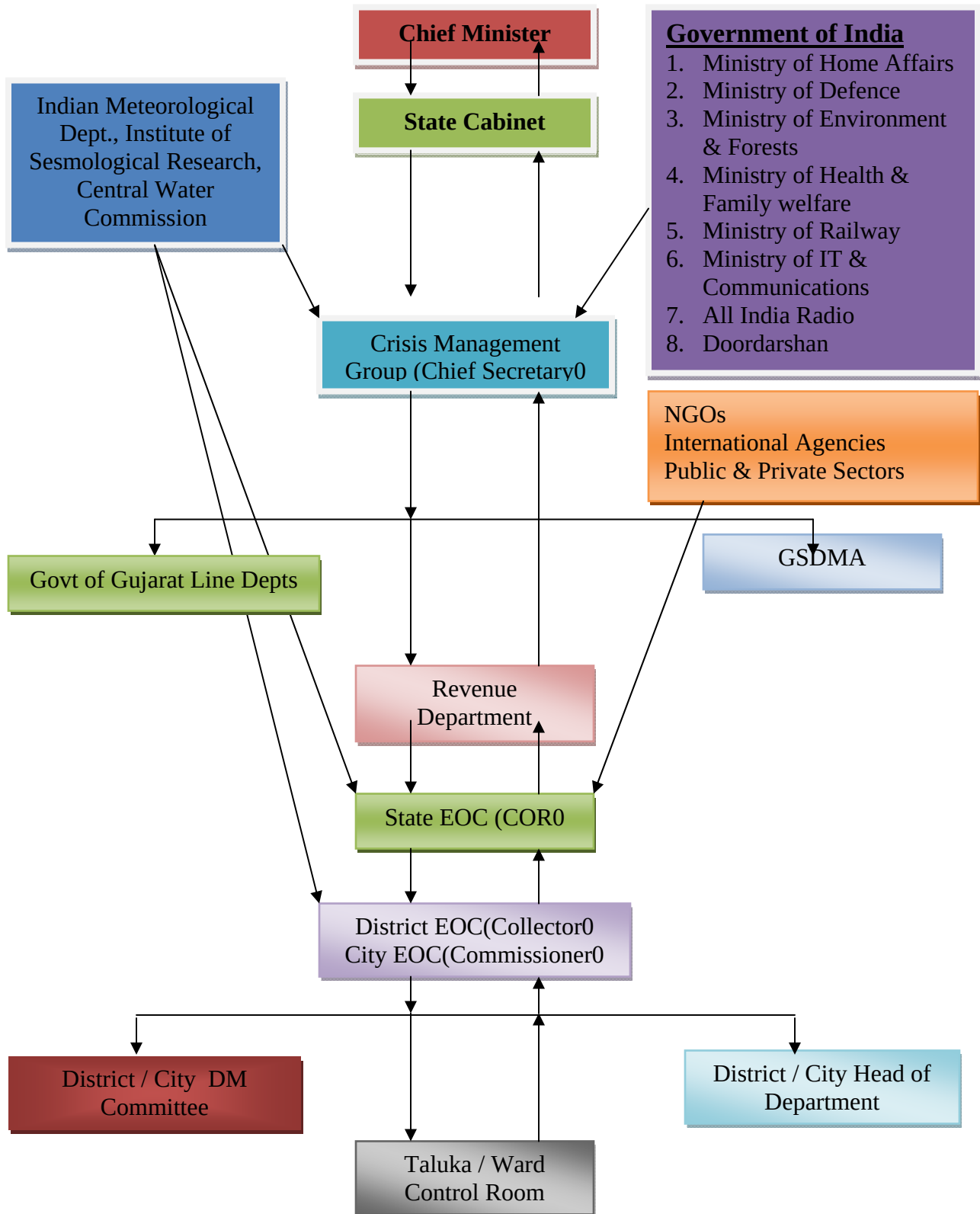
		વિગેરેના દુરસ્તીનું કાર્ય કરવાનું રહેશે. - જનરેટર સેટ, ટેલીફોન, વાયરલેસ સેટ વિગેરે ચાલુ હાલતમાં રાખવા અગાઉથી વ્યવસ્થા કરવી અને બી.એસ.એન.એલ. સાથે પરામર્શ માં રહેવું. - ખાનગી પાર્ટી ઓ પાસેથી ભાડે જનરેટર સેટ મળી રહે તેવા કોન્ટ્રાક્ટરોની યાદી હાથ પર રાખવી. - ઔદ્યોગિક ગૃહો તથા ધંધાર્થી ઓ દ્વારા જનરેટર સેટ મળી રહે તેવું આયોજન કરવું હા. માસ્ટ ટાવર— સ્ટ્રીટ લાઈટના કવરની સફાઈ કરાવવી.
17	ટાઉન ડેવ. ઓફિસરશ્રી ડે. ટાઉન પ્લાનરશ્રી	લોકોનાં ઘરો, ઝુપડાઓ, મહાનગરપાલીકાની મિલ્કતો તથા શહેરીજનોની મિલ્કતોને થયેલા નુકશાનો અંગેનાં પ્રાથમિક અહેવાલ, ૭-કલાકમાં અને વિસ્તૃત અહેવાલ ત્વરીત મેળવીને રજૂ કરવો અને સરકારશ્રીમાં કલેક્ટરશ્રી વિગેરેમાં મોકલવાની વ્યવસ્થા કરવી. આ કામગીરી માટે ટાઉન ડેવલોપમેન્ટ ઓફિસરશ્રી તથા ડે. ટાઉન પ્લાનરશ્રીનો તથા તેનાં તાબાનાં તમામ કર્મચારી— અધિકારીઓનો સહકાર મેળવી શકાશે.
18	કાર્યપાલક ઈજનેરશ્રી (રોડઝ)	રસ્તાઓ, પુલો, નાળાઓ, વિગેરે ખુલ્લા કરાવવા તથા દુરસ્ત કરાવવા ભારે વરસાદના કારણે રસ્તાઓ ઉપર પડતા ખાડાઓ પુરવા, કપચી પરાજુ, મોરમ, વિગેરે પથરાવવું.
19	સ્ટોર સુપ્રિન્ટેન્ડેન્ટશ્રી	પેટ્રોમેક્સ, મીણબતી, બાકસ, ડ્રાયસેલ બેટરી, કેરોસીન તથા અન્ય જરૂરીયાતની આવશ્યક ચીજવસ્તુઓની વ્યવસ્થા

		કરવી.
20	શાસનાધિકારીશ્રી ન.પ્રા. શિ.સમિતિ	- આશ્રય સ્થાન અંગે શાળાઓની ચાવીઓ મળી રહે તેવી વ્યવસ્થા કરવી તથા તે પૈકીની જરૂરી સવલત ઉપલબ્ધ કરવી. - તમામ શાળના આચાર્યો તેમજ તમામ વહીવટી સ્ટાફના નામ સરનામાં સાથેની યાદી તૈયાર રાખવી. - શાળના ઓરડાઓની સ્થિતિની પૂર્વ ચકાસણી કરી મજબૂતીકરણ કે મરામતની પ્રક્રિયા હાથ ધરવી. - શાળનો ભયજનક ભાગ ઉતારી લેવાની વ્યવસ્થા કરવી.
21	ગાર્ડન સુપ્રીન્ટેન્ડન્ટશ્રી	- રસ્તાઓ વચ્ચેના ઝાડ કે ભયજનક ઝાડ ઉતારવા કે ખસેડવાની વ્યવસ્થા કરવાની રહેશે. - રસ્તા પર પડી ગયેલ ઝાડ દુર કરવા.

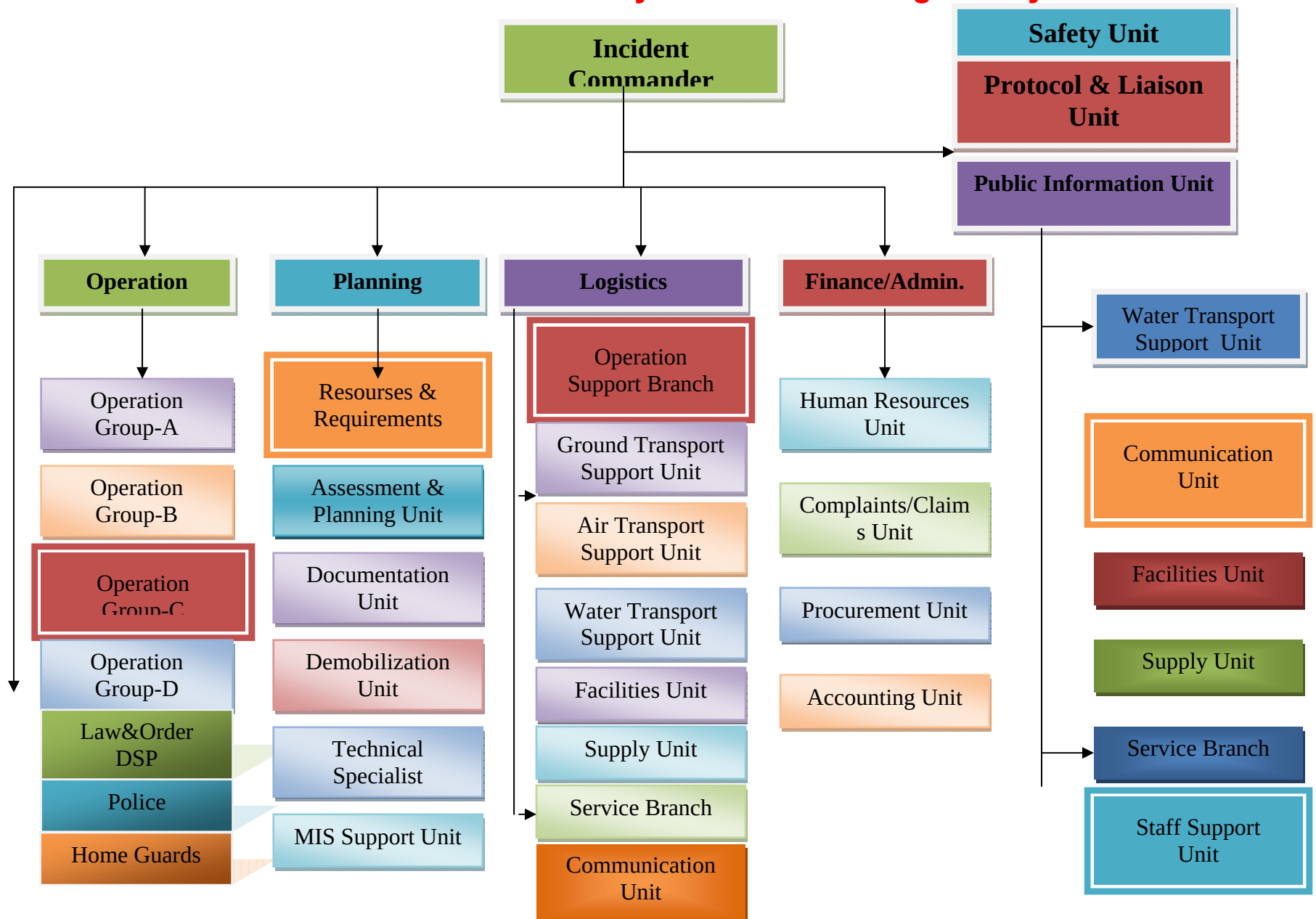
મહાનગરપાલીકાની વિવિધ સમિતિઓ

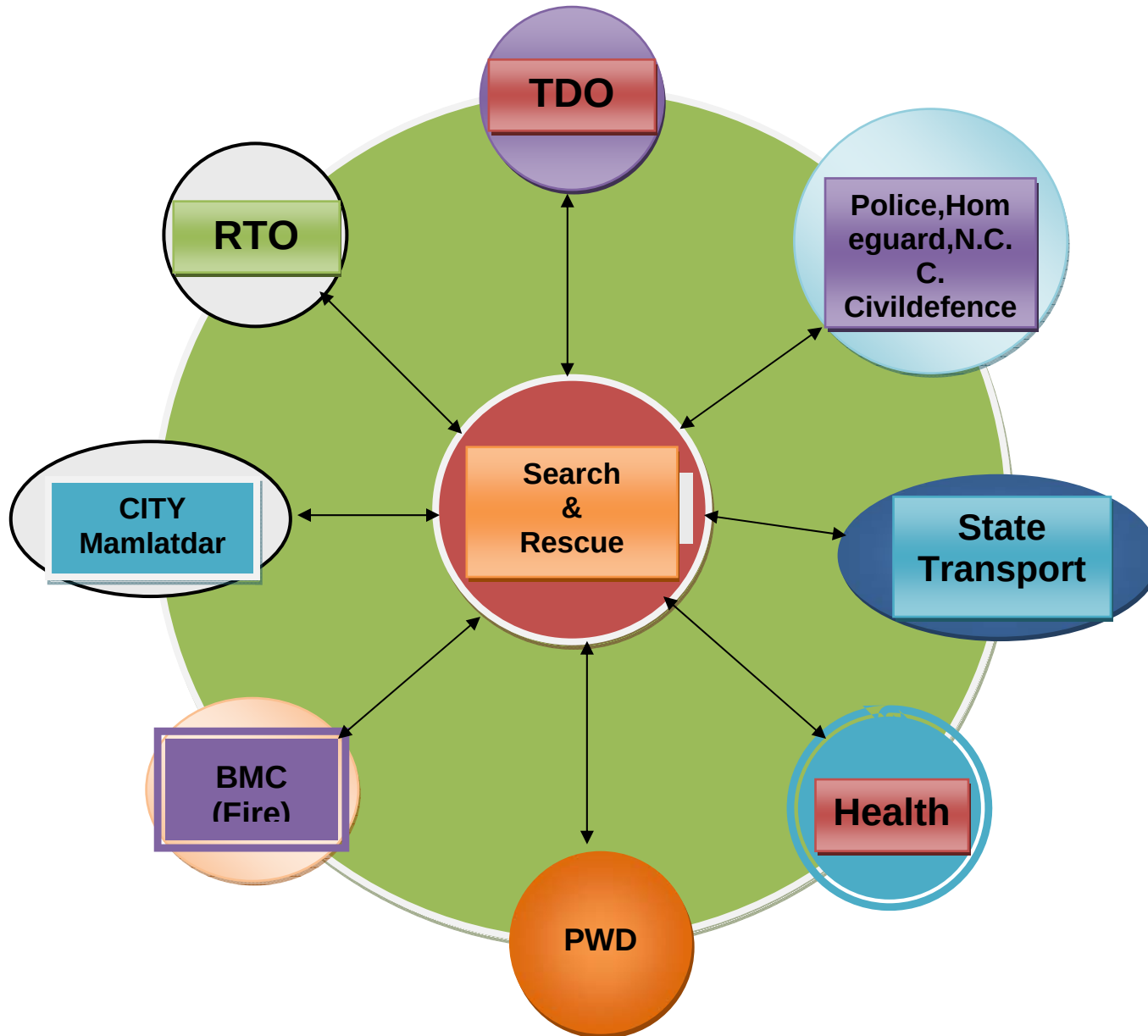
Earthquake Management Structure-Gujarat State

Incident Command System – Bhavnagar City

ICS – Support Group for Search & Rescue

પ્રિ-મોનસુન કામગીરીનું આયોજન

ક્રમ	સંબંધકર્તા વિભાગે હાથ ધરવાની કાર્યવાહીની વિગત	વિભાગ
૧	સ્ટ્રોમ વોટર તથા બોકસ ડ્રેઈનની સાફ સફાઈ કરાવવાં અને પ્રિમોન્સુનની દ્રષ્ટીએ અસરકારક સફાઈ થાય તે મુજબ ઘનિષ્ટ સુપરવીઝન કરવું આ અંગે સુચિત કામની તથા થયેલા કામની ટેબલુલર ફોર્મેટમાં માહિતી વખતોવખત રજુ કરવી.	ડ્રેનેજ વિભાગ/ સોલીડ વેસ્ટ મેનેજમેન્ટ વિભાગ
૨	તમામ વોર્ડ માં સમાવેશ થતી ગટરો, તેના મેન હોલ જાળીયા, ઈન્લેટ ચેમ્બરની પ્રિ-મોન્સુનની દ્રષ્ટીએ જરૂરી સફાઈ કરવાની મેનહોલ/ ગટરોનાં ઢાંકણા ન હોય/ તુટી ગયેલ હોય તે બદલવા અંગેની કામગીરી હાથ ધરવી શહેરમાં સમાવેશ થતી ગટરોની માહિતી તૈયાર રાખવી તથા વખતોવખત તેને અપડેટ કરવી.	ડ્રેનેજ વિભાગ
૩	શહેરમાંથી પસાર થતી ખાડીઓની સાફ-સફાઈ કરવી તથા તેમાં થયેલ દબાણ દુર કરાવવા અને પાણીનાં વહેણમાં જે કંઈ અંતરાયો હોય તે દુર કરાવવા તેમજ સરકારશ્રીનાં સંબંધિત ખાતા/ વિભાગનાં સંકલનમાં રહી જરૂરી પગલા લેવા.	ડ્રેનેજ વિભાગ
૪	વરસાદી પાણીનાં નીકાલ માટે જ્યાં જરૂરી હોય ત્યા નવી/ કાચી ગટર ખોદાવવા કાર્યવાહી હાથ ધરવી.	ડ્રેનેજ વિભાગ
૫	ડ્રેનેજ પાણી વિગેરે જેવા વિકાસનાં કામો માટે રસ્તા ખોદાણની કામગીરી ૨૦મી મે સુધીમાં પૂર્ણ કરી સેઈફ સ્ટેજ પર લાવી દેવા ત્યારબાદ ખાસ કિસ્સામાં જરૂરીયાત ઉભી થાય તો રસ્તા ખોદાણ માટે પુરતી વિચારણા કરીને જ નિર્ણય લેવો.	ડ્રેનેજ વિભાગ
૬	પ્રિ-મોન્સુન કામગીરી માટે જરૂરી જે કંઈ પણ કામગીરી તેમજ મટીરીયલ્સ	સ્ટોર વિભાગ

	ખરીદી માટે એજન્સી નક્કી કરવાની હોય તો તે અંગેની ટેન્ડર સહિતની કામગીરી સમયમર્યાદામાં હાથ ધરવી.	
૭	જે જગ્યાએ ખોદાણકામ થયેલ છે તેના પર ટ્રેન્ય પુરાણ કરવા માટે વ્યવસ્થીત સમયપત્રક તૈયાર કરવું, ખાસ કરીને મેઈન રોડ, વધુ ટ્રાફિકવાળ રોડ એ પ્રમાણે પ્રાયોરીટી નક્કી કરી ટ્રેન્ય પુરાણની કામગીરી કરવી.	ટ્રેનેજ વિભાગ
૮	ડી-વોટરીંગ પમ્પ ઓપરેટીંગ માટે જરૂરી સર્વિસિંગ કરાવવી, વર્કીંગ કન્ડીશનમાં રહે તે મુજબ વ્યવસ્થા કરાવવી.	ટ્રેનેજ વિભાગ
૯	જરૂરીયાતનાં સમયે પુરતા પ્રમાણમાં ડી-વોટરીંગ પમ્પ ચાલુ હાલતમાં ઉપલબ્ધ રહે તેવું આયોજન કરવું તથા ડીવોટરીંગ પમ્પ કંઈ સાઈઝમાં, કેટલી સંખ્યામાં, કઈ જગ્યાએ ઉપલબ્ધ છે તથા તમામ પમ્પ ચાલુ હાલતમાં છે તેના પ્રમાણપત્ર સહિતની માહિતી અત્રેની જાણ તળે તૈયાર રાખવી અને ફ્લડ કંટ્રોલ વિભાગને પહોંચાડવી.	ટ્રેનેજ વિભાગ
૧૦	ભારે વરસાદના કારણે વિજળી પુરવઠો ખોરવાઈ જાય તેવા સંજોગોમાં ટ્રેનેજ પમ્પીંગ સ્ટેશન તથા જળ વિતરણ કેન્દ્રો ચાલુ રહે તે માટે ફાળવવામાં આવેલ જનરેટર ચાલુ હાલતમાં રાખવા તથા જરૂરીયાત મુજબનાં કે વધારાનાં જનરેટર પણ ગમે ત્યારે તાત્કાલીક ઉપલબ્ધ થઈ શકે તેવી વ્યવસ્થા રાખવી.	ટ્રેનેજ/ રોશની
૧૧	ભારે વરસાદના કારણે ટ્રેનેજ લાઈન લીકેજ હોય તેના કારણે પીવાનું પાણી દૂષિત થતુ હોય તો તે તાકીદે દુર કરાવવા પગલા ભરવાં.	ટ્રેનેજ / વો.વર્ક્સ
૧૨	ભારે વરસાદના કારણે નીચાણવાળા વિસ્તારો કે જ્યાં પાણીનો ભરાવો થતો હોય તેવા સ્થળોની યાદી તૈયાર રાખવી તથા પાણીનો ભરાવો ન થાય તે અંગે જરૂરી પગલા લેવા.	ટ્રેનેજ

૧૩	જે તે વિભાગે રસ્તા વચ્ચે કામ ચાલુ હોય ત્યારે જાહેર પબ્લીકે સુચના આપતા "કામ ચાલુ છે" તે પ્રકારના સાઈન બોર્ડ પુરતા પ્રમાણમાં સબંધીતોએ તૈયાર રાખવાં.	ટ્રેનેજ/ વો.વર્ક્સ
૧૪	તાકીદના સમયે અર્થ મુવર્સ મશીનરી, ભારે વાહનો સરળતાથી મળી રહે તે માટે આવા કોન્ટ્રાક્ટરોના નામ/સરનામાં અને ફોન નંબરની માહિતી તૈયાર કરી અને નકલ ફલડ કંટ્રોલ વિભાગને આપવી.	રોડ
૧૫	તાકીદની પરીસ્થિતી દરમ્યાન બચાવ રાહત અને પુનઃ વસનની શરૂ કરવામાં આવેલ કામગીરીની વિગતો વખતો વખત પુરી પાડવાની રહેશે.	ફલડ કંટ્રોલ/ સ્લમ
૧૬	અત્રેથી તૈયાર કરાયેલ ચાલુ કન્ટીજન્સી પ્લાનનામાં સુચવેલ જે તે કામો સોંપણી મુજબ જે તે અધિકારીએ વખતોવખત કરવાના રહેશે.	ફલડ કંટ્રોલ
૧૭	ભારે વરસાદના કારણે પાણીની લાઈન લીકેજ હોય તેના કારણે પીવાનું પાણી દૂષિત થતુ હોય તો તે તાકીદે દુર કરાવવા પગલા ભરવાં, વધુમાં જે વિસ્તારમાં જ્યારે દૂષિત પાણી આવતું હોવાની ફરીયાદ મળયે થી તે વિસ્તારમાં ટેન્કર દ્વારા પાણી પુરૂ પડે તેવી વ્યવસ્થા કરવી. તથા પાણીનું કલોરીનેશન થાય તે પ્રકારની વ્યવસ્થા કરવી.	વો.વ / ફીલ્ટર વિભાગ
૧૮	શહેરમાં પાણી પુરૂ પાડતા તમામ સ્ત્રોતોમાં પાણીની સપાટી સરળતાથી જોઈ શકાય તે માટે જરૂરી લેવલ માર્કીંગનું રી-પેઈન્ટીંગ કરાવવું તથા આ માટે જરૂરી લાઈટની વ્યવસ્થા કરવી વધુમાં આ માટે જરૂરી લાગે તો સરકારશ્રીના સબંધીત ખાતા / વિભાગનાં સંકલનમાં રહીને આ કામ સમયમર્યાદામાં પૂર્ણ કરવું.	વો.વ / ફીલ્ટર વિભાગ
૧૯	ભાવનગર મહાનગરપાલિકાના ગૌરીશંકર તળાવ, ભીકડા હેડ વર્ક્સ, તથા ખોડીયાર તળાવના દરવાજા તા.૩૦/૦૫/૨૦૧૪ પહેલા ઓઈલ, ગ્રીસીંગ	વો.વ. વિભાગ

	કરવા / સર્વિસ કરવા વિગેરે કાર્યવાહી સમય મર્યાદામાં પૂર્ણ કરવી.	
૨૦	પાળની દિવાલો ચેક કરાવી અને રીપેરીંગ અંગેની ઘટીત કાર્યવાહી હાથ ધરવી સરકારશ્રીને જાણ કરવાની જરૂર હોય તો તે અંગેનો પત્ર લખવો અને સંબંધીત વિભાગોને વખતોવખત ફોલોઅપ કરાવવું.	વો.વ.વિભાગ
૨૧	જુદી જુદી સરકારી/અર્ધસરકારી કે ખાનગી એજન્સીઓ દ્વારા અલગ અલગ હેતુઓ માટે કરવામાં આવતાં ખોદાણ ૨૦ મી મે સુધીમાં પૂર્ણ થાય તે જોવું અને કોઈ ખોદાણ કરવાની મંજૂરી આપી દીધેલ હોય તેઓને પણ તા. ૨૦મી મે સુધીમાં ખોદાણ કામને સેઈફ સ્ટેજે લાવી દેવાનું છે તેવા મતલબની નોટીસ આપવી.	રોડ
૨૨	ભારે વરસાદનાં કારણે રસ્તાઓ ઉપર પડતા ખાડા તાકીદે પુરવામાં આવે તે માટે જરૂરી રોડ મટીરીયલ્સ તથા મેનપાવર ગમે તે સમયે યુટીલાઈઝ થઈ શકે તે પ્રકારની વ્યવસ્થા રાખવી.	રોડ
૨૩	શહેરમાં ચાલતા બાંધકામોનો માલ સામાન રસ્તાઓની વચ્ચે હોય અને અડચણરૂપ થશે તેવું લાગે તો તેવો સામાન રસ્તા વચ્ચેથી દુર કરાવવો અને વર્તમાનપત્રોમાં પ્રસિધ્ધ કરવું અને તેમ છતા જો કોઈ આસામી રસ્તાની વચ્ચેથી માલ સામન દુર ન કરે તો તેની સામે ધોરણસરના પગલા લેવા.	ટી.ડી.ઓ.
૨૪	જકાતનાકાઓ/ વોર્ડ કચેરીઓમાં વિજળી પુરવઠો ન ખોરવાય તે માટે જરૂરી મેઈન્ટેનન્સ કરાવવું વધુમાં જનરેટર / પેટ્રોમેક્સ/ ઈમરજન્સી લાઈટ વિગેરેની વૈકલ્પિક વ્યવસ્થા કરવી.	રોશની/ બિલ્ડીંગ
૨૫	વાવાઝોડા વખતે ઝાડ તુટી પડે તો તે કાપી હટાવવાની વ્યવસ્થા કરવી.	ગાર્ડન વિભાગ
૨૬	બચાવ કામગીરી માટે તરવૈયા સરળતાથી મળી રહે તે માટે તરવૈયા તથા આવી સંસ્થાઓના નામ, સરનામાં, ટેલીફોન નંબર વિગેરેની અદ્યતન યાદી	ફ્લડ કંટ્રોલ

	ઓફિસ સુપ્રિ. ને સત્વરે માં મોકલી આપવી.	
૨૭	હાઈમાસ્ટ ટાવર / સ્ટ્રીટ લાઈટ કવર, ફીટીંગની રીપેરીંગ, સફાઈની જરૂરી કાર્યવાહી હાથ ધરવી.	રોશની
૨૮	ઈમરજન્સી સમયે જરૂરી સાધનો સાથે વાયરમેન મળી રહે તે માટે ખાત્રીપૂર્વકની વ્યવસ્થા ગોઠવવી.	રોશની
૨૯	સંભવીત અસરગ્રસ્ત વિસ્તારમાં જાહેર જનતાને સમયસર જાણ થાય, પ્રચાર માટે પબ્લીક એડ્રેસ સીસ્ટમ ગોઠવવા વ્યવસ્થા કરવી.	જન સંપર્ક અધિકારી
૩૦	ભારે વરસાદ,વાવાઝોડાના પ્રસંગે તાકીદના કામો માટે જરૂરીયાત મુજબના વાહનો, ચાવી અને ડ્રાઈવર તાત્કાલીક ઉપલબ્ધ થઈ રહે તે માટે અપડેટ થયેલ વાહન નંબર, વાહનનો પ્રકાર, ડ્રાઈવરનું નામ-સરનામું, કોન્ટેક નંબર સહિતની વિગતવાર યાદી તમામ સંબંધીત ખાતાએ તૈયાર કરવી તથા તેની બે નકલ ફલડ કંટ્રોલ વિભાગને મોકલવી.	બસ ગેરેજ
૩૧	ભારે વરસાદના સમયે કચરો/ કાદવ વગેરેની નિયમતી સફાઈ થાય તે માટેની વ્યવસ્થા ગોઠવવી.	સોલીડ વેસ્ટ
૩૨	ફાયર વર્કશોપના સાધનો, વાહનો મેઈન્ટેનન્સ કરાવી વર્કિંગ કન્ડીશનમાં રહે તે મુજબ વ્યવસ્થા ગોઠવવી.	ફાયર એન્ડ ઈમરજન્સી સર્વિસીઝ
૩૩	ચોમાસાની સીઝન દરમિયાન જરૂરીયાતના સમયે કર્મચારીઓ સરળતાથી મળી રહે તે માટે કેડરવાઈઝ તમામ અધિકારી/ કર્મચારી / બેલદાર/ સફાઈ કામદારોનાં નામ-સરનામાનું લીસ્ટ તૈયાર રાખવું તથા તેની એક નકલ ફલડ કંટ્રોલ વિભાગને સત્વરે મોકલવી.	મહેકમ

૩૪	જયાં વરસાદી પાણી ભરાઈ રહેતા હોય તેવા ઓપન પ્લોટસ નો સર્વે કરી પ્લોટના માલીકને માટી પુરાવ કરાવવા જરૂરી નોટીસ ૧૫-મી મે સુધીમાં આપવી તથા આવા વિસ્તારોમાં પાણીનો ભરાવો ન થાય તે માટે જરૂરી વ્યવસ્થા કરવી.	ટ્રેનેજ વિભાગ
૩૫	ઓપન પ્લોટમાં ભુગર્ભ જળ સંચય યોજનાની અમલવારી કરવા પ્લોટના માલીકોને સુચન કરવું.	ટ્રેનેજ વિભાગ
૩૬	ભારે વરસાદની સ્થિતિમાં કોમ્પ્લેક્ષ પ્રકારની મીલ્કતોમાં બેઈઝમેન્ટ/ લોઅર ગ્રાઉન્ડ ફ્લોરમાં પાણી ભરાતા હોય છે, આના નિવારણ માટે આવા કોમ્પ્લેક્ષની સાઈટ વિઝીટ કરી તેના શક્ય હોય તેવા ઉપાયો નક્કી કરવાઈ તેમાં રહેલ ઈલેક્ટ્રીક વાયરીંગ વગેરેનો યોગ્ય મેઈન્ટેનન્સ કરાવી લોઈ તથા પાણી ભરાય જાય તો, ભરાયેલ પાણીના નિકાલ માટે પુરતા પ્રમાણમાં ડીવોટરીંગ પમ્પની વ્યવસ્થા હાજર રાખવા જે તે મિલ્કત ધારકોને લેખીતમાં સુચના આપવી.	ટ્રેનેજ વિભાગ
૩૭	આશ્રય સ્થાન અંગે શાળાઓની ચાવીઓ મળી રહે તેવી વ્યવસ્થા કરવી તથા તે પૈકીની જરૂરી સવલત ઉપલબ્ધ કરવી.	શાશના અધિકારી

ઈમરજન્સી સપોર્ટ ફંક્શન (ESF)

Emergency Support Function	ટીમ લીડર	સભ્યોનું નામ
ESF – 1 સંદેશા વ્યવહાર	—ફ્લડ કંટ્રોલ ઓફિસર —જનસંપર્ક અધિકારી, બી.એમ.સી.	1. શહેરના હેમરેડીયો ઓપરેટર્સ 2. કેબલ ઓપરેટર્સ 3. પોસ્ટ માસ્ટર જનરલ 4. જનરલ મેનેજર BSNL 5. મેનેજર દુરદર્શન કેન્દ્ર 6. માહિતી નિયામક 7. મેનેજર આકાશવાણી કેન્દ્ર 8. પી.આઈ. વાયરલેસ
ESF – 2 શોધ અને બચાવ	—ચીફ ફાયર ઓફિસર	1. સીટી એન્જીનીયર 2. એસ્ટેટ ઓફિસર 3. કાર્યપાલક ઈજનેર રોડ 4. એન.સી.સી. કમાન્ડર 5. હોમગાર્ડ કમાન્ડર 6. ચીફ વોર્ડન સીવિલ ડિકેન્સ 7. ડી.એસ.પી 8. સેફ્ટી ઓફિસર

Emergency Supprot Function	ટીમ લીડર	સભ્યોનું નામ
		9. પ્રતિનિધી સ્વીમર એસો. 10. એરપોર્ટ ઓફિસર 11. સ્વૈચ્છિક સંસ્થા પ્રતિનિધી 12. ગુજરાત મેરીટાઈમ બોર્ડ 13. પ્રતિનિધી પ્રદુષણ નિયંત્રણ 14. ચીફ ફાયર ઓફિસર, અલંગ ફાયર સ્ટેશન
ESF – 3 સ્થળાંતરણ અને હુંગામી આવાસ	- કાર્યપાલક ઈજનેર બાંધકામ - શાસનાધિકારી નગર પ્રાથમિક શિક્ષણ સમિતિ - જિલ્લા શિક્ષણાધિકારી - પ્રમુખ ચેમ્બર ઓફ કોમર્સ	1. ટાઉન ડેવલોપમેન્ટ ઓફિસર 2. સ્વૈછીક સંસ્થાના પ્રતિનિધી 3. ધાર્મિક સંસ્થાના પ્રતિનિધી 4. પ્રમુખ મંડપ કોન્ટ્રાક્ટર એસોસિએશન 5. ડીવીઝનલ રેલ્વે મેનેજર 6. વિભાગીય નિયામક એસ.ટી 7. સંચાલક પ્રા.બસ એસો 8. સંચાલક સીટી બસ 9. આર.ટી.ઓ.

Emergency Supprot Function	ટીમ લીડર	સભ્યોનું નામ
		10. પ્રતિનિધી ટ્રાન્સ.એસો 11. સંચાલક હોલ / વાડી 12. સંચાલક ખાનગી શાળ / મહાશાળ
ESF – 4 પાણી સફાઈ અને વીજળી	- કા.પા.ઈ. વોટરવર્ક્સ - કા.પા.ઈ. ડ્રેનેજ - એમ.ઓ.એચ. - કા.પા.ઈ. રોશની - વેટરનરી ઓફિસર	- પ્રતિનિધી વિજ કોન્ટ્રાક્ટર એસોસીએશન - ડે.એન્જી. સોલીડ વેસ્ટ મેનેજમેન્ટ વિભાગ - પ્રતિનિધી સફાઈ કામદાર એસોસીએશન
ESF – 5 રાહત સંકલન	- પ્રોજેક્ટ ઓફિસર,યુ.સી.ડી. - ડે.મામલતદાર મધ્યાહન ભોજન - આઈ.સી.ડી.એસ. ઓફિસર	- સ્વૈચ્છિક સંસ્થાના પ્રતિનિધી - ધાર્મિક સંસ્થાના પ્રતિનિધી - મધ્યાહન ભોજન કેન્દ્રના સંચાલકો - પ્રતિનિધી કેટરીંગ એસો. - પ્રતિનિધી ગ્રેઈન માર્કેટ એસોસીએશન - પ્રતિનિધી શાકભાજી વિક્રેતા એસોસીએશન - ચેરમેનશ્રી એઈપી.એમ.સી. - ડિલર, પાણી પાઉચ - સુકા લાકડાના વિક્રેતા - પ્રતિનિધી ફરસાણ એસો

Emergency Supprot Function	ટીમ લીડર	સભ્યોનું નામ
		- પ્રતિનિધી સસ્તા અનાજની દુકાનદાર એસોસીએશન - પ્રતિનિધી પેટ્રોલ, ડીઝલ, કેરોસીન, ગેસ એજન્સી વિક્રેતા એસોસીએશન - પ્રમુખ ટ્રેડ યુનીયન એસો
ESF – 6 આરોગ્ય અને પ્રાથમીક સારવાર	મેડીકલ ઓફિસર ઓફ હેલ્થ	- સુપ્રિ. સર ટી હોસ્પીટલ - જિલ્લા આરોગ્ય અધિકારી - જિલ્લા આયુર્વેદ અધિકારી - નાયબ નિયામક પશુપાલન - પ્રતિનિધી ડ્રગ એસોસીએશન - પ્રતિનિધી રેડક્રોસ સોસાયટી - પ્રતિનિધી બલ્ડ બેંક - પ્રમુખશ્રી ડોક્ટર એસો - મેડીકલ ઓફિસર સિવિલ હોસ્પીટલ - મેડીકલ ઓફિસર આઈ.સી.ડી.એસ. - સંચાલક ખાનગી એમ્બ્યુલન્સ/શબવાહિની
ESF – 7 નુકશાન સર્વે	- ટાઉન ડેવલોપમેન્ટ ઓફિસર - સીટી મામલતદાર	- ડે.ટાઉન પ્લાનીંગ ઓફિસર ભાવનગર મહાનગરપાલીકા - લીગલ એડવાઈઝર

Emergency Supprot Function	ટીમ લીડર	સભ્યોનું નામ
	ચીફ એકઝીક્યુટીવ ઓફિસર, ભાવનગર અર્બન ડેવલોપમેન્ટ ઓથોરીટી	- પ્રમુખ બાર એસોસીએશન - પ્રિન્સીપલ એન્જી. કોલેજ - પ્રિન્સીપલ બી.પી.ટી.આઈ. - પ્રમુખ, પી.એ.ટા. - પ્રમુખ, એન્જીનીયરીંગ એસોસીએશન - પ્રમુખ, આર્કીટેક એસો. - ના.કા.ઈ. માર્ગ અને મકાન - પ્રમુખશ્રી કડીયા એસો. - કા.પા.ઈ BADA - ડે.મામલતદાર (સીટી) - સુપ્રિઈ સીટી સર્વે - લેબર કોન્ટ્રાક્ટર એસો
ESF – 8 કોર્ડીનેશન, પ્લાનીંગ, ફાયનાન્સ અને મીડીયા	– ડે.કમિશ્નર(વહીવટ)	- આસી.કમિશ્નર-૧ - ચીફ એકાઉન્ટન્ટ - ચીફ ઓડિટર - ઈ.ડી.પી. મેનેજર - જનસંપર્ક અધિકારી - ઈન્કવાયરી ઓફિસર - વિજીલન્સ ઓફિસર - સેક્રેટરી, બી.એમ.સી.

Emergency Support Function	ટીમ લીડર	સભ્યોનું નામ
		● માહિતી નિયામક ● પ્રતિનિધી, ચાર્ટડ એકાઉન્ટન્ટ એસોસીએશન ● સ્લમ સુપ્રિન્ટેન્ડેન્ટ ● પ્રતિનિધી,કેબલ ઓપરેટર એસોસીએશન ● પ્રતિનિધી,ન્યુઝ પેપર ● પ્રતિનિધી,ન્યુઝ ચેનલ ● પ્રતિનિધી,ફોટોગ્રાફી / વિડીયો શુટીંગ એસોસીએશન ● જી-સ્વાન કો ઓર્ડીનેટર

શહેરમાં આફત પ્રતિભાવ માટે તબક્કવાર, સમયાંતરે, અને નિયમિત પણે સમયબદ્ધ કાર્યવાહી માટે સુચનો

જન જાગૃતિ...

ડિઝાસ્ટર મેનેજમેન્ટ અંગે લોકોમાં જનજાગૃતિ આવે તે અર્થે નીચે મુજબના કાર્યક્રમો હાથ ધરી શકાય.

૧. વિવિધ આફતોને લગત પુસ્તકો, પત્રીકાઓ તૈયાર કરી તેનું વિતરણ કરવું.
૨. શાળા-મહાશાળાઓમાં વકૃત્વ સ્પર્ધા, ચિત્ર સ્પર્ધા જેવા કાર્યક્રમો ગોઠવવા.
૩. નાટક, નાટીકા, ભવાઈ જેવા કાર્યક્રમો કરવા.
૪. નિદર્શન-પ્રદર્શન અને રેલીનું આયોજન સમયાંતરે કરવું.
૫. કેબલ નેટવર્ક દ્વારા સી.ડી. શોનું આયોજન કરવું.
૬. વિવિધ આફતો સમયે શું કરવું અને શું ન કરવું ના જાહેરાતના બોર્ડ જાહેર સ્થળે મુકવા અને ભીત સુત્રોનું લખાણ કરવું.
૭. વર્કશોપ, જુથ મીટીંગો, ચર્ચા સભા, વગેરેનું આયોજન કરવું.
૮. સમયાંતરે મોકડ્રીલનું આયોજન કરવું.

તાલીમ અને ક્ષમતા વર્ધન....

૧. આફત પ્રતિભાવના પ્લાન અઘતન રાખવા સુનિશ્ચિત કરવામાં આવેલ છે. જેમાં ખાસ કરીને સંશોધનો અને સંપર્ક માહિતી અઘતન રાખવામાં આવે.
૨. ડિઝાસ્ટર મેનેજમેન્ટ સાથે સંકળાયેલ અગત્યના વ્યક્તિઓને રીફ્રેશન તાલીમ આપવામાં આવે.
૩. શહેરના લાયઝન અધિકારી સહિત સંબંધકર્તા ખાતા વિભાગોના સર્વે કર્મચારીઓ/અધિકારીઓ આફતના સંજોગોમાં તાત્કાલિક પ્રતિભાવ (પ્રતિક્રિયા) આપી પોતાની ફરજ બજાવવા આપમેળે ધસી જાય તેવું વાતાવરણ ઉભું કરવામાં આવે.

૪. વોર્ડ કાર્યદળોને આફત સમય—સંજોગોની કામગીરી માટે તાલીમ બદ્ધ કરવામાં આવે.
૫. રાજ્યની જુદી જુદી યોજનાઓના ભંડોળમાંથી હાથ ધરવામાં આવનાર વિકાસ કામો પૈકી ડિઝાસ્ટર મેનેજમેન્ટ માટેની ખૂટતી કડીરૂપ કામો— સુવિદ્યાઓ માટે અગ્રતાના ધોરણે પસંદગી કરી માળખાગત સંશાધનોમાં વૃદ્ધિ થાય તેવી ગોઠવણ કરવામાં આવે.
૬. શહેર કંટ્રોલરૂમને આકસ્મિક સંજોગોમાં રાઉન્ડ ધ કલોક ચાલુ રાખવાનું સુનિશ્ચિત કરવામાં આવે.
૭. શહેર કંટ્રોલ રૂમને અદ્યતન કરી આફત પ્રતિભાવ માટે ખૂટતી સુવિદ્યાઓ—સવલતો ઉભી કરવામાં અને અદ્યતન માહિતી રાખવાનો ખ્યાલ રાખવામાં આવે.
૮. હવામાન ખાતા તરફથી જીલ્લા કંટ્રોલ રૂમ મારફતે તેમજ સિંચાઈ વિભાગ મારફતે મળતી આગોતરી ચેતવણીઓ અંગે ગંભીરતા દાખવી સમયસર માહિતી છેવાડાના વ્યક્તિ—સમુદાય સુધી પહોંચે તે માટે આયોજન બદ્ધ કામગીરી કરવામાં આવે.
૯. જીલ્લા તંત્ર સાથે જીવંત સંપર્ક રાખી જરૂર પડયે શોધ અને બચાવના સાધનો ઉપલબ્ધ કરવા, સ્થળાંતર જેવી અગત્યની બાબતમાં સરકારી તંત્ર, ફાયર બ્રિગેડ, ઔદ્યોગિક ગૃહો, સ્વૈ. સંસ્થાઓ ઇત્યાદિ સાથે સંકલન કરી નુકસાન ઘટાડવા માટે તંદુરસ્ત કામગીરી હાથ ધરવામાં આવે. ફાયર બ્રિગેડ દ્વારા હોમગાર્ડ, એન.સી.સી., એન.એસ.એસ., તરવૈયાઓ, ડ્રાઈવરોને સમયાંતરે શોધ—બચાવની સઘન તાલીમો આપવામાં આવે, સાથે સાથે ફાયર બ્રિગેડના જવાનો માટે પણ આવી તાલીમોનું આયોજન થાય.
૧૦. જીલ્લા તંત્ર સાથે તથા સ્થાનિક સંસ્થાઓ, દાતાઓ, ઉદ્યોગ ગૃહો, વિગેરે સાથે સંકલન કરી રાહત સામગ્રી મેળવી, યોગ્ય અને જરૂરીયાત મંદોને સમયસર વિતરણ થાય તે માટે પરિણામલક્ષી કામગીરી કરવામાં આવે.
૧૧. વોર્ડ સ્તરે બનાવવામાં આવેલ પ્રાથમિક સારવાર કાર્યદળના સભ્યોને રેડક્રોસ, શહેર મેડીકલ ડિઝાસ્ટર ટીમ, તેમજ આરોગ્યલક્ષી કામગીરી કરતી સંસ્થાઓની મદદથી પ્રાથમિક સારવારની તાલીમો આપવામાં આવેલ તથા વોર્ડ સ્તરે બનાવવામાં આવેલ ઈમરજન્સી રિસ્પોન્સ સેન્ટર ખાતે પ્રાથમિક સારવારના સાધનો મુકવામાં આવે તે ઈચ્છનીય છે.

૧૨. નુકસાન પામેલા રસ્તા, પુલો, ઈત્યાદિની મરામત માટે તથા જનજીવન ઝડપથી સામાન્ય અને પૂર્વવત બને તે માટે પદ્ધતિસરની કાર્યવાહી હાથ ધરવામાં આવે.
૧૩. શહેર સ્તરે નક્કી કરવામાં આવેલ વિવિધ ટુકડીઓને સોંપવામાં આવેલ કાર્યક્ષેત્ર વિસ્તારની રોજ બરોજની માહિતી મેળવી તથા આ ટુકડીનાં વડાઓ સાથે સંકલનમાં રહેવું તથા કાર્યદળને સોંપવામાં આવેલ કાર્યક્ષેત્રમાં તેઓને કામ કરવામાં પડતી મુશ્કેલીઓ અંગે ચર્ચા – વિચારણા કરી શક્યતઃ મુશ્કેલીઓ નિવારવા પગલાં લેવા.
૧૪. શહેરના આફતોનાં ઈતિહાસને ધ્યાને લઈ આવી પડેલ આપત્તિના સમયાન્તરે લેવાનાં આગોતરા પગલાં અંગે પુરેપુરી સમજ આપી શહેરની કે શહેરની ભૌગોલિક સ્થિતિ લક્ષમાં રાખી શહેર સ્તરે બનાવવામાં આવેલ શહેર આફત પ્રતિભાવ સમિતિ તથા સબ ઝોનલ ઓફિસરોને સુસજ્જ રહેવા ચોક્કસ આયોજન મુજબ કામગીરી સતત કાર્યરત રાખવી.
૧૫. શહેરના ચૂંટાયેલા પ્રતિનિધીઓ, સરકારી કર્મચારીઓ, નેબરહુડ કમિટીના સભ્યો માટે સમયાન્તરે ડિઝાસ્ટર મેનેજમેન્ટની તાલીમો ગોઠવવી.
૧૬. સુરક્ષિત મકાન બાંધકામ માટે એન્જીનીયરીંગ કોલેજ, પોલીટેકનીકના વિદ્યાર્થીઓ અને એન્જીનીયર પેક્ટીસનર્સ એસોસીએશનના મદદથી એન્જીનીયર તેમજ કડીયાઓ માટે પદ્ધતિસરની તાલીમો ગોઠવવી.
૧૭. ટ્રેનેજ શાખામાં કામ કરતાં કર્મચારીઓ માટે સામાન્ય પરિસ્થિતિ તેમજ અસામાન્ય પરિસ્થિતિ દરમિયાન કરવાની થતી કામગીરીની નિષ્ણાંતો દ્વારા તાલીમ આપવી તેમજ આધુનિક સાધનો વસાવી તેના ઉપયોગની પદ્ધતિ વિશે માહિતગાર કરવાની પ્રક્રિયા હાથ ધરવી.

ચેતવણી અને સંદેશાવ્યવહાર....

૧. લોકોમાં સમાચાર પત્રોમાં આવતાં ખબરોની સચોટ અસર થાય છે. સમયસર તથા સાચી માહિતી જનતા સુધી પહોંચે તેનું આયોજન કરવું. જેથી જનતામાં ગેર સમજ, ગુસ્સો તથા જીજ્ઞાસા ને સંતોષી શકાય માટે જ પ્રચાર પ્રસારના માધ્યમો દ્વારા સત્ય હકીકત વહીવટી તંત્ર દ્વારા લોકો સુધી પહોંચાડવાનું આયોજન કરી શકાય તથા તે મુજબની કાર્યવાહી થાય તેની તકેદારી રખાય. વહીવટી તંત્ર પાસે ઉપલબ્ધ માનવબળ, સાધનો, સંસ્થાઓ, તથા આયોજન અંગે જનતા પરિચીત થાય તેના પ્રયાસ હાથ ધરાય. આ કામગીરી માટે સંબંધિત લાયઝન અધિકારી દ્વારા માહિતી આપવામાં આવે તે હિતાવહ છે. મીડીયા દ્વારા અથવા તો લોકો દ્વારા આવતા સુચનો તાત્કાલીક લક્ષમાં લઈ જો અમલ કરવા પાત્ર હોય તો અમલ કરવાનો રહે છે. ઉપરોક્ત બાબતની તકેદારી રાખવામાં આવે તો લોકોને વહીવટી તંત્રમાં વિશ્વાસ બેસે છે.
૨. હેમરેડીયો ઓપરેટરો તેમજ પોલીસના સહકારથી ચેતવણી અને સંદેશાવ્યવહારની સઘન કામગીરી હાથ ધરવી.
૩. શહેરમાં આવેલ ધાર્મિક સ્થળો ખાતે મુકવામાં આવેલ લાઉડ સ્પીકર દ્વારા ચેતવણી આપી શકાય.
૪. એસ.ટી.ડી. પી.સી.ઓ. ધારકોને સૂચના આપી તેમનો ઉપયોગ ચેતવણી માટે કરી શકાય.
૫. કેબલ ઓપરેટરો દ્વારા સાચી માહિતીનું પ્રસારણ કરી સૂચના લોકો સુધી પહોંચાડી શકાય છે.
૬. ટી.વી., રેડીયો તેમજ ઈન્ટરનેટના ઉપયોગથી ચેતવણી પહોંચાડવામાં સરળતા રહે છે.
૭. ખાનગી મોબાઈલ કંપનીઓ દ્વારા એસ.એમ.એસ. દ્વારા ઝડપથી ચેતવણી પહોંચાડી શકાય છે.
૮. દરેક શહેરમાં આવેલ સોલીડ વેસ્ટ મેનેજમેન્ટની કચેરીને શહેર ઈમરજન્સી રિસ્પોન્સ સેન્ટર તરીકે ઉપયોગમાં લેવા અર્થે ચેતવણીના વિવિધ સાધનો જેમ કે, સાયરન ગોઠવવામાં

આવે તથા નિયમિત રીતે ચેતવણી અંગેની સાયરનો વગાડી લોકોને માહિતી પુરી પાડવામાં આવે.

નુકશાન સર્વે....

૧. કુદરતી આપત્તિ સમયે લેવાના તથા અનુસરવાના થતાં પગલાં અંગે સરકારશ્રી દ્વારા વખતોવખત ઠરાવથી સુચના બહાર પાડવામાં આવે છે. ખાસ કરીને નુકશાની અન્વયે ચુકવવાની થતી સહાય અંગે સરકારશ્રી દ્વારા ઠરાવવામાં આવેલ છેલ્લામાં છેલ્લા ધોરણો અમલી બને તે માટે વખતોવખતનાં ઠરાવોને એકબીજા સાથે સાંકળી, અસરગ્રસ્ત વ્યક્તિ, સંસ્થા વિગેરે સરકારશ્રી દ્વારા મળવા પાત્ર મહત્તમ લાભ મેળવી શકે તે માટે ઠરાવોનું સંકલન કરી એક અલાયદી સ્થાઈ હુકમ ની ફાઈલ જવાબદાર કર્મચારી દ્વારા નિભાવવામાં આવે તે હિતાવહ છે.
૨. અસરગ્રસ્ત વિસ્તારમાં નુકશાનીનું પ્રમાણ વ્યાપક પ્રમાણમાં હોય તો શહેરના તમામ ખાતા દ્વારા તેઓને થયેલ નુકશાની અંગેની છેલ્લામાં છેલ્લી વિગતો તૈયાર રાખી એની માહિતી હાથવગી રાખવી જેથી સમયસર તેનો ઉપયોગ થઈ શકે.
૩. કુદરતી આપત્તિથી અસરગ્રસ્ત વિસ્તારોમાં થયેલ નુકશાની, સહાયની વિગતો, શોધ તથા બચાવની ટુકડીઓ, રાહતની ટુકડીઓ, સરકારી ગ્રાન્ટનો ઉપયોગ વિગેરે જેવી બાબતો અંગે તાબાની કચેરીઓ તરફથી મળતાં રોજબરોજ અહેવાલના સંગ્રહ માટે કોમ્પ્યુટરના ઉપયોગનો કોઈ વિકલ્પ નથી. માટે તેનો વધારેમાં વધારે ઉપયોગ કરવાથી માનવ બળ અને માનવ કલાકોનું મોટા પ્રમાણમાં બચાવ કરી સચોટ માહિતી મેળવી રજૂ કરી શકાય છે.
૪. કુદરતી આપત્તિથી થયેલ નુકશાન તથા વહીવટી તંત્ર દ્વારા લેવામાં આવી રહેલ પગલાંઓ અંગે સરકારશ્રી દ્વારા છેલ્લાં છેલ્લી વિગતો મંગાવવામાં આવે છે. સરકારશ્રીના સંબંધિત ખાતા સાથે આ માટે સંદેશા વ્યવહારના આધુનિક ઉપલબ્ધ સાધનોનો ઉપયોગ આવકારદાયી બને છે. તેમજ સમયનો પણ બચાવ થાય છે. માટે તમામ સ્તરે કર્મચારીઓને નિષ્ણાંત કરવામાં આવે.

૫. કુદરતી આપત્તિથી અસરગ્રસ્ત વિસ્તારોમાં કુદરતી આપત્તિ બાદ પરિસ્થિતિ વાકેફ થવા માટે મહાનુભવો દ્વારા મુલાકાતો લેવામાં આવે છે. અસરગ્રસ્ત વિસ્તારોમાં સહાયની કામગીરી ઉપરાંત મહાનુભવોની મુલાકાત દરમિયાન પ્રોટોકોલની ફરજ પણ બજાવવાની રહે છે. મહાનુભવોની અસરગ્રસ્ત વિસ્તારની મુલાકાત દરમિયાન તેઓને પુરતો પોલીસ બંદોબસ્ત, વાહનોની ઉપલબ્ધી પણ અતિ આવશ્યક બની રહે છે. આ માટેનું આયોજન કરી રાખવું હિતાવહ છે. મહાનુભવો જીલ્લાની પરિસ્થિતિથી પુરા વાકેફ થાય તે માટે તેઓની અસરગ્રસ્ત વિસ્તારની મુલાકાત પહેલા નુકશાની અંગેની તેમજ નુકશાની અન્વયે વહીવટી તંત્ર દ્વારા લેવામાં આવી રહેલ પગલાંની ટુંકી વિગત તૈયાર રાખીને ધ્યાને મુકવાની રહે છે.
૬. શહેરમાં આવેલ વિવિધ પ્રકારની સ્વૈચ્છીક સંસ્થાઓ કાર્યન્વીત હોય છે. દરેક સંસ્થાઓની કામ કરવાની પદ્ધતિ તથા કાર્યક્ષેત્ર પણ વિવિધ પ્રકારના હોય છે. જેમ કે અમુક સંસ્થાઓ કુદરતી આપત્તિ સમયે માનવ બળ ફાળવી શકે છે. જ્યારે અમુક સંસ્થાઓ અસરગ્રસ્ત વિસ્તારો ફુડ પેકેટ તથા જીવન જરૂરિયાતની વસ્તુઓ ફાળવી મદદરૂપ થઈ શકે છે. આવા સંજોગોમાં દરેક સંસ્થાઓ પાસેથી ઉપલબ્ધ સેવાઓ અંગેની હકીકત અગાઉથી મેળવી તેમજ સંસ્થાના સંપર્ક પાત્ર હોદ્દેદારો ના નામ, સરનામાં, ફોન નંબર વિગેરે બાબતો કે જે સી.ડી.એમ.પી. માં સમાવવામાં આવેલ છે. અદ્યતન કરી હાથવગું હોય તે રીતે રાખવું જરૂરી છે. સંસ્થાઓનો સદ્ઉપયોગ કરી શકાય તે માટે શહેર સ્તરે સંકલન રાખવું જરૂરી થઈ પડે છે, માટે જે તે સંસ્થાની કામગીરી સરકારની દેખરેખમાં થાય તથા જરૂરીયાત મુજબની જ કામગીરી થાય તેની તકેદારી રાખવી જોઈએ. તે માટે શહેર સ્તરે સ્વૈચ્છીક સંસ્થા સંકલન સમિતિ બનાવી નિયમીત રીતે તેમની સંકલન સાધવામાં આવે તે હિતાવહ છે.
૭. વિકાસના કામોની શરૂઆત ના સમયે જે તે વિસ્તારમાં ના આફતને ધ્યાનમાં રાખી અમલમાં મુકાય તે માટે શહેર સ્તરે બનાવવામાં આવેલ આફત પ્રતિભાવ સમિતિ તેમજ સબ ઝોનલ ઓફિસર સાથે સંકલન કરી કામની જરૂરિયાત તથા ઉપયોગીકાની ચકાસણી કરી કામ કરવામાં આવે તે હિતાવહ છે.
૮. વરસાદી પાણીના નિકાલ માટે શહેરના વિસ્તારોમાં પાઈપલાઈનની વ્યવસ્થા કરવી.

૯. શહેરના સલામત આશ્રય સ્થળોની સમયાંતરે ચકાસણી કરી, ક્ષતિ જણાય તો મજબૂતીકરણ કે મરામતની કામગીરી કરવી, અને જરૂર જણાય તો તેવા જર્જરીત મકાનો ઉતારી લેવાની કાર્યવાહી કરવી.

ગૃહ નિર્માણ વિમા યોજના

- આફત કુદરતી તેમજ માનવસર્જીત આફતોથી થતાં નુકશાનમાં ઘટાડો કરી શકાય અને પુનઃ વસવાટ તેમજ પુનઃ નિર્માણની પ્રક્રિયામાં સરકારનું ભારણ ઘટે તે હેતુથી શહેરના સમગ્ર વિસ્તારના તમામ મકાનોને સરકારશ્રીની ગ્રહ નિર્માણ વિમા યોજના હેઠળ આવરી લેવા અંગેની વ્યવસ્થા વોર્ડ સ્તરે ગોઠવવી.
- લોકો મિલકત તેમજ વ્યક્તિગત વિમો લેવા માટે પ્રેરાય તે અંગે મહાનગરપાલીકાના કાયદામાં સુધારો કરવામાં આવે.

પ્રકરણ-૪

બોમ્બે પ્રો. મ્યુ. કોર્પો. એક્ટ - ૧૯૪૮

પ્રકરણ ૧૩ મું

અગ્નિશામક દળનાં અધિકારીઓની એક્ટ મુજબની જોગવાઈઓ

આગને પ્રસંગે અગ્નિશામક દળના અધિકારીઓની સત્તા :

આગને પ્રસંગે, અગ્નિશામક દળ જેના હવાલામાં હોય તેવો મુખ્ય અથવા બીજો કોઈપણ અધિકારી નીચેનાં સઘળાં અથવા કોઈપણ કાર્યો કરી શકશે :

- (ક) (બ) જે કોઈપણ વ્યક્તિઓ પોતાની હાજરીથી અગ્નિશામક દળનાં કામમાં દાખલ કરતી હોય તેમને કાઢી મૂકી શકશે અથવા તેવી વ્યક્તિઓને કાઢી મૂકવાને, કોઈપણ બંબાવાળા અથવા પોતાની આગેવાની હેઠળ હોય તેવા બીજા અધિકારીએ અથવા વ્યક્તિને હુકમ કરી શકશે.
- (ખ) (ખ) એવી આગ ઓલવી નાંખવા અથવા આગળ વધતી અટકાવવા માટે, જેમ બને તેમ ઓછું નકશાન કરીને પોતે અથવા પોતાની આગેવાની હેઠળ વ્યક્તિઓ દ્વારા કોઈપણ જગા તોડીને તેમાં અથવા તેમાં થઈને જવાના અથવા તેનો કબજો લેવાના અથવા તે તોડી પાડવાની સત્તા સાથે, જાન અને મિલકતનાં રક્ષણ માટે ઈષ્ટ જણાય તેવાં કોઈપણ પગલાં સામાન્યતઃ લઈ શકશે.
- (ગ) (હ) જેમાં આગ લાગેલી હોય તે ક્ષેત્રમાં વધારે જથ્થામાં અને વધારે વેગથી પાણી પૂરું પાડવા માટે કોઈપણ ક્ષેત્રમાંથી મુખ્ય નળીઓ અને નળીઓમાં જતુ પાણી બંધ કરાવીશ કશે અને એવી આલગ ઓલવી નાખવા માટે અથવા આગળ વધતી અટકાવવા માટે મળી શકે તેવું કોઈપણ વહેણા, તળાવ, ટાંકી, કુવા અથવા ટાંકાનું પાણી ઉપયોગમાં લઈ શકશે.

- (ઘ) (મ) જે સ્થળે આગ લાગી હોય તે સ્થળમાંનો અથવા તેની નજીકનો કોઈપણ રસ્તો અથવા માર્ગ બંધ કરી શકશે.
- (ચ) (ભ) પોતાને સલાહ ભરેલી આગ લાગે તેવી સહાય, કોઈપણ બંબો જેના હવાલામાં હોય તેવી વ્યક્તિએ આપવા માટે હુકમો આપી શકશે.
- (છ) (લ) કોઈપણ સૂંઢ અથવા બીજું સાધન લઈ જવા માટે કોઈપણ જગાનો ઉપયોગ કરી શકશે.
- (જ) (ન) જાન અથવા મિલકતનાં રક્ષણ માટે જરૂરનાં અથવા ઈષ્ટ જણાય તેવા કોઈપણ પગલાં સામાન્તઃ લઈ શકશે.

બોમ્બે પ્રો. મ્યુ. કોર્પો. એક્ટ – ૧૯૪૮

પ્રકરણ ૧૭ મું

મ્યુનિસિપલ અગ્નિશામક દળ

૨૮૫. બંબાવાળાઓ અને જરૂરી બંબાઓ વિગેરે નિભાવવા બાબત :

- (૧) આગ ઓલવવાની અને આગ લાગે તે પ્રસંગે, જાન અને મિલકતનું રક્ષણ કરવાની ફરજ કોર્પોરેશન બજાવે તે હેતુ માટે, કમિશનર કલમ ૫૧ મુજબ મ્યુનિસિપલ અધિકારીઓ અને નોકરોનું જે પત્રક વખતોવખત તૈયાર કરે, તેમાં તેણે બંબાવાળાઓના દળ માટે તથા તેમના ઉપરી અધિકારીઓની યોગ્ય સંખ્યા માટે પ્રબંધ કરવો અને તેમને "મ્યુનિસિપલ અગ્નિશામક દળ" કહેવું, કમિશનરે સદરહુ દળ પોતાની ફરજો કાર્યદક્ષતાથી બજાવી શકે તેટલા માટે જરૂરી હોય તેવા બંબા, ફાયર એસકેપ, સાજ – સરંજામો, હથિયારો અને પરસ્પર વ્યવહારનાં સાધનો પુરા પાડવા.
- (૨) કોઈ વ્યક્તિ બીજો કોઈપણ હોદ્દો ધરાવતી હોય અથવા નોકરી કરતી હોય, તે ઉપરાંત તેવી વ્યક્તિને અગ્નિશામક દળની વ્યક્તિ તરીકે નીમી શકાશે.

- (૩) કોર્પોરેશન, પોતે નકકી કરે તવી બોલીઓ અને શરતોએ વ્યક્તિઓના કોઈપણ મંડળને મ્યુનિસિપલ અગ્નિશામક દળની પુરતી કરવા માટે સ્વયંસેવક અગ્નિશામક દળ તરીકે માન્ય કરી શકશે.

૨૮૬. આગ લાગે તે વખતે અગ્નિશામક દળના મુખ્ય અધિકારીની સત્તાઓ :

આગ લાગે તે પ્રસંગે અગ્નિશામક દળનો મુખ્ય અથવા બીજો પ્રભારી અધિકારી આ અર્થે કમિશનર વખતોવખત કાઢે તેવા હુકમોને અધીન રહીને, હાજર હોય તેવા સઘળા મ્યુનિસિપલ અધિકારીઓને અને નોકરોને અને સ્વેચ્છાપૂર્વક પોતાની સેવાઓ તેને હસ્તક મૂકતી બીજી કોઈપણ વ્યક્તિઓની આગેવાની લઈ શકશે અને એવા પ્રસંગોએ તે નિયમોમાં નિર્દિષ્ટ કરેલી સત્તા પૈકી સઘળી અથવા કોઈપણ સત્તા વાપરી શકશે.

૨૮૭. પોલીસ અને મ્યુનિસિપલ અધિકારીઓએ અને નોકરોને અગ્નિશામક દળને મદદ કરવા બાબત :

- (૧) અગ્નિશામક દળને તેમની ફરજો બજાવવામાં મદદ કરવો એ સઘળા પોલીસ અધિકારીઓ અને સઘળા મ્યુનિસિપલ અધિકારીઓ અને નોકરોની ફરજ રહેશે.
- (૨) જે રસ્તામાં અથવા જેની નજીક આગ લાગી હોય તેવો કોઈપણ રસ્તો, કોઈપણ પોલીસ અધિકારી અથવા કોઈપણ મ્યુનિસિપલ અધિકારી બંધ કરી શકશે, અને જે કોઈપણ વ્યક્તિએ પોતાની હાજરીથી અગ્નિશામક દળના કામમાં દાખલ કરતી હોય તેમને કાઢી મૂકી શકશે.

૨૮૮. અગ્નિશામક દળથી થયેલું નુકશાન આગથી થયેલું જુકશાન ગણાશે :

- (૧) પોતાની ફરજો યોગ્ય રીતે બજાવવામાં અગ્નિશામક દળથી અથવા અગ્નિશામક દળને મદદ કરતાં હોય તેવા કોઈપણ પોલીસ અથવા કોઈપણ મ્યુનિસિપલ અધિકારી અથવા નોકરથી થયેલું નુકશાન આગથી થયેલું નુકશાન છે તેમ ગણાશે.
- (૨) કલમ ૨૮૬ અથવા ૨૮૭ અનુસાર કરેલા કોઈપણ કામોમાં કોઈપણ વ્યક્તિએ શુદ્ધબુદ્ધિથી કરેલા કોઈપણ કૃત્ય બદલ કોઈપણ નુકશાન આપવાનું થશે નહિં.

૨૮૯. આગ સંબંધી રિપોર્ટ સાદર કરવા બાબત :

- (૧) અગ્નિશામક દળ જેના હવાલામાં હોય તે મુખ્ય અથવા બીજા પ્રભારી અધિકારીએ શહેરમાં જે દરેક આગ લાગે તેનો રીપોર્ટ જે દિવસે આગ લાગી હોય તેને બીજે દિવસે મોડામાં મોડો કમિશનરને સાદર કરવો અને કમિશનર પોતાને જરૂરી જણાય એવી કોઈવધુ ચોકસી કરવી હોય, તો તે કરવી અને શહેરમાં જે સઘળી આગો લાગે તેનું અઠવાડિક પત્રક સ્થાયી સમિતિને મોકલવું.

પ્રકરણ-૫

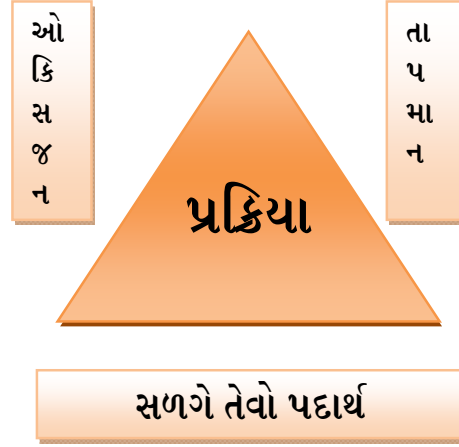
માનવસર્જિત આપત્તિઓ સામે સાવચેતી / તૈયારીઓ

આગ

❖ આગ વિશે પ્રાથમિક સમજ :

- (૧) આગનું તાપમાન માપન માટેનો એકમ સેન્ટીગ્રેડ ('ઈન્ઈ) અને ફેરનહીટ (ઈઝઈ) છે.
- (૨) આગની જ્યોત (જવાળાઓ) હાઈડ્રોકાર્બનની બનેલી હોય છે. જેમાંથી ઝેરીગેસ કાર્બન મોનોક્સાઈડ (કીલર ગેસ) નીકળે છે.
- (૩) આગનો ફેલાવો ઉષ્માનાં સ્થાનાંતરથી થાય છે. જે સ્થાનાંતર નીચેની રીતે થાય છે.
૮'૯ ઉષ્માચાલન ૮'૯ ઉષ્મા સંવહન ૮'૯ ઉષ્મા વિકીરણ
- (૪) ફ્લેશ પોઈન્ટ (ફાયર) :- જે પદાર્થ (ઘન – પ્રવાહી – વાયુ) ને સળગવા માટે જરૂરી એવું ઓછામાં ઓછું તાપમાન.
- (૫) ફાયર પોઈન્ટ :- જે પદાર્થ સળગતાં હોય તેને સળગતો ચાલુ રાખવા માટે જરૂરી એવું તાપમાન.
- (૬) આગને કન્ટ્રોલ કરવા માટેની મુખ્ય પદ્ધતિઓ :-
- (a) આગને ભૂખે મારવું. (આગમાંથી સળગી શકે તેવો પદાર્થ દુર કરીને)
 - (b) આગનો દમ ઘોટવો. (આગને મળતો ઓક્સિજન દુર કરીને / બંધ કરીને)
 - (c) આગને ઠંડી પાડવી. (આગનું તાપમાન ઘટાડવું – ઠંડા પદાર્થનો છંટકાવ કરીને)
- (૭) આગનો ત્રીકોણ :-

નીચેની ત્રણ વસ્તુઓની આપસની પ્રક્રિયા થી જ આગ લાગે છે.

(૮) આગનાં પ્રકાર (વર્ગીકરણ) તથા કન્ટ્રોલ માટે વપરાતાં સાધનો :-

કલાસ	પ્રકાર (ફાયરનાં)	વિગતો	કન્ટ્રોલ માટે વપરાતા પદાર્થ
A	સાદી આગ	લાકડા - કાગળ - કપડાં - રૂ - પુંઠું - ફર્નિચર - વિગેરે.	પાણી
B	કેમીકલ લીકવીડ પેટ્રોલીયમની આગ	પેટ્રોલીયમ પદાર્થ - તેલ - સોલ્વન્ટ - પેટ્રોલ - ડીઝલ - વાર્નિશ - કેરોસીન - વિગેરે.	કેમીકલ ફોમ - મીકેનિકલ ફોમ - CO ₂ ગેસ - DCP પાવડર - હેલોન
C	ગેસની આગ	L.P.G. - બ્યુટેન - પ્રોપેન - એસીટોલીન - મિથેન વિગેરે.	DCP - CO ₂ હેલોન (પાણીથી માત્ર સીલીન્ડર ઠંડું કરવું)
D	ધાતુની આગ	મેગ્નેશીયમ - પોટેશ્યમ - એલ્યુમિનિયમ - ઝીંક - વિગેરે.	DCP રેતી - માટી વિગેરે.
E	ઇલેક્ટ્રીકની	વિદ્યુતિય ઉપકરણો - ટ્રાન્સફોર્મર -	CO ₂ v DCP તથા (ઇલે.

	આગ	ઈલેક્ટ્રીક – પ્લાન્ટ વિગેરે.	સખ્લાય બંધ થયા પછી જ પાણીનો ઉપયોગ.)
--	----	------------------------------	-------------------------------------

(૯) આગ લાગવાના મુખ્ય કારણો :—

- (a) માનવિય ભૂલ.
- (b) બેદરકારી.
- (c) મશીનની ખામીઓ.
- (d) દુશ્મનાવટ.
- (e) ભાગ્યે જ કુદરતી કારણો.

(૧૦) અગ્નિવર્ધક પદાર્થો :—

ઘન	પ્રવાહી	વાયુ
નેપ્થેલીન – ફીનોલ કેલોલ – એનીલીન – એન્થ્રાસીન વિગેરે.	પેટ્રોલીયમ – કેરોસીન – બેન્ઝીન – ગ્રીસલીન – તેલ તથા ભારે કાર્બનિક પદાર્થો વિગેરે.	ઓક્સીજન – બાષ્પ પેટ્રોલીયમ – કાર્બન ડાયસલ્ફાઈડ – LPG ગેસ – હાઈડ્રો કાર્બન – મીથેન – ઈથેન – બ્યૂટેન – પ્રોપેન વિગેરે.

(૧૧) અગ્નિરોધક પદાર્થો :-

ઘન	પ્રવાહી	વાયુ
પોલાદ - શણ - ઉન - રેશમ વિગેરે.	કાર્બન ટેટ્રા ક્લોરાઈડ - CCl_4 - પાણી - H_2O હાઈડ્રોજન પેરોક્સાઈડ - H_2O_2 - કાર્બન ડાયોક્સાઈડ - CO_2	કાર્બન ડાયોક્સાઈડ - CO_2 - કાર્બન મોનોક્સાઈડ (ઝેરીગેસ)

બોર / પાતાળ કુવા

● બોર / પાતાળ કુવો ખોદતા પહેલા શું કરવું ?

- જમીનના માલિકે બોર / પાતાળ કુવાનું બાંધકામ શરૂ કરતાં પહેલા, ૩૦ દિવસ અગાઉ જે તે વિસ્તારનાં ગ્રામ / તાલુકા / નગર /મહાનગરપાલિકાના સંબંધિત અધિકારીને અચુક જાણ કરવાની રહેશે.
- બોર કૂવાનું શારકામ કરતી તમામ એજન્સીઓએ ગુજરાત જળસંપત્તિ વિકાસ નિગમ લિ. માં નોંધણી કરાવવી ફર યાત છે.
- શારકામ એજન્સી જે તારીખે બાંધકામ શરૂ કરે તે તારીખથી કામ પૂર્ણ થાય ત્યાં સુધી કોઈ અનિચ્છનીય ઘટના માટે જવાબદાર રહેશે.
- બાંધકામ પૂર્ણ થયા અંગેનું પ્રમાણપત્ર શારકામ એજન્સી જે તારીખે જમીન માલિકને આપે તે તારીખથી જમીનના માલિકની જવાબદારી રહેશે.

- બોર / પાતાળ કુવાનું ખોદકામ / સમારકામ દરમિયાન શું કરવું ?

- એજન્સી / બોરકૂવાના માલિકનું સંપૂર્ણ સરનામું દર્શાવતું સાઈનબોર્ડ બોરકૂવાના સ્થળે મૂકવું.
- બોરકૂવાની આસપાસ આંકડીયાવાળા તારની વાડ અથવા યોગ્ય આડશ મૂકવી.
- બોરકૂવાના ઢાંકણની આસપાસ અડધા મીટર સુધીનું સિમેન્ટનું પ્લેટફોર્મ નિયત માપમાં બનાવવું.
- બોરની ઉપર નટબોલ્ટવાળું સ્ટીલ પ્લેટનું ઢાંકણ ફીટ કરવું.
- બોરકૂવાના સમારકામના કિસ્સામાં બોર ખૂલ્લો ન રાખવો.

- બોર / પાતાળ કુવાનાં બાંધકામ પૂર્ણ થયા બાદ શું કરવું ?

- બોરકૂવાનું બાંધકામ પૂર્ણ થયા પછી શાસરકામ કરનાર એજન્સીએ જમીનના ખાડા તથા ચેનલો પૂરવાની રહેશે.
- શાસરકામ પૂર્ણ થયેથી, પહેલા જમીનની જેવી સ્થિતિ હતી તેવી સ્થિતિ કરવાની રહેશે.
- બાંધકામ શરૂ અને પૂર્ણ થયાની તારીખ, વપરાયેલ સામગ્રી, બોરકૂવાની ઊંડાઈ, વ્યાસ, બોરકૂવાના જળસ્તરની વિગતો સહિતનું પ્રમાણપત્ર સંબંધિત પંચાયત / નગરપાલિકા / મહાનગરપાલિકાને શાસરકામ એજન્સીએ આપવાનું રહેશે.

- આ ઉપરાંત

- જુના, ખંડીયર, અવાવરૂ અને હાલમાં ખુલ્લા કુવાઓનું પુરણ સ્વખર્ચે કરીને શારકામ એજન્સી પાસેથી પ્રમાણપત્ર મેળવી જમીન માલિકે સંબંધિત કલેક્ટરશ્રીને જાણ કરી.
- ખાનગી / જાહેર લિમિટેડ કંપનીઓ દ્વારા બિનઉપયોગી થયેલા જુના અવાવરૂ કુવાઓ પુરવાનો ખર્ચ તેમણે પોતે જ ભોગવાનો રહેશે.
- પંચાયતો તથા નગરપાલિકા વિસ્તારોના શારકામ હેઠળના બોરકુવાની સંકલિત વિગતોની માહિતી જિલ્લા કલેક્ટરશ્રીએ નિભાવવાની રહેશે.
- બોરકૂવા, અવાવરૂ કુવા અને પાતાળકુવાની સંખ્યાની વિગતો જિલ્લા કલેક્ટરશ્રીએ રાખવાની રહેશે.
- બોર / પાતાળ કુવાઓનું સંચાલન ગ્રામ્ય વિસ્તારોમાં તાલુકા પંચાયતના ઈજનેર, શહેરી વિસ્તારમાં સંબંધિત જુનીયર ઈજનેર તથા કાયપાલક ઇજનેર દ્વારા કરવાનું રહેશે.

સાવચેતીમાં જ સલામતી : બોર / પાતાળ કુવાઓમાં બાળકોને પડતા અટકાવીએ.

કેમીકલ ડીઝાસ્ટર

જોખમી રસાયણોનાં ગુણધર્મો અને સ્વાસ્થ્યલક્ષી બાબતો

ક્રમ	પદાર્થ	ભૌતિક ગુણધર્મો	સ્વાસ્થ્યલક્ષી જોખમો	પ્રાથમિક સારવાર
1.	બેનઝીન	સળગી ઉઠે તેવું રંગ વગરનું પાણી જેવું પ્રવાહી	ટી.એલ.વી. ૧ પીપીએમ પ્રવાહી તથા વેપર સાથે સંપર્ક કરશો નહી. માણસોને દૂર રાખો. ગોગલ્સ, સેલ્ફ કન્ટેઈન બ્રીશીંગ સેટ આની સાથે કામ કરતી વખત વાપરો.	જો ચામડી પર પડ્યું હોય તો પાણીથી ધૂઓ. તયારબાદ સાબુ તથા પાણીથી ધુઓ. ખરાબ થયેલા કપડાં કાઢી નાંખો અને ચામડી ધોઈ નાંખો. આંખોમાં ગયું હોય તો બળતરા બંધ થઈ જાય ત્યાં સુધી પાણી છાંટો. જો શ્વાસમાં ગયું હોય તો ખુલ્લી હવામાં લઈ જાવ. ડોક્ટરને બોલાવો. જો શ્વાસ લેવામાં તકલીફ પડતી હોય અથવા બંધ થયો હોય તો ઓકસીજન આપવો.
2.	હાઈડ્રોક્લોરી ક એસિડ ૩૦-૩૨ ટકા	રંગવિહીન પ્રવાહી, ખવાણયુક્ત લોખંડ જેવી ધાતુઓના સંપર્કમાં આવવાથી જવલનશીલ હાઈડ્રોજન વાયુ ઉત્પન્ન થાય છે.	ટી.એલ.વી. ૫ પીપીએમ ખૂબ જ જલદ હોવાથી આંખ કે ચામડી પર પડતાં નુકશાન કરે છે. શ્વસનમાં તેની વરાળ જાય તો બળતરા પેદા કરે છે.	અસર પામેલ ભાગને ખૂબ જ પાણીથી ધૂઓ. અસર પામેલ વ્યક્તિને ખુલ્લી હવામાં લઈ જાવ. ડોક્ટરી સારવાર મેળવવી.

ક્રમ	પદાર્થ	ભૌતિક ગુણધર્મો	સ્વાસ્થ્યલક્ષી જોખમો	પ્રાથમિક સારવાર
3.	મીથેનોલ	રંગવિહીન, હવામાં ખુલ્લો રાખતાં તુરત જ બાષ્પીભવન થઈ જાય એવું, પાણીમાં દ્રાવ્ય રંગવિહીન તરત જ સળગી ઉઠે તેવું પ્રવાહી છે. ઉત્કલનબિંદુ ૬૫° સે. તેમજ ફ્લેશ પોઈન્ટ ૧૧° સે. છે.	ટી.એલ.વી. ૧૦૦ પીપીએમ મીથેનોલ વરાળ શ્વાસમાં જતી રોકી અને આંખ તેમજ ચામડીનાં સંપર્કમાં ન આવે તેની કાળ રાખો એનો ઉપયોગ કરતી વખતે સલામતીના સાધનો જેવા કે હાથ મોજાં, ચશ્માં અને જરૂર જણાય તો એરલાઈન / નીક માસ્કનો ઉપયોગ કરો.	આંખમાં પડે તો ઓછામાં ઓછું ૧૫ મીનીટ સુધી આંખોને પાણીથી ધુઓ. ચામડી પર પડે તો સાબુ અને પાણી વડે ધુઓ. ભીંજાયેલ કપડાંને કાઢી નાંખો. પેટમાં જાય તો જેમ બને તેમ ઉલટી કરાવવી. શ્વાસમાં જાય તો ભોગ બનેલ વ્યક્તિને ખુલ્લી હવામાં લઈ જાવ અને ઘાબળો ઓઢાડો. શ્વાસ ન લઈ શકે તો કૃત્રિમ શ્વાસોશ્વાસ આપવો.
4.	એસીટીક એસિડ	સળગી ઉઠે તેવું તથા દાઝી જવાય તેવું છે. કલર વગરનું પાણી જેવું પ્રવાહી છે.	ટી.એલ.વી. ૧૦ પીપીએમ (આરોગ્ય હાનિકારક લઘુત્તમ પ્રમાણ) કમ્પલીટ પીવીસી સુટ તથા શ્વાસોશ્વાસનાં ઉપકરણો જ્યારે વેપરના સંસર્ગમાં આવે ત્યારે વાપરવાં જરૂરી છે.	જો શ્વાસમાં ગયું હોય તો ચોખ્ખી હવામાં ખસેડો. શ્વાસ લેવામાં તકલીફ પડતી હોય તો ડોક્ટરની મદદ મેળવવી. જો પી ગયા હોય તો માણસ ભાનમાં હોય તો પાણી અથવા દૂધ પીવડાવો. ઉલટી કરાવશો નહીં જો આંખમાં તથા ચામડી પર પડ્યું હોય તો તે ભાગને ખૂબ જ પાણી વડે પંદર મિનિટ સુધી ધૂઓ અને ડોક્ટરની જરૂરી

ક્રમ	પદાર્થ	ભૌતિક ગુણધર્મો	સ્વાસ્થ્યલક્ષી જોખમો	પ્રાથમિક સારવાર
				સારવાર લો.
5.	કાસ્ટીક લાઈ	દાઝી જવાય તેવું પ્રવાહી.	પીવીસી હેન્ડ ગ્લોવેજ, પીવીસી સુટ, ગમ બુટ તથા શ્વાસનતંત્રનાં રક્ષણ માટે આરોગ્ય, આલ્કલી ટાઈમ રેસ્પીરેટરનો ઉપયોગ કરવો.	ચામડી અથવા આંખનાં સંપર્કમાં આવે ત્યારે ખૂબ જ પાણીથી ઓછામાં ઓછું ૧૫ મીનીટ સુધી ધુઓ. શ્વાસમાં જાય તો તેવી વ્યક્તિને શુદ્ધ હવામાં લઈ જાવ જો ગળી ગયા હોય તો તેવી વ્યક્તિને પાણી, દુધ આપો. વીનેગર અથવા ફળોનો રસ આપો.
6.	એમોનિયા	હવા કરતાં હલકો, રંગવિહીન વાયુ તીવ્ર વાસ, પાણીમાં દ્રાવ્ય એકસપ્લોઝીવ લીમીટ. ૧૬ – ૨૫	શ્વસનતંત્રને નુકશાન કરે આંખો, ચામડી અને ગળામાં બળતરા કરે. ટી.એલ.વી. – ૨૫ સુરક્ષા સાધનોનો ઉપયોગ અચૂક કરવો.	ઈજા પામેલ વ્યક્તિને ખુલ્લી હવામાં લઈ જવી. આંખ, ચામડીને ખૂબ જ પાણીથી ધુઓ અથવા ફટકડીના દ્રાવણથી આંખ ધુઓ જરૂર પડ્યે દાકતરી સારવાર લેવી.
7.	ઓલિયમ	ફ્યુમીગ એસિડ, હવા કરતા ભારે કોરોઝીવ, પાણી સાથે ધુમાડો કરતો રીએક્ટીવ	ટોકસીક શ્વસનતંત્રને ખૂબ જ નુકશાન પહોંચાડે. આંખ, ચામડી, ગળા, નાકને નુકશાન થાય. સંરક્ષણાત્મક સાધનો અવશ્ય વાપરવા. ટી.એલ.વી."૧.૦"	ઓલિયમ ગેસ સામે પાણીનો કદાપી ઉપયોગ ન કરવો. રેતી/માટી/રાખનો ઉપયોગ કરી ઢાંકવો. દર્દીને ખુલ્લી હવામાં લઈ જવો. ઈજાગ્રસ્ત ભાગો ઉપર પુષ્કળ પાણી રેડવું, પ્રાણવાયુ આપવો. તાત્કાલીક દાકતરી સારવાર આપવી.

ક્રમ	પદાર્થ	ભૌતિક ગુણધર્મો	સ્વાસ્થ્યલક્ષી જોખમો	પ્રાથમિક સારવાર
8.	કલોરીન	લીલાશ પડતો પીળો વાયુ તીવ્રવાસ, હવા કરતા ભારે તીવ્ર વાસ પાણીમાં મંદ દ્રાવ્ય લાઈમ/કોસ્ટીકથી ન્યુટ્રલાઈઝ કરવો.	ટોકસીક શ્વાસ લેવામાં તકલીફ. શ્વસનતંત્ર, આંખ, નાક, ચામડીને નુકશાન કરે. વ્યક્તિગત સુરક્ષાના સાધનોનો તથા સેલ્ફ બ્રીધીંગ એપરેટ્સ ઉપયોગમાં લેવા. ટી.એલ.વી. "૧.૦"	અસરગ્રસ્ત વ્યક્તિને ખુલ્લી હવામાં લઈ જવી. ગેસ શ્વાસમાં ન થાય તેની કાળ રાખવી. આંખ, ચામડીને પુષ્કળ પાણીની ધુઓ. ભીંજાયેલા કપડાં કાઢી નાંખવા. ત્વરિત દાકતરી સારવાર મેળવવી.
9.	એલ.પી. .	અત્યંત જવલનશીલ, રંગવિહીન ગેસ, હવા કરતાં હલકો, વાસ વગરનો, એકસ પ્લોઝીવ લીમીટ : ૧.૯ – ૯.૫ ટકા	આગ અગરનો ધડાકો થાય તેવો ગેસ. પુરતી હવાની અવરજવરના સ્થળે ગેસ સંગ્રહ રાખવો. ટી.એલ.વી. "૧૦૦૦"	ગેસ ગળતર નિવારો. ફ્લેઈમ પ્રુફ ઈલેક્ટ્રીક ફીટીંગ – ધ્રુમપાનની મનાઈ. તણખો / આગ લાગે તેવા સાધનો ધરાવવા નહીં ડ્રાય કેમીકલ પાવડરનો ઉપયોગ સુરક્ષા ઉપકરણોનો ઉપયોગ કરવો.

કેટલાંક રસાયણોનાં પ્રતિકારકો (એન્ટી ડોટ્સ)

ક્રમ	રસાયણ	સારવાર અને પ્રતિકારક (એન્ટીડોટ્સ)
1.	એસીડ્સ તથા સલ્ફર ઓક્સાઈડ્સ	ચામડી કે આંખને અસર થઈ હોય તો પુષ્કળ પાણીથી ધોવું. સોડિયમ હાઈડ્રોકાઈડ (૪ ટકા દ્રાવણ) થી ધોવું અને ત્યાં સુધી એન્ટીડોટ આપવા નહિં. પ્રક્રિયાથી ગરમી અને ઈજા વધે છે. દૂધ, લીબુનું પાણી કે મિલ્ક ઓફ મેગ્નેશિયા આપી શકાય.
2.	એસીટોનાઈટ્રાઈલ	ખૂબ સંભાળપૂર્વકની કોબાલ્ટ ઈ.ટી.ડી.એ. (કેલોસાયેનોર) ટ્રીટમેન્ટ અને તેની અસર ન થાય તો નાઈટ્રાઈટ થાયો સલ્ફર ટ્રીટમેન્ટ (એકિલોનાઈટ્રાઈલ, લેક્ટોનાઈટ્રાઈલ, સાયનોજન ક્લોરાઈડ)
3.	એમોનિયા ૮૬૪૬	ચામડીને સ્પર્શ થયો હોય તો પુષ્કળ પાણીથી ધોઈ નરમ લેકટીક એસિડથી ધોવી, અને સોફ્ટમાયસીન મલમ લગાડવો, આંખમાં ગયો હોય, તો ૧૫ મીનીટ પાણીનાં ફુવારાથી ધોઈ, બેનોક્ષીનેટ (નોવેસીન) ૦.૪ દ્રાવણનું એક ટીપું નાંખવું. બોરીક અથવા લેકટીક એસિડના ટીપા પણ નાંખી શકાય. ગળામાં ગયો હોય તો ઈથેલોન અથવા ઈથરના ટીપાવાળું પૂમડું સુંઘાડવું. શ્વાસમાં તકલીફ હોય તો પ્રાણવાયુ આપવો.
4.	એનિલિન, ટોલ્યુડિન અને નાઈટ્રોબેન્ઝીન	મિથિલિન બ્લ્યુ (૧ ટકા દ્રાવણ), શ્વાસની તકલીફ હોય તો પ્રાણવાયુ આપવો.
5.	બેન્ઝીન ઝાઈલીન ટોલ્યુન	ચામડીને અસર થઈ હોય તો પુષ્કળ પાણીથી ધોવું, ચોખ્ખી હવા અથવા પ્રાણવાયુ, ડાયઝમ ૦.૧ મી. ગ્રામ/કિ.ગ્રા. ધીરેથી નસ ધ્વારા આપવી. પથારીમાં આરામ. ઈપીનેફ્રિન, ઈફ્રીડીન કે તેવી દવાઓ આપવી નહીં. દૂધ, તેલ કે આલ્કોહોલ આપવા નહીં.
6.	કાર્બન મોનોક્સાઈડ	માસ્ક ધ્વારા ૧૦૦ ટકા પ્રાણવાયુ આપવો. ૨૦ ટકા મેગ્નીટોલ ૧ ગ્રામ/કિ.ગ્રા. નસ ધ્વારા, પેડનીસોલોલ ૧ મી. ગ્રા. /કિ.ગ્રા.

ક્રમ	રસાયણ	સારવાર અને પ્રતિકારક (એન્ટીડોટ્સ)
		નસ ધ્વારા.
7.	ફોર્માલ્ડીહાઈડ	દૂધ, એક્ટીવેટેડ ચારકોલ અથવા પાણી.
8.	હાઈડ્રોજન સલ્ફાઈડ બીજા સલ્ફાઈડ તથા મરકેપ્ટન્સ	ચોખ્ખી તા હવા અથવા પ્રાણવાયુ, ઈથેનોલ અથવા ઈજરના ટીપા સુંઘાડવા, અમાઈલ નાઈટ્રાઈટ, પીરીડોક્ષીન ૨૫ મી.ગ્રા./ કિ.ગ્રા. અથવા ૧૦ ટકા યુરિયા ૧ ગ્રા./કિગ્રા. નસ ધ્વારા.
9.	હાઈડ્રોસાયેનિક એસિડ	૦.૨ મી.મી. (એમ્પ્યુલ), અમાઈલ નાઈટ્રાઈટનું પુમડું સુંઘાડવું, સોડિયમ નાઈટ્રાઈટ(૧ટકા દ્રાવણ), સોડિયમ થાયોસલ્ફેટ(૩૦ ટકા દ્રાવણ), ક્રોમોસ્મોન (૨૫ ટકા ગ્લુકોઝ દ્રાવણમાં ૧ મથિલિન બ્લ્યુ.)
10.	આયોડિન અને તેના સંયોજનો	દૂધ, મેંદાનું દ્રાવણ, ઈપીનફ્રિન, સોડિયમ થાયોસલ્ફેટ ૧ ટકા દ્રાવણ ૧૦૦ મી. લી. મો ધ્વારા.
11.	મિથોનેલ	ઈથેનોલ (૩૦ ટકા દ્રાવણ અંદરથી, ૫ ટકા દ્રાવણ બહારથી અર્થાત નસ ધ્વારા) ઈપીકેકસિરપ, એસિડોસિસ હોય તો સોડિયમ બાયકાર્બોનેટ, ડેલિરિયમ હોય તો ડાયોઝેપમ ૧૦ મી. ગ્રા. નસ ધ્વારા.
12.	ઓક્ઝેલિક એસિડ	દૂધ, લીંબુનુંપાણી, ચોક કે કેલ્શ્યમ ગ્લુકોનેટ પ્રવાહી સાથે આપવા. ૧૦૦ કેલ્શ્યમ ગ્લુકોનેટ કે કલોરાઈડ ૧૦ મીલી. નસ ધ્વારા આપવું.
13.	ફોસ્ફોરસ	કોર્ટીસોન એસિટેટ ૧ મિ.ગ્રા./કિ.ગ્રા. મો વાટે રોજ ત્રણ વખત, શ્વાસની તકલીફ હોય તો પ્રાણવાયું.
14.	સિલિકા અને એસ્બેસ્ટોસ ડસ્ટ	ડસ્ટ લેવલ ઘટાડવું, એરલાઈન રેસ્પિરેટના ઉપયોગ, ડસ્ટ કલેક્ટર તથા લોકલ વેન્ટીલેશન.

ક્રમ	રસાયણ	સારવાર અને પ્રતિકારક (એન્ટીડોટ્સ)
15.	વિનાઈલ ક્લોરાઈડ	ચામડીને અસર થઈ હોય તો ઠંડા પાણીથી ધોવું, આંખમાં અસર થઈ હોય તો આંખ ખુલ્લી રાખી પદાર્થ ઉડી જવા દેવા, પરંતુ કોઈ ટીપા નાંખવા નહિં. શ્વાસમાં તકલીફ હોય તો પ્રાણવાયુ આપવો. પેટમાં ગયો હોય તો ઉલટી કરાવવી. એક ચમચી ખનીજતેલ આપી તેના પર એક ગ્લાસમાં એક ચમચી સોડિયમ કે મેગ્નીશિયમ સલ્ફેટ નાંખીને પીવડાવવું. થાક લાગતો હોય તો કડક ચા કે કોફી આપવા.
16.	ક્લોરીન, બ્રોમિન	ચામડીને સ્પર્શ થયો હોય તો પુષ્કળ પાણીથી ધોઈ, સોડિયમ બાઈકાર્બોનેટથી ઘસી ફરી પુષ્કળ પાણીથી ધોવું. આંખમાં ગયો હોય તો ૧૫ મીનીટ સુધી પાણીનાં ફુવારાથી ધોઈ પોન્ટોકેઈન (૦.૫ ટકા દ્રાવણ) અથવા બેનોક્ષીનેટ (નોવેસીન) ૦.૪ ટકાના બે થી ત્રણ ટીપા નાખવા. શ્વાસમાં ગયો હોય તો ઈથેનોલ અથવા ઈથરનાં ટીપાવાળું પુમડું સુંઘાડવું તથા દૂધ, છાસ કે લીંબુનું પાણી આપવા. શ્વાસની તકલીફ હોય તો પ્રાણવાયુ આપવો. પેટમાં ગયો હોય તો દૂધ, લીંબુનું પાણી કે મિલ્ક ઓફ મેગ્નેશિયા આપી શકાય.
17.	સાયનાઈડ્સ તથા થાયોસાયનેટ જંતુનાશકો	મિથિલિન બ્લ્યુ અથવા કેલોસાયનેર ઈન્જેક્શન, શ્વાસમાં ગયા હોય તો એમાઈલ નાઈટ્રાઈટની એમ્પ્યુલ (૦.૨ મીલી) દર પાંચ મિનિટે સુંઘાડવી, સોડિયમ નાઈટ્રાઈટ (૩ ટકા દ્રાવણ) અને સોડિયમ થાયોસલ્ફેટ (૨૫ ટકા દ્રાવણ) નસ ધ્વારા પરંતુ બ્લડપ્રેશર ઘટી જાય તો બંધ કરવું.
18.	ડી.ડી.ટી. હેલોજેનેટેડ જંતુનાશકો	ઈપીકેક સિરપ, એક્ટીવેટેડ ચાર કોલ, સેલાઈન કર્થાટીક, ડાયઝેપમ (૧૦ મી. ગ્રા.) ધીરેથી નસ ધ્વારા ચામડીને સાબુ અને પાણીની સાફ કરવી, શ્વાસની તકલીફ હોય તો પ્રાણવાયુ

ક્રમ	રસાયણ	સારવાર અને પ્રતિકારક (એન્ટીડોટ્સ)
		આપવો.
19.	ઈથેનોલ	૨૫૦ મી. લી. પાણીમાં ૨ ગ્રામ સોડિયમ બાયકાર્બોનેટ, ડાયઝેપમ ૧૦ મી. ગ્રા. નસ ધ્વારા, ચામડી કે આંખને અસર થઈ હોય તો પુષ્કળ પાણીથી ધોવું.
20.	ઈથિલિન અથવા ડાઈ-ઈથિલિન ગ્લાઈકોલ	ઈથોનોલ, કેલ્શ્યમ ગ્લુકોનેટ
21.	કલોરીન હાઈડ્રોજન ફ્લોરાઈડ અને ડેરીવેટીવ્સ	કેલ્શ્યમ ગ્લુકોનેટ ૧૦મીલી. નસ ધ્વારા, સિરપ મેગ્નેશ્યમ લેવલ ઓછું હોય તો દર કલાકે ૧૦ મીલી મિલ્ક ઓફ મેગ્નેશ્યા આપવું. દૂધ તથા પ્રવાહી બને તેટલા વધુ આપવા. આંખમાં અસર થઈ હોય તો પુષ્કળ પાણીથી ધોઈ કેલ્શ્યમ ગ્લુકોનેટ ૧૦ ટકા દ્રાવણનાં ટીપા નાંખવા. ચામડી પર અસર થઈ હોય તો પુષ્કળ પાણીથી ધોયા પછી કેલ્શ્યમ ગ્લુકોનેટ જેલ લાગડવું.

પરિશિષ્ટ-૧

ભાવનગર મહાનગરપાલીકાનાં અધિકારીશ્રીઓની સંપર્ક માહિતી

ક્રમ	હોદ્દો	નામ	મોબાઈલ નંબર	ઓફીસ નંબર (0278)
૧	કમિશનરશ્રી	શ્રી એમ.એ.ગાંધી(આઈએએસ)	9978403000	2510532 2439900
૨	નાયબ કમિશનર(એડમીન)	શ્રી ડી.એમ.ગોહિલ	9409390773 9925224646	2439292
૩	નાયબ કમિશન(જનરલ)	શ્રી એમ.આર.કુકડીયા	9429946972	2439797
૪	સીટી એન્જીનીયર	શ્રી એસ.જે.ચંદ્રારાણા	9925855999	2511605
૫	ચીફ ઓડીટરશ્રી	અલ્કેશભાઈ પટેલ	9879008990	2515540
૬	ચીફ એકાઉન્ટ ઓફીસરશ્રી	આર.આર.મહેતા	9979084655	2514300
૭	ચીફ ફાયર ઓફીસરશ્રી	ડો. મહેશ હિરપરા	9825606021	2424814
૮	પી.ઓ.-જીએસડીએમએ ડીઝાસ્ટર મેનેજમેન્ટ	ડિમ્પલ તેરેયા (ઈન્ચાર્જ)	9824438275 9265755998	-
૯	કાર્યપાલક ઈજનેરશ્રી (એસ્ટેટ)	વી.એન.પંડીત	9825419008	-
૧૦	મેડીકલ ઓફીસર ઓફ હેલ્થ	ડો.આર.કે.સીન્હા	9727776890	2430249
૧૧	લીગલ ઓફીસરશ્રી	ભાનુબેન પરમાર	9328627344	
૧૨	શાસનાધિકારીશ્રી	યોગેશભાઈ ભટ્ટ	9428108686	2515646
૧૩	વહીવટી અધિકારીશ્રી (મહેકમ)	દેવાંગી એમ મહેતા	9624645207	
૧૪	કુદરતી આપત્તી (ફલડ)	અજીતસિંહ સોલંકી	9825324572	
૧૫	અર્બન મેલેરીયા વિભાગ	ડો. અક્ષય બી. પંડયા	9879565688	2424820
૧૬	પી.આર.ઓ/સ્ટોર સુપ્રિટેન્ડન્ટશ્રી	એમ.ડી. અસારી	9429164093	
૧૭	કાર્યપાલક ઈજનેરશ્રી (ટ્રાન્સપોર્ટ)	એચ.જે.વ્યાસ	9825289222	2424817
૧૮	કાર્યપાલક ઈજનેરશ્રી (સો.વે.મે.)	આર.જી.શુક્લ	9099166616	
૧૯	પ્રોજેક્ટ ઓફીસરશ્રી (યુસીડી)	ડી.એસ.કરમટા	9879565688	520660
૨૦	વસતી ગણતરી/યુ.આઈ.ડી./એન.પી.આર.	ડો. મહેશ હિરપરા	9825606021	
૨૧	ચુટણી	એમ.વી. કુરેશી	9727776884	
૨૩	પ્રોગ્રામ ઓફીસરશ્રી	સાવિત્રીબેન નાથજી	9824458602	2424044
૨૪	સી.ડી.પી.ઓ.શ્રી-૧	નિતાબેન ભટ્ટ	6359924339	2561711
૨૫	સી.ડી.પી.ઓ.શ્રી-૨	માધુરીબેન ડોડીયા	8866598699	2421111
૨૬	મામલતદારશ્રી (મ.ભો.યો.)	જે.બી.કાકડીયા	7874550833	2433881

૨૭	સીક્યુરીટી ઈન્સ્પેક્ટરશ્રી	અજીતસિંહ સોલંકી	9925232292	
૨૮	સેક્રેટરીશ્રી	ગીરીશભાઈ પટેલ	9879241493	2422652
૨૯	સહાયક કમિશનરશ્રી	એફ.એમ. શાહ	9979945333	
૩૦	ટાઉન ડેવલપમેન્ટ ઓફીસરશ્રી	એસ.એમ. ગોધવાણી	9909912727	
૩૧	ટાઉન પ્લાનીંગ ઓફીસરશ્રી/સ્લમ	એન.વી. વઢવાણીયા	9825836369	
૩૨	ઈ.ડી.પી.મેનેજરશ્રી	વી.એમ.પરમાર	9426144983	2431887
૩૩	ટેક્સ સુપ્રિટેન્ડન્ટશ્રી (શોપ/વ્યવસાયવેરા)	આર.વી.હાવલીયા	9879514050	
૩૪	ઘરવેરા સુપ્રિ.શ્રી(પૂર્વ) ૩,૪,૫,૧૩,૧૪,૧૫	જે.કે.પરમાર	7016143251	
૩૫	ઘરવેરા સુપ્રિ.શ્રી(પશ્ચિમ) ૯,૧૦,૧૧,૧૭	એન.વી. મચ્છાર	9426223807	
૩૬	ઘરવેરા સુપ્રિ.શ્રી(મધ્યમ) ૧,૨,૬,૭,૮,૧૨,૧૬	એસ.એન.પરમાર	9429518493	
૩૭	એસેસમેન્ટ ઓફીસરશ્રી	એસ.એસ.ઝાલાવાડીયા	7567019797	
૩૮	કાર્યપાલક ઈજનેરશ્રી (યોજના)	પી.જે.ચુડાસમા	9925009293	
૩૯	કાર્યપાલક ઈજનેરશ્રી (રોડઝ)	એમ.ડી.મકવાણા	9909911910	
૪૦	કાર્યપાલક ઈજનેરશ્રી (ડ્રેનેજ)	આર.જી.પરીખ	9426993785	2430256
૪૧	કાર્યપાલક ઈજનેરશ્રી (બિલ્ડીંગ)	વી.એન.પંડીત	9825419008	
૪૨	કાર્યપાલક ઈજનેરશ્રી (રોશની)	ધર્મેશભાઈ કેવડીયા	8460442066	2512929
૪૩	કાર્યપાલક ઈજનેરશ્રી (ફીલ્ટર)	ભાવેશભાઈ વ્યાસ	9825604242	2424811
૪૪	કાર્યપાલક ઈજનેરશ્રી (વો.વ.)	સી.સી.દેવમુરારી	9879525199	2430247
૪૫	ગાર્ડન સુપ્રિટેન્ડન્ટશ્રી	કે.કે.ગોહિલ	9898491914	2433881
૪૬	પી.એ. ટુ કમિશનરશ્રી	રાજેશ સોલંકી	9825780702	

પરિશિષ્ટ-૨

મહાનગરપાલીકાનાં તમામ ખાતાના શાખાધિકારીશ્રીઓની સંપર્ક માહિતી

ક્રમ	નિયંત્રણ અધિકારીશ્રી	ખાતાના વડાનો હોદ્દો		ખાતાના વડાનું નામ	મોબાઈલ નંબર
૧	બી.એમ.સી.	કમિશનરશ્રી		શ્રી એમ.એ.ગાંધી	9978403000
૨	નાયબ કમિશનરશ્રી(એ) શ્રી ડી.એમ.ગોહિલ 9409390773 9925224646	૧	ચીફ ઓડીટરશ્રી ૨૫૧૫૫૪૦	અલ્કેશભાઈ પટેલ	9879008990
		૨	ચીફ એકાઉન્ટ ઓફીસરશ્રી ૨૫૧૪૩૦૦	આર.આર.મહેતા	9979084655
		૩	ચીફ ફાયર ઓફીસરશ્રી ૨૪૨૪૮૧૪	ડો. મહેશ હિરપરા	9825606021
		૪	કાર્યપાલક ઈજનેરશ્રી (એસ્ટેટ)	વી.એન.પંડીત	9825419008
		૫	મેડીકલ ઓફીસર ઓફ હેલ્થ ૨૪૩૦૨૪૯	ડો.આર.કે.સીન્હા	9727776890
		૬	લીગલ ઓફીસરશ્રી	ભાનુબેન પરમાર	9328627344
		૭	શાસનાધિકારીશ્રી ૨૫૧૫૬૪૬	યોગેશભાઈ ભટ્ટ	9428108686
		૮	વહીવટી અધિકારીશ્રી (મહેકમ)	દેવાંગી એમ મહેતા	9624645207
		૯	કુદરતી આપત્તિ (ફલડ)	અજીતસિંહ સોલંકી	9825324572
		૧૦	અર્બન મેલેરીયા વિભાગ- ૨૪૨૪૮૨૦	ડો. અક્ષય બી. પંડ્યા	9879565688
		૧૧	પી.આર.ઓ/સ્ટોર સુપ્રિટેન્ડન્ટશ્રી	એમ.ડી. અસારી	9429164093
		૧૨	કાર્યપાલક ઈજનેરશ્રી (ટ્રાન્સપોર્ટ) ૨૪૨૪૮૧૭	એચ.જે.વ્યાસ	9825289222
		૧૩	કાર્યપાલક ઈજનેરશ્રી (સો.વે.મે.)	આર.જી.શુક્લ	9099166616
		૧૪	પ્રોજેક્ટ ઓફીસરશ્રી (યુસીડી) ૫૨૦૬૬૦	ડી.એસ.કરમટા	9879565688
		૧૫	વસતી ગણતરી/યુ.આઈ.ડી./એન.પી.આર.	ડો. મહેશ હિરપરા	9825606021
		૧૬	ચુટણી	એમ.વી. કુરેશી	9727776884
		૧૭	પ્રોગ્રામ ઓફીસરશ્રી ૨૪૨૪૦૪૪	સાવિત્રીબેન નાથજી	9824458602
		૧૮	સી.ડી.પી.ઓ.શ્રી-૧ ૨૪૨૧૧૧૧	નિતાબેન ભટ્ટ	6359924339
		૧૯	સી.ડી.પી.ઓ.શ્રી-૨ ૨૪૨૪૦૪૪	માધુરીબેન ડોડીયા	8866598699

		૨૦	મામલતદારશ્રી (મ.ભો.યો.) ૨૪૩૩૮૮૧	જે.બી.કાકડીયા	7874550833
		૨૧	સીક્યુરીટી ઈન્સ્પેક્ટરશ્રી	અજીતસિંહ સોલંકી	9925232292
		૨૨			
૩	નાયબ કમિશનરશ્રી(જ) શ્રી એમ.આર.કુકડીયા 9429946972	૧	સેક્રેટરીશ્રી ૨૪૨૨૬૫૨	ગીરીશભાઈ પટેલ	9879241493
		૨	સહાયક કમિશનરશ્રી	એફ.એમ. શાહ	9979945333
		૩	ટાઉન ડેવલપમેન્ટ ઓફીસરશ્રી	એસ.એમ. ગોધવાણી	9909912727
		૪	ટાઉન પ્લાનીંગ ઓફીસરશ્રી/સ્લમ	એન.વી. વઢવાણીયા	9825836369
		૫	ઈ.ડી.પી.મેનેજરશ્રી ૨૪૩૧૮૮૭	વી.એમ.પરમાર	9426144983
		૬	ટેક્સ સુપ્રિટેન્ડન્ટશ્રી (શોપ/વ્યવસાયવેરા)	આર.વી.હાવલીયા	9879514050
		૭	ઘરવેરા સુપ્રી.શ્રી(પૂર્વ) ૩,૪,૫,૧૩,૧૪,૧૫	જે.કે.પરમાર	7016143251
		૮	ઘરવેરા સુપ્રી.શ્રી(પશ્ચિમ) ૯,૧૦,૧૧,૧૭	એન.વી. મચ્છર	9426223807
		૯	ઘરવેરા સુપ્રી.શ્રી(મધ્યમ) ૧,૨,૬,૭,૮,૧૨,૧૬	એસ.એન.પરમાર	9429518493
		૧૦	એસેસમેન્ટ ઓફીસરશ્રી	એસ.એસ.ઝાલાવાડીયા	7567019797
૪	સીટી એન્જીનીયરશ્રી એસ.જે.ચંદ્રારાણા 9925855999	૧	કાર્યપાલક ઈજનેરશ્રી (યોજના)	પી.જે.ચુડાસમા	9925009293
		૨	કાર્યપાલક ઈજનેરશ્રી (રોડઝ)	એમ.ડી.મકવાણા	9909911910
		૩	કાર્યપાલક ઈજનેરશ્રી (ડ્રેનેજ)	આર.જી.પરીખ	9426993785
		૪	કાર્યપાલક ઈજનેરશ્રી (બિલ્ડીંગ)	વી.એન.પંડીત	9825419008
		૫	કાર્યપાલક ઈજનેરશ્રી (રોશની)	ધર્મેશભાઈ કેવડીયા	8460442066
		૬	કાર્યપાલક ઈજનેરશ્રી (ફીલ્ટર)	ભાવેશભાઈ વ્યાસ	9825604242
		૭	કાર્યપાલક ઈજનેરશ્રી (વો.વ.)	સી.સી.દેવમુરારી	9879525199
		૮	ગાર્ડન સુપ્રિટેન્ડન્ટશ્રી	કે.કે.ગોહિલ	9898491914

પરિશિષ્ટ-૩

ભાવનગર મહાનગરપાલીકાના પદાધિકારીશ્રીઓની સંપર્ક માહિતી

ક્રમ	હોદ્દો	નામ	મોબાઈલ નંબર	ઓફીસ નંબર (0278)
૧	મેયરશ્રી, મહાનગરપાલિકા	શ્રી મનહરભાઈ મોરી	9825504150	2511600 2429492
૨	નાયબ મેયરશ્રી, મહાનગરપાલિકા	શ્રી અશોકભાઈ બારૈયા	9824390971	2424840
૩	ચેરમેનશ્રી, સ્ટેન્ડીંગ કમિટી	શ્રી યુવરાજસિંહ ગોહિલ	9825117210	2424843
૪	નેતાશ્રી, ભા.જ.પ. પક્ષ	શ્રી પરેશભાઈ પંડ્યા	8530603070	2513936
૫	નેતાશ્રી, ભારતીય રાષ્ટ્રીય કોંગ્રેસ પક્ષ	શ્રી જયદિપસિંહ ગોહિલ	9998009007	2424839
૬	ચેરમેનશ્રી, જાહેર બાંધકામ કમિટી	શ્રી ઉર્મીલાબેન ભાલ	9979306913 9879647142	
૭	ચેરપર્સનશ્રી, જાહેર આરોગ્ય કમિટી	શ્રી રાજુભાઈ રાબડીયા	9825206747	
૮	ચેરમેનશ્રી, ડ્રેનેજ કમિટી	શ્રી હરેશભાઈ મકવાણા	9426211530	
૯	ચેરમેનશ્રી, વોટર વર્ક્સ કમિટી	શ્રી જલ્વીકાબેન મકવાણા	9824450877	
૧૦	ચેરપર્સનશ્રી, ટાઉન પ્લાનીંગ એન્ડ સીટી ઈમ્પ્રુ.કમિટી	શ્રી કિશોરભાઈ ગુરુમુખાણી	9375406400	
૧૧	ચેરપર્સનશ્રી, સોશયલ વેલ્ફેર રીફ્રી એન્ડ કલ્ચ. કમિટી	શ્રી દિવ્યાબેન વ્યાસ	9913666466	
૧૨	ચેરમેનશ્રી, ગાર્ડન કમિટી	શ્રી ડી.ડી. ગોહિલ	9825137013	
૧૩	ચેરપર્સનશ્રી, લીગલ કમિટી	શ્રી ભારતીબેન બારૈયા	9904440504	
૧૪	ચેરમેનશ્રી, નગર પ્રાથમિક શિક્ષણ સમિતિ	શ્રી નિલેશભાઈ રાવલ	9898373345	

પરિશિષ્ટ-૪

ભાવનગર મહાનગરપાલીકાના તમામ વોર્ડના પદાધિકારીશ્રીઓની સંપર્ક માહિતી

વોર્ડ નંબર તથા નામ	ક્રમ	પદાધિકારીશ્રીનું નામ તથા સરનામું	મોબાઈલ નંબર
૧ ચિત્રા-ફલસર-નારી	૧	કિર્તીબાળા હિતેશભાઈ દાણીધારીયા (નોટરી એડવોકેટ) ૬/૩૬, બી માનસરોવર સોસાયટી જી.આઈ.ડી.સી., ચિત્રા, ભાવનગર.	9898150596
	૨	શ્રી કેલાસબેન શંભુભાઈ મોરડીયા રહે. ૭૮૩/બી, યુનિ.ગેઈટની સામેની શેરી, વિજયરાજનગર, ભાવનગર.	9327929393
	૩	શ્રી અરવિંદ ચતુરભાઈ પરમાર કુંભારવાડા સર્કલ, ગઢેચી રોડ, ગુલાબનગર, ભાવનગર.	9824344310 7990757857
	૪	શ્રી કાંતિભાઈ બાવચંદભાઈ ગોહિલ ચિત્રા- સિદસર રોડ, મહેશ્વરી સોસાયટી, પ્લોટ નં. ૫૧ ભાવનગર.	9824505147
૨ વડવા-બ	૫	શ્રી ગીતાબેન ગણેશભાઈ બારૈયા વિઠ્ઠલવાડી, પંચનાથ મંદિર સામે, બ્લોક નંબર: ૭૧૩ પેટ્રોલ પંપ પાસે, ભાવનગર.	7383934335
	૬	શ્રી અશોકભાઈ ભીમજીભાઈ મેણીયા (હિંમતભાઈ) કુંભારવાડા, માઢીયારોડ, ભાવનગર.	7878568787 9879807687
	૭	શ્રી અબ્દુલ રહીમ અમીભાઈ કુરેશી (રહીમભાઈ) બીબીડોશીની કુઈ, અમીપરા, ભાવનગર.	9714872929
૩ કરચલીયા પરા	૮	શ્રી ગીતાબેન નાનુભાઈ મેર(દીદી) દાતીયાવાળી શેરી, રાણીકા, પોલીસચોકી પાસે, ભાવનગર	9904353506
	૯	શ્રી ગવુબેન કાનાભાઈ ચૌહાણ રામાપીરના મંદિર પાસે, પોપટનગર, ક-પરા, ભાવનગર	9824843845 9714148229
	૧૦	શ્રી ઈકબાલભાઈ અબ્દુલકાદરભાઈ બામુસા (ઈકબાલ આરબ) આરબવાડ, રાણીકા, ભાવનગર.	9904950159
	૧૧	શ્રી કાંતાબેન મોહનભાઈ મકવાણા સાંઈઠ ફળી, રામેશ્વરના મંદિર સામે, ક-પરા, ભાવનગર	9714330504
૪ ઉત્તર કૃષ્ણનગર	૧૨	શ્રી રામુબેન જીવાભાઈ વાજા પ્લોટ નંબર: ૧૪૮-ડી, ખેડુતવાસ, પંઠવારીયા, ભાવનગર	9879538575

	૧૩	શ્રી જસુબેન આનંદભાઈ બારૈયા રૂમ નંબર: ૮૬, બ્લોક નંબર: ૪/બી, નવાત્રણમાળીયા, સોમનાથ મંદિર પાસે, આનંદનગર, ભાવનગર.	8140148611 9737762323
	૧૪	શ્રી જીતેન્દ્રભાઈ પ્રેમજીભાઈ સોલંકી (જીતુભાઈ સોલંકી) બ્લોક નંબર: ૩૧/૮૦, પ્રણામી સ્કુલની સામે, આનંદનગર, ભાવનગર.	9879121941
	૧૫	શ્રી ભરતભાઈ સાજણભાઈ બુધેલીયા (ભરત બુધેલીયા) ૬૮૩, 'નંદીની હાઉસ', એલ.આઈ.જી., આનંદનગર, ભાવ.	9624330330 9426464550.
૫ પીરછલ્લા	૧૬	શ્રી ઉષાબેન કિશનભાઈ તલરેજા ઉપરકોટ, કાળાનાળા, રસાલા કેમ્પ, લાઈ નંબર: ૦૭, રૂમ નંબર: ૧૫૬, ભાવનગર.	8690676464
	૧૭	શ્રી યોગીતાબેન પર્યકભાઈ ત્રિવેદી ભીખાઠકકરની શેરી, ભગાતળાવ, ભાવનગર.	9925256169
	૧૮	શ્રી કૃષ્ણલકુમાર ખાંતિલાલ શાહ (કુમાર શાહ) ૭૨૧/એ/૭૨૨-બી, ૪૦૪, નવકાર રેસીડન્સી, ડો.લતાબેન ગોલવાલકરની બાજુમાં, મહીલાકોલેજ, ભાવ.	9376201563 9426401563
	૧૯	શ્રી મનહરભાઈ શામજીભાઈ મોરી (મનભા મોરી) મારૂનીનંદન મંદિર સામે, પમ્પવાળો ખાંચો, ભાદેવાની શેરી, પીરછલ્લા, ભાવનગર.	9825504150
૬ તખ્તેશ્વર-નવાપરા	૨૦	શ્રી જલ્વીકાબેન દિલીપભાઈ ગોંડલીયા ડી-૭, પરાગ એપાર્ટમેન્ટ, રબ્બર ફેક્ટરી પાસે, ભાવનગર	9824450877
	૨૧	શ્રી પારૂલબેન કિરીટભાઈ ત્રિવેદી (પારૂલ ત્રિવેદી) બ્લોક નંબર: ૬-બી, રૂમ નં: ૧૦૧, ગર્વમેન્ટ ક્વાર્ટર, પાનવાડી, ભાવનગર.	9824354019
	૨૨	શ્રી કલ્પેશભાઈ રમણીકલાલ વોરા (કલ્પેશ વોરા) ૩૦૨, અભીનંદન ફ્લેટ, જૈન દેરાસરની બાજુમાં, વિદ્યાનગર, ભાવનગર.	9824390540
	૨૩	શ્રી સુરેશકુમાર બચુભાઈ ધાંધલીયા (સુરેશ ધાંધલીયા) "શિવમ", પ્લોટ નંબર: ૨૦, જીલ્લા પુસ્તકાલયની બાજુમાં, બારસો મહાદેવની વાડી, ભાવનગર.	9825391098
૭ વડવા-અ	૨૪	શ્રી આશાબેન સુરેશભાઈ બદાણી બી-૧૮, ઉષા કીરણ ફ્લેટ, કાળુભા રોડ, ભાવનગર.	9898011462 9825513030
	૨૫	શ્રી ભારતીબેન પંકજભાઈ બારૈયા	9904440504

		વડવા લીમડી ચોક, જુની ચૌહાણ ફળી, ભાવનગર.	
	૨૬	શ્રી રાજેશભાઈ પોપટભાઈ રાબડીયા (રાજુ રાબડીયા) ૨૦૬, સ્નેહ સાગર એપાર્ટમેન્ટ, સરદારબાગ, નિલમબાગ ભાવનગર.	9825206747
	૨૭	શ્રી રાજેશભાઈ વિનોદરાય પંડ્યા (દામુ) ૫૬૫, ઈસ્કોન મેગાસીટી,વિક્ટોરીયા પાર્ક સામે, ભાવનગર	9898055151 9427754853

પરિશિષ્ટ-૫

લોકસભા તથા રાજ્ય વિધાનસભામાં ભાવનગર શહેરનાં ચુંટાયેલા

સંસદ સભ્યશ્રી તથા ધારાસભ્યશ્રીઓની માહિતી

ક્રમ	નામ અને હોદ્દો	ટેલીફોન નંબર (ઘર) મોબાઈલ નંબર	ટેલિફોન નંબર (ઓફિસ)
1.	શ્રીમતી ભારતીબેન શીયાળ માન. સંસદ સભ્યશ્રી, ભાવનગર જિલ્લો, ભાવનગર	9825211699	
2.	શ્રી મનસુખભાઈ માંડવીયા માન. સંસદસભ્યશ્રી, રાજ્યસભા	9426211670	
3.	શ્રી જીતુભાઈ વાઘાણી માન. ધારાસભ્યશ્રી, ભાવનગર (પશ્ચિમ)	9825207804	0278-2573800
4	શ્રી વિભાવરીબેન દવે સચીવશ્રી, માન. ધારાસભ્યશ્રી, ભાવનગર (પૂર્વ)	2524443	9978555888 0278-2517777

પરિશિષ્ટ-૬

કલેક્ટર કચેરીના અધિકારીશ્રીઓની સંપર્ક માહિતી

ક્રમ	હોદ્દો	નામ	ઓફીસ નંબર (0278)	મોબાઈલ નંબર
૧	કલેક્ટર અને જિલ્લા મેજીસ્ટ્રેટ	શ્રી ગૌરાંગ મકવાણા	2428822	9978406206
૨	નિવાસી અધિક કલેક્ટર	શ્રી યુ.એન. વ્યાસ	2421881	9978405178
૩	જિલ્લા પુરવઠા અધિકારી	શ્રી ભુમિકાબેન કોરીયા	2428908	7567021670
૪	જિલ્લા આયોજન અધિકારી	શ્રી જે.સી.ઠાકોર	2421878	8980604073
૫	નાયબ કલેક્ટર મ.ભ.યો.	શ્રી ભાર્ગવ ડાંગર (ઈન્ચાર્જ)	2421880 2426487	7990162473
૬	નાયબ કલેક્ટર ચૂંટણી	શ્રી બી.એન.ખેર	2428019	9978405281
૭	નાયબ નિયંત્રક, સીવીલ ડીફેન્સ	શ્રી બી.એચ. તલાટી	2521554	9925228838
૮	ચીટનીસ ટુ કલેક્ટર	શ્રી ધીરુભાઈ ગોંડલીયા	2425683	9904543330
૯	અધિક ચિટનીસ ટુ કલેક્ટર	શ્રી ધવલ રવૈયા (ઈન્ચાર્જ)	2425683	9409443049
૧૦	જનસંપર્ક અધિકારી	શ્રી જે.બી.કાકડીયા (ઈન્ચાર્જ)	2433881	7874550833
૧૧	મામલતદાર-ડીઝા.મેનેજમેન્ટ	શ્રી હેતલ મકવાણા	2521555	9429222522
૧૨	ડીપીઓ-જીએસડીએમએ ડીઝા.મેનેજમેન્ટ	શ્રી ડિમ્પલ તેરૈયા	2521554	9824438275 9265755998
૧૩	મદદનીશ ભૂસ્તરશાસ્ત્રી, ખાણ ખનીજ	શ્રી જયેશ વાયડા	2423826	9824506952
૧૪	એન.આઈ.સી., ડી.આઈ.ઓ.	શ્રી હરિશ પટેલ	2429633	9898691911
૧૫	નાયબ કલેક્ટર, સ્ટેમ્પ ડ્યુટી	શ્રી ભાર્ગવ ડાંગર	2420547	7990162473
૧૬	કાયદા અધિકારી	શ્રી દર્શન મહેતા		9374814531

પરિશિષ્ટ-૭

જિલ્લા પંચાયતના અધિકારીશ્રીઓની સંપર્ક માહિતી

ક્રમ	હોદ્દો	નામ	ઓફીસ નંબર (0278)	મોબાઈલ નંબર
૧	જિલ્લા વિકાસ અધિકારી	શ્રી વરુણકુમાર બરનવાલ	2426810	9978406231
૨	ના. જિલ્લા વિકાસ અધિકારી (મહેસુલ/પંચાયત)	શ્રી આર.જી ગમારા	2428864	7567017325
૩	ના. જિલ્લા વિકાસ અધિકારી (મહેકમ/વિકાસ)	શ્રી ટી.એમ. મકવાણા	2433868	7567017390
૪	નિયામક, જિ.ગ્રા.વિ.એ.	શ્રી એચ.આર.કેલૈયા	2427535	7567032839
૫	ચીટનીસ	શ્રી એચ.એમ.પંડયા	-	9427503096
૬	મુખ્ય જિલ્લા આરોગ્ય અધિકારી	ડૉ.એ.કે.તાવીયાડ	2423665 2512794	9727723764
૭	અધિક જિલ્લા આરોગ્ય અધિકારી	ડૉ.એ.કે.તાવીયાડ	2428885	9727779662
૮	જિલ્લા મેલેરીયા અધિકારી	શ્રી બી.પી.બોરીયા	2439823	9727779717
૯	એપેડેમીક મેડીકલ ઓફીસર	શ્રી પી.એ.પઠાણ	2525671	9727229690
૧૦	જિલ્લા પ્રાથમિક શિક્ષણાધિકારી	શ્રી કે.ડી.કણસાગરા	2523582	9909971655
૧૧	ના જિ.પ્રા. શિક્ષણાધિકારી	શ્રી મીતાબેન દુધરેજીયા	2523582	8000050519
૧૨	કાર્યપાલક ઈજનેર (માર્ગ અને મકાન)—પંચાયત	શ્રી ડી.આર.પટેલ	2422548	9825352556
૧૩	કાર્યપાલક ઈજનેર (સિંચાઈ)	શ્રી ડી.આર.પટેલ	2430155	9825352556
૧૪	જિલ્લા ખેતીવાડી અધિકારી	શ્રી એસ.આર.કોસંબી	2439931	7600530340
૧૫	મદદનીશ ખેતી નિયામક	શ્રીમતી એફ.જી દવે	2510470	9426972785
૧૬	નાયબ પશુપાલન નિયામક	શ્રી બી.એમ.શાહ	2524376	9426936997
૧૭	મદદનીશ પશુપાલન નિયામક	શ્રી આર.જી માળી	2524376	9998583410
૧૮	પ્રોગ્રામ ઓફીસર—ICDS	શ્રીમતી કાંતાબેન પરમાર	2519411	8320066707
૧૯	જિલ્લા સમાજ કલ્યાણ અધિકારી	શ્રી આર.ડી.પરમાર	-	9804559507

પરિશિષ્ટ-૮

પોલિસ વિભાગના અધિકારીશ્રીઓની સંપર્ક માહિતી

ક્રમ	હોદ્દો	નામ	ઓફીસ નંબર (0278)	મોબાઈલ નંબર
૧	આઈ.જી.પી.શ્રી	શ્રી અશોકકુમાર યાદવ	2510810	9978405368
૨	પોલિસ અધિક્ષક	શ્રી જયપાલસિંહ રાઠોર	2520050	9978405067
૩	નાયબ પોલિસ અધિક્ષક	શ્રી એમ.એચ.ઠાકર	2518091	9978407983
૪	નાયબ પોલિસ અધિક્ષક, મુ.મ.	શ્રી ડી.ડી.ચૌધરી	2513717	9978407982
૫	નાયબ પોલિસ અધિક્ષક, SC./ST.	શ્રી એ.એમ.સૈયદ	2513721	9825305116
૬	પોલિસ ઈન્સપેક્ટર, ACB	શ્રી ગાધેર	2420980	-
૭	પોલિસ સબ ઈન્સપેક્ટર, LIB	શ્રી જે.કે.મુળીયા	2513718	9427748744
૮	પોલિસ ઈન્સપેક્ટર, LCB	શ્રી વી.વી.ઓડેદરા	2515101	9825096339
૯	પોલિસ સબ ઈન્સપેક્ટર, LCB	શ્રી એન.જી. જાડેજા	2513719	9016800909
૧૦	પોલિસ ઈન્સપેક્ટર, SOG	શ્રી એસ.એન.બારોટ	2521234	9879206011
૧૧	પોલિસ સબ ઈન્સપેક્ટર, SOG	શ્રી આર.બી.વાઘીયા	2521234	9925870874
૧૨	પોલિસ ઈન્સપેક્ટર, CPI	શ્રી એમ.એ.રાઠોડ	2562909	9265541353
૧૩	પોલિસ ઈન્સપેક્ટર, ટ્રાફિક	શ્રી આર.જે.રહેવર	2518090	9913136517
૧૪	પોલિસ ઈન્સપેક્ટર, CID Crime	શ્રી યુ.કે.મકવા	2517225	9099939100
૧૫	પોલિસ ઈન્સપેક્ટર, સાયબર ક્રાઈમ	શ્રી સી.જે.ગોસ્વામી	2512810	9978445483
૧૬	પોલિસ સબ ઈન્સ., સાયબર ક્રાઈમ	શ્રી ડી.એચ.જાડેજા	2512810	9427964636
૧૭	પોલિસ સબ ઈન્સપેક્ટર, માઉન્ટેડ યુનીટ	શ્રી એન.જે.સરવૈયા	2510596	9825417417
૧૮	પોલિસ સબ ઈન્સપેક્ટર, બેન્ડ વિભાગ	શ્રી જે.આર.શેખ	2525858	9925893276
૧૯	એમ.ટી. વિભાગ	શ્રી જે.પી.મકવાણા	2513724	9904825159
૨૦	એમ.ઓ.બી. વિભાગ	શ્રી એમ.બી.પુરોહીત	2433511	9825483805
૨૧	જિલ્લા જેલ વિભાગ	શ્રી જે.એલ.ડાભી	2423228	9824713383
૨૨	એફ.એસ.એલ.વિભાગ	શ્રી રમેશભાઈ પંડયા	-	9978405110
૨૩	ફીગર પ્રીટ વિભાગ	શ્રી બી.પી. પરમાર	-	9714645657
૨૪	વાયરલેસ વિભાગ	શ્રી ડી.કે.કોસ્ટી	-	9898123342
૨૫	CCTV કમાન્ડ & કંટ્રોલરૂમ	શ્રી ડી.ડી.સોરઠીયા	2434150	9898818285
૨૬	કોમ્પ્યુટર શાખા	શ્રી વી.ડી.મહેતા	2423720	9428408804

પરિશિષ્ટ-૯

જિલ્લાના અગત્યના વિભાગના અધિકારીશ્રીઓની સંપર્ક માહિતી

ક્રમ	હોદ્દો	નામ	ઓફીસ નંબર (0278)	મોબાઈલ નંબર
૧	પ્રાદેશિક કમિશનર, મ્યુનિસિપાલિટી	શ્રી નીરગુડે	-	9978404035
૨	નાયબ વન સંરક્ષક	શ્રી સંદિપકુમાર	2428644	9913144339
૩	વિભાગીય નાયબ નિયામક, આરોગ્ય અને તબીબી સેવાઓ	શ્રી ડી.પી.પંડ્યા	2427330	9909989240
૪	તબીબી અધિક્ષક, સર ટી. હોસ્પિટલ	શ્રી ડો.વિકાસ સિન્હા	2427524	9879579193
૫	અધિક્ષક,તાપીબાઈ આયુર્વેદીક હોસ્પિટલ	શ્રી નરેશકુમાર જૈન	2423941	7359361933
૬	કાર્યપાલક ઈજનેર,મા.મ.(રાજ્ય)	શ્રી ડી.એલ.મેર	2423383	9825819776
૭	કાર્યપાલક ઈજનેર, સિંચાઈ યોજના વિભાગ	શ્રી એસ.જે.ગુપ્તા	2430155	9426937734
૮	અધિક્ષક ઈજનેર, પીજીવીસીએલ	શ્રી ડી.વી.લાખાણી	2524924	9879203840
૯	કાર્યપાલક ઈજનેર, ગુ.પા.પુ.ગ.વ્ય. અને જા.આ.બા.વિભાગ-૧	શ્રી પી.કે. મોદી	2425849	9978440663
૧૦	કાર્યપાલક ઈજનેર, ગુ.પા.પુ.ગ.વ્ય. અને જા.આ.બા.યાંત્રિક વિભાગ	શ્રી જી.કે.ચુંગ	2568144	9978406568
૧૧	પ્રાદેશિક અધિકારી, GPCB	શ્રી કે.આર.ઉપાધ્યાય	2524108	7574827436
૧૨	નાયબ નિયામક, DISH	શ્રી વાય.એમ.પટેલ	2428473	9099046683
૧૩	પોર્ટ ઓફીસર, અલંગ	શ્રી કેપ્ટન અરવિંદકુમાર મિશ્રા	02842 235622	9099950565
૧૪	નિયામક, એરપોર્ટ	શ્રી સુધા આર.મુરલી	2212971	9427211500
૧૫	ડીઆરએમ,રેલ્વે	શ્રી પ્રતિક ગોસ્વામી	2445475	9724097000
૧૬	વિભાગીય નિયામક,એસ.ટી.	શ્રી પી.એમ.પટેલ	2428264	6359919028
૧૭	પ્રાદેશિક વા.વ્ય.અધિકારી	શ્રી જે.જે.ચુડાસમા	2424293	9712973063
૧૮	કાર્યપાલક ઈજનેર, જેટકો	શ્રી એચ.આર.વામજા	-	9925210155
૧૯	કાર્યપાલક ઈજનેર,ક્ષાર અંકુશ વિભાગ	શ્રી ડી.આર.પટેલ (ઈન્ચાર્જ)	2439896	9825352556
૨૦	મદદનીશ નિયામક,મત્સ્યોદ્યોગ	શ્રી સંગીતા ભાદરીયા	2427567	9662546241
૨૧	નાયબ માહિતી નિયામક	શ્રી જે.ડી.વસૈયા	2424994	9099962079
૨૨	જિલ્લા શિક્ષણ અધિકારી	શ્રી એન.જી.વ્યાસ	2426629	9909970212
૨૩	આચાર્ય, આઈ.ટી.આઈ.	શ્રી એચ.કે.દોશી	2424316	9428078316

૨૪	ડીન,સરકારી મેડીકલ કોલેજ	શ્રી ડો.જીવરાજ ડામોર	2430808	9638393666
૨૫	રજીસ્ટ્રાર, ભાવનગર યુનિવર્સિટી	શ્રી કૌશિક ભટ્ટ	2428014	9601825333
૨૬	મદદનીશ ચેરીટી કમિશનર	શ્રી જે.કે.ગોંડલીયા	2427985	9998530526
૨૭	મુખ્ય કારોબારી અધિકારી, બાડા	શ્રી	2561757	
૨૮	જિલ્લા રમત ગમત અધિકારી, જિલ્લો	શ્રી આર.ડી.ગોહિલ	2432765	9978227977
૨૯	જિલ્લા રમત ગમત અધિકારી,શહેર	એ.જે.ભલાણી	2422765	9825156575
૩૦	લીડ બેંક મેનેજર, એસ.બી.આઈ	શ્રી ગૌતમ ચૌહાણ	2519241	7600029005
૩૧	જિલ્લા મહિલા અને બાળ કલ્યાણ અધિકારી	શ્રી કે.વી.કાતરીયા	2421901	9586666117
૩૨	મદદનીશ શ્રમ આયુક્ત	શ્રી નિસર્ગ પાઠક	2427984	9825220252
૩૩	જનરલ મેનેજર, જિલ્લા ઉદ્યોગ કેન્દ્ર	શ્રી જે.ડી.નિનામા	2422225	9925194121
૩૪	હેડ પોસ્ટ માસ્ટર	શ્રી એન.બી.કુંડારા	2516875 2426972	9925488248
૩૫	જીએમ-ટેલીકોમ	શ્રી	2434000	-
૩૬	સુપ્રિટેન્ડન્ટ, સીટી સર્વે-૧	શ્રી કુકડીયા (ઈન્ચાર્જ)	2423704	9427202660
૩૭	સુપ્રિટેન્ડન્ટ, સીટી સર્વે-૨	શ્રી ચાવડા (ઈન્ચાર્જ)	2424909	9426957175
૩૮	જિલ્લા ઈન્સપેક્ટર, લેન્ડ રેકર્ડ	શ્રી કુકડીયા	2439784	9427286875
૩૯	જિલ્લા તિજોરી અધિકારી	શ્રી એમ.કે.પાદશાહ	2518908	7567022938
૪૦	સરકીટ હાઉસ	શ્રી રાજભાઈ	2560451 2560452 2560453	-
૪૧	માજીરાજ ગેસ્ટહાઉસ	શ્રી રાજભાઈ	2422520 2422521	-
૪૨	મેનેજર, યશવંતરાય નાટયગૃહ	—	2202366	
૪૩	૬ ગુજરાત બટાલીયન એન.સી.સી.	—	2424995	-
૪૪	૩ ગુજરાત ગર્લ્સ બટાલીયન એન.સી.સી.	—	2565336	-
૪૫	૩ ગુજરાત નેવલ યુનીટ	—	2565396	-
૪૬	૩ ગુજરાત એર યુનીટ	—	2515393	-

પરિશિષ્ટ-૧૦

જિલ્લાના તમામ પ્રાંત અધિકારીશ્રીઓની સંપર્ક માહિતી

ક્રમ	હોદ્દો	નામ	ઓફીસ નંબર		મોબાઈલ નંબર
			તાલુકા કોડ	ફોન નંબર	
૧	પ્રાંત અધિકારી, મહુવા	શ્રી પી.બી.વલવાઈ	02844	222765	7567010268
૨	પ્રાંત અધિકારી, તળાજા	શ્રી દક્ષેશકુમાર મકવાણા	02842	222260	7567010274
૩	પ્રાંત અધિકારી, સિહોર	શ્રી રાજેશ ચૌહાણ	02846	222103	7567010355
૪	પ્રાંત અધિકારી, પાલીતાણા	શ્રી સંદિપકુમાર વર્મા	02848	243350	7567010276
૫	પ્રાંત અધિકારી, ભાવનગર	શ્રી ડી.એન.ચૌધરી	0278	2428701	7567010346

પરિશિષ્ટ-૧૧

જિલ્લાના તમામ મામલતદારશ્રીઓની સંપર્ક માહિતી

ક્રમ	હોદ્દો	નામ	ઓફીસ નંબર		મોબાઈલ નંબર
			તાલુકા કોડ	ફોન નંબર	
૧	મામલતદાર, મહુવા	શ્રી આર.એલ.કનેરીયા	02844	223042	7567001646
૨	મામલતદાર, તળાજા	શ્રી જે.જે.કનોજીયા	02842	222042	7567001823
૩	મામલતદાર, સિહોર	શ્રી ડી.એસ.નીનામા	02846	222009	7567001683
૪	મામલતદાર, પાલીતાણા	શ્રી એ.બી.ભટ્ટ	02848	243326	7567001737
૫	મામલતદાર, ગારીયાધાર	શ્રી ડી.બી.સરવૈયા	02843	252922	7567001910
૬	મામલતદાર, વલ્લભીપુર	શ્રી જી.કે.મકવાણા	02841	222435	7567001868
૭	મામલતદાર, ભાવનગર	શ્રી કે.એમ.સંપટ	0278	2421885	7567001743
૮	મામલતદાર, ઘોઘા	શ્રી એચ.સી.મકવાણા	0278	2882323	7567001895
૯	મામલતદાર, ઉમરાળા	શ્રી આર.એ.પટેલ	02843	235230	7567001922
૧૦	મામલતદાર, જેસર	શ્રી કે.ટી.પંડ્યા	02845	281400	9727769875
૧૧	મામલતદાર, ભાવનગર શહેર	ધવલ રવૈયા	0278	2422661	7567001897

પરિશિષ્ટ-૧૨

જિલ્લાના તમામ તાલુકા વિકાસ અધિકારીશ્રીઓની સંપર્ક માહિતી

ક્રમ	હોદ્દો	નામ	ઓફીસ નંબર		મોબાઈલ નંબર
			તાલુકા કોડ	ફોન નંબર	
૧	તાલુકા વિકાસ અધિકારી, મહુવા	શ્રી બી.એમ.વાઘેલા	02844	223968	7567018926
૨	તાલુકા વિકાસ અધિકારી, તળાજા	શ્રી એસ.બી.જાડેજા	02842	222036	7567018948
૩	તાલુકા વિકાસ અધિકારી, સિહોર	શ્રી નિલાક્ષ મકવાણા	02846	222029	7567012759
૪	તાલુકા વિકાસ અધિકારી, પાલીતાણા	શ્રી રીમ્પલ ચૌધરી	02848	242451	7567012714
૫	તાલુકા વિકાસ અધિકારી, ગારીયાધાર	શ્રી દર્શન શાહ	02843	252934	7567012743
૬	તાલુકા વિકાસ અધિકારી, વલ્લભીપુર	શ્રી બી.ડી.ગોહીલ	02841	222423	7567012766
૭	તાલુકા વિકાસ અધિકારી, ભાવનગર	શ્રી પાર્થ મિશ્રા	0278	2421898	7567012852
૮	તાલુકા વિકાસ અધિકારી, ઘોઘા	શ્રી વી.એમ.સોનગરા	0278	2882339	7567019728
૯	તાલુકા વિકાસ અધિકારી, ઉમરાળા	શ્રી જી.જી.ગોહીલ	02843	235596	7567012707
૧૦	તાલુકા વિકાસ અધિકારી, જેસર	શ્રી બી.એમ.વાઘેલા	02845	223968	7567018926

પરિશિષ્ટ-૧૩

જિલ્લાના તમામ તાલુકાના પોલિસ અધિકારીશ્રીઓની સંપર્ક માહિતી

ક્રમ	વિગત		નામ	ઓફીસ નંબર		મોબાઈલ નંબર
	તાલુકો	હોદ્દો		તાલુકા કોડ	ફોન નંબર	
૧	મહુવા	PI, મહુવા	શ્રી ડી.એમ.મિશ્રા	02844	222537	9879842303
		PSI, બગદાણા	શ્રી સી.એચ.મકવાણા	02844	284433	8698980780
		PSI, ખુંટવડા	શ્રી કે.એસ.ડાંગર	02844	287433	9825913678
		PSI, દાઠા	શ્રી આર.એ.વાઢેર	02844	283333	9998988789
૨	તળાજા	PI, તળાજા	શ્રી એલ.ડી.ગમારા	02842	222033	9924522319
		PI, અલંગ	શ્રી કે.બી.જાડેજા	02842	235033	9099913033
		PSI, અલંગ મરીન	શ્રી એસ.ટી.મહેશ્વરી	02842	235899	9428077850
૩	સિહોર	PI, સિહોર	શ્રી કે.ડી.ગોહીલ	02846	222060	7567833388
		PSI, સોનગઢ	શ્રી જે.બી.પરમાર	02846	244333	9825217917
૪	પાલીતાણા	PI, પાલીતાણા ટાઉન	શ્રી એન.એમ.ચૌધરી	02848	243301	9428539997
		PSI, પાલીતાણા ગ્રામ્ય	શ્રી એમ.એસ.જાડેજા	02848	242450	9428812610
૫	ગારીયાધાર	PSI, ગારીયાધાર	શ્રી કે.એસ.ચૌધરી	02843	252999	9898867285
૬	વલ્લભીપુર	PSI, વલ્લભીપુર	શ્રી એમ.ડી.મકવાણા	02841	222431	9099045648
૭	ભાવનગર	PSI, વરતેજ	શ્રી આર.વી.ભીમાણી	0278	2541633	9033299541
૮	ઘોઘા	PSI, ઘોઘા	શ્રી પી.આર.સોલંકી	0278	2882333	9426699970
૯	ઉમરાળા	PSI, ઉમરાળા	શ્રી એચ.આર.પઢીયાર	02843	235233	9106749147
૧૦	જેસર	PSI, જેસર	શ્રી જે.એમ.સીસોદીયા	02845	281433	9737321999

પરિશિષ્ટ-૧૪

જિલ્લાની તમામ નગરપાલિકાના ચીફ ઓફીસરશ્રીઓની સંપર્ક માહિતી

ક્રમ	હોદ્દો	નામ	ઓફીસ નંબર		મોબાઈલ નંબર
			તાલુકા કોડ	ફોન નંબર	
૧	ચીફ ઓફીસર, મહુવા	શ્રી ડી.એમ.પંડયા	02844	222318	9825324572
૨	ચીફ ઓફીસર, તળાજા	શ્રી એન.બી.મુનીયા	02842	223173	9909973918
૩	ચીફ ઓફીસર, પાલીતાણા	શ્રી જે.એલ.દવે	02848	242555	9426245770
૪	ચીફ ઓફીસર, ગારીયાધાર	શ્રી આર.બી.પરમાર	02843	250053	9925056827
૫	ચીફ ઓફીસર, સિહોર	શ્રી બી.આર.બરાળ	02846	222024	9879008536
૬	ચીફ ઓફીસર, વલ્લભીપુર	શ્રી સી.બી.રાઠવા	02841	222432	9099795503

પરિશિષ્ટ-૧૫

જિલ્લાનાં ફાયર સ્ટેશનોની માહિતી

ક્રમ	નામ	હોદ્દો અને સંચાલક	ફોન નંબર/ મોબાઈલ નંબર	વિગત						કુલ
				વોટર ટેન્ડર	ફોર્મ ટેન્ડર	બાઉઝર	બુલેટ	રેસ્ક્યુ	મીની ફા.ફા.	
1.	ભાવનગર મ.ન.પા.	ડો.મહેશ હિરપરા સી.એફ.ઓ.	2424814 2424815 2430061	06	02	02	01	01	02	13
2.	મહુવા	કાંન્તીભાઈ ઈ.ગેરેજ સુપ્રિ.	02844- 222250 9904659188	00	00	01	01	00	01	03
3.	તળાજા	સિધ્ધરાજસિંહ (ડ્રાઈવર)	02842- 222329 9426648101	00	00	01	01	00	01	03
4.	પાલીતાણા	દિલુભા ગઢવી (સ્ટેશન ઓફીસર)	02848- 242555 9824882488	00	00	01	01	00	01	02
5.	ગારીયાધાર	દિપકભાઈ	02843- 250053 9662531403	00	00	01	01	00	01	

6.	શિહોર	મુકેશભાઈ ગૌસ્વામી ગેરેજ સુપર.	02846- 222024 9979620722	00	00	01	01	00	01	03
7.	વલ્લભીપુર	રાજભા	222432 9712968968	00	00	01	01	00	01	03
8.	ભાવનગર એરપોર્ટ	કે.વી.ગોહીલ	2210743 9824408191	00	03 ક્રેશ ટેન્ડર	00	00	00	00	03
9.	અલંગ (૩૦ કિમી મર્યાદામાં)	વ્યાસ સાહેબ	02842 2235147 9925037626	02	01 મલ્ટી	04	00	00	00	07
10.	નિરમા કાળાતળાવ	શક્તિદાનભાઈ	2885301 TO 5 8980026351	01	01	00	00	00	00	02
11.	એકસેલ	એસ.એમ. પાટીલ	2212401 TO 3 9426703457	00	00	00	00	00	01	01

પરિશિષ્ટ-૧૬

અગત્યના ટોલફ્રી નંબરોની માહિતી

ક્રમ	નામ	સંપર્ક નંબર
૧	પોલીસ કન્ટ્રોલ રૂમ	100
૨	ફાયર બ્રિગેડ	101
૩	એમ્બ્યુલન્સ સુવિધા (સર. ટી. હોસ્પિટલ)	102
૪	ટેલીફોન નંબર મેળવવા માટે (ટેલીફોન કચેરી)	197
૫	ટેલીફોન ફરીયાદ (ટેલીફોન કચેરી)	198
૬	ઈમરજન્સી એમ્બ્યુલન્સ	079-108
૭	સ્ટેટ કન્ટ્રોલ રૂમ (ગાંધીનગર)	079-1070
૮	જિલ્લા કન્ટ્રોલ રૂમ (ભાવનગર)	0278-1077
૯	રેલ્વે ઈન્કવાયરી	139 - 131
૧૦	ઈન્ડિયન એરલાઈન્સ	1800-180-1407

પરિશિષ્ટ-૧૭

પીજીવીસીએલના અગત્યના નંબરોની માહિતી

ક્રમ	હોદ્દો	કચેરી	સંપર્ક નંબર
૧	સુપ્રિ.એન્જીનીયર	ભાવનગર સર્કલ	2522922 2524924
૨	અધી.ઈ.(વહીવટી)	ભાવનગર	
૩	અધી.ઈ.(સંચાલન)	ભાવનગર	
૪	કા.પા.ઈ.(શહેર)	ભાવનગર	2421907
૫	કા.પા.ઈ.(ગ્રામ્ય)	ભાવનગર	2524552
૬	કા.પા.ઈ.(પ્રવહન)	વરતેજ	2540629
૭	ડે.એન્જી.(ટી-૧)	ભાવનગર સર્કલ	2522922
૮	ડે.એન્જી.(ટી-૨)	ભાવનગર સર્કલ	2522922
૯	ડે.એન્જી.(સિવિલ)	ભાવનગર સર્કલ	2522922
૧૦	જે.ઈ.(ટી-૧)	ભાવનગર સર્કલ	2522922
૧૧	જે.ઈ.(ટી-૨)	ભાવનગર સર્કલ	2522922
૧૨	જે.ઈ.(ટી-૩)	ભાવનગર સર્કલ	2522922
૧૩	જે.ઈ.(ટી-૪)	ભાવનગર સર્કલ	2522922
૧૪	જે.ઈ.(સિવિલ)	ભાવનગર સર્કલ	2522922
૧૫	એ.ઓ.(આર)	ભાવનગર સર્કલ	2522922
૧૬	એ.ઓ.(ઈ)	ભાવનગર સર્કલ	2522922
૧૭	સુપ્રિ.એ/સી.(ઈ)	ભાવનગર સર્કલ	2522922
૧૮	એ.એસ.	ભાવનગર સર્કલ	2522922
૧૯	ડે.એન્જીનીયર	પા.હાઉસ સબ ડીવીઝન	2421915
૨૦	ડે.એન્જીનીયર	કાળાનાળા સબ ડીવીઝન	2422530
૨૧	ડે.એન્જીનીયર	ખારગેટ સબ ડીવી.	2519975
૨૨	ડે.એન્જીનીયર	ડાયમંડ ચોક સબ ડીવીઝન	2207500
૨૩	ડે.એન્જીનીયર	હિલડ્રાઈવ સબ ડીવીઝન	2563904
૨૪	ડે.એન્જીનીયર	એચ.ટી.મેઈન સબ ડીવીઝન	2421908
૨૫	એક્સ. એન્જીનીયર	ભાવનગર (ગ્રામ્ય)	2524522
૨૬	ડે.એન્જીનીયર	ચિત્રા સબ ડીવીઝન	2443546
૨૭	ડે.એન્જીનીયર	વરતેજ સબ ડીવીઝન	2540637

પરિશિષ્ટ-૧૮

શહેરના સરકારી દવાખાનાની સંપર્ક માહિતી

ક્રમ	હોસ્પીટલનું નામ	મેડીકલ ઓફીસરશ્રીનું નામ	ઓફીસ નંબર	મોબાઈલ નંબર
૧	સર ટી. જનરલ હોસ્પીટલ	ડો. વિકાસ સિન્હા	2423250	9879579193
૨	તાપીબાઈ આર્યુવેદ હોસ્પીટલ	ડો.નરેશ જૈન	2423941	7359361933
૩	રેલ્વે હોસ્પીટલ	—	2445502	-
૪	UPHC, સુભાષનગર	ડો. રૂપલ જેઠવા	2202444	9712975818
૫	UPHC, ફુલસર	ડો. રણજીત પરમાર	2443332	8128015889
૬	UPHC, ભરતનગર	ડો. ભાવેશ વળીયા	2566830	9662824813
૭	UPHC, કુંભારવાડા	ડો. કૃતિકાગોયાણી	2516102	9428590209
૮	UPHC, વડવા વોશિંગઘાટ	ડો. દેવેનકુમાર ત્રિવેદી	-	9427546099
૯	UPHC, કરચલીયાપરા	ડો. શક્તિસિંહ ગોહીલ	-	9725176967
૧૦	UPHC, બોરતળાવ	ડો. હિતેષ ગુર્જર	2444145	8238532415
૧૧	UPHC, કણબીવાડ	ડો. ધૃતી પનારા	2516168	9558763124
૧૨	UPHC, બોરડીગેઈટ	ડો. કિષ્ના જસાણી	-	9099093697
૧૩	UPHC, પ્રભુદાસ તળાવ	ડો. નિરાલી પલાણ	2525553	8866582172
૧૪	UPHC, કાળીયાબીડ	ડો. દિવ્યરાજસિંહ યુડાસમા	2566642	9099888404
૧૫	UPHC, ભીલવાડા	ડો. મહેશ યાદવ	2520056	9978653514
૧૬	UPHC, નવા કુંભારવાડા	ડો. વિધ્યા કાકરેયા	-	8320799624

પરિશિષ્ટ-૧૯

શહેરના ખાનગી દવાખાનાની સંપર્ક માહિતી

ક્રમ	હોસ્પીટલનું નામ	ઓફીસ નંબર	મોબાઈલ નંબર
૧	રામમંત્ર મંદિર હોસ્પીટલ	2569100, 2564191	-
૨	બજરંગદાસબાપા હોસ્પીટલ	2512353, 2521001	9909989404
૩	રેડક્રોસ હોસ્પીટલ	2424761, 2430700	9429406202
૪	આનંદવાટીકા ભગીની મંડળ હોસ્પીટલ	2561366, 2563796	9374021912
૫	પી.એન.આર. હોસ્પીટલ	2431150, 2431160	7383538283
૬	સુચક હોસ્પીટલ	2422184	9033632775
૭	HCG હોસ્પીટલ	6640000, 6640108	9909950216
૮	BIMS હોસ્પીટલ	9152652544	9723709101
૯	Pulse હોસ્પીટલ	9152699011	9741109236

પરિશિષ્ટ-૨૦

શહેરની બ્લડ બેંકની સંપર્ક માહિતી

ક્રમ	બ્લડબેંકનું નામ	ઓફીસ નંબર	મોબાઈલ નંબર
૧	તખ્તસિંહજી હોસ્પીટલ બ્લડબેંક	2423250	-
૨	ભાવનગર બ્લડબેંક	2561526, 2565663	-
૩	બાંભણીયા બ્લડબેંક	3004744	9824232777

પરિશિષ્ટ-૨૧

શહેરની સરકારી એમ્બ્યુલન્સની માહિતી

ક્રમ	હોસ્પિટલ/વિભાગનું નામ	એમ્બ્યુલન્સની સંખ્યા	ઓફીસ નંબર	મોબાઈલ નંબર
૧	સર ટી. જનરલ હોસ્પિટલ	૬	2423250	9879579193
૨	તાપીબાઈ આર્યુવેદ હોસ્પિટલ	૧	2423941	7359361933
૩	રેલ્વે હોસ્પિટલ	૧	2445502	-
૪	૧૦૮ સેવા	૭	108	-
૫	વિમા હોસ્પિટલ	૧	2424664	-
૬	ફાયર એન્ડ ઈમરજન્સી સર્વિસિઝ	૨	2424814	-
૭	ભાવનગર એરપોર્ટ	૨	2212971	-

પરિશિષ્ટ-૨૨

શહેરની ખાનગી એમ્બ્યુલન્સની માહિતી

ક્રમ	હોસ્પિટલ/વિભાગનું નામ	એમ્બ્યુલન્સની સંખ્યા	ઓફીસ નંબર	મોબાઈલ નંબર
૧	રામમંત્ર મંદિર ટ્રસ્ટ	૨	2569100, 2564191	-
૨	શ્રી બજરંગદાસબાપા હોસ્પિટલ	૧	2512353, 2521001	9909989404
૩	ઈન્ડીયન રેડક્રોસ સોસાયટી	૨	2424761, 2430700	9429406202
૪	HCG હોસ્પિટલ	૧	6640000, 6640108	9909950216
૫	BIMS હોસ્પિટલ	૨	9152652544	9723709101
૬	Pulse હોસ્પિટલ	૧	9152699011	9741109236

પરિશિષ્ટ-૨૩

શહેરના હેમ રેડીયો ઓપરેટરની માહિતી

ક્રમ	નામ	સરનામું	સંપર્ક નંબર
૧	ડો. બી.યુ. ટેકાણી	સ્વાગત કોમ્પ્લેક્સ, જેઈલ રોડ, ભાવનગર	2422388, 2211588
૨	ડો. જગદીશ ઓઝા	વાત્સલ્ય, ફીલ્ટરની પાછળ	2563125, 2563823, 2569100
૩	ડો.ભટ્ટનાગર	હેડ ઓફ ફીજીક્સ	9428222401
૪	લલીતભાઈ દીવાકર	ગુરુકૃપા મેરુબાગ સામે	

પરિશિષ્ટ-૨૪

શહેરના કેબલ ઓપરેટરની માહિતી

ક્રમ	કેબલ સર્વિસનું સરનામું	ફોન નંબર	મોબાઈલ
૧	સો લક્કી કેબલ, ઘોઘાસર્કલ, ભાવનગર	2227222	
૨	સી.સી.એન., કાળાનાળા, ભાવનગર	2524163, 6541234	8758751234
૩	સન્ની કેબલ, ક્રેસન્ટ, ભાવનગર	3056315	
૪	બ્રહ્મ કેબલ, ભાવનગર		9428078151

પરિશિષ્ટ-૨૫

શહેરના સ્મશાનની યાદી

ક્રમ	સ્મશાન/કબ્રસ્તાનનું નામ	સરનામું
૧	તિલકનગર સ્મશાન	સુભાષનગર, કંસારાના કાંઠે, આડોડીયાવાસ જતા રસ્તામાં, ભાવનગર
૨	ગૌશાળા સ્મશાન, કૃષ્ણપરા	ઘોઘારોડ, ગૌશાળા થી શીતળા માતાનાં મંદિરના રોડ ઉપર ડાબી બાજુ અંદર ખાંચામાં, ભાવનગર.
૩	સિન્ધુનગર સ્મશાન	સિન્ધુનગર પાછળ, આઝાદનગર, કંસારા નદીના કાંઠે, ભાવનગર
૪	કંસારા કબ્રસ્તાન સંયુક્ત વહિવટ સમીતી	ઘોઘાસર્કલ, જવાહર મેદાન પાસે, ભાવનગર
૫	ચિત્રા સ્મશાન	ચિત્રા એસ. ટી. વર્કશોપ પાછળ, ગીતા ટાઈલ્સના ખાંચામાં, ભાવનગર
૬	કુંભારવાડા સ્મશાન લાકડાનું - ૧ તથા ગેસનું - ૧	કુંભારવાડા, રેલ્વે ફાટક આગળ નદીનાં પુલ પાસે, ભાવનગર
૭	પટેલ સ્મશાન	જૂના બંદર રોડ, જે. જે. પટેલ લોખંડવાળાના ખાંચામાં, દરીયા કીનારે, ભાવનગર
૮	ગોરડ સ્મશાન	રૂવાપરી રોડ, ડાબી બાજુનાં ખાંચામાં, ભીસ્તા પાસે, ભાવનગર
૯	ફુલસર ગામ સ્મશાન (સ્મશાન તરફથી મરણ ફોર્મ દેવામાં આવે છે.)	ચિત્રા ફુલસર, ભાવનગર

શહેરના કબ્રસ્તાનની યાદી

ક્રમ	સ્મશાન/કબ્રસ્તાનનું નામ	સરનામું
૧	કુંભારવાડા કબ્રસ્તાન	કુંભારવાડા નારી રોડ, શીતળા માતાનાં મંદિર સામે ખાંચામાં, ભાવનગર
૨	ક્રિશ્ચિયન ખ્રીસ્તી કબ્રસ્તાન	કુંભારવાડા નારી રોડ, શીતળા માતાનાં મંદિર સામે ખાંચાની બાજુમાં અંદર, ભાવનગર
૩	કુંભારવાડા ખોજા કબ્રસ્તાન	કુંભારવાડા નારી રોડ, શીતળા માતાનાં મંદિર સામે ખાંચાની બાજુમાં અંદર સામે રોડ ઉપર, ભાવનગર
૪	પારસી કબ્રસ્તાન	રૂવાપરી રોડ, ગોરડ સ્મશાનની સામે, ભાવનગર
૫	વોરા કબ્રસ્તાન	કરચલીયા પરા, ભાવનગર
૬	મુસ્લીમ કબ્રસ્તાન (બંધ હાલતમાં)	ગામ તળાવ સામે, વોશીંગ ઘાટ ઓફીસ સામે, ભાવનગર

પરિશિષ્ટ-૨૬

શહેરની સમાજીક સ્વૈચ્છિક સંસ્થાઓની માહિતી

ક્રમ	સંસ્થાનું નામ / સરનામું	ટ્રસ્ટીશ્રી/પ્રમુખ/સંચાલકનું નામ
૧	સૌરાષ્ટ્ર ચેમ્બર ઓફ કોમર્સ, સાગર કોમ્પ્લેક્સ, નાકુબાગ	ફોન (ઓ.) ૨૪૨૪૨૭૯ શ્રી મહેશભાઈ ભટ્ટ (પ્રમુખ), ફોન (ઓ.) ૨૨૪૪૨૭૯, (મો.) ૯૮૨૫૨ ૦૬૮૩૩
૨	શ્રી ઈન્ડિયન રેડક્રોસ સોસાયટી, રેડક્રોસભવન, દિવાનપરા રોડ, ભાવનગર. ફોન નં. ૨૪૨૪૭૬૧-૨૨૪૨૩૭૬	શ્રી પ્રતાપભાઈ શાહ, સૌરાષ્ટ્ર સમાચાર બળવંતરાય મહેતા માર્ગ, ભાવનગર.ફોન (ઓ.)૨૪૨૭૨૮૬, (ઘર)૨૫૧ ૬૪૮૩ .(મો) ૯૮૨૪૦૨૦૮૯૯
૩	ભાવનગર બ્લડ બેન્ક ટ્રસ્ટ, સરદારનગર મ્યુ.શોપીંગ સેન્ટર, સરદારનગર સર્કલ, ભાવનગર. ફોનનં.૨૫૬૧૫૨૬ મે.ટ્ર.સંજય દેસાઈ -૨૫૬૩૧૧૩	ડો. એન. એન. વૈષ્ણવ, ૪, સાંઈબાબા સોસાયટી, ત્રીલકનગર, ભાવનગર. (મો.)૯૮૨૫૨૦૭૬૬૦ ફોન (ઘર) ૨૫૫૭૫૫, (ઓ.) ૨૫૧૧૭૫૫
૪	બાંભણીયા બ્લડબેંક, કાળાનાળા, ભાવનગર.	ફોન નંબર: (૦૨૭૮) ૩૦૦૪૭૪૪ ૯૮૨૪૨૩૭૭૭૭.
૫	ગુજરાત શીપ રીસાયકલીંગ એસોસીએશન, ૨૦૬, ટર્નીંગ પોઈન્ટ, વાઘાવાડી રોડ, ભાવનગર.	શ્રી જીવરાજભાઈ પટેલ (ઓ.)૨૪૨૮૬૯૬, (મો.) ૯૮૨૫૨૦૫૪૩૪
૬	ડાયમંડ એસોસીએશન, ૫૦૩, માધવરત્ન બિલ્ડીંગ, હિરાબજાર, નિર્મળનગર, ભાવનગર. ફોન નં. ૨૫૧૩૪૫૪	શ્રી વિઠ્ઠલભાઈ મેદપરા (પ્રમુખ), ૧૮, યોગેશ્વર સોસાયટી, દેવુબાગ, ભાવનગર. ફોન નં. ૨૪૨૯૩૯૧, (મો.)૯૪૨૬૨૧૦૩૫૧
૭	શ્રી પી.એન.આર. સોસાયટી ફોર રીલીફ એન્ડરીહેબીલીટીટેશન ઓફ ધી ડીસેબલ્ડઝ, ખી.લ. બહેરામુંગાશાળા સ્કુલ ૫૧, વિદ્યાનગર, ભાવનગર. ફોન નં. ૨૪૨૦૮૩૬	શ્રી દીપચંદ્રગાડી, ચેરમેન: અનંતભાઈ શાહ (ઘર)૨૫૬૭૯૪૦ (મો.)૯૩૨૮૨૮૬૪૦૨
૮	શ્રી રામમંત્ર મંદીર ટ્રસ્ટ, કાળીયાબીડ, ભાવનગર. ફોન નં. ૨૫૬૯૧૦૦	શ્રી ભુપતભાઈ ઝવેરી (પ્રમુખ) (મંત્રી) આર.પી શાહ (મો.)૯૮૨૫૮૬૮૬૩૩ કમિશ્નર બંગલા પાછળ, તખ્તેશ્વર,ફોનનં.(રે.) ૨૫૬૦૬૩૨ (ઓ.)૨૪૨૨૨૦૫ (મો.)૯૪૨૮૭૮૭૯૧૮
૯	સાંઈ સેવા સમાજ, સાંઈબાબા મંદિર, મેઘાણીસર્કલ, ડોન, ભાવનગર.	શ્રી બાલકૃષ્ણભાઈ જે. ઉડવીયા, મો. ૯૯૯૮૪૨૩૪૫૦, ૯૪૨૭૨૦૨૪૦૮

૧૦	પીએટા ૨૨૦/એ, ૧લામાળે, ગીતાંજલી કોમ્પ. મહાનગરપાલિકાની બાજુમાં, ભાવનગર.	શ્રી જયોતિન્દ્રભાઈ અજવાળીયા (પ્રમુખ), માધવ દર્શન કોમ્પ., વાઘાવાડી રોડ, ભાવનગર (મો.) ૯૮૯૮૨૬૭૯૪૭
૧૧	જવેલ્સ સ્ટાર, ભાવનગર રોડ, ભાવનગર. ફોન નં. ૨૪૪૬૪૬૫	શ્રી નયનભાઈ બી. ગોળકીયા મો: ૯૯૭૮૩૪૯૯૭૦
૧૨	એન્જીનીયર્સ એસોસીએશન, ૩૨૫, સાગર કોમ્પ્લેક્સ, નાકુ બાગ, ભાવનગર.	સરદારપટેલ સોસાયટી, બોરતળાવ, ભાવનગર શ્રી રાજીવભાઈ પંડયા મંત્રી, પ્લોટ નં. ૨૮૮૨, સરદારનગર, ભાવનગર. કમો.) ૯૮૨૫૧૩૨૭૭૨/૯૮૨૫૩૦૯૮૨૫
૧૩	રામજીભાઈ મોનાભાઈ ટ્રસ્ટ, માધવાનંદજી આશ્રમ – મુની ડેરી, ભાવનગર.	ઓધવજીભાઈ પટેલ,
૧૪	સરદાર પટેલ સ્નાતક મિત્ર મંડળ, સાગર કોમ્પ્લેક્સ, જશોનાથ ચોક, ભાવનગર.	ડો. એમ. આર. કાનાણી, (કલી.) વિરભદ્ર શોપીંગ સેન્ટર, નિલમબાગ, ભાવનગર. ફો નં. ૨૪૨૬૨૧૮, (મો.) ૯૮૨૫૨૦૫૩૩૧
૧૫	ગોળીબાર હનુમાનજી મંદિર	પૂ. મદનમોહનદાસજી બાપુ, ગોળીબાર હનુમાન, રૂપાણી ભાવનગર.
૧૬	માવતર સીનીયર સીટીઝન કાઉન્સેલીંગ સેન્ટર, ૪૦૨, પૃથ્વીકોમ્પ્લેક્સ, કાળાનાળા ભાવનગર. ફોન (ઓ.) ૨૫૧૦૪૪૩	શ્રી વિભાવરી દવે / વિજય યુ. દવે, "બસેરા", હીલડ્રાઈવ, ૨૨૦૧/એ/૬, ભાવનગર. ફોન નં. ૨૫૬૫૦૧૮ (મો.) ૯૪૨૬૪ ૬૩૧૪૬
૧૭	શિશુવિહાર, ઉત્તર કૃષ્ણનગર, ભાવનગર. ફોન નં. (ઘર) ૨૫૧૮૯૮૦, ૨૪૩૧૬૫૩	શ્રી નિર્મળભાઈ વકીલ / શ્રી ઈન્દીરાબેન ભટ્ટ ભગીની મંડળની બાજુમાં, પ્લોટ નં. ૫૦૫, ભાવનગર. ફોન નં. (ઘર) ૨૫૬૮૮૨૩/૨૫૧૫૬૬૦
૧૮	નંદકુંવરબા બાલાશ્રમ, બાલાશ્રમ શોપીંગ સેન્ટર ભાવનગર રોડ, ભાવનગર પરા, ભાવનગર.	શ્રી અનિલાબેન પંડયા, પ્લોટ નં. ૧૫૧, બજરંગદાસ બાપા સોસા. ચિત્રા, ભાવનગર, ફોન નં. ૨૪૪૫૫૨૧
૧૯	ૐ શ્રી મસ્તરામબાપુ સંસ્થાન સેવા ટ્રસ્ટ, ચિત્રા આશ્રમ, ભાવનગર.	હિંમતભાઈ કનાડીયા
૨૦	રામવાડી, મંગળસિંહજી રોડ, ભીડભંજન સામે, ભાવનગર. ફોન નં. ૨૪૨૦૪૦૬	રાધામંદિર, કાળીયાબીડ, સી. ભાવનગર.,
૨૧	શૈશવ, પો.બો. ૧૬૪, ભાવનગર. સરદારનગર, શોપીંગ સેન્ટર	શ્રી ફાલ્ગુનભાઈ શેઠ, એ-૨, અંપગ પરીવાર કેન્દ્ર આંબાવાડી ભાવનગર. ફોન : (મો.) ૯૮૨૫૨૦૯૬૭૯
૨૨	યુથ હોસ્ટેલ એસોસીએશન ઓફ ઈન્ડીયા, જેલ રોડ, સેન્ટ જેવીયર્સ સ્કુલ સામે, ભાવનગર.	૧૪૧, જવાહરનગર, ભાવનગર. (મો.) ૯૪૨૬૪૫૦૪૧૦
૨૩	શ્રીમતિ ભાનુબેન પારેખ સ્મારક ટ્રસ્ટ,	શ્રી ગુજારાબેન એમ. દવે

	શ્રી ભાનુબેન મહિલા ઇત્રાલય, શાંતિનિકેતન સોસાયટી, કોલેજ રોડ, વિધાનગર, ભાવ.	શોભરાજ કોમ્પ્લેક્ષ, ૧લામાળે, સહકારી હાટ પાસે, ભાવનગર.
૨૪	ભાવનગર જિલ્લા ભારત સ્કાઉટ ગાર્ડ સંઘ, દક્ષિણામૂર્તિ ગીજુભાઈ કુમાર મંદીર, સત્યનારાયણ રોડ, ભાવનગર. ફોન નં. ૨૫૬૪૧૧૯	શ્રી વિરેન્દ્રભાઈ ભટ્ટ, મો. ૯૪૨૬૨૨૫૩૪૦૫ શ્રી એન. એફ. ત્રિવેદી, ૩૦૭ જુની એલ.આઈ.જી. આનંદનગર, ભાવનગર. મો. ૯૪૨૬૨૫૩૦૭૧
૨૫	વિઝન ૨૦૦૦ નેચર કેલેમીટી ટ્રસ્ટ, જી-૧, સુમેરુ કોમ્પ્લેક્ષ ડોન, ભાવનગર.	શ્રી ગીરીશ શાહ, જી-૧, સુમેરુ કોમ્પ્લેક્ષ ડોન, ભાવનગર.
૨૬	સદભાવના ટ્રસ્ટ, શ્રી મહેન્દ્રભાઈ ત્રિવેદીનું કાર્યાલય, રામવાડી, ભાવનગર. ફોન નં. ૨૪૨૨૮૮૮	શ્રી ભારતેન્દ્રભાઈ દવે, ૨૮ નાલંદા ટેનામેન્ટસ, "માયાળુ", હિલડ્રાઈવ, ભાવનગર. 2212401
૨૭	શ્રી અપંગ પરીવાર કલ્યાણ કેન્દ્ર, સ્વસ્તિક સોસાયટી, આંબાવાડી, ભાવનગર.	શ્રી દીનકર મહેતા, મંત્રી ફોન નં. ૨૨૦૨૫૭૪
૨૮	લાયન્સ કલબ ઓફ ભાવનગર (સીટી)	મહેશભાઈ દવે, કે./ઓ. સનખીમ ઈલેક્ટ્રોનિક, ઘોઘાગેઈટ, ભાવનગર. ફોન નં. ૨૫૧૩૭૦૯
૨૯	શ્રી ભાવનગર મહિલા સંઘ	શ્રી નલીનીબહેન જાડેજા
૩૦	ભાવસેતુ	શ્રી વિજયભાઈ પારેખ, લા-મીરા ફ્લેટસ, મેઘાણી સર્કલ પાસે, ભાવનગર.
૩૧	બળવંતરાય મહેતા મહાવીરનગર વિકાસ ટ્રસ્ટ આડોડીયાવાસ તથા સરદારસ્મૃતિ, ભાવનગર. ફોન નં. ૨૪૩૨૩૦૪ (સરદારસ્મૃતિ) ફોન નં. ૨૨૦૧૧૩૫	શ્રી ગીજુભાઈ જોષી, સરદારસ્મૃતિ, ત્રીજે માળે, ભાવનગર. ફોન નં. ૨૪૩૨૩૦૪ (સરદારસ્મૃતિ) ૨૨૦૧૧૩૫
૩૨	ભાવનગર મહિલા મંડળ, શાંતિનિકેતન સોસાયટી, કોલેજ રોડ, વિધાનગર, ભાવ. ફોન નં.૨૪૨૪૪૯૧	શ્રી નિલાબંરી બેન વોરા, ઘરશાળા પાછળ, તખ્તેશ્વર તળેટી, ભાવનગર.
૩૩	નવજીવન સોસાયટી, એમ.પી.શાહ લેપ્રેસી હોસ્પીટલ, રૂવાપરી રોડ, ભાવનગર.	શ્રી સીસ્ટર મંજુલા એ.પી., નવજીવન સોસાયટી, એમ.પી.શાહ, લેપ્રેસી, હોસ્પીટલ રૂવાપરી રોડ, ભાવનગર. ફોન નં. (ઘર)૨૫૧૯૧૮૮
૩૪	અન્વેષણ પ્રતિષ્ઠાન, ૨૮૧૮, ગોકુલસોસાયટી, સરદારનગર, ભાવનગર.	પ્રા. ડો. રમણીક ભટ્ટી, ૨૮૧૮, ગોકુલ સોસાયટી, સરદારનગર, ભાવનગર. ફોન નં. ૨૫૬૦૯૦૬
૩૫	માતંગી શૈક્ષણિક અને આરોગ્યધામ ટ્રસ્ટ શ્રી નટુભાઈ વોરા, ઉડીવખાર, ૧લો માળ,	શ્રી નટુભાઈ વોરા, ઉડીવખાર, ૧લા માળે, ભાવનગર.

	ભાવનગર.	ફોન નં. ૨૫૧૯૫૦૦
૩૬	દરબારગઢ વોર્ડ નવજવાન સંઘ, સંઘભવન, વી.સી. લોઢાવાળા હોસ્પીટલ, પથિકાશ્રમ પાસે, તળાવ, ભાવનગર. ફોન નં. ૨૪૨૪૧૭૯-૨૪૩૦૦૬૬	શ્રી વિરેન્દ્ર ડી. શાહ, બાપુ મહેતાની શેરી, આંબાયોક, ભાવનગર. ફોન નં. (ઘર) ૨૪૩૭૧૫૦
૩૭	શ્રી એન.સી.આર. ભટ્ટ, અનૌપચારિક શિક્ષણ અને મહિલા ઉદ્યોગ સાહસિકતા વિકાસ કેન્દ્ર, મુક્તાલક્ષ્મી મહિલા વિદ્યાલયના પ્રાંગણમાં, હલુરીયા ચોક, ભાવનગર. ફોન નં. ૨૪૨૩૫૬૪	નમ્રતાબેન એન. પંડયા, પ્લોટ નં. ૨૨૬૭, નીરૂપમ, શીવાસોસાયટી-૨, બ્લોક નં. ૭, હિલડ્રાઈવ, ભાવનગર. ફોન નં. ૨૪૭૦૯૪૪
૩૮	શ્રી વિવેકાનંદ રીસર્ચ એન્ડ ટ્રેનીંગ ઇન્સ્ટીટ્યુટ, શિવશક્તિ હોલ સામે, સરપટ્ટણી રોડ, ભાવનગર. ફોન નં. ૨૫૧૧૩૯૫	શ્રી મહેન્દ્રભાઈ પંડયા, એક્સેલ ઇન્ડસ્ટ્રીઝ રૂવાપરી રોડ, ભાવનગર. ફોન નં. ૨૫૧૦૬૨૫-૨૬
૩૯	મહાલક્ષ્મી મહિલા મંડળ, પ્લોટ નં. ૩૮૫, ડાયમંડ ચોક, ફોન નં. ૨૨૧૨૨૮૭	મીનાક્ષીબેન પટેલ, પ્લોટ નં ૯૭૫, ડાયમંડ ચોક, ભાવનગર.
૪૦	ચંદનવાડી ચેરીટેબલ ટ્રસ્ટ, પ્લોટ નં. ૦૮૫, ડોન ડાયમંડ ચોક, ભાવનગર.	શ્રી લતાબેન આર. શાહ, પ્લોટ નં. ૧૦૯, ઋષભ દર્શન, શિલ્પીનગર, કાળાનાળા, ભાવનગર.
૪૧	શહીદ ભગતસિંહ યુવક મંડળ	ગુજરાત હાઉસીંગ બોર્ડ નં. ૪૫૩, કુંભારવાડા
૪૨	ભૂકંપ સુરક્ષા સમિતિ	શ્રી મુકુન્દભાઈ પરીખ, દમયંતિબેન મોદી, વડોદરીયા પાર્ક પાછળ, ફુલવાડી, ભાવનગર. ફોન નં. ૨૫૬૬૯૨૯
૪૩	સ્વીમર એસોસીએશન, ૧૦૧ રામવાડી, ભીડભંજન સામે, ભાવનગર. ફોન નં. ૨૫૨૦૪૮૮	શ્રી બુલબુલભાઈ વ્યાસ, ફોન નં.(ઘર) ૨૫૬૬૩૮૦, શ્રી અબ્બાસભાઈ ઈનવાડા, (ઓ.)૩૨૯૯૩૦૯
૪૪	ગુજરાત રાજ્ય સ્વતંત્ર સૈનિક સમાજ, સરદાર સ્મૃતિ, ક્રેસન્ટ ચોક,	શ્રી રસીકભાઈ પંડયા, ગીજુભાઈ જોષી, સરદારસ્મૃતિ.
૪૫	સિવિલ સપોર્ટ આર્મી,	સંયોજક - રસેન્દુભાઈ ભટ્ટ, બિલીપત્ર સોસાયટી, ઘોઘાસર્કલ ભાવનગર.
૪૬	ભાવનગર કચ્છ સમાજ, સીલ્વર બેલ્સ સ્કુલની બાજુમાં, કાળીયાબીડ, ભાવનગર. ફોન નં. ૨૫૭૩૯૬૫	શ્રી મહેન્દ્રભાઈ શાહ, પ્લોટ નં. ૫, રૂપલ સોસાયટી, વડોદરીયા પાર્ક, હિલડ્રાઈવ, ભાવનગર. ફોન નં. ૨૫૬૯૪૦૫ મો. ૯૪૨૬૨ ૦૯૮૨૦
૪૭	વંદેમાતરમ્ સેવા સંઘ, આનંદનગર, ભાવનગર. ફોન નં. ૨૨૧૦૦૨૦/૨૨૧૦૫૫૫	શ્રી કિશોરભાઈ ભટ્ટ, જુની એલ.આઈ.જી., ૬૧૩ શિવામૃત આનંદનગર, ભાવનગર. મો.૯૪૨૬૯૪૧૩૬૬
૪૮	ડો. એસોસીએશન,	ડો. ભરતભાઈ ત્રિવેદી

	ડોક્ટર હોલ, ભાવનગર.	વિરભદ્ર શોપીંગસેન્ટર, નિલમબાગ, ભાવનગર. ૯૮૨૫૨૦૫૪૬૪
૪૯	ડ્રગ બેન્ક, સુર્યદર્શન કોમ્પ્લેક્સ, રબ્બર ફેક્ટરી, ભાવનગર.	શ્રી હર્ષદભાઈ આચાર્ય, મો. ૯૮૨૪૦૩૨૭૭૨
૫૦	યુવા સંયોજકશ્રી, નહેરુ યુવા કેન્દ્ર સંગઠન, દેવરાજનગર, ઘોઘાસર્કલ પાસે, ભાવનગર.	શ્રી રજનીકાંત સુથાર, મો. ૯૮૨૪૯૭૯૩૭૧, શ્રી સુખદેવસિંહ ગોહીલ (મો) ૯૮૨૪૨૮૪૦૬૩ ૨૫૬૪૨૮૩
૫૧	સીટીઝન કાઉન્સિલ	નરેન્દ્રભાઈ પનારા પ્રમુખશ્રી, મો. ૯૮૯૮૫૧૮૭૭૫

પરિશિષ્ટ-૨૭

શહેરના હોલ/સમાજ વાડીની માહિતી

ક્રમ	વિગત	ક્રમ	વિગત
૧	શ્રી મોઢ વણિક જ્ઞાતિ નાના તડની વાડી, હાઈકોર્ટ રોડ, ભાવનગર.	૨૫	શ્રી મોઢ અગીયારસે બ્રાહ્મણ જ્ઞાતીની વાડી, અલકા ટોકીઝ પાસે. ફોન પી.પી. ૨૪૨૬૨૫૫
૨	શ્રી મોઢ ચાર્તરેડિય ચુંથા સમવાય જ્ઞાતિ મંડળ, શ્રી ગૌરીશંકર હીરજીની વાડી, વડલા તલાવડી ચારબત્તી	૨૬	શ્રી ઝાલાવાડી રામી માળી જ્ઞાતિની વાડી પીપરવાળી શેરી, નવાપરા
૩	શ્રી શામજી ગોપાળજી રાવળ ઔદિચ્ય વિદ્યાર્થી ભવન, પ્લોટ નં.૩, તખ્તેશ્વર પ્લોટ, વાઘાવાડી રોડ,	૨૭	લખુભાઈ હોલ, રામનગર કાળીયાબીડ
૪	શ્રી ગુજરાત ઔદિચ્ય સિધ્ધપુરા સંપ્રદાય બ્રાહ્મણ જ્ઞાતિ નાગરપોળ, ભગાતળાવ	૨૮	સહકાર પાર્ટી પ્લોટ ગ્રાફેડ વિજયરાજનગર, માધવ કોમ્પ્લેક્સ સામેના ખાંચામાં નીલમબાગ હોટેલની પાછળ
૫	શ્રી દશા ધોધારી પોરવાડ જ્ઞાતિ, ચકુબાગ વાડી, ભીડભંજન મહાદેવ સામે	૨૯	જગદંબે પાર્ટી પ્લોટ, સરદાર સ્મૃતિની બાજુમાં, સર પટ્ટણી રોડ, કેસન્ટ, ભાવનગર.
૬	શ્રી રાજપુત જ્ઞાતિની વાડી, ગર્વમેન્ટ ક્વાટર્સ સામે, નવાપરા	૩૦	શ્રી શિહોર સંપ્રદાય ઔદિચ્ય અગીયારસે બ્રાહ્મણ જ્ઞાતીની વાડી, રામવાડી, ભીડભંજન મહાદેવ સામે ફોન : ૨૪૨૦૪૦૬
૭	શ્રી ભાવનગર દેલવાડીયા કપોળ જ્ઞાતિ, અમૃતવાડી, દીવાનપરા રોડ	૩૧	શ્રી ભાવનગર ધોધારી કપોળ જ્ઞાતીની વાડી, રેલ્વે સ્ટેશન સામેફોન : ૨૪૩૨૫૦૬
૮	શ્રી ભાવનગર શ્રીમાળી સોની જ્ઞાતિ ટ્રસ્ટ સોની જતીન રતિલાલ શેરડીપીઠનાં ડેલામાં દેસાઈફળી, ડંકીની સામે	૩૨	શ્રી ધોધા ભાવનગર વડનગરા નાગરા બ્રાહ્મણ જ્ઞાતીની વાડી, શ્રીનીલકંઠ મહાદેવનું મંદિર, ભગાતળાવ
૯	શ્રી ભાવનગર ધોધારી લોહાણા મહાજન મંડળ, ખારગેટ ભાવનગર.	૩૩	લુહારવાડી, સુતારવાડ, રેલ્વે સ્ટેશન પાસે
૧૦	શ્રી ભાવનગર સમસ્ત ગુર્જર સુતાર જ્ઞાતિની વાડી, શ્રી વિશ્વકર્મા મંદિર, સુતારવાડ	૩૪	લુહારવાડી, રાણીકા ભાંગના કારખાના પાસે
૧૧	શ્રીમતિ વસંતબેન શિવલાલ જેરામભાઈ	૩૫	શ્રીમાળી બ્રાહ્મણ જ્ઞાતિની વાડી,

	પડિયા (દાઠાવાળા) શ્રી બ્રહ્મક્ષત્રિય પંચની વાડી, સ્ટેશન રોડ, ભાવનગર. ફોન : ૨૫૧૦૪૪૮		દીવાનપરા રોડ, ડો. ગજજરના દવાખાના સામે, ફોન : ૨૪૨૫૯૫૯
૧૨	શ્રી ભાવનગર વડવા ગોહિલવાડી, લેઉવા કણબી જાતીની વાડી, વડવા પાળીયાધાર ચોક, વિજય ટોકીઝ સામે. ફોન નં. ૨૪૨૩૬૩૦	૩૬	રોટરી ક્લબ (સોસાયટી) ઓફ ભાવનગર હોલ, ઘોઘાસર્કલ
૧૩	શ્રી કૃષ્ણનગર સ્થાનકવાસી જૈન સંઘ સંચાલિત શ્રી રતિલાલ વિઠ્ઠલદાસ ગોસળીયા જૈન ભવન મેઘાણી સર્કલ,	૩૭	કૃષ્ણનગર સંસ્કાર મંડળ, (દિપક હોલ) આતાભાઈ રોડ, કે./ઓ. નિરંજન ફોટો સ્ટોર, હાઈકોર્ટ રોડ
૧૪	શ્રી વરિયા ચોવીસી પ્રજાપતિ જાતીની વાડી, પ્રભુદાસ તળાવ, પ્લોટ નં. ૨૬૪/એ	૩૮	મેલડીમાં હોલ, હાદાનગર
૧૫	શીવશક્તિ હોલ, ૫૬૪-એ, સરપટ્ટણી રોડ, કેસન્ટ,	૩૯	શ્રી મોઢ અગિયારસે બ્રાહ્મણ જાતીની વાડી, અલકા ટોકીઝ પાસે
૧૬	આનંદ હોલ, રામનગર, કાળીયાબીડ	૪૦	શ્રી અલવતની ગુજરાત લેઉઆ, પાટીદાર જાતીની વાડી, ધજાગરાવાળી શેરી, કણબીવાડ
૧૭	ડોક્ટર હોલ, ડાયમંડ ચોક, મહીલા કોલેજની સામે	૪૧	શ્રી અંધારીયા કાઠીયા જાતીની વાડી વડવા, પાળીયાધાર
૧૮	શ્રી દશાશ્રીમાળી સ્થાનકવાસી જૈન જાતિની વાડી નવાપરા મસ્જીદ ચોક	૪૨	મેમણ મોટી જમાતખાના હોલ (મુસ્લીમભાઈ ઓ માટે) જોગીવાડ ટાંકી
૧૯	શ્રી ભાવનગર દશાશ્રીમાળી કંઠીબંધ વણીક જાતીની વાડી, ઘોઘા ગેઈટ	૪૩	શ્રી શ્વેતામ્બર વિશા શ્રીમાળી ઓઘડ રામજીની વાડી વડવા પાનવાડી રોડ
૨૦	શ્રી મોઢ ચાતુર્વેદિય રાજોગર સમવાય હલુરીયા ચોક, ફોન નં. ૨૪૩૦૬૪૭	૪૪	શ્રી દેસાઈ સઈ સુતારવાડી, મતવા ચોક
૨૧	શ્રી ભાવનગર દશા ઝારોળા વણીક જાતિ ની વાડી બાર્ટન સામે	૪૫	શ્રી ગોહિલવાડી વાણંદ જાતીની વાડી, કાળાનાળા ઉપરકોટ
૨૨	શ્રી લોકાગચ્છ જૈન સંઘ,	૪૬	શ્રીમોચી જાતીની વાડી, વડવા જૈન દેરાસરની બાજુમાં

	ભીડ ભંજન સામે		
૨૩	શ્રી દશાશ્રીમાળી જૈન સંઘ શ્વેતામ્બર, મૂર્તિપૂજક તળપદા, નાના તડ, હજુર પાયગા રોડ	૪૭	સ્વ. ત્રિભોવનદાસ કાળીદાસ મહેતા, તથા રતિલાલ કરશનજી જોષી, સિમ્બર સમવાય ઔદિચ્ય જ્ઞાતીની વાડી, "શ્રદ્ધાવાડી" કેશરબાઈ મસ્જિદ ચોક, નવાપરા
૨૪	શ્રી પારેખ મોટા તડની વાડી, દરબારી કોઠાર સામે	૪૮	શ્રી મોઢ ચાતુર્વેદિય ચુંથા સમવાય જ્ઞાતીની વાડીવ વડવા તલાવડી, ચારબતી ચોક

પરિશિષ્ટ-૨૮

સરકારી પ્રાથમિક શાળા

ક્રમ	વોર્ડનું નામ	શાળા નંબર	સરનામું	રૂમની સંખ્યા	કેટલી વ્યક્તિઓને આશ્રય આપી શકાય
૧	વડવા-બ	1 2	કુંભારવાડા સર્કલ	10	200
૨	વડવા-બ	3 4	બાનુબાઈની વાડી	05	100
૩	કણબીવાડ	5 6	કવિકાંત રોડ, રાણીકા	07	140
૪	કણબીવાડ	7	મામાકોઠા રોડ	10	200
૫	કણબીવાડ	8	પ્રભુદાસ તળાવ	05	100
૬	કરચલીયાપરા	9 10	આનંદવિહાર અખાડો	08	160
૭	કરચલીયાપરા	11 12	વાલ્કેટ ગેઈટ	09	180
૮	કરચલીયાપરા	13	ખેડુતવાસ	05	100
૯	ઉ.કૃષ્ણનગર	14 15	આનંદનગર, જ.મંદિર	10	200
૧૦	ઉ.કૃષ્ણનગર	16 17	આનંદનગર, શો.સેન્ટર	10	200
૧૧	ઉ.કૃષ્ણનગર	18 1\9	દિપક ચોક, આ.નગર	05	100
૧૨	દ.કૃષ્ણનગર	20 21	મહીલા કોલેજ સામે	20	400
૧૩	દ.કૃષ્ણનગર	22 23	ડાયમંડ ચોક	25	500
૧૪	દ.કૃષ્ણનગર	24	સુભાષનગર પાસે	04	070
૧૫	તપ્તેશ્વર	25	ક્રેસન્ટ	17	340
૧૬	નવાપરા	26	ડીએસપી ઓ.પાસે	04	080
૧૭	તપ્તેશ્વર	27	સત્યનારાયણરોડ	05	100
૧૮	નવાપરા	28	રસાલા કેમ્પ	04	080
૧૯	નવાપરા	29 30	શાસનાધિકારી પાસે	08	160
૨૦	પીરછલ્લા	31 32	બાર્ટન લાઈબ્રેરી સામે	12	240

૨૧	પીરછલ્લા	33 34	પીરછલ્લા શેરી	10	200
૨૨	પીરછલ્લા	35 36	હલુરીયા ચોક	08	160
૨૩	પીરછલ્લા	37	હલુરીયા ચોક	08	160
૨૪	વડવા-બ	38 1	એસ.ટી.સ્ટેન્ડ પાસે	30	600
૨૫	વડવા-બ	42 43	સીદીના તકીયા પાસે	06	120
૨૬	વડવા-બ	44 45	વડવા વોશિંગઘાટ	12	240
૨૭	વડવા-બ	46	વડવા વોશિંગઘાટ	06	120
૨૮	વડવા-બ	47	મોતીબાગ પાછળ	09	180
૨૯	કુંભારવાડા	48	મીલની ચાલી, કું.વાડા	03	060
૩૦	કુંભારવાડા	49 52	ગુ.હા.બોર્ડ, નારીરોડ	20	400
૩૧	ચિત્રા કુલસર	53 54	હાદાનગર	04	080
૩૨	ચિત્રા કુલસર	55 56	ગો.પાછળ, ચીત્રા	05	100
૩૩	કુલસર	57 58	કુલસર	08	160
૩૪	પાનવાડી	59 60	વિઠલવાડી	06	120
૩૫	પાનવાડી	61 62	ગુ.હા.બો.ઓ. પાસે	08	160
૩૬	પાનવાડી	63	નંદ કુંવરબા બાલાશ્રમ	07	140
૩૭	વડવાચોરા	64	જેલ ગ્રાઉન્ડ	04	080
૩૮	વડવાચોરા	65 66	બોરતળાવ	07	140
૩૯	ઘોઘાસર્કલ	67	શિવાજી સ. પાસે	04	080
૪૦	ઘોઘાસર્કલ	68	કૃષ્ણપરા, ગૌશાળા	04	080
૪૧	ઘોઘાસર્કલ	69 70	લંબેહનુમાન	08	160
૪૨	ઉ.સરદારનગર	71 72	વર્ધમાનનગર, ભરતનગર	05	100
૪૩	દ.સરદારનગર	73 74	સરદારનગર સર્કલ	04	080
૪૪	દ.સરદારનગર	75	સિંધુનગર	08	160

૪૫	દ.સરદારનગર	76 77	શોપીંગ સેન્ટર, ભ.નગર	10	200
૪૬	દ.સરદારનગર	78 79	ભરતનગર શોપીંગ સેન્ટર	06	120
૪૭	કાળીયાબીડ	80	વિદ્યાનગર	06	120
૪૮	બોરતળાવ	81 82	મિલ્ટ્રી સોસા., ચિત્રા	06	120

માધ્યમિક તેમજ ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળાઓ

ક્રમ	શાળાનું નામ	ઓરડાની સંખ્યા	ક્ષમતા
૧	શ્રી નંદકુંવરબા ક્ષત્રીય કન્યા વિદ્યાલય	19	1000
૨	શ્રી કે.પી.ઈ.એસ. ઈંગ્લીશ સ્કુલ, કાળીયાબીડ	13	650
૩	ફાતીમા કોન્વેન્ટ સ્કુલ, ઘોઘારોડ	15	750
૪	એક્ટીવ હાઈસ્કુલ	3	150
૫	એમ. કે. જમોડ હાઈસ્કુલ	20	1000
૬	બી. એમ. કોમર્સ હાઈસ્કુલ, ઘોઘાસર્કલ	23	1150
૭	સેન્ટ ઝેવીયર્સ હાઈસ્કુલ, જેલરોડ	10	500
૮	બી. એન. વિરાણી સ્કુલ, કાળીયાબીડ	19	1000
૯	શ્રી વશુધાનંદન વિદ્યામંદિર, વિદ્યાનગર	10	500
૧૦	શ્રી સરસ્વતી માધ્યમિક શાળા	4	200
૧૧	સીસ્ટર નિવેદિતા કન્યા વિદ્યાલય, નિલમબાગ ચોક	6	300
૧૨	પારિજાત વિદ્યાવૃક્ષ, કાળીયાબીડ	5	250
૧૩	સિલ્વર બેલ્સ સેકન્ડરી સ્કુલ, કાળીયાબીડ	7	350
૧૪	શ્રી નિર્મલ વિદ્યાલય, ભરતનગર	3	150
૧૫	શ્રી ગાયત્રી માધ્યમિક શાળા, બોરતળાવ	3	150
૧૬	સરકારી માજીરાજ ગર્લ્સ હાઈસ્કુલ, રાજયગુરુ ચોક	39	1950
૧૭	શ્રી તક્ષશિલા વિદ્યાલય	3	150
૧૮	શ્રી શારદામંદિર હાઈસ્કુલ, ભાવનગરપરા	7	350
૧૯	શ્રી સહજાનંદ વિદ્યાલય, ઘોઘારોડ	18	900
૨૦	શ્રી શાંતિલાલ શાહ હાઈસ્કુલ, રાજયગુરુ ચોક, હલુરીયા	15	750
૨૧	શ્રી એમ. વી. રાણા વિનયમંદિર, નવાપરા	5	250

૨૨	દોલત અનંત વળીયા હાઈસ્કુલ શાસ્ત્રીનગર	10	500
૨૩	સનાતન ધર્મ વિવિધલક્ષી હાઈસ્કુલ, વડવા	24	1500
૨૪	શેઠ ત્રિભોવનદાસ ભાણજી જૈન ગર્લ્સ હાઈસ્કુલ	19	1000
૨૫	શ્રી પ્રણવલક્ષી વિનયમંદિર, શીશુવિહાર સર્કલ પાસ	12	600
૨૬	શ્રી વિદ્યાવિહારમાધ્યમીકશાળા, ચિત્રા	8	400
૨૭	આર્ય કન્યા વિદ્યાલય, ભરતનગર	6	300
૨૮	એકતા હાઈસ્કુલ, કાળીયાબીડ	8	400
૨૯	સ્વામીનારાયણ વિદ્યાસાગર હાઈસ્કુલ	7	350
૩૦	શ્રી સ્વામીનારાયણ સંસ્કાર કેન્દ્ર, ફુલસર	3	150
૩૧	સંસ્કાર વિદ્યાલય, આખલોલ જકાતનાકા, મહાદેવનગર	3	150
૩૨	તપોવન માધ્યમિક શાળા, ચિત્રા	3	150
૩૩	ડો. વિરભદ્રસિંહજી ઉ. માધ્યમીકશાળા	8	400
૩૪	શ્રી સરસ્વતી વિદ્યામંદીર, કાળીયાબીડ	3	150
૩૫	નચીકેતા માધ્યમીક શાળા, કાળીયાબીડ	3	150
૩૬	શ્રી દક્ષિણામૂર્તિ વિનયમંદિર, વાઘાવાડી રોડ	23	1500
૩૭	શ્રી સ્વામીનારાયણ વિદ્યાલય, ચિત્રા	10	500
૩૮	શ્રી સ્વામીનારાયણ માધ્યમીક શાળા, નિર્ભય સોસાયટી, ચિત્રા	12	600
૩૯	શ્રી સ્વામીનારાયણ હાઈસ્કુલ, સરદારનગર	17	850
૪૦	શ્રી કૃષ્ણકુમારસિંહજી અંધઉદ્યોગ શાળા ટ્રસ્ટ, માધ્યમિક શાળા વિભાગ	3	150
૪૧	શ્રી મુક્તલક્ષ્મી મહિલા વિદ્યાલય, કેસંટપાસ	22	1110
૪૨	જયોતિ મહિલા વિદ્યાલય, ખારગેઈટ પાસે,	10	500
૪૩	પશ્ચિમ રેલ્વે માધ્યમિક વિદ્યાલય, ભાવનગરપરા	6	300
૪૪	એ. કે. મોરડીયા હાઈસ્કુલ, નારી રોડ, ચિત્રા	8	400

૪૫	નૂતન વિદ્યાલય, સુભાષનગર	3	150
૪૬	મહાલક્ષ્મી ગર્લ્સ હાઈસ્કુલ, ડોન ચોક	6	300
૪૭	શ્રી મસ્તરામજી હાઈસ્કુલ, સ્ટેશન રોડ	8	400
૪૮	કુમારશાળા માધ્યમીક વિભાગ, નિલમબાગચોક		
૪૯	ધનેશ મહેતા હાઈસ્કુલ, ક્રેસન્ટ ચોક		
૫૦	સેન્ટ મેરી હાયર સેકન્ડરી સ્કુલ		
૫૧	સેન્ટ મેરી ઈંગ્લીશ સ્કુલ		
૫૨	કે. આર. દોશી હાઈસ્કુલ, સરદારનગર		
૫૩	દક્ષિણામૂર્તિ ગીજુભાઈ વિનયમંદિર, વાઘાવાડી રોડ		
૫૪	સ્વામી વિવેકાનંદ વિદ્યાલય, ડેરી રોડ		
૫૫	એલ.જી. કાકડીયા સ્કુલ, કણબીવીડ		
૫૬	સ્વામીનારાયણ ઈંગ્લીશ સ્કુલ, સરદારનગર		
૫૭	ઋતુ માધ્યમીક શાળા, ભગાતળાવ		
૫૮	અમૃત વિદ્યાલય, તળાજા જકાતનાકા		
૫૯	સ્વામીવિવેકાનંદ વિદ્યાલય, નિલમબાગ ચોક		
૬૦	વિદ્યસાગર માધ્યમીક શાળા, ચિત્રા		
૬૧	નાલંદા વિદ્યાલય		
૬૨	બેબીલેન્ડ હાઈસ્કુલ, કાળીયાબીડ,		
૬૩	સેન્ટ થોમસ ઈંગ્લીશ સ્કુલ,		
૬૪	સરદાર પટેલ માધ્યમીક શાળા, સીદસર		
૬૫	મહર્ષી અરવિંદ હાઈસ્કુલ, સરદારનગર		
૬૬	મારૂતી વિદ્યાલય સિદસરરોડ		
૬૭	હોમ ઈંગ્લીશ મીડીયમ સ્કુલ, વાઘાવાડી રોડ		

૬૮	વશઈવાલા હાઈસ્કુલ, ઘોઘારોડ		
૬૯	સરસ્વતી માધ્યમીક શાળા, હાદાનગર		
૭૦	આદર્શ નિવાસી આદીજાતિશાળા, સિદસર		
૭૧	આદર્શ નિવાસી વિકસીત શાળા, સીદસર		
૭૨	સહજાનંદ વિદ્યાલય, શિવનગર		
૭૩	આર. કે ઘરશાળા, વિનયમંદિર વાઘાવાડી રોડ		

કોલેજોની વિગત

ક્રમ	કોલેજનું નામ	ઓરડાની સંખ્યા	ક્ષમતા
૧	મેડીકલ કોલે		
૨	સર પી.પી. સાયન્સ કોલેજ		
૩	શામળદાસ આર્ટસ કોલેજ, વાઘાવાડી રોડ, ભાવનગર		
૪	શ્રી પી. પી. ઈન્સ્ટીટ્યુટ ઓફ સાયન્સ, વાઘાવાડી રોડ		1302
૫	એમ.જી. કોલેજ ઓફ કોમર્સ, વિધાનગર, ભાવનગર		1344
૬	શેઠ એ.જી. લો કોલેજ, વિધાનગર, ભાવનગર	14	243
૭	જી. એચ. સંઘવી શીક્ષણ મહાવિદ્યાલય, ભાવનગર		
૮	વાલીયા આર્ટસ એન્ડ મહેતા કોમર્સ કોલેજ, વિધાનગર	14	1448
૯	શ્રીમતી વી. પી. કાપડીયા મહિલા આર્ટસ કોલેજ, હાઈકોર્ટ રોડ, ભાવનગર	10	830
૧૦	એસ.એસ. એન્જીનીયરીંગ કોલેજ, સિદસર, ભાવનગર		
૧૧	એસ. એસ. ફાર્માસ કોલેજ, યુનીવર્સિટી કેમ્પસ		
૧૨	સરકારી મેડીકલ કોલેજ, એસ.ટી. ડેપો પાછળ		257
૧૩	સરકારી એન્જીનીયરીંગ કોલેજ, શ્રી બી.પી.ટી.આઈ. કેમ્પસ વિધાનગર	-	500
૧૪	શ્રી સ્વામીનારાયણ કોલેજ, નિર્ભય સોસા., ચિત્રા	11	97
૧૫	સ્વામી સજાનંદ કોલેજ ઓફ કોમર્સ એન્ડ મેનેજમેન્ટ, બિલ્ડીંગ ઓફ સીધી હાઈસ્કુલ, ગુરુકુળ સામે, સરદારનગર ભાવનગર	17	950
૧૬	બી.એડ. કોલેજ, કાળીયાબીડ	12	100
૧૭	શ્રી સહજાનંદ બી.એડ. કોલેજ, કે.ઓ. સ્વામીનારાયણ ગુરુકુળ અકવાડા, ઘોઘા રોડ	15	100

પરિશિષ્ટ-૨૯

ભાવનગર મહાનગરપાલીકાના તરવૈયાઓની યાદી

ક્રમ	નામ	હોદ્દો	ઘરનું સરનામું	સંપર્ક નંબર
૧	શ્રી પ્રદ્યુમ્નસિંહ આર. જાડેજા	સ્ટેશન ફાયર ઓફિસર	૫૬૩૧, "શિવમ" નિલકંઠ સોસાયટી, ગાયત્રીનગર પાછળ,	9825204004
૨	શ્રી અનિલકુમાર રાઠોડ	જુ. કલાર્ક	ટોપ શ્રી સીનેમા પાછળ,	8000763246
૩	શ્રી કાન્તિભાઈ એન. યુડાસમા	ફાયર મેન	૯૦, રજપૂતવાડા, ૫૦ વારીયા	9428222157
૪	શ્રી કાળુભાઈ એસ. ખાંભલીયા	જુ.કલાર્ક	૧૯૩૧, સરદારનગર ગુરૂકુળ સામે,	9428222164
૫	શ્રી અનવરમિયાં એચ. સૈયદ	ફાયર મેન	રૂમ નં. ૧૬૯, ગુ.હા. બોર્ડ, નારી રોડ, કું.વાડા	9427135565
૬	શ્રી રામભાઈ એલ. કરમટીયા	ફાયર મેન	અભિનવ પાર્ક સામે, શહેર ફરતી સડક	9426163305
૭	શ્રી હરેશભાઈ એન. ધોળકીયા	ફાયર મેન	૪૯૯, ભરતનગર, સીંગલીયા	9979620620
૮	શ્રી ઘનશ્યામસિંહ એન. વાળા	જુ.કલાર્ક	શેરી નં. ૨, વડવા, નવી ગરાસીયાવાડ, ફાયરીયા શેરી	9328176877
૯	શ્રી વરાજભાઈ બી. ગીલાતર	ફાયર મેન	વણકરવાસ, દિપક ચોક	9428222167

પરિશિષ્ટ-૩૦

મહાનગરપાલીકા-ફાયર એન્ડ ઈમરજન્સી સર્વિસીઝ વિભાગના વાહનોની માહિતી

ક્રમ	વાહન નંબર	મેઈક /મોડલ નંબર	કામગીરી	રીમાર્ક્સ
૧	GJ-4V-0033	TATA-609	Dead Body Van	
૨	GJ-4X-7259	MAN	Bouser	
૩	GJ-4G-5037	MAHINDRA JEEP 1997	AMBULANCE	નાયબ કમિશનર
૪	GJ-4G-5043	TATA-407-1997	AMBULANCE	
૫	GJ-4X-7150	MAHINDA	Mini Fiter	
૬	GJ-4V-0345	Enfilt Bulet	Fire Bulet	
૭	GJ-4G-5035	TATA-207-1997	Pick up Van	
૮	GJ-4G-1505	BOLERO	CFO Working	
૯	GJ-4G-7992	TATA-407-2007	AMBULANCE	
૧૦	GJ-4V-7993	TATA-407-2007	AMBULANCE	
૧૧	GJY-4565	Merry Weather - 1928	Fire Engine	Antic Pise
૧૨	GTS-5175	TATA-1210E-1982	Fire Engine	4500 LTRS Capacity
૧૩	GTS-5176	TATA-1210E-1982	Fire Engine	4500 LTRS Capacity
૧૪	GJ-4T-5002	ASHOK LEYLAND-1990	Fire Engine	4500 LTRS Capacity
૧૫	GJ-4T-5003	ASHOK LEYLAND-1990	Fire Engine	4500 LTRS Capacity
૧૬	GJ-4T-4693	TATA-1210E-1984	Fire Engine	4500 LTRS Capacity
૧૭	GJ-4T-9811	TATA-1210E-1984	Fire Engine	4500 LTRS Capacity
૧૮	GJ-4T-9814	TATA-1621-1995	FOAM Tender	500 LTRS FOAM Cap.
૧૯	GJ-4G-5059	LAYLAND TAURUS -1997	HEAVY Tender	12000.L. Water Cap.
૨૦	GJ-4V-5734	TATA-407-2006	High Pressure Mini Water Tender	2000 LITER Capacity
૨૧	GJ-4V-6668	LEYLAND TAURUS -2006	Form Tender	2500 LTRS. Capacity

૨૨	GJ-4V-7466	LEYLAND TAURUS -2006	RESCUE	
૨૩	GJ-4-AT- 2046	TATA 407	Dead body van	Dharma Rath
૨૪	GJ-4-AT- 4575	TATA 407-2015	Dead body van	Dharma Rath
૨૫	GJ-4-GA- 0952	M & M Pickupwan		Pickupwan

પરિશિષ્ટ-૩૧

ફાયર વિભાગ પાસે ઈમરજન્સી સાધનોની યાદી

ક્રમ	વિગત	સંખ્યા
1	Lifebouy	120
2	Life jacket	120
3	Suit Fire Entry	02
4	Suit fire Proximity	02
5	Fire Suit	04
6	Breathing Apparatus Self contained	02
7	Extension Ladder	07
8	Co2 type extinguisher	03
9	Foam type extinguisher	03
10	DCP type extinguisher	06
11	Fire Tender	07
12	Foam Tender	02
13	Rescue tender	01
14	Hydraulic Platform	01
15	VHE sets static	01
16	VHE sets mobile	14
17	Willkie Talkie sets	03
18	Diesel trolley pump	01
19	Portable pump	01
20	High Pressure mini fire fighter	02
21	Rope – 100	24
22	Rope – 200	12
23	Rubber Bote	02

24	Fuiber Bote	03
25	Battery Powered Hydraulic Tool	01
26	Aska Equipments portable AB	05
27	Aska Equipments portable Light	07

પરિશિષ્ટ-૩૨

કોર્પોરેશનનાં માન્ય કોન્ટ્રાક્ટરશ્રીઓની યાદી

મજુર / બેલદાર / ખલાસી / ટેન્કર / ટ્રેક્ટર / ટ્રક / ડમ્પર / જે.સી.બી. / ક્રેઈન /

ગેસકટર-માટે

ક્રમ	નામ	સંપર્ક નંબર
૧	હરીશ પી. પારેખ	9825819701
૨	ચામુંડા એન્જી. વર્ક્સ	9428181001
૩	ઉમા કન્સ્ટ્રક્શન	9825404505
૪	ચંદ્રકાંત જી. પટેલ	9427246123
૫	જતીન આર. પટેલ	9428859082
૬	કે.જે. પટેલ	9426917359
૭	શિવ લહેરી કન્સ્ટ્રક્શન	9825504799
૮	બજરંગદાસ કન્સ્ટ્રક્શન	9879561440
૯	રાજુલ કન્સ્ટ્રક્શન	9825208384
૧૦	ભટ્ટ રવિશંકર પી.	9428855627
૧૧	અશ્વિન જે. પરમાર	9824212268
૧૨	રવિરાજ બિલ્ડર્સ	9879619797
૧૩	ભરતભાઈ જી. પટેલ	9428433956
૧૪	નાગણેશીમાં કન્સ્ટ્રક્શન	9426454761
૧૫	જે.ડી.કન્સ્ટ્રક્શન	9426464511
૧૬	જયસુખભાઈ એ. ડોબરીયા	9426910098
૧૭	દિલીપ કોંક્રીટ વર્ક્સ	9427939670
૧૮	જે.એ. પરમાર	9879331311
૧૯	અર્ધમ કન્સ્ટ્રક્શન	9426978809

૨૦	એમ.ટી. પરમાર	9824456777
૨૧	ક્રિષ્ના સીમેન્ટ આર્ટીકલ	9427939670
૨૨	અમર કન્સ્ટ્રક્શન	9879595404
૨૩	ઈશાદ યુ. સૈયદ	9925043106
૨૪	પી.જે. પટેલ	9879569555
૨૫	અંબે કન્સ્ટ્રક્શન	9426978809
૨૬	શુભ કન્સ્ટ્રક્શન	9428641945
૨૬	એન.સી. કન્સ્ટ્રક્શન	9825208384
૨૮	ભોળાનાથ કન્સ્ટ્રક્શન	9979036999
૨૯	ઉસ્માનભાઈ સૈયદ	9925043100
૩૦	પી.આઈ.સી.સી.	9825504799
૩૧	રમેશ સુમરા	9925206770

પરિશિષ્ટ-૩૩

રેસ્ક્યુ તથા ફાયર સાધનોના મટીરીયલ્સ સપ્લાયર્સની યાદી

ક્રમ	કંપની / પાર્ટીનું નામ	સરનામું	સંપર્ક નંબર
૧	કમલ ઈન્ડસ્ટ્રીઝ મિતેષભાઈ	રૂવાપરી રોડ, જમના કુંડ	2514339 9426253270
૨	સ્ટાર ફાયર ફાયટર્સ	વિઠ્ઠલવાડી	9067628313
૩	સિદ્ધિ ફાયર સર્વિસ ભરતભાઈ જોષી	૩૧, લાલા પાર્ક, જલારામ સોસા.,	9898330083
૪	કનાડીયા ફાયર એન્ડ સેફ્ટી	શિહોર જી.આઈ.ડી.સી.	
૫	નવીન ફાયર સેફ્ટી કેતનભાઈ મહેતા	ઈવા કોમ્પલેક્સ, ગુલીસ્તા સામે	9825580782

પરિશિષ્ટ-૩૪

ભાવનગર શહેરનાં ખાનગી જે.સી.બી. ધારકોની યાદી

ક્રમ	નામ	સરનામું	સંપર્ક નંબર
૧	શ્રી મહેન્દ્રભાઈ પરમાર	કાળીયાબીડ, નવી કેપીએસ સ્કુલ, પટેલ પાર્ક	9879678480
૨	શ્રી ધર્મેન્દ્રસિંહ ગોહિલ	ઘોઘા રોડ, શિવાજી સર્કલ,	9904569567
૩	શ્રી છનુભા ગોહિલ	માલપર	9998313131
૪	શ્રી તુભાઈ પરમાર	કાળીયાબીડ, પટેલ પાર્ક	9428108406
૫	શ્રી ઝાડુભાઈ		9725497632
૬	શ્રી અશોકભાઈ બારૈયા	ઘોઘા રોડ, પ્રગતી હોલ	9426910953
૭	શ્રી શ્યામભાઈ ચૌહાણ	ભાંગલી ગેઈટ, તળાજા રોડ	9428052429
૮	શ્રી નટુભાઈ રાઠોડ	અકવાડા, સીતારામ હોસ્પિટલની બાજુમાં	9879916515

પરિશિષ્ટ-૩૫

ભાવનગર શહેરના ખાનગી ક્રેઈન ધારકોની યાદી

ક્રમ	નામ	સંપર્ક નંબર
૧	શ્રી જસવંતસિંહ	9825205583
૨	શ્રી કુરનસિંગ સરદાર	9426211553
૩	શ્રી મુસ્તાકભાઈ	9427262771
૪	શ્રી શાહીદભાઈ	9898086263
૫	શ્રી પુનાભાઈ	9426211553
૬	શ્રી મહેબુબખાં મહમદભાઈ	9924704321
૭	શ્રી ગફારભાઈ આરબ	9824220819
૮	શ્રી સલીમભાઈ સાદીકભાઈ	9825212621
૯	શ્રી હારુનભાઈ (કીંગ ક્રેઈન)	9327753627
૧૦	શ્રી ઈમ્તિયાઝભાઈ (કીંગ ક્રેઈન)	9824538932

પરિશિષ્ટ-૩૬

ભાવનગર શહેરના ખાનગી ગેસ કટર ધારકોની યાદી

ક્રમ	નામ	સંપર્ક નંબર
૧	સોલંકી અબ્દુલ્લાભાઈ	9904765292
૨	બીલખખીયા સોહિલભાઈ	9825131292
૩	સોલંકી અકિલભાઈ	9904485055
૪	ડાભી રમેશભાઈ	7405538481
૫	મુકેશભાઈ રમેશભાઈ	9979329156
૬	પરમાર લક્ષ્મણભાઈ	9173563182
૭	મહેતર ઈકબાલભાઈ	8401322932
૮	પરમાર અશ્વિનભાઈ	9824212268

પરિશિષ્ટ-૩૭

ભાવનગર શહેરના ખાનગી જનરેટર સેટ ધારકોની યાદી

ક્રમ	નામ	સરનામું	ઉપલબ્ધીની વિગત	સંપર્ક નંબર
૧	ઝેન એન્જીનીયરીંગ	શ્રી કેતન મહેતા ૩૨, સુર્યદર્શન કોમ્પ્લેક્સ, રબ્બર ફેક્ટરી સર્કલ પાસે, ભાવનગર.	૫૦ કે.વી.એ. ઉપરાંત નવા ડી.જી.સેટ નાનીસાઈઝનાં	9825307900
૨	નિગમ ઇલેક્ટ્રીકલ્સ	પરેશ જે. પંડયા, સીમધર ફ્લેટ માધવદીપ બાજુના ખાંચમાં	૬૦ કે.વી.એ. નંગ-૧ ૩૦ કે.વી.એ. નંગ-૧ ૭૫-કે.વી.એ. નંગ-૧ ૨- કે.વી.એ નંગ-૨	9824242122 2221332
૩	ગાંધી ઇલેક્ટ્રીક સ્ટોર	હર્ષદભાઈ ગાંધી, ચંદુભાઈ, લાલગર બાવાનો મઠ, ભગાતળાવ, ભાવનગર.	૦/૧૪૩૧૩૧૮ ૦/૧૫૧૪૨૮૦ ૦/૧૪૨૪૦૪૬ ૫ કે.વી.એ. -૧	9427211521 2425467 2513046
૪	સીગ્મા એન્જીનીયરીંગ	શ્રી વ્યાસભાઈ ૧૮૨, માધવદર્શન, વાઘાવાડી રોડ, ભાવનગર.		9825205934 2436943 2433434 2429865 2436943
૫	રાહુલ ઇલેક્ટ્રીક ગોરધનભાઈ બારૈયા	૧, ચંદ્રમણી, મહાવિર નર્સીંગ હોમ સામે, જેલ રોડ ભાવનગર		9824397391
૬	બારૈયા સાઉન્ડ એન્ડ લાઈટ	મેપા નગર, રેલ્વે હોસ્પિટલ પાછળ, ભાવનગર-૫૨૧.		9824390971

પરિશિષ્ટ-૩૮

શહેરનાં ખાનગી ટ્રાન્સપોર્ટરોની યાદી

ક્રમ	ટ્રાન્સપોર્ટનું નામ	વ્યક્તિનું નામ	ફોન નંબર	સંપર્ક નંબર
૧	જયપુર ગોલ્ડન પ્રા. લી.	આર. આર. જાડેજા	2439967	9824222672
૨	અમદાવાદ ટ્રાન્સ પોર્ટ	એસ. પી. પટેલ	---	9826208518
૩	નારાયણ પેરાજ ટ્રાન્સપોર્ટ	મહેન્દ્રભાઈ વ્યાસ	2516601	9824086601
૪	ભરત કેરીગ કોર્પો.	જે. એન. શર્મા	2432613	9377106866
૫	ઈન્ડિયા રોડ કેરીગ કોર્પો.	જે. પી. શર્મા	2427264	9377113476
૬	ન્યુ. ખોડીયાર ટ્રાન્સપોર્ટ	શંકરલાલ વધવાણી	242948/9	9825206448
૭	મલ્હોત્રા રોડલાઈન્સ	વિકી મલ્હોત્રા	3014499	9826901134
૮	હિન્દુસ્તાન કાર્ગો મુવર્સ	સજજન શર્મા	2518030	---
૯	હિલ મોટર ટ્રાન્સપોર્ટ કું.	મુન્શીરામ ચૌધરી	2424446	9377422461
૧૦	ન્યુ. મહેશ ટ્રાન્સપોર્ટ	ચંદ્રેશભાઈ	2428872	9879006825
૧૧	નોંધણવદર ટ્રાન્સપોર્ટ	રજનીભાઈ	2428095	9825205328
૧૨	વી.આર.એલ. લો સ્ટીક લી.	યુ. એ. ત્રિવેદી	2426638	9426910801
૧૩	જામનગર ટ્રાન્સપોર્ટ કું.	યોગેશભાઈ પટેલ	2428584	2525617
૧૪	ખોડીયાર ટ્રાન્સપોર્ટ કું.	ચૌધરીભાઈ		9328177363
૧૫	રાજેશ્વરી ટ્રાન્સપોર્ટ	મહિપાલસિંહ	2510155	9824248686
૧૬	ન્યુ. ભાવનગર ટ્રાન્સપોર્ટ	વાલ્મીકભાઈ પટેલ	2516667	9825205696
૧૭	વી- ટ્રાન્સ (ઈન્ડિયા) લી.	પરેશભાઈ	2424203	9375606300
૧૮	નવયુગ ટ્રાન્સપોર્ટ કોર્પો.	સલીમભાઈ	2423017	9825278677
૧૯	શ્રી ખોડીયાર ટ્રાન્સપોર્ટ કું.	એસ. પી. જાડેજા	2524310	9824289999
૨૦	ગુજરાત ગુડસ સર્વિસ	કિરિટ પટેલ	2436080	9377110960
૨૧	એસોસીએટેડ રોડ કેરીયર્સ લી.	શર્માભાઈ	240357	3299268

૨૨	ન્યુ. અમદાવાદ ટ્રાન્સપોર્ટ	બાલુભાઈ પટેલ	2436269	---
૨૩	સવાણી ટ્રાન્સપોર્ટ	ચેતનભાઈ રાવળ	2424981	9377100710
૨૪	કટારીયા ટ્રાન્સપોર્ટ	રાકેશભાઈ	2428338	---
૨૫	વિરાજ ટ્રાન્સપોર્ટ	વિરાજભાઈ	2420419	6825207791
૨૬	ગૌતમ ટ્રાન્સપોર્ટ	ભાવેશભાઈ	2434922	9426917475
૨૬	દેવેન્દ્રસિંહ એ. ગોહિલ	૩ – ટ્રેક્ટર	7698743535	9429095317
૨૮	પુજનભાઈ માડુ	૧૫ – ટ્રેક્ટર	---	9426475777
૨૯	ખેંગારભાઈ માડુ	૧૫ – ટ્રેક્ટર		8306078910

પરિશિષ્ટ-૩૯

શહેરની ખાનગી ૨ x ૩ સીટર ટ્રાવેલ્સની સંપર્ક યાદી

ક્રમ	ટ્રાવેલ્સનું નામ	ટ્રાવેલ્સનું સરનામું	સંપર્ક નંબર
૧	શક્તિ ટ્રાવેલ્સ	રબ્બર ફેક્ટરી પાસે	9375555959
૨	ઘનશ્યામ ટ્રાવેલ્સ	પાનવાડી ચોક	9925513650
૩	બાબા ટુર્સ એન્ડ ટ્રાવેલ્સ	પાનવાડી ચોક	9879640376
૪	ગુરુકૃપા ટ્રાવેલ્સ	પીલગાર્ડન સામે, જશોનાથ સર્કલ	9824343909
૫	ગૌરાંગ ટ્રાવેલ્સ	ન્યાલદાસ કોમ્પલેક્સ, શાસ્ત્રીનગર	9427753588
૬	જયશ્રી ખોડીયાર ટ્રાવેલ્સ	જૈન દેરાસર સામે, શાસ્ત્રીનગર	2424400
૭	ગણેશ ટ્રાવેલ્સ	જૈન દેરાસર સામે, શાસ્ત્રીનગર	9825054099
૮	શીવસાગર ટ્રાવેલ્સ	વિઠ્ઠલવાડી પેટ્રોલ પંપ સમે	9427248890
૯	અક્ષય ટ્રાવેલ્સ	જશોનાથ ચોક	9825592456
૧૦	સફારી ટ્રાવેલ્સ	સંત કંવરરામ ચોક, કાળાનાળા	992508848
૧૧	મોડર્ન ટ્રાવેલ્સ	સંત કંવરરામ ચોક, કાળાનાળા	9824287676
૧૨	મહિડા ટ્રાવેલ્સ	કેશરબાઈ મસ્જીદ સામે, નવાપરા	9426971346
૧૩	આર. એ. ટ્રાવેલ્સ	કેશરબાઈ મસ્જીદ સામે, નવાપરા	9427413892
૧૪	ઈન્ડિયા ટ્રાવેલ્સ	બાર્ટન લાઈબ્રેરી સામે, દીવાનપરા	9898001314
૧૫	નવરંગ ટ્રાવેલ્સ	નવાપરા	
૧૬	એ-ડી-અમીન ટ્રાવેલ્સ	એસ.ટી. સ્ટેન્ડ સામે	2423554
૧૭	ગાયત્રી ટ્રાવેલ્સ	ગાયત્રીનગર, પાર્થ સોસાયટી	9426461527
૧૮	જય ભવાની ટ્રાવેલ્સ	વરતેજ પેટ્રોલ પંપની બાજુમાં	9824859666
૧૯	અવની ટ્રાવેલ્સ	એસ.ટી. વર્ક શોપની સામે, ચિત્રા	9879536162

પરિશિષ્ટ-૪૦

શહેરની ખાનગી ૨ x ૨ સીટર ટ્રાવેલ્સની સંપર્ક યાદી

ક્રમ	ટ્રાવેલ્સનું નામ	ટ્રાવેલ્સનું સરનામું	સંપર્ક નંબર
૧	માયા ટ્રાવેલ્સ	ભીડભંજન મંદિર બાજુમાં	2425217
૨	રાજધાની ટ્રાવેલ્સ	માધવદર્શન, વાઘાવાડી રોડ	2432535
૩	તન્ના ટ્રાવેલ્સ	રબ્બર ફેક્ટરી રોડ	2425218
૪	ગુજરાત ટ્રાવેલ્સ	સરપટ્ટણી રોડ, શીવશક્તિ હોલ પાસે	2431786
૫	તોતેર ટ્રાવેલ્સ	ક્રેસન્ટ સર્કલ	2513759
૬	સન્ની ટ્રાવેલ્સ	જૈન દેરાસરની સામે, ક્રેસન્ટ	2439045
૭	લક્ષ્મી ટ્રાવેલ્સ	નિલમબાગ સર્કલ, નિલમબાગ	2420892
૮	આર. કે. ટ્રાવેલ્સ	માધવ કોમ્પ્લેક્સ સામે, શાસ્ત્રીનગર	2439686
૯	નયુ. લીમડા ટ્રાવેલ્સ	સંત કંવરરામ ચોક, કાળાનાળા	2427409
૧૦	સીતારામ ટ્રાવેલ્સ	કાળાનાળા	2512211
૧૧	મહુલી ટ્રાવેલ્સ	ડાયમંડ ચોક	2201282
૧૨	બીદીયા ટ્રાવેલ્સ	એસ. ટી. સ્ટેન્ડ સામે,	2514384
૧૩	પરબત ટ્રાવેલ્સ	એસ. ટી. સ્ટેન્ડ સામે,	2428798
૧૪	આશાપુરા ટ્રાવેલ્સ	એસ. ટી. સ્ટેન્ડ સામે, ફો:૨૪૨૧૮૧૮	9998603739
૧૫	વીટકોસ	ગંગા જળીયા તળાવ શ્રી હરેશભાઈ ડોડીયા	2512535 9925045298
૧૬	એસ. ટી.	ભરૂચા કલબની સામે, ભાવનગર	2424147
૧૭	રેલ્વે	દાણાપીઠ, લોખંડ બજાર	2521301, 2422674
૧૮	મોટર સંઘ	કલેક્ટર ઓફીસ સામે, ભાવનગર.	2423572

પરિશિષ્ટ-૪૧

શહેરના ખાનગી વોટર ટેન્કરની સંપર્ક યાદી

ક્રમ	નામ	સંપર્ક નંબર
૧	રામાપીર વોટર સપ્લાય શંભુભાઈ	9427751466
૨	રાજહંસ વોટર સપ્લાય ઉડવી રામભાઈ સાંગા	982519733
૩	શિવ વોટર સપ્લાય શ્રી જગદીશભાઈ બારૈયા	2430732, 2430131 9426912628
૪	કે. કે. વોટર સપ્લાય શ્રી અશોકભાઈ	9909606959
૫	ભગતભાઈ લાઘવા - અમીધારા	982580140
૬	મહેન્દ્રભાઈ લાઘવા	9725579615
૭	ધીરુભાઈ	9879867131
૮	યોગરાજસિંહ	9879565327
૯	ગૌતમભાઈ	9978526434
૧૦	જોશંકરભાઈ	9725260072
૧૧	લાલભાઈ	9429234173
૧૨	ગઢવી	9824186825
૧૩	મેહુલ જોષી	9426385623
૧૪	મુકેશભાઈ લાઘવા	9428990927
૧૫	વીનુભાઈ જાની	9925914530
૧૬	વજાભાઈ જાની (મીતેષ વોટર)	9825592676
૧૭	સુખુભા	9586463572
૧૮	સીતારામ વોટર સપ્લાય ભરતભાઈ	9904312994
૧૯	જામસંગ	9924672223
૨૦	જલપરી હનીફભાઈ	9328507373
૨૧	ધીરુભાઈ પટેલ	9426253190
૨૨	કાન્તિભાઈ ભટ્ટ- સીતારામ	9824995031

ગુજરાત રાજ્ય આપત્તિ વ્યવસ્થાપન સત્તામંડળ

ફાયર એન્ડ ઈમરજન્સી સર્વિસીઝ/ડીઝાસ્ટર
મેનેજમેન્ટ
મહાનગરપાલિકા
ભાવનગર